

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

VYDÁNÍ XII.

9/2014

FORMULÁŘ POŽADAVKU – DOTAZU	5
PARLAMENTNÍ INSTITUT	7
Oddělení pro všeobecné studie.	8
Oddělení pro záležitosti Evropské unie.	11
Oddělení komunikace a vzdělávání.	11
Žádost o povolení prohlídky prostor Poslanecké sněmovny PČR.	15
Vzory přihlášek a pozvánky na semináře Informačního střediska Poslanecké sněmovny PČR	17
Stálý zástupce poslanecké sněmovny při Evropském parlamentu	24
JAK ZADAT POŽADAVEK PARLAMENTNÍMU INSTITUTU?	26
KAPITOLY Z HISTORIE PARLAMENTNÍHO INSTITUTU	29
PŘEDNÁŠKY A SEMINÁŘE	36
Statistika seminářů a prohlídek za rok 2013.	38
JAK NAJÍT PRÁCE A DATABÁZE PI?	40
KONTAKTY NA ZAMĚSTNANCE PI	42
STATISTIKA PRACÍ PARLAMENTNÍHO INSTITUTU ZA ROK 2013	44
Statistiky Informačního střediska Poslanecké sněmovny za rok 2013	46
SEZNAM VYBRANÝCH PRACÍ PARLAMENTNÍHO INSTITUTU	53
I. Právo	55
1. Ústavní právo a politologie	55
a) forma vlády	58
b) parlamentarismus	63
c) volby a referenda	89
d) politické strany	98
e) lidská práva	101
2. Trestní právo	120
3. Občanské právo, rodinné právo	132
4. Správní právo – obecná část	137
II. Mezinárodní politika	141
1. Evropská unie	141
2. NATO	165
3. Rada Evropy	166
4. Ostatní mezinárodní organizace.	166
5. Mezinárodní vztahy	167
6. Informační podklady pro zahraničněpolitická jednání	172
III. Veřejná správa.	181
1. Státní správa	181
2. Samospráva územní	186
3. Samospráva profesní	188
4. Justice a postavení soudců	189
IV. Hospodářství a obchodní právo	195
1. Obchodní společnosti, právo na podnikání	195
2. Obchodní vztahy, mezinárodní obchod	200

3. Rozpočty	201
4. Daně a poplatky	206
5. Bankovníctví a pojišťovnictví	208
6. Kapitálový trh	208
7. Průmysl, energie.	209
8. Doprava, telekomunikace, ostatní služby	211
9. Regionální a strukturální politika, státní podpora	212
V. Bezpečnost.	213
1. Armáda	214
2. Policie a další bezpečnostní sbory.	215
3. Tajné služby	219
4. Zbraně.	221
VI. Sociální politika a zdravotnictví	223
1. Práce a sociální věci, zaměstnanost.	223
2. Zdravotnictví	227
3. Bytová politika	231
4. Rovné příležitosti	232
VII. Zemědělství a životní prostředí	235
1. Zemědělství	235
2. Životní prostředí.	237
VIII. Vzdělání, kultura, média a informace	241
1. Vzdělání, výchova a sport	241
2. Média	243
3. Reklama	248
4. Ochrana údajů a informační systémy	250
5. Informační technologie	251
IX. Nevládní organizace	253
1. Církev	253
2. Nadace, obecně prospěšné organizace	255
VYBRANÁ TÉMATA	258
STANOVISKA KOMPATIBILITY S PRÁVEM EU.	274
ABECEDNÍ SEZNAM AUTORŮ VYBRANÝCH PRACÍ A TÉMAT PARLAMENTNÍHO INSTITUTU	282

Formulář požadavku – dotazu

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
KANCELÁŘ POSLANECKÉ SNĚMOVNY
SNĚMOVNÍ 3
118 26 Praha 1
TEL.: (+420) 257 17 22 25
FAX: (+420) 257 17 22 23
E-MAIL: pi@psp.cz

Formulář požadavku / d o t a z u /	Datum zadání	
	Jde o naléhavý požadavek	ano – ne
	Požadovaný termín vyhotovení (termín uveďte vždy)	
Jméno poslance, senátora /výboru, komise, klubu/		
Jméno pracovníka, pověřeného položit dotaz		
E-mail, mobil, telefonní linka či další spojení		
Prosím o mimořádné zaslání jiným způsobem než e-mailem... KAM? *)		
Formulace požadavku nebo dotazu /uveďte prosím kromě jasné formulace požadavku zejména v jakém rozsahu informaci požadujete a k jakému účelu bude sloužit - např. pro přípravu zákona či posouzení návrhu zákona, k odpovědi voličům, k interpelaci, pro tisk a přednášky, na konferenci, pro seznámení se s historií úpravy apod./.. Vždy uveďte požadovaný termín vyhotovení.		

Podpis poslance/senátora:

* Pozn.: Odpovědi na dotazy zasíláme elektronicky na e-mailovou adresu uvedenou zadavatelem a na oficiální e-mail v seznamu adres PSP a Senátu. V případě zájmu o jiný způsob zaslání odpovědi, uveďte požadované místo a způsob doručení.

Parlamentní institut plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu.

Parlamentní institut je rozdělen do tří oddělení, která poskytují rozdílné služby. Oddělení všeobecných studií především odpovídá na dotazy a požadavky poslanců a senátorů a poskytuje všeobecný servis pro orgány Sněmovny a informace z oblasti zahraniční politiky. Oddělení pro evropské záležitosti slouží převážně jako odborné zázemí výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny. Zpracovává databázi dokumentů přicházejících z orgánů Evropské unie a další záležitosti týkající se EU. Oddělení komunikace a vzdělávání poskytuje služby veřejnosti a provozuje Informační středisko Poslanecké sněmovny. Oddělení Parlamentního institutu jsou v úzkém vzájemném kontaktu, společně realizují zejména odborná školení a semináře jak pro členy parlamentu, tak pro veřejnost. Autoři ze všech oddělení se podílejí na větších společných projektech a studiích.

Parlamentní institut působí také jako školicí středisko pro Sněmovnu, její orgány, funkcionáře a pro Kancelář Sněmovny, pro které pořádá přednášky a semináře. Ve stejném rozsahu PI působí i pro Senát a Kancelář Senátu.

Přednášky a semináře realizuje buď z vlastní iniciativy, nebo na základě požadavku. O seminář nebo přednášku může požádat jakýkoliv orgán Sněmovny nebo Senátu či nejméně čtyřčlenná skupina poslanců nebo senátorů. Většina seminářů se realizuje na základě požadavků výborů.

Přednášky a semináře realizují pracovníci PI. V případě zájmu o téma, které PI nepokrývá, zprostředkuje externího odborníka na danou oblast. Rozsah přednášek nebo délka semináře jsou konzultovány se zadavatelem a zohledňují jeho časové možnosti. Pro přednášky jsou používány powerpointové prezentace, PI zajistí potřebné materiály a v případě zájmu i doprovodné texty.

Vedle těchto interních seminářů realizuje PI semináře pro zahraniční poslanecké delegace a pro delegace úředníků jiných parlamentů, které se přijíždějí seznámit s demokratickým parlamentarismem v rámci projektů organizovaných Evropskou unií nebo jinými mezinárodními organizacemi.

Oddělení pro všeobecné studie

Oddělení pro všeobecné studie Parlamentního institutu zpracovává úkoly na základě požadavků poslanců nebo orgánů Poslanecké sněmovny a senátorů nebo orgánů Senátu. Tyto služby poskytuje zejména v oblastech:

- ústavního práva
- parlamentarismu
- veřejného práva
- ekonomiky
- sociální politiky
- zahraniční politiky
- společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU

Práce na vyžádání

Oddělení pro všeobecné studie Parlamentního institutu zpracovává různé typy materiálů. Pro základní seznámení s problematikou slouží **odpovědi na dotaz**, které jsou operativní formou zodpovídání dotazů poslanců a senátorů. Tyto materiály nemusí obsahovat odkaz na informační zdroje, ze kterých byly zpracovány. Podrobnější formou odpovědí na dotazy jsou **informační podklady**. Zvláštní formu materiálů tvoří **komparativní studie** podávající přehled o způsobu řešení určitých oblastí v různých zemích. Srovnání je přitom zaměřeno především na členské státy Evropské unie. Komparativních studií se využívá především při popisu právních úprav vybraných zemí. Poslední skupinou materiálů jsou **studie**, které jsou založeny na odborné analýze určitého tématu. Pracovníci oddělení poskytují zájemcům z řad poslanců a senátorů také osobní konzultace. Obsah konzultací závisí na dohodě mezi pracovníkem oddělení a poslancem nebo senátorem.

Pravidelné přehledy a nosná témata

Zvláštním typem materiálu je pravidelný **přehled dokumentů Společné zahraniční a bezpečnostní politiky**, který je zpracováván pro výbor pro evropské záležitosti a zahraniční výbor Poslanecké sněmovny případně další zájemce. Na tento přehled navazují informační podklady, které podrobně rozpracovávají informace o oblastech SZBP, jimiž se uvedené výbory rozhodly podrobněji a dlouhodobě zabývat. V oblasti zahraniční politiky zpracovává oddělení také podklady pro zahraničněpolitická jednání členů a orgánů Poslanecké sněmovny.

Vzhledem k vývoji v eurozóně zpracovává Parlamentní institut každý týden přehled **Aktuální vývoj v eurozóně**, který shrnuje zahraniční literaturu k současnému vývoji.

Dále se vydává řada nazvaná **vybraná témata**. V této řadě jsou předem zpracována očekávaná témata, která se dostanou na pořad jednání Poslanecké sněmovny a Senátu. V řadě vybraná témata jsou také prezentovány výsledky voleb a aktuální politický vývoj, zejména v členských a kandidátských zemích EU a ekonomický vývoj v zemích eurozóny. Cílem této řady je poskytnout členům Parlamentu informaci již v okamžiku, kdy se dané téma dostane na pořad jednání.

V rámci své odborné specializace zpracovávají pracovníci také tzv. **nosná témata**, kterými se Poslanecká sněmovna zabývá dlouhodobě nebo se k nim pravidelně vrací. Sem patří např. volební systémy, výkon mandátu členů zastupitelských sborů a institut imunity, systém volby hlavy státu, problematika referenda a jeho úlohy v systému zastupitelské demokracie, systém municipální demokracie.

Spolupráce s vysokými školami

Odborné studentské stáže v Parlamentním institutu

Na základě dohody o zajištění studentských stáží v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR uzavřené mezi Kanceláří Poslanecké sněmovny a Ústavem politologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Institutem mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a Fakultou mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické realizuje Parlamentní institut odborné stáže studentů těchto institucí. Spolu s Právnickou fakultou Univerzity Karlovy pořádá Parlamentní institut každoročně výběrový předmět „Parlament ČR – teorie a praxe“ pro studenty PF UK spojený se stáží v Parlamentním institutu.

Pracovníci oddělení úzce spolupracují s obdobnými parlamentními pracovišti v zahraničí a spolupracují také s odbornými pracovišti Akademie věd ČR a publikují v odborných časopisech v České republice i zahraničí.

Studentské stáže u poslanců

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky našim prostřednictvím nově organizuje pro studenty vysokých škol stáže zaměřené na spolupráci s jednotlivými poslanci. Cílem programu je poskytnout studentům možnost skloubit teoretické vědomosti získané studiem s praktickými

zkušenostmi na základě přímé spolupráce s poslanci. Studenti získají možnost seznámit se s prací poslanců také mimo plenární zasedání či jednání výborů a pochopit všechny aspekty výkonu poslaneckého mandátu. Stážisté spolupracují přímo s poslanci a jejich asistenty. Podílí se zejména na přípravě materiálů vztahujících se k práci poslance, vyhledávají, třídí a analyzují podkladové materiály a samostatně zpracovávají rešerše a drobné studie týkající se návrhů zákonů i dalších sněmovních tisků.

Podmínky pro účast v programu:

- studium oborů politologie, ekonomie, práva, sociologie nebo příbuzných oborů;
- absolvování min. bakalářského stupně studia nebo jeho ekvivalentu;
- dobrá znalost anglického, francouzského nebo německého jazyka, znalost dalších cizích jazyků je výhodou;
- zájem o politické a veřejné dění;
- úspěšné absolvování vstupního pohovoru.

Stáž není nároková a student ji může v průběhu studia absolvovat pouze jednou. Stážisté pracují bez nároku na odměnu.

Spolupráce se zahraničím

Parlamentní institut se ve spolupráci s Rozvojovým fondem OSN a Národním demokratickým institutem podílí na mezinárodních projektech zaměřených na rozvoj parlamentní demokracie zejména v zemích Balkánu a střední Asie. Pracovníci PI působili jako lektori např. v Kyrgyzstánu, Tádžikistánu, Kazachstánu, Makedonii, Srbsku, Bosně a Hercegovině a Kosovu. Na půdě Parlamentního institutu proběhly semináře pro členy parlamentu a úředníky z parlamentů Uzbekistánu, Makedonie, Kosova, Moldávie, Arménie a dalších. V současné době se pracovníci PI podílí společně s parlamenty Francie a Maďarska na implementaci Twinningového programu financovaného Evropskou komisí, jehož cílem je zlepšit činnost parlamentu Bosny a Hercegoviny v oblasti legislativního procesu, kontrolních funkcí parlamentu vůči vládě a implementace evropského práva.

Oddělení pro záležitosti evropské unie

- zpracovává informace, analýzy a komplexní studie o politických dokumentech, právních předpisech a politikách Evropské unie;
- vypracovává pravidelné týdenní přehledy dokumentů Evropské unie, které umožňují rychlou orientaci mezi evropskými dokumenty vydanými v uvedeném období. Tyto materiály jsou zpracovávány především pro výbor pro evropské záležitosti, který vybrané dokumenty následně projednává na svých zasedáních;
- připravuje podkladové materiály pro kontrolu postupu vlády v záležitostech Evropské unie ze strany Poslanecké sněmovny. Materiály slouží zejména pro projednávání evropských dokumentů ve výboru pro evropské záležitosti a jsou východiskem pro navrhovaná usnesení výboru;
- vypracovává podklady k předběžným konzultacím k legislativním návrhům vlády z hlediska slučitelnosti s právem EU pro výbor pro evropské záležitosti;
- monitoruje slučitelnost návrhů zákonů s právem Evropské unie. Za tímto účelem jsou zpracovávána stanoviska kompatibility k nevládním návrhům zákonů, případně poskytovány konzultace v průběhu jejich přípravy.

V rámci svých odborných zaměření pracovníci oddělení průběžně zodpovídají dotazy poslanců či senátorů, písemně nebo formou osobní konzultace, zaměřené primárně na evropskou problematiku. Hlavní celoevropská témata, mezi něž patří např. změny zakládacích smluv a fungování EU, dlouhodobé politické strategie EU, zásadní změny či přezkumy nosných politik EU, jsou zpracovávána v rozsáhlejších studiích.

Experti Oddělení pro záležitosti EU jsou spolu s dalšími autory prvního českého komentáře k primárnímu právu EU: Syllová J., Pítrová L., Paldusová H., Lisabonská smlouva, C. H. Beck, 2010. Všichni pracovníci Oddělení pro záležitosti EU se v rámci svých odborných zaměření aktivně účastní konferencí a odborných seminářů, publikují v odborných časopisech a věnují se přednáškové činnosti.

Oddělení komunikace a vzdělávání

Základním mottem činnosti Oddělení komunikace a vzdělávání je maximální otevření a přiblížení činnosti Poslanecké sněmovny Parlamentu široké veřejnosti. S tímto trendem se dnes můžeme setkat téměř ve všech evropských parlamentech.

Oddělení komunikace a vzdělávání připravilo ucelenou řadu tištěných informačních materiálů o činnosti Parlamentu v českém, anglickém, francouzském, německém a ruském jazyce. Dalšími produkty jsou například krátký film o činnosti a funkcích Parlamentu a interaktivní elektronická prezentace Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Tyto materiály je možné si prohlédnout či obdržet v Informačním středisku Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, které bylo v roce 2006 otevřeno v Paláci Smiřických na Malostranském náměstí. Informační středisko funguje rovněž jako kontaktní místo poskytující informace o Poslanecké sněmovně, a to jak pro přicházející veřejnost, tak pro školy a další návštěvníky.

Mezi úkoly Oddělení komunikace a vzdělávání dále patří realizace prohlídek Poslanecké sněmovny se zaměřením na rozdílné cílové skupiny. Cílem je, aby si žáci a studenti základních, středních a vysokých škol odnesli nejen obecné povědomí o Parlamentu a jeho budovách, ale aby byli konkrétně zasvěceni do rozhodovacích procesů a zákonodárných činností Poslanecké sněmovny. Odborná veřejnost, turisté a ostatní návštěvníci získají instruktivní poznatky o procedurách orgánů Poslanecké sněmovny. Zvláštní pozornost je věnována učitelům společenskovědních předmětů na středních školách a jejich žákům, kteří se chystají k maturitním zkouškám. Učitelům a studentům nabízíme možnost účasti na celodenních seminářích, které probíhají přímo v prostorách Poslanecké sněmovny a jejichž cílem je poskytnutí komplexního přehledu informací k oblasti českého ústavního systému, postavení a funkcím Parlamentu, k podstatě a průběhu parlamentních procedur, ke stranickému a volebnímu systému a dalším souvisejícím otázkám. Vzdělávací semináře pořádáme přibližně desetkrát za školní rok. Na semináře se účastníci přihlašují pomocí přihlášek.

Seznam materiálů dosud vydaných Oddělením komunikace a vzdělávání

- Vývoj českého parlamentarismu
- Český parlament a parlamentarismus
- Parlamentní volby
- Parlamentní kontrola vlády v České republice
- Hlasování v Poslanecké sněmovně
- Legislativní proces na parlamentní úrovni
- Státní rozpočet a státní závěrečný účet
- Výbory, komise a delegace Poslanecké sněmovny

- Poslanecké kluby
  - Financování politických stran
  - Zahraniční aktivity Poslanecké sněmovny
  - Parlament České republiky a Evropská unie
  - Petice občanů v Poslanecké sněmovně
  - Poslanecký mandát a poslanecká imunita
-
- A History of Czech Parliamentarism
  - Parliamentary Elections
  - The Mandate and Immunity of Deputies
  - The Legislative Process in Parliament
  - Parliamentary Control of the Government in the Czech Republic
-
- Die Entwicklung des tschechischen Parlamentarismus
  - Die Parlamentswahlen
  - Das Abgeordnetenmandat und die Abgeordnetenimmunität
  - Der legislative Prozess auf der Parlamentsebene
  - Kontrolle der Regierung durch das Parlament in der Tschechischen Republik
-
- Evolution du parlementarisme tchèque
  - Elections parlementaires
  - Le mandat de député et l'immunité parlementaire
  - Le processus législatif au niveau parlementaire
  - Contrôle parlementaire du gouvernement en République tchèque
-
- Grafické schéma ústavního systému České republiky (česky a anglicky)
  - Grafické schéma legislativního procesu (česky a anglicky)
  - Grafické schéma volebního systému
  - Výstava „Na cestě k modernímu parlamentu“ zachycující přehledně vývoj parlamentních orgánů na našem území od dob stavovských shromáždění až do současnosti (česky)
  - Ilustrovaná brožura Parlament České republiky – Poslanecká sněmovna (česky, anglicky, francouzsky a německy)
  - Film „Parlament České republiky – Poslanecká sněmovna“

- Multimediální DVD prezentace o Poslanecké sněmovně (česky, anglicky a francouzsky)
- Informační letáky o fungování sněmovních výborů (česky a anglicky)
- Reprezentativní publikace o Poslanecké sněmovně (k dispozici česká, anglická, francouzská a německá verze)
- Publikace „Parlament České republiky – Poslanecká sněmovna“ (71 str., česká, anglická, francouzská, německá a ruská verze)

Většina výše uvedených informačních materiálů je k dispozici také v elektronické podobě na www.psp.cz.

Formulář pro podání žádosti o povolení prohlídky prostor Poslanecké sněmovny PČR a vzor přihlášky na seminář pořádaný v Informačním středisku Poslanecké sněmovny jsou k dispozici na následujících stranách.

Žádost o povolení prohlídky prostor Poslanecké sněmovny PČR

Vážený pane kancléři,

rádi bychom využili nabídky Oddělení komunikace a vzdělávání Kanceláře Poslanecké sněmovny PČR a se svými studenty navštívili prostory Poslanecké sněmovny. V souvislosti s tím si Vás dovoluujeme požádat o povolení prohlídky těchto prostor. K žádosti uvádíme následující skutečnosti:

Název školy:

Adresa:

Kontaktní osoba:

telefon:

Termín prohlídky:

čas:

Počet studentů (max. 30 na jednu skupinu):

Doprovod:

telefon:

Rádi bychom Vás dále ujistili, že budeme dbát všech pokynů odpovědných zaměstnanců Kanceláře Poslanecké sněmovny a zajistíme hladký a důstojný průběh návštěvy. Při registraci na recepci předložíme jmenný seznam účastníků prohlídky, který bude u osob starších 15 let doplněn čísly občanských průkazů.

S úctou

.....
podpis

Vážený pan

Ing. Petr Kynštetř, CSc.

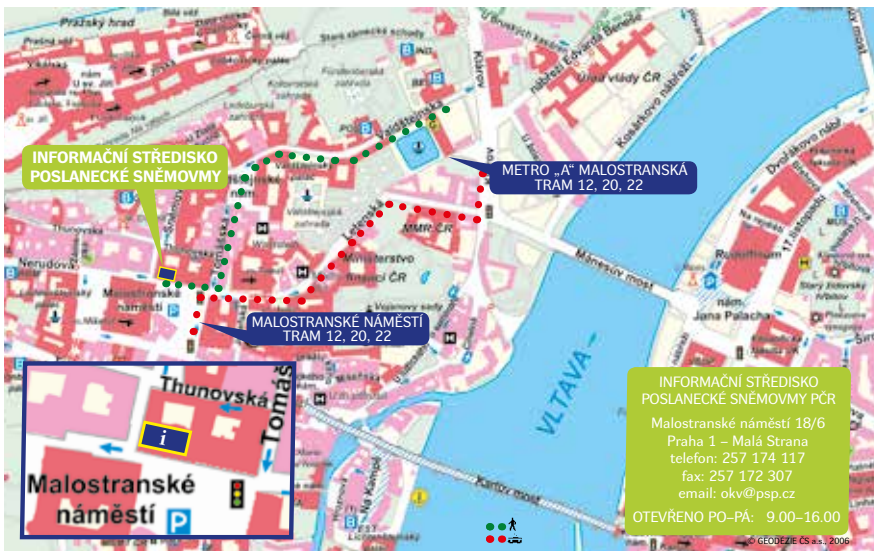
vedoucí Kanceláře Poslanecké sněmovny PČR

Sněmovní 4

118 26 Praha 1

Praktické informace k prohlídkám Poslanecké sněmovny

- prohlídky se realizují pouze v době, kdy se nekoná plenární schůze Sněmovny
- prohlídka začíná v dohodnutý čas v Informačním středisku Sněmovny (viz mapka)
- pokud se skupina nedostaví v dohodnutý čas, nelze prohlídku realizovat v obvyklém rozsahu; je však možné dohodnout náhradní program (projekce filmu apod.)
- prohlídka se skládá z promítnutí krátkého filmu a návštěvy lobby, zasedacího sálu Sněmovny, galerie pro veřejnost a přilehlých prostor s výkladem
- při vstupu do prostor Poslanecké sněmovny probíhá bezpečnostní kontrola; pro hladký průběh odbavení je zapotřebí řídit se pokyny bezpečnostní služby (do budov Sněmovny je zakázáno vnášet zbraně a další nebezpečné předměty, veškeré kovové předměty je zapotřebí odložit před průchodem detekčním rámem)
- rádi bychom Vás také upozornili, že pedagogický doprovod je plně odpovědný za chování skupiny

VZOR PŘIHLÁŠKY NA VŠEOBECNÝ SEMINÁŘ
POŘÁDANÝ INFORMAČNÍM STŘEDISKEM:

ZÁVAZNÁ PŘIHLÁŠKA NA VZDĚLÁVACÍ SEMINÁŘ
„ČESKÝ PARLAMENT A PARLAMENTARISMUS“

Závazně se přihlašuji na uvedený seminář v termínu

datum

datum

Jméno a příjmení:

Název školy:

Adresa školy:

Kontaktní tel. číslo:

E-mail:

Poznámky:

podpis

UPOZORNĚNÍ: Tuto přihlášku je zapotřebí zaslat faxem nebo poštou na kontaktní adresu. Vzhledem ke značnému zájmu o semináře nemůžeme uspokojit všechny zájemce. O dalších termínech budeme průběžně informovat.

Informační středisko Poslanecké sněmovny PČR

Oddělení komunikace a vzdělávání
Parlamentní institut
Sněmovní 4
118 26 Praha 1

Tel.: 257 174 117
Fax: 257 172 307
e-mail: okv@psp.cz

PŘÍKLAD POZVÁNKY A PROGRAMU VOLEBNÍHO SEMINÁŘE
POŘÁDANÉHO INFORMAČNÍM STŘEDISKEM:

Oddělení komunikace a vzdělávání Parlamentního institutu
Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

si Vás dovoluje pozvat
na seminář

Parlament a volby

v historické, právní a politologické perspektivě

středa 11. června 2014

**Informační středisko Poslanecké sněmovny,
Malostranské nám. 18/6, Praha 1**

PROGRAM SEMINÁŘE

- 9:15–9:30   *prezence účastníků*
- 9:30–10:30   **Parlamentní volby a volební právo v historické perspektivě**
Přednáška se zaměří na proměny volebních systémů v moderních českých dějinách. Vedle toho postihne úvoj volebního práva na území českých zemí v 19. a 20. století.
- 10:30–10:45   *přestávka*
- 10:45–11:45   **Ústavněprávní aspekty parlamentních voleb**
Přednáška představí základní ústavněprávní principy volebního práva z hlediska platné ústavní a zákonné úpravy, připomene nejvýznamnější nálezy Ústavního soudu v dané oblasti; zmíněna bude i problematika změny volby prezidenta a její dopad na český ústavní systém.
- 11:45–12:00   *přestávka*
- 12:00–13:00   **Reformy volebního systému v ČR**
Přednáška seznámí s důvody a cíli úprav volebních pravidel obecně a představí realizované i zamýšlené volební reformy v České republice. Pozornost bude věnována rovněž důvodům odmítnutí navrhovaných úprav klíčovými aktéry a spolu s vysvětlením zdrojů faktické nehybnosti volebních pravidel v ČR.
- 13:00–13:30   **návštěva galerie jednacího sálu Poslanecké sněmovny**
- 13:30   *zakočení semináře*

Jednotlivé přednášky jsou lektorsky zajištěny odborníky, kteří působí v Kanceláři Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a zároveň přednášejí na akademické půdě. Účastníci semináře obdrží po jeho skončení osvědčení o úspěšném absolvování.

Vzhledem k velkému zájmu je počet míst na vzdělávacím kurzu omezen. Přednost mají ty závazné přihlášky, které budou dříve doručeny na níže uvedenou adresu. Účast na vzdělávacím semináři je bezplatná. Podkladové materiály a drobné občerstvení zajištěno.

V případě Vašeho zájmu, prosím, vyplňte přiložený formulář a zašlete jej elektronicky na adresu okv@psp.cz nebo faxem na číslo 257 17 2307.

*PŘÍKLAD POZVÁNKY A PROGRAMU EVROPSKÉHO SEMINÁŘE
POŘÁDANÉHO INFORMAČNÍM STŘEDISKEM:*

Parlamentní institut

si Vás dovoluje pozvat
na seminář

Když se řekne Evropská unie...

středa 4. června 2014

**Informační středisko Poslanecké sněmovny,
Malostranské nám. 18/6, Praha 1**

9–13 hod.

PROGRAM SEMINÁŘE

- 8:50–9:00   *prezence účastníků*
- 9:00–9:45   **Historické souvislosti, hodnoty a cíle EU, pravomoci EU**
Vznik a postupný úvoj procesu evropské integrace, hodnoty a zásady, na nichž je EU založena, působnost EU, omezení a rozdělení pravomocí přenesených z členských států na EU v primárním právu EU.
- 9:45–10:00   *Diskuse a přestávka*
- 10:00–10:45   **Institucionální rámec EU**
Charakteristika, postavení a činnost jednotlivých orgánů EU, představitelé reprezentující EU navenek, poradní a podpůrné instituce.
- 10:45–11:00   *Diskuse a přestávka*
- 11:00–11:45   **Prameny práva EU, přijímání aktů EU, ochrana lidských práv**
Právní řád EU, rozdělení a charakteristika pramenů práva EU, způsoby přijímání právních aktů EU, řádný legislativní postup, postup přijímání rozpočtu EU, Listina základních práv EU jako součást primárního práva EU.
- 11:45–12:00   *Diskuse a přestávka*
- 12:00–12:45   **Projednávání záležitostí EU v ČR**
Vnitrostátní koordinace projednávání záležitostí EU, parlamentní kontrola vlády v záležitostech EU, role Parlamentu ČR v rámci EU a jeho nové pravomoci po přijetí Lisabonské smlouvy.
- 12:45   *Závěrečná diskuse*
- 13:00   *Zakončení semináře*

Jednotlivé přednášky jsou lektorsky zajištěny předními odborníky z Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Účastníci semináře obdrží po jeho skončení osvědčení o úspěšném absolvování.

Vzhledem k velkému zájmu je počet míst na vzdělávacím kurzu omezen. Přednost mají ty závazné přihlášky, které budou dříve doručeny našemu oddělení. Účast na vzdělávacím semináři je bezplatná. Podkladové materiály a drobné občerstvení zajištěno.

V případě Vašeho zájmu, prosím vyplňte přiložený formulář a zašlete jej elektronicky na adresu okv@psp.cz nebo faxem na číslo 257 17 2307.

PŘÍKLAD POZVÁNKY A PROGRAMU HISTORICKÉHO SEMINÁŘE
POŘÁDANÉHO INFORMAČNÍM STŘEDISKEM:

**Kancelář Poslanecké sněmovny si Vás dovoluje pozvat
na vzdělávací seminář**

***Historie moderního parlamentarismu
v českých zemích***

Informační středisko Poslanecké sněmovny
Malostranské nám. 18/6, Praha 1

Předmětem semináře, určeného zejména pro učitele historických a společenskovedních předmětů, je detailní pohled na proměnu podob a funkcí reprezentativních sborů s důrazem na období moderních českých dějin.

Vedle odborných pracovníků Kanceláře Poslanecké sněmovny a Kanceláře Senátu vystoupí na semináři přední odborníci na danou problematiku z řad historiků Akademie věd České republiky.

Účast na semináři, stejně jako podkladové materiály, jsou poskytovány zdarma.

Program semináře:

9:00–9:15	prezence účastníků
9:15	úvodní slovo Suverenita parlamentu a suverenita lidu
9:30–10:45	Stavovské reprezentace a počátky parlamentarismu v českých zemích
11:00–12:00	Formování politických stran a počátky moderního parlamentu v habsburské monarchii
12:00–13:00	pauza na oběd
13:00–14:00	Národní shromáždění Republiky československé
14:15–15:15	Trnité stezky českého parlamentu po roce 1945
15:15–16:00	návštěva galerie jednacího sálu PS
16:00	zakončení semináře

Fridrich Bernhard Werner, Thunovský palác v roce 1740

Stálý zástupce Poslanecké sněmovny při Evropském parlamentu

Zástupce Poslanecké sněmovny v Bruselu působí v rámci Parlamentního institutu od 1. dubna roku 2008. Do konce prosince 2009 byla tato funkce úzce spjata s výkonem předsednictví České republiky v Radě a zastoupením v COSAC. Od r. 2010 vykonává v Bruselu pracovník Parlamentního institutu funkci stálého zástupce Poslanecké sněmovny při Evropském parlamentu. V současné době jsou zastoupeny obě parlamentní komory, každá jedním zástupcem. Poslaneckou sněmovnu zastupuje od 1. ledna 2010 Mgr. Klára Urbanová.

Praxe vysílání zástupců národních parlamentů do Bruselu je v současné době standardně využívána, EP poskytuje zástupcům národních parlamentů nezbytné organizační a koordinační zázemí. Historicky prvního zástupce vyslal do Evropského parlamentu v roce 1991 dánský parlament (Folketing). Nyní mají svého zástupce při EP, až na jednu výjimku, všechny členské státy. U dvoukomorových parlamentů dochází k případům společného zastoupení, individuálního zastoupení každé z komor či zastoupení pouze jedné z komor. Aktuálně jde pouze o horní komory, které nejsou zastoupeny.

Hlavní funkce stálého zástupce Poslanecké sněmovny při EP:

- vypracovává týdenní zprávy k evropské agendě; jedná se o stručný přehled nejdůležitějších událostí a témat evropské agendy v aktuálním týdnu; cílem materiálu je upozornit a informovat o klíčových jednáních evropských institucí; tyto zprávy dostávají poslanci vybraných výborů Sněmovny, funkcionáři Sněmovny a zainteresovaní pracovníci Kanceláře Sněmovny;
- poskytuje rychlé a aktuální informace o záležitostech EU s cílem usnadnit a zefektivnit práci parlamentu týkající se evropských záležitostí;
- podává informace o rané fázi rozhodovacího procesu v EU s cílem zlepšit demokratickou kontrolu a politický vliv na rozhodovací proces v EU;
- prostřednictvím spolupráce s ostatními národními zástupci se podílí na sdílení informací o jednáních a postojích národních parlamentů v záleži-

---

1) Konference výborů pro záležitosti Společenství a evropské záležitosti parlamentů EU (www.cosac.eu). Z jednacího řádu COSAC vyplývá závazek pro parlament předsednické země zajistit přítomnost svého zástupce v sekretariátu COSAC po dobu 18ti měsíců odpovídajících členství země v předsednické Trojce. Za Poslaneckou sněmovnu tuto funkci vykonával Mgr. František Čákr.

tostech EU; podporuje oficiální vztahy a přímou spolupráci s ostatními národními parlamenty a institucemi EU;

- informuje o akcích a iniciativách EP v rámci meziparlamentní spolupráce (společná výborová zasedání, konference, apod.);
- podílí se na výstupech Parlamentního institutu, které je možno efektivněji zpracovat při přímé spolupráci se stálými zástupci národních parlamentů;
- poskytuje asistenci členům Parlamentu při návštěvách institucí EU.

Kontakt:

Mgr. Klára Urbanová

Stálá zástupkyně PS PČR při EP

Tel.: +32 228 43312

GSM: +32 475 949 971 (BE)

GSM: +420 602 314 883 (CZ)

kancelář v EP:

Rue Wiertz 30-50, WIE 06U024, Brusel

email: klara.urbanova@natparl.ep.europa.eu

Jak zadat požadavek Parlamentnímu institutu?

Pro koho pracuje Parlamentní institut?

Parlamentní institut pracuje pro všechny poslance, senátory a orgány komor. Jeho činnost je hrazena z prostředků Kanceláře Poslanecké sněmovny, a proto jsou služby Parlamentního institutu pro žadatele zdarma.

Pracuje Parlamentní institut i pro orgány komor a poslanecké (senátorské) kluby?

Objednávky, které dostane Parlamentní institut od orgánů komor či od skupin poslanců či senátorů (za skupinu se považuje i klub), jsou zpracovány přednostně.

Jak navázat spolupráci s Parlamentním institutem?

Spolupráci mohou poslanci, senátoři, jejich pověření asistenti či orgány komor navázat osobně, telefonicky, e-mailem nebo písemně. Telefon na ústředí Parlamentního institutu je 25717 2225, e-mail pi@psp.cz.

Je možné se Parlamentního institutu dotázat na cokoli?

Parlamentní institut se zabývá zejména problematikou právní, ekonomickou a politologickou. Je však schopen zprostředkovat odpovědi na dotazy i z jiných oborů. Příklady zaměření najdete v seznamu prací, který je uveden v této brožuře.

Jak vypadá požadavek na Parlamentní institut?

Parlamentního institutu je možné se dotázat osobně, telefonicky (25717 2225), e-mailem (pi@psp.cz) i písemně, a to i bez formuláře. Požadavek může zprostředkovat také asistent poslance nebo senátora. Písemný požadavek – formulář je umístěn na první straně této brožury a je možno jej poslat poštou, faxem (25717 2223) nebo jej osobně doručit do sekretariátu Parlamentního institutu ve Sněmovní 3. Písemný požadavek lze vyplnit na internetu (<http://www.psp.cz/kps/pi/formular.doc>) a zaslat jako přílohu elektronicky na adresu pi@psp.cz.

Proč je na formuláři otázka, k čemu má studie sloužit?

Pracovníci Parlamentního institutu slouží pro 281 členů Parlamentu ČR. Každý z pracovníků zpracovává současně několik odpovědí. Z tohoto důvodu je potřebné znát, k čemu bude studie sloužit, aby odborný pracovník věděl, jaký má být rozsah studie, zda je nutné ji udělat přednostně (pokud jde například o informaci týkající se legislativy, která je právě na programu schůze) či zda má k dispozici dostatek času pro získání podkladových materiálů.

Pro jaký účel je možno použít odpovědi nebo studie poskytnuté Parlamentním institutem?

Parlamentní institut poskytuje služby pro celou parlamentní činnost poslance nebo senátora. Odpovědi nebo studie se mohou použít pro vlastní legislativní činnost, pro kritiku či posouzení přijímaných zákonů, pro rozhodování o přijímaných zákonech i pro další potřeby výkonu mandátu, například pro odpovědi voličům, pro poslanecká vystoupení apod. Parlamentní institut naopak nevypracovává studie pro informace asistentů a jiných osob.

Zůstává zadavatel úkolu pro Parlamentní institut v anonymitě?

Parlamentní institut poskytuje objektivní informace bez ohledu na to, kdo dotaz nebo zpracování studie zadal. Zadavatel dotazu (poslanec nebo senátor nebo orgán komory) zůstává v anonymitě a jeho jméno nesmí být nikde uváděno.

Jsou odpovědi na dotazy či studie Parlamentního institutu, které si objedná poslanec či senátor, dostupné i ostatním?

Parlamentní institut po odevzdání zpracované studie vyhrazuje dva týdny pro zadavatele, kdy není studie dávana k dispozici žádnému dalšímu zájemci. Po dvou týdnech může být poskytnuta i dalším poslancům a senátorům a je umístěna (pokud má širší použití) do příslušné databáze vybraných prací. Jak ji najít, je uvedeno v následující kapitole.

Jsou přístupné i odpovědi a práce, které nejsou uveřejněny na stránce vybraných prací?

Odpovědi na dotazy a další práce, které nemají nadčasový charakter, jsou archivovány v Parlamentním institutu. V případě zájmu je poskytnou pracovníci institutu, popř. je aktualizují podle současných potřeb zájemců.

Zpracovává Parlamentní institut i studie bez objednávky ze strany poslanců či senátorů?

Některé studie zpracovává Parlamentní institut v předstihu k předpokládané a plánované legislativě. V tomto případě jsou studie okamžitě k dispozici všem poslancům a senátorům.

Pracuje Parlamentní institut i pro subjekty mimo Parlament ČR?

Parlamentní institut je odborem Kanceláře Poslanecké sněmovny a nemůže vypracovávat studie na objednávku osob mimo parlamentní struktury. Výjimku tvoří spolupráce se zahraničím, kdy Parlamentní institut poskytu-

je odpovědi na odborné dotazy ze zahraničních parlamentů, z Komise EU a Evropského parlamentu, z Meziparlamentní unie apod. Oddělení komunikace a vzdělávání Parlamentního institutu pracuje naopak pro veřejnost přicházející do Sněmovny, poskytuje jí materiály určené pro veřejnost a odpovídá na dotazy.

Parlamentní institut jako celek dodržuje zákonná ustanovení týkající se poskytování informací veřejnosti.

Kde Parlamentní institut sídlí?

Parlamentní institut sídlí v budově Poslanecké sněmovny v ulici Sněmovní 3 ve druhém a třetím patře a částečně ještě v kancelářích C205 v budově Sněmovní 4. Pro kontakt je možno zavolat centrální telefonní číslo 25717 2225 nebo přímá čísla jednotlivých pracovníků či zajít osobně do kanceláří Parlamentního institutu.

Informační středisko Poslanecké sněmovny sídlí v Paláci Smiřických na Malostranském náměstí – kontaktní telefonní číslo 25717 4117.

Vznik Parlamentního institutu

Po událostech 17. listopadu prožívaly všechny 3 československé parlamenty (Federální shromáždění, Česká národní rada a Slovenská národní rada) bouřlivý rozvoj. Bylo nezbytné okamžitě rekonstruovat složení všech parlamentů tak, aby měla převahu formující se opoziční politická uskupení, bylo třeba zvolit nového prezidenta, bylo nutné demokratizovat řadu zákonů. Zároveň se připravovaly volby na červen r. 1990 včetně zcela nového volebního zákona.

Personální a interní záležitosti všech tří parlamentů se musely adaptovat na nové aktivity, vedení administrativních útvarů (kanceláří) bylo velmi rychle transformováno. Přitom se řada jejich pracovníků musela přizpůsobit novým podmínkám skutečné demokratické tvorby zákonů. Jedním z nedostatků, které poslanci zejména ve Federálním shromáždění pocítovali, byly nevyhovující zdroje relevantních informací, zejména – jak se tehdy říkalo – ze „západní Evropy“. Už během činnosti rekonstruovaného Federálního shromáždění (leden 1990 až květen 1990) vznikla poslanecká iniciativa, která se zaslazovala o vytvoření odborného pracoviště, které by bylo schopno poskytovat poslancům odborné služby. Zájem byl o služby zejména z oboru ekonomie a práva. Hlavním iniciátorem návrhu na vytvoření odborného pracoviště byl Ing. Miloš Zeman, tehdejší kooptovaný člen předsednictva Federálního shromáždění zastupující Občanské fórum. Ve spolupráci s dalšími poslanci se pokusil prosadit zákon, kterým by byl ustaven samostatný Parlamentní institut. Návrh je obsažen v tisku Federálního shromáždění č. 363. Ustanovení § 3 návrhu zákona stanoví: „*Parlamentní institut je podřízen předsednictvu Federálního shromáždění, které schvaluje jeho statut, organizační řád, jmenuje a odvolává ředitele.*“ Ustanovení § 4 mělo stanovit, že „*Parlamentní institut je financován z rozpočtu Kanceláře Federálního shromáždění.*“ Myšlenku o založení institutu bylo třeba prosadit v předsednictvu Federálního shromáždění, aby mohla získat dostatečnou podporu v celém shromáždění. Členové předsednictva sice souhlasili s obecným záměrem, kterým měl být vytvořen odborný informační útvar, ale bránili se jeho vytvoření jako samostatného subjektu, dokud nebudou stanoveny úkoly útvaru, jeho velikost, náklady na něj a další koncepční záležitosti. O záměru jednala dvě zasedání předsednictva Federálního shromáždění v květnu 1990. V květnu se podařilo předsednictvu vytvořit poslaneckou a přípravnou pracovní skupinu pro tento účel², přitom ale už v červnu byly nové volby do FS. Určitá nejas-

2) V pracovní skupině byli poslanci Ing. Miloš Zeman, Ing. Věněk Šilhán, Tomáš Ctibor; odborníci PhDr. Jiří Musil, ředitel Sociologického ústavu, Dr. Vladimír Smetáček, CSc., pověřený řízením ÚVII, Ing. Ivan Šujan, CSc., předseda FSÚ, za kancelář FS pak Ing. František Jeřábek, JUDr. Karel Svoboda CSc., PhDr. Karel Sosna, uvedený jako tajemník komise, vedoucí Parlamentní knihovny.

něnost koncepce připravovaného útvaru je zřejmá z řeči člena předsednictva FS význačného právníka JUDr. Vladimíra Mikuleho: „Protože některé z těch osob neznám, chci se zeptat, zda někdo z navrhouvaných členů je politologem nebo znalcem v oboru ústavního práva?“ Odpověď byla záporná.³

Po volbách nového Federálního shromáždění se předsednictvo FS k myšlence odborného útvaru vrátilo, opět z iniciativy Ing. Miloše Zemana. Na 11. schůzi předsednictva FS v listopadu 1990 byly projednány materiály pro vznik Parlamentního institutu (návrh usnesení, koncepce, statut, životopis budoucí ředitelky), věc však byla odložena. Bylo pouze rozhodnuto, že se ustaví skupina 3 až 4 profesionálních pracovníků, kteří budou pracovat v kanceláři FS na koncepci a na prvních informačních úkolech. Na základě tohoto rozhodnutí vznikl zárodek odborného pracoviště se 4 pracovníky. Pracoviště hned začalo poslancům poskytovat služby. Snaha o legislativní petrifikaci se přesunula do ústavně právních výborů sněmoven a do pléna obou sněmoven Federálního shromáždění, protože se právě v lednu přijímal nový jednací řád Federálního shromáždění. Odborný útvar byl nakonec po přijetí pozměňovacího návrhu Miloše Zemana⁴ zakotven v jednacím řádu v ustanovení § 98:⁵ „Odst. 1. Parlamentní institut plní úkoly informační, vědecké a školící instituce Federálního shromáždění. Odst. 2. Podrobnosti upravuje statut Parlamentního institutu, který schvaluje předsednictvo Federálního shromáždění.“

Pracovní náplň útvaru se stala mezitím ještě jednou předmětem schůze předsednictva FS (15. schůze, leden 1991). Miloš Zeman na ní usiloval o organizační osamostatnění odborného pracoviště alespoň v rámci Kanceláře FS. Řekl: „Jde i o to, poskytnout jeho startu nezbytné podmínky. Mám tím na mysli zejména vybavení aspoň jedním osobním počítačem a také to, že pracovnice pověřená vedením Ing. Měkutová nebude Ing. Ci-

3) Steno 40. schůze předsednictva FS, 29. 5. 1990, str. 100–112. Archiv FS.

4) Steno 20. 1. 1991: „Společná zpravodajka výborů SN poslankyně S. Matochová: V § 100 navrhuje poslanec Zeman doplnit nový paragraf, který by upravoval podrobnosti o parlamentním institutu. Domnívám se, že tento institut může být upraven jednacím řádem, že může přispět ke zkvalitnění činnosti parlamentu a jeho odbornosti, i když by tento institut mohl být upraven zákonem o Kanceláři Federálního shromáždění. Ústavně právní výbor doporučuje. Předsedající místopředseda FS J. Stank: Budeme hlasovat o navrhuje změnu pána poslance Zemana. Kto z poslancov Snemovne národov súhlasí s uvedenými zmenami, nech zdvihne ruku! (Hlasuje se.) (Osmdesát jeden.) Osemdesiatjeden. Ďakujem. Kto je proti? (Tři.) Traja. Ďakujem. Kto sa zdržal hlasovania? (Čtrnáct.) Štrnášť. Ďakujem. Kto z poslancov Snemovne ľudu súhlasí s týmto návrhom, nech zdvihne ruku! (Hlasuje se.) (Sedmdesát osm.) Sedemdesiatosem. Ďakujem. Kto je proti? (Pět.) Pět. Ďakujem. Kto sa zdržal hlasovania? (Deset.) Desat. Ďakujem. Obidve snemovne návrh prijali.“

5) Jednací řád byl schválen 29. 1. 1991, jako č. 56/1991 Sb.

gánkem zaškolená do toho, že se má věnovat otvírání dopisů, třídění dopisů od pracujících a nikoliv informačním činností.“

Po přijetí jednacího řádu pokračovaly koncepční a programové práce, útvar zároveň fungoval jako operativní informační centrum pro potřeby poslanců. První práce resp. odpovědi na poslanecké dotazy vznikly a byly distribuovány už na konci r. 1990, činnost se v podstatě stabilizovala koncem r. 1991. Parlamentní institut měl 5–6 pracovníků. Jeho zaměření bylo od počátku plánováno s důrazem na ekonomické záležitosti. Během roku 1991 však byly potřeby poslanců při mimořádně intenzivní legislativní činnosti od tohoto zaměření částečně odlišné. Většina dotazů směřovala k právním otázkám, zejména komparativního charakteru, na které se posléze institut soustředil. Některé poslanecké otázky se týkaly praktického fungování parlamentních komor v zahraničí a parlamentarismu obecně, což je předmět, který zůstal jedním z profilových oblastí výzkumu Parlamentního institutu dodnes.

Nejdůležitější školící nástroj pro pracovníky Parlamentního institutu na počátku 90. let představovala pomoc ze strany Kongresu USA. Senátoři Martin Frost a Gerald Solomon iniciovali v r. 1990 projekt⁶ na pomoc nově vznikajícím demokratickým parlamentům. Projekt obsahoval kromě materiální pomoci i interní a výjezdová školení pracovníků kanceláří nových demokratických parlamentů východní a střední Evropy. Většina tehdejších pracovníků Parlamentního institutu se účastnila školení v Kongresové knihovně, které obsahovalo i podrobné seznámení se s partnerským útvarem Congressional Research Service.

V r. 1992 byl Parlamentní institut sice do značné míry stabilizován, ale federace a s ní i Federální shromáždění se rozpadaly.

90. léta

Federální shromáždění zaniklo s koncem r. 1992, personál Kanceláře FS byl převeden do nově vzniklé organizační jednotky, nazvané Kancelář zastupitelských sborů, v organizačním rámci Ministerstva financí. Většina pracovníků Kanceláře FS byla propuštěna, pouze pracovníci Parlamentní knihovny, Parlamentního institutu a jednotlivci z dalších útvarů byli přeřazeni k **1. 4. 1993** Kanceláři Poslanecké sněmovny. Parlamentní institut byl

6) Tzv. Frost Task Force. První rezoluce o pomoci Polsku prostřednictvím tzv. „Gift of Democracy“ byla přijata Senátem USA už v říjnu 1989. Činnost Frost Task Force, a jejího následnického programu, administrovaná ve Sněmovně reprezentantů se zapojením Kongresové knihovny, zejména pak její součásti CRS, se protáhla na více než 10 let a zahrnuje 12 středoevropských a východoevropských parlamentů. Administrátorkou programu ze strany kanceláře Sněmovny reprezentantů byla paní *Kristi Walseth*, její vedoucí byla paní *Nancy Davenport*.

administrativně zařazen do informačního odboru. Až do r. 1995 čekal na administrativní začlenění do struktury Kanceláře. Přesto se jeho činnost neutlumila, zpracovával stabilně vzrůstající množství odpovědí na dotazy od poslanců i útvarů Poslanecké sněmovny. To dokumentuje kromě jiného první zmínka o Parlamentním institutu v zápisech stenografického záznamu pléna Poslanecké sněmovny. V prosinci r. 1993 bylo v plénu navrženo usnesení, které v bodě IV znělo: „*Parlamentní institut předloží ve stejné lhůtě dostupné informace o odměňování ústavních činitelů a státních zaměstnanců ve světě, zejména v zemích Evropských společenství.*“⁷

V září r. 1995 byl Parlamentní institut v rámci přijetí nového organizačního řádu Kanceláře Poslanecké sněmovny vytvořen jako samostatný odbor.⁸ Praktickou nevýhodou pro jeho činnost v té době byla pouze dislokace většiny pracovníků v budově Federálního shromáždění. Tato dislokace trvala až do května 2005, přestála dokonce i hrozbu útoku na budovu Federálního shromáždění, v níž v letech 1995–2009 sídlilo Rádio Svobodná Evropa a Rádio Svoboda.

V polovině 90. let probíhala příprava české administrativy na vstup do Evropských společenství. Parlamentní institut se zaměřil i na tuto problematiku. Pracovníci absolvovali specializované programy zabývající se evropským právem, organizované pro pracovníky státní služby ve státech Evropské unie. Institut se stal jediným útvarem Kanceláře Poslanecké sněmovny, který se vstupem do EU zabýval. Aby se dosáhlo dalšího zvýšení kvalifikace, Parlamentní institut s podporou některých poslanců⁹ inicioval v 90. letech 2 projekty programu PHARE a stal se jejich hlavním beneficiem.¹⁰

7) Steno 15. schůze PS, dne 3. 12. 1993, str. 2.

8) Čl. 16 organizačního řádu kromě jiného stanovil: „*Parlamentní institut je odborem Kanceláře Poslanecké sněmovny a plní úkoly vědeckého, informačního a školicího střediska pro Sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Sněmovny. Při plnění úkolů zejména samostatně zpracovává nebo zprostředkovává informace, analýzy a komplexní studie...*“

9) Podporu projektům prosazoval zahraniční výbor sněmovny pod vedením RNDr. Jiřího Payna, a to ve spolupráci s Delegací Evropské komise, sídlící v Praze.

10) Zkratka PHARE znamená Poland, Hungary: Assistance for Restructuring their Economies. PHARE bylo financováno Evropskou unií, cílem se po jeho restrukturalizaci stala předvstupní pomoc kandidátským státům, a to až do r. 2003. Účelem prvního projektu vůči Parlamentu ČR bylo založit v Parlamentním institutu a dalších útvarech Kanceláře PS koordinační centrum evropského práva a zabezpečit jej znalostmi a odbornou literaturou. Hlavním odborným implementátorem projektu byl T. M. C. Asser institut z Nizozemska. Projekt probíhal v letech 1994–1996. Hlavním odborným garantem byl profesor mezinárodního práva J. J. M. Tromm. Cílem druhého projektu bylo dobudování centra a vzdělávání dalších pracovníků v oboru evropského práva, projekt probíhal v letech 1999–2001.

Základní zaměření Parlamentního institutu se koncem 90. let vyprofilovalo do dvou základních oblastí. Prvním z nich bylo poskytování všeobecných informací na základě požadavků ze strany poslanců, od r. 1996, kdy vznikl Senát, i ze strany senátorů Parlamentu České republiky. Odborní pracovníci se účastnili rovněž některých legislativních prací, zejména pak tvorby nového jednacího řádu v letech 1994–95. Všeobecná oblast byla doplněna poskytováním pravidelných přehledů o sociální a ekonomické situaci a řadou prací ekonomického a statistického charakteru. Výraznou a nejvíce oceňovanou činností bylo zpracovávání komparativních studií z různých oborů práva a orientace v právních rádech států Evropské unie. Druhou profilovou oblastí se stala odborná a právní asistence při přípravě na vstup do EU, zejména vypracování stanovisek slučitelnosti přicházejících návrhů zákonů s právem ES a EU. V této oblasti spolupracovala k tomu určená část pracovníků Parlamentního institutu zejména s útvarem kompatibility Úřadu vlády České republiky, adresátem studií byly z velké části výbory obou komor. Unijně zaměřené činnosti byly postupem času doplněny o pravidelné přehledy reflektující vývoj evropského práva, určené rovněž potřebám evropských výborů obou komor. Významnou studií z oboru evropského práva byla rozsáhlá práce z r. 1998 nazvaná Parlamentní výbory pro legislativu EU, která byla posléze vícekrát přepracována, doplněna a publikována v odborném tisku.

Po r. 2000

Na počátku tisíciletí se Parlamentní institut kromě obvyklých činností zaměřil na vstup do EU. Participoval na zpracování euronovely Ústavy a na přípravných pracích pro změnu jednacího řádu Poslanecké sněmovny. Kromě toho poskytoval odbornou a školicí podporu sněmovnímu výboru pro evropskou integraci při kontrole procesu vyjednávání podmínek vstupu.¹¹ Po vstupu do EU se soustředil na práce specializované na Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, dále se účastnil konzultací sněmovního výboru pro evropské záležitosti zabývajících se slučitelností navrhovaných předloh zákonů, připravil a administroval přehled a výběr dokumentů EU projednávaných tímto výborem za účasti zástupců vlády. V souvislosti s posledně uvedenou činností Parlamentní institut zpracoval stovky stanovisek k připravované legislativě Evropské unie.

V pátém volební období Poslanecké sněmovny (léta 2002–2006) se Parlamentní institut soustředil na rozšíření své vzdělávací činnosti. Pokračoval v seminářích, které pořádal pro sněmovní výbory už od devadesátých

---

11) Prvním předsedou výboru byl MUDr. Jaroslav Zvěřina, od r. 1998.

let. Začal pořádat semináře pro nově zvolené poslance a senátory. Podařilo se mu prosadit iniciativu na vytvoření informačního centra Poslanecké sněmovny¹² a začal pořádat vzdělávací workshopy pro učitele, studenty, zahraniční parlamentní delegace a další klienty. Okruh adresátů práce Parlamentního institutu se tak významně rozšířil. Parlamentní institut rovněž spolupracoval na vytvoření elektronické analytické databáze návrhů zákonů, která dnes slouží k odbornému a dokumentačnímu rozboru legislativního procesu v Parlamentu České republiky.

V r. 2005 byla v rámci institutu vytvořena 3 specializovaná oddělení, která získala prostřednictvím novely organizačního řádu Kanceláře Poslanecké sněmovny relativní samostatnost.¹³ Institut se ve stejném roce přestěhoval do kanceláří ve Sněmovní 3, což mu umožnilo bližší kontakt s poslanci, zejména pak nezbytné operativní spojení se sekretariátem výboru pro evropské záležitosti.¹⁴

V prvním desetiletí 21. století se významně zvýšila odborná prestiž institutu, což se odrazilo zejména v publikační činnosti jeho odborných pracovníků. Kolektiv publikoval knihu *Parlament České republiky* (2. vydání).¹⁵ Nakladatelství C. H. Beck vydalo jeho komentář k Ústavě pro Evropu¹⁶ a komentář k Lisabonské smlouvě.¹⁷ Naposled uvedená publikace byla první a je dosud jedinou odbornou knihou v České republice komentující platné primární právo EU. Autoři z Parlamentního institutu participovali na komentáři k Ústavě České republiky¹⁸ a na řadě dalších odborných publikací a článků. Oddělení komunikace a vzdělávání publikovalo několik desítek titulů informačních brožur a letáků z oboru parlamentarismu, které využívají školy a univerzity. Pro reprezentativní účely Poslanecké sněmovny při-

---

12) Vznik informačního centra významně podporoval tehdejší předseda Poslanecké sněmovny PhDr. Lubomír Zaorálek.

13) Parlamentní institut tvoří podle novely organizačního řádu z r. 2005 3 oddělení – Oddělení pro všeobecné studie, Oddělení pro záležitosti Evropské unie a Oddělení komunikace a vzdělávání, které tvoří personální základ Informačního střediska Poslanecké sněmovny.

14) O „přiblížení“ Parlamentního institutu do Sněmovní ulice v r. 2005 se významně zasadil předseda výboru pro evropské záležitosti Pavel Svoboda.

15) Syllová, J., Kolář, P., Kysela, J., Georgiev, J., Pecháček, Š. *Parlament České republiky*. 2. vydání. Linde Praha 2008.

16) Syllová, J., Pítrová, L., Svobodová, M. a kol. *Ústava pro Evropu. Komentář*. C. H. Beck 2005.

17) Syllová, J., Pítrová, L., Paldusová, H. a kol. *Lisabonská smlouva. Komentář*. C. H. Beck 2010. Ne všichni autoři z této a z výše uvedených publikací pracují v Parlamentním institutu.

18) Sládeček, V., Mikule, V., Syllová, J. *Ústava České republiky. Komentář*. C. H. Beck 2007.

pravidlo oddělení výpravnou publikaci Parlament České republiky, která je k dispozici v několika jazykových verzích.¹⁹ Dále připravilo multimediální DVD prezentaci, která obsahuje kromě vysvětlujících textů a dokumentů i film o historii parlamentarismu a úloze Sněmovny v ústavním systému České republiky.

Parlamentní institut spolupracuje od r. 2007 na oficiální bázi s několika vysokými školami, jejich studentům umožňuje parlamentní praxi a využívá jejich aktivity ve formě spoluautorství publikací a menších studií institutu. Ve spolupráci s vědeckými pracovišti z České republiky a zahraničí připravuje Parlamentní institut odborné konference na půdě Poslanecké sněmovny, jejichž tématem je historie parlamentarismu a ústavněprávní otázky.²⁰

---

19) Kolář P., Valenta P. (eds.). Parlament České republiky – Poslanecká sněmovna, Ivan Král – Nakladatelství, Praha 2008.

20) V roce 2011 organizoval Parlamentní institut spolu s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR a rakouskou Akademií věd konferenci „150 let moderního parlamentarismu ve střední Evropě“. V roce 2012 se PI podílel na přípravě konference 20 let Ústavy České republiky.

Parlamentní institut působí jako školicí středisko pro Sněmovnu, její orgány, funkcionáře a pro Kancelář Sněmovny. Přednášky a semináře realizuje buď z vlastní iniciativy, nebo na základě požadavku. O seminář nebo přednášku může požádat jakýkoliv orgán Sněmovny nebo Senátu či nejméně čtyřčlenná skupina poslanců nebo senátorů. Vedle těchto interních seminářů realizuje PI externí semináře pro studenty a odbornou veřejnost v rámci činnosti Informačního centra. Dále Parlamentní institut pořádá a provádí semináře a přednášky pro zahraniční poslanecké delegace a pro delegace úředníků jiných parlamentů, které se přijíždějí seznámit s demokratickým parlamentarismem v rámci projektů organizovaných Evropskou unií nebo jinými mezinárodními organizacemi.

Přednášky a semináře ze všeobecné oblasti

Parlamentní institut pořádá přednášky a semináře v rámci dvou základních oblastí. První oblast, označovaná jako všeobecná, se zabývá zejména problematikou parlamentarismu, fungováním Parlamentu, výkonem poslaneckého mandátu a zákonodárným procesem.

Příklady témat:

- Postavení Parlamentu ČR v rámci systému ústavních institucí ČR
- Vztah Poslanecké sněmovny, Senátu a prezidenta
- Mandát (práva a povinnosti) poslance a senátora
- Poslanecká imunita, střet zájmu
- Postavení parlamentu nebo poslance v jiných státech (podle objednávky)
- Zahraniční aktivita Parlamentu
- Přijímání mezinárodních smluv

Přednášky a semináře o Evropské unii

Druhá oblast je zaměřena na Evropskou unii. PI může realizovat přednášky na obecná témata evropské integrace – historii, instituce, legislativní proces, i na specializovaná témata z práva EU – judikatura Soudního dvora EU, uznávání profesních kvalifikací, sociální zabezpečení migrujících pracovníků, spotřebitelské právo apod. Zvláštním tématem přednášek z oblasti EU jsou přednášky o budoucím vývoji evropské integrace.

Příklady témat:

- Instituce Evropské unie
- Rozpočet Evropské unie
- Struktura a principy práva Evropské unie
- Volný pohyb osob, kvalifikace, sociální zabezpečení
- Evropská hospodářská a měnová unie
- Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii
- Veřejné zakázky v právu Evropské unie
- Zahraniční činnost Evropské unie

Semináře pro nově zvolené členy Parlamentu

PI realizuje od září roku 2006 ve spolupráci s ostatními odbory Kanceláře Poslanecké sněmovny seminář pro nově zvolené členy Parlamentu, kteří nemají předchozí zkušenost s výkonem mandátu. Tento seminář je zaměřen na práci Sněmovny a Senátu a na výkon mandátu poslance a senátora. Seminář je rozdělen do tematických bloků:

- Mandát poslance či senátora, imunita, služby Kanceláře Poslanecké sněmovny
- Legislativní proces a tvorba zákonů
- Jednací řád Poslanecké sněmovny a Senátu
- Zahraniční aktivity Parlamentu, přijímání mezinárodních smluv
- Parlament ČR a Evropská unie, kontrola subsidiarity národními parlamenty
- Zahraniční činnost Evropské unie

Přednášky a semináře pro odbornou veřejnost, učitele a studenty

Kromě interních seminářů pořádá Parlamentní institut semináře zaměřené externě – pro odbornou veřejnost, učitele a studenty. Cílem je poskytnutí komplexního přehledu informací k oblasti českého ústavního systému, postavení a funkcím Parlamentu, k podstatě a průběhu parlamentních procedur, ke stranickému a volebnímu systému a dalším souvisejícím otázkám. Kromě toho se pořádají ad hoc specializované semináře pro vybrané skupiny odborníků. Externě zaměřené vzdělávací semináře pořádá PI asi desetkrát za školní rok. V roce 2011 se semináře uskutečnily ve dnech 3. února, 10. března, 17. března, 14. dubna, 6. října, 20. října, 10. listopadu a 1. prosince.

Přednášky a semináře pro zahraniční delegace

Pro zahraniční delegace poslanců a pracovníků parlamentů nebo jiných ústředních orgánů zejména ze států kandidátských zemí EU, ze států v rámci sousedské pomoci EU i z jiných států světa pořádá Parlamentní institut přednášky, semináře nebo stáže. Tyto semináře jsou obvykle dávány v anglickém jazyce.

Semináře jsou obvykle zaměřeny na demokratický parlamentarismus v České republice, dále na práci parlamentních výzkumných služeb, na záležitosti EU včetně předvstupních aktivit parlamentů, harmonizaci práva EU popř. na historický vývoj československého a českého parlamentarismu. Parlamentní institut spolupracuje v tomto směru s TAIEXem,²¹ Národním demokratickým institutem (NDI), UNDP (Rozvojový program Spojených národů), s implementátory twinningových projektů EU a s dalšími institucemi.

21) Technical Assistance and Information Exchange instrument řízený Generálním ředitelstvím pro rozšíření Evropské komise.

SEMINÁŘE PRO ZAHRANIČNÍ DELEGACE

- 27.–29. 3. seminář pro delegaci Národního shromáždění Arménie
- 4.–5. 4. seminář ECPRD (Evropské centrum pro parlamentní výzkum a dokumentaci)
téma: Parliamentary Research and the Plurality of Information Sources Available to Members of Parliament
- 24.–27.6. seminář pro úředníky moldavského parlamentu
- 26.8.–27.8. seminář pro úředníky Sněmovny reprezentantů, Thajsko
13. 9. seminář pro právní a ústavní odborníky z Lybie
spoluorganizátor: Člověk v tísni
- 16.9. seminář pro delegaci Ústavně právního výboru Sněmovny reprezentantů, Japonsko
- 11.–13. 11. seminář pro úředníky Parlamentního institutu, Sobranie, Makedonie
téma: Study visit of the employees of the Assembly of Republic (Macedonia) in the Czech Republic and Slovak Republic – Education and Communication / Research Library and Legislative Archive
spoluorganizátor: NDI, Národní rada Slovenské republiky
- 18.–19. 11. seminář pro úředníky Parlamentního institutu, Sobranie, Makedonie
téma: Study visit of the employees of the Assembly of Republic (Macedonia) in the Czech Republic and Slovak Republic – Sector for General Analysis and EU Integration
spoluorganizátor: NDI, Národní rada Slovenské republiky

SEMINÁŘE PRO ZÁKONODÁRCE

- 21.–22. 2. Seminář pro nově zvolené senátory a jejich asistenty
 18. 12. Seminář pro Poslanecký klub ANO 2011

SEMINÁŘE PRO PEDAGOGY

20. 2. Český parlament a parlamentarismus

SEMINÁŘE PRO STUDENTY

- 6.2. Český parlament a parlamentarismus
 20. 3. Český parlament a parlamentarismus
 30. 4. Vzestupy a pády v historii českého parlamentarismu
 15. 5. Český parlament a parlamentarismus
 18. 9. Parlament a volby

PROHLÍDKY PRO ZAHRANIČNÍ DELEGACE (počet členů delegací se liší, většinou jde o 5–15 osob)

14. 1. Gruzie	21. 5. Moldávie
18. 1. Brazílie	28. 5. Korea
21. 1. Thajsko	10. 6. Thajsko
29. 1. Peru	12. 6. Nigérie
21. 2. Bahrajn	18. 6. Korea
11. 3. Rusko	26. 6. Ukrajina
12. 3. Polsko	4. 9. Brazílie
13. 3. Indonésie	11. 9. Thajsko
26. 3. Korea	29. 11. Korea
17. 4. Gruzie	

Vyhledávání v pracích PI: v rámci studií Parlamentního institutu lze on-line vyhledávat fulltextovým vyhledávačem na základě zadání klíčových slov (přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/srch.sqw?ww=&x=13&y=12>).

Vybrané práce Parlamentního institutu: studie, komparativní studie a informační podklady, které jsou stále platné a zajímavé pro adresáty, jsou přístupné v elektronické podobě ve formátu Adobe PDF, starší studie ve formátu MS-Word. Link na jejich aktivní seznam s plnými texty naleznete na webových stránkách Parlamentního institutu pod odkazem „Studie“ (přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=1>).

Odpovědi na dotaz jsou archivovány v Parlamentním institutu, elektronická databáze obsahuje cca 2200 kratších studií v elektronické a doplňujících materiálů v tištěné podobě. Vše je rychle dostupné po telefonickém, e-mailovém, písemném či osobním vyžádání na sekretariátu PI.

Vybraná témata – nepravidelná řada odborných studií zpracovávaných z vlastní iniciativy Parlamentního institutu. Tyto studie se věnují tématům aktuálně projednávaným v Poslanecké sněmovně a Senátu. Cílem je zprostředkovat poslancům a senátorům aktuální informace z různých oblastí, kterým se Parlamentní institut dlouhodobě věnuje. Vybraná témata jsou k dispozici na stránkách Parlamentního institutu pod odkazem „Vybraná témata“ (přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>).

Vybrané hospodářské, měnové a sociální ukazatele – měsíční monitor. Pravidelný přehled základních ukazatelů z hospodářské, měnové a sociální oblasti. Tzv. ekonomický a sociální monitor mohou poslanci využít zejména pro jednání s voliči a pro politická vystoupení, protože v praktické formě shromažďuje všechna data, na která se voliči obvykle dotazují. Monitor je k dispozici na stránkách Parlamentního institutu pod odkazem „Ekonomický a sociální monitor“ (přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=5>).

Přehledy dokumentů SZBP – měsíčník. Jednou měsíčně zpracovávaný tematicky tříděný přehled dokumentů EU z oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Materiál je doplněn o hypertextové odkazy na originální dokumenty. U jednotlivých dokumentů je krátce anotován vývoj problematiky. Přehledy jsou přístupné z počítačů v rámci extranetu PS a Senátu ze stránek Parlamentního institutu v sekci Evropská unie přes odkaz „Dokumenty SZBP“ (přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>).

Databáze **Návrhy dokumentů Evropské unie** – rozsáhlá elektronická databáze jednotlivých návrhů aktů EU (<http://www.psp.cz/sqw/eulist.sqw>). Je přístupná na webu Poslanecké sněmovny pod odkazem „Dokumenty EU“ v hlavním menu. Databáze obsahuje návrhy aktů EU, jak postupně přicházejí z Unie, v českém jazyce a s průvodními informacemi o každém návrhu a stavem projednávání ve Sněmovně. Výbor pro evropské záležitosti z výše uvedených dokumentů vybírá ty, které se rozhodne projednat a jejich seznam naleznete na stránce: „Dokumenty EU – aktuální přehled dokumentů, které se výbor pro evropské záležitosti rozhodl projednat“, přístupné z titulní strany webových stránek PS v sekci Dokumenty EU (přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/eulist.sqw?jac=1>). Ke každému z vybraných návrhů je zde připojeno usnesení výboru pro evropské záležitosti a k vybraným dokumentům je připojena odborná informace. Databáze umožňuje vyhledávání jednotlivých návrhů EU podle různých kritérií.

Stanoviska kompatibility s právem EU a předběžné konzultace – stanoviska slučitelnosti i konzultační stanoviska k návrhům zákonů zpracovaná Parlamentním institutem jsou k nalezení přímo u příslušného sněmovního tisku, k němuž se vztahují. Link na plný text stanoviska nebo zápis z konzultace je uveden vždy na takzvané průvodní košilce tisku v databázi sněmovních tisků, jež je přístupná z hlavního menu stránek Poslanecké sněmovny pod odkazem: „Sněmovní tisky“ (přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/sntisk.sqw>). Seznam zpracovaných stanovisek kompatibility je také dosažitelný na stránkách Parlamentního institutu v sekci „Návrhy zákonů“, dále pod odkazem „Stanoviska k tiskům“ (přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=4>). Ucelený přehled předběžných konzultací je uložen také v sekci „Návrhy zákonů“, pod odkazem „Předběžné konzultace“ (přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=6>).

Aktuální vývoj v eurozóně – vzhledem k vývoji v eurozóně týdně zpracováváný přehled, který shrnuje zahraniční literaturu k současnému vývoji. Přístupné ze stránek Parlamentního institutu (přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=12>).

Aktuální agenda v Bruselu – týdenní zprávy stálé zástupkyně Poslanecké sněmovny při Evropském parlamentu k evropské agendě; jedná se o stručný přehled nejdůležitějších událostí a témat evropské agendy v aktuálním týdnu; cílem materiálu je upozornit a informovat o klíčových jednáních evropských institucí; Agenda je přístupná z počítačů v rámci extranetu PS a Senátu ze stránek Parlamentního institutu pod odkazem Zprávy z EP (přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=9>).

Kontakty na zaměstnance PI

Jméno	Zaměření	Telefon	E-mail
Sekretariát PI – Sněmovní 3	kontaktní telefon PI kontaktní telefon OKV – INFOCENTRUM	25717 2225 25717 4117	pi@psp.cz okv@psp.cz
FAX – Sněmovní 3 FAX – Sněmovní 4 FAX – Infocentrum		25717 2223 25717 4120 25717 2307	
Brabcová Hana, Ing., DiS.	pracovnice informačního střediska PS PČR, recepce pro veřejnost	25717 4117	brabcovah@psp.cz
Caletka Stanislav, Mgr.	realizace prohlídek, spolupráce při tvorbě tiskových materiálů, odpovědi z ČR pro Evropské centrum pro parlamentní výzkum a dokumentaci (ECPRD)	25717 2306	caletkas@psp.cz
Čížková Marcela	asistentka	25717 2224	cizkovam@psp.cz
Dostálová Eva, Ing.	pracovnice informačního střediska	25717 2244	dostalovae@psp.cz
Ficner Filip, Ing. Vedoucí odd. pro záležitosti EU (OZEU)	dopravní a energetická politika EU, telekomunikace	25717 2230	ficnerf@psp.cz
Havránková Kateřina	dokumentace EU	25717 2231	havrankovak@psp.cz
Kavěna Martin, LL.B., B.C.L.	právo veřejné a soukromé, mezinárodní právo	25717 2239	kavenam@psp.cz
Kolář Petr, JUDr. PhDr., Ph.D.	koncepce komunikace PS, publikační plán, spolupráce s VŠ, parlamentarismus (střet zájmů)	25717 4118	kolar@psp.cz
Křížová Jana, Mgr.	správní právo	25717 3514	krizovaj@psp.cz
Kuta Martin, Ing. Mgr.	mezinárodní politika, Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	25717 2305	kutam@psp.cz
Němec Jan, Ing. Mgr., Ph.D.	politologie, obrana a bezpečnost, mezinárodní vztahy, volební systémy	25717 2237	nemecj@psp.cz

Jméno	Zaměření	Telefon	E-mail
Palán Josef, Ing.	společná zemědělská politika, daňová politika, měnová politika, politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU, oblast společného rozpočtu EU	25717 2229	palan@psp.cz
Pecháček Štěpán, Mgr., Ph.D. Vedoucí odd. pro všeobecné studie (OVS)	politologie, Evropské politické strany, zahraniční politika	25717 2226	pechacek@psp.cz
Pohl Michal, Mgr.	sociální politika, zdravotnictví, sociální zabezpečení	25717 4119	pohl@psp.cz
Smetanková Daša, Ing., Ph.D.	mezinárodní ekonomické vztahy, evropská ekonomická integrace, hospodářská a měnová politika	25717 2227	smetankovad@psp.cz
Syllová Jindřiška, JUDr., CSc., Ředitelka	ústavní právo, parlamentarismus	25717 2225	sylova@psp.cz
Šimková Darina, Mgr.	obchodní právo, vnitřní trh EU	25717 4116	simkovad@psp.cz
Šteigerová Soňa, Ing.	informační specialista	25717 2228	steigerovas@psp.cz
Tetourová Eva, Mgr.	evropské trestní právo, soudnictví	25717 2233	tetourovae@psp.cz
Urbanová Klára, Mgr.	zástupce Poslanecké sněmovny při EP	25717 2241 +32 228 43312	urbanovak@psp.cz klara.urbanova@natparl. ep.europa.eu
Valenta Petr, PhDr., Ph.D.	historie parlamentarismu v ČR a zahraničí, mediální politika, spolupráce s tiskem, management seminářů	25717 2301	valentap@psp.cz
Vyklický Robert, Mgr. Vedoucí odd. komunikace a vzdělávání (OKV)	management, spolupráce se středními a zákl. školami, korespondent pro Evropské centrum pro parlamentní výzkum a dokumentaci (ECPRD)	25717 2238	vyklicky@psp.cz

PARLAMENTNÍ INSTITUT – STRUKTURA

JUDr. Jindřiška Syllová, CSc.

ředitelka
ústavní právo, parlamentarismus
Tel.: 25 717 2225
e-mail: syllova@psp.cz

Ing. Soňa Šteigerová

informační specialista
Tel.: 25 717 2228
e-mail: steigerovas@psp.cz

Mgr. Klára Urbanová

zástupce PS PQR při EP
Tel.: 25 717 2241, +32 228 43312
e-mail: urbanovak@psp.cz,
klara.urbanova@europarl.europa.eu

Marcela Čížková

asistentka
Tel.: 25 717 2224
e-mail: cizkovam@psp.cz

Oddělení pro všeobecné studie

Mgr. Štěpán Pecháček, Ph.D.

vedoucí oddělení
politologie, evropské politické strany, volební systémy
Tel.: 25 717 2226, e-mail: pechacek@psp.cz

Martin Kavěna, LL.B., B.C.L.

správní právo, mezinárodní právo
Tel.: 25 717 2239
e-mail: kavenam@psp.cz

Ing. Mgr. Jan Němec, Ph.D.

politologie, obrana a bezpečnost,
mezinárodní vztahy, volební systémy
Tel.: 25 717 2237
e-mail: nemecj@psp.cz

Ing. Daša Smetanková, Ph.D.

mezinárodní ekonomické vztahy,
evropská ekonomická integrace,
hospodářská a měnová politika
Tel.: 25 717 2227, e-mail: smetankovad@psp.cz

Oddělení pro záležitosti Evropské unie

Ing. Filip Fícer

vedoucí oddělení
dopravní a energetická politika EU, telekomunikace
Tel.: 25 717 2230
e-mail: ficerni@psp.cz

Ing. Josef Palán

společná zemědělská politika, daňová politika, měnová
politika, politika hospodářské, sociální a územní
soudržnosti EU, oblast společného rozpočtu EU
Tel.: 25 717 2229, e-mail: palan@psp.cz

Mgr. Michal Pohl

sociální politika, zdravotnictví,
sociální zabezpečení
Tel.: 25 717 4119
e-mail: pohlm@psp.cz

Mgr. Eva Tetourová

evropské trestní právo, soudnictví
Tel.: 25 717 2233
e-mail: tetourovae@psp.cz

Oddělení komunikace a vzdělávání

Mgr. Robert Vyklický

vedoucí oddělení
management, spolupráce se SS a ZS, Evropské centrum
pro parlamentní výzkum a dokumentaci (ECPRD)
Tel.: 25 717 2238, e-mail: vyklicky@psp.cz

JUDr. PhDr. Petr Kolář, Ph.D.

koncepce komunikace Směrovny, publikační plán,
spolupráce s VŠ, parlamentarismus
Tel.: 25 717 4118
e-mail: kolarp@psp.cz

PhDr. Petr Valenta, Ph.D.

historie parlamentarismu v ČR a zahraničí, mediální
politika, spolupráce s tiskem, management seminářů
Tel.: 25 717 2301
e-mail: valentap@psp.cz

Ing. Hana Brabcová, DiS.

pracovnice informačního střediska
Poslanecké sněmovny, recepce pro veřejnost
Tel.: 25 717 4117
e-mail: brabcovah@psp.cz

Mgr. **Jana Křížová**
právo veřejné a soukromé
Tel.: 25717 3514
e-mail: krizovej@psp.cz

Ing. Mgr. **Martin Kuta**
mezinárodní politika,
Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU
Tel.: 25717 2305
e-mail: kutam@psp.cz

Ing. **Renáta Čermáková**
externí spolupráce
Tel.: 25717 2242
e-mail: cermakovar@psp.cz

Mgr. **Darina Šimková**
obchodní právo, vnitřní trh EU
Tel.: 25717 4116
e-mail: simkovad@psp.cz

Kateřina Havránková
dokumentace EU
Tel.: 25717 2231
e-mail: havrankovak@psp.cz

Ing. **Eva Dostálová**
pracovnice informačního střediska
Poslanecké sněmovny
Tel.: 25717 2244
e-mail: dostalovae@psp.cz

Mgr. **Stanislav Caletka**
realizace prohlídek, spolupráce při tvorbě tiskových
materiálů, odpovědi z ČR pro Evropské centrum
pro parlamentní výzkum a dokumentaci (ECPRD)
Tel.: 25717 2306, e-mail: caletkas@psp.cz

Sylvie Mikulcová
externí spolupráce – pracovnice informačního
střediska Poslanecké sněmovny
Tel.: 25717 2303
e-mail: mikulcovas@psp.cz

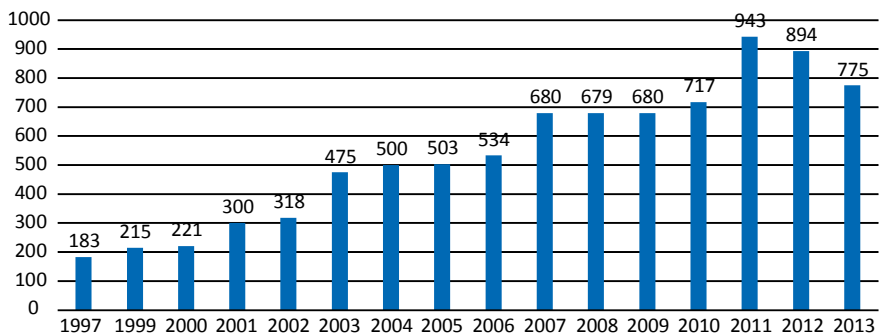
Statistika prací Parlamentního institutu za rok 2013

(od 1. 1. 2013 do 31.12. 2013)

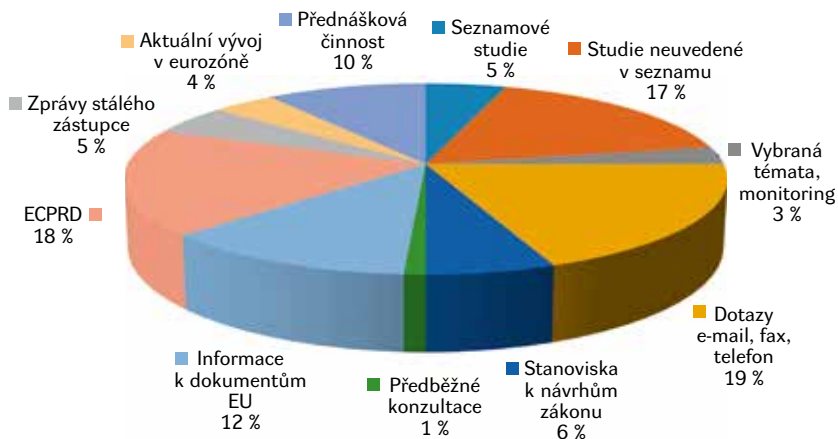
	Počet prací	
	ks	%
Práce celkem	775	100%
z toho:		
– uvedené v Seznamu vybraných prací (dále jen seznamové)	37	5%
– neuvedené v Seznamu vybraných prací (dále jen neuvedené v seznamu)	133	17%
– vybraná témata a monitoring	26	3%
– opovědi na dotazy (dopis, fax, e-mail)	143	19%
– stanoviska k návrhům zákonů	49	6%
– předběžné konzultace	6	1%
– informace k dokumentům EU (podkladové materiály, přehledy)	94	12%
– Evropské centrum pro parlamentní výzkum a dokumentaci (ECPRD)	137	18%
– zprávy a materiály SZ při EP	43	5%
– aktuální vývoj v eurozóně	28	4%
– přednášková činnost	79	10%
Práce vypracované:	775	100%
na požádání /celkem/	663	86%
– pro Poslaneckou sněmovnu	393	59%
– pro Senát	52	8%
– pro poslance EP	5	1%
– zahraniční parlamenty	188	28%
– ostatní	25	4%
– z vlastní iniciativy PI	112	14%
Práce objednané PS či Senátem:	445	100%
– sněmovním nebo senátním výborem či komisí	233	46%
– přímo poslancem či senátorem	212	54%
Práce dle politické příslušnosti zadávajícího poslance či senátora	212	100%
– ČSSD	37	18%
– ODS	43	20%
– TOP09+S	35	16%
– KSČM	8	4%
– VV	19	9%
– ANO 2011	17	8%
– KDU-ČSL	2	1%
– Úsvit	5	2%
– Nez.	46	22%

Zpracoval Parlamentní institut – 3/2014

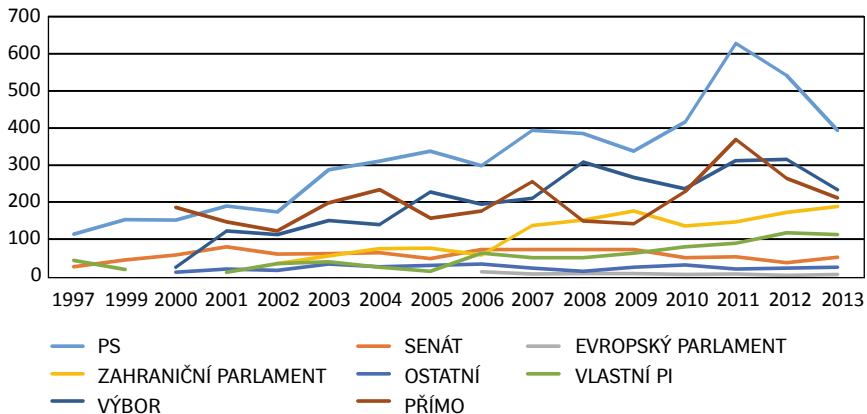
Vývoj celkového počtu úkolů zpracovávaných PI v letech 1997–2013

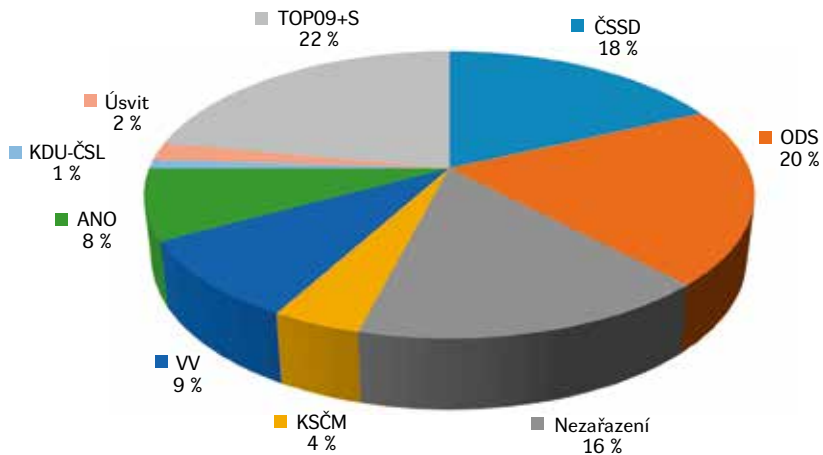
Procentuální podíl druhů zpracovávaných dotazů v roce 2013

Vývoj rozvržení činnosti PI dle zadavatele v letech 1997–2013

Podíl politických stran na zadávání dotazů PI v roce 2013

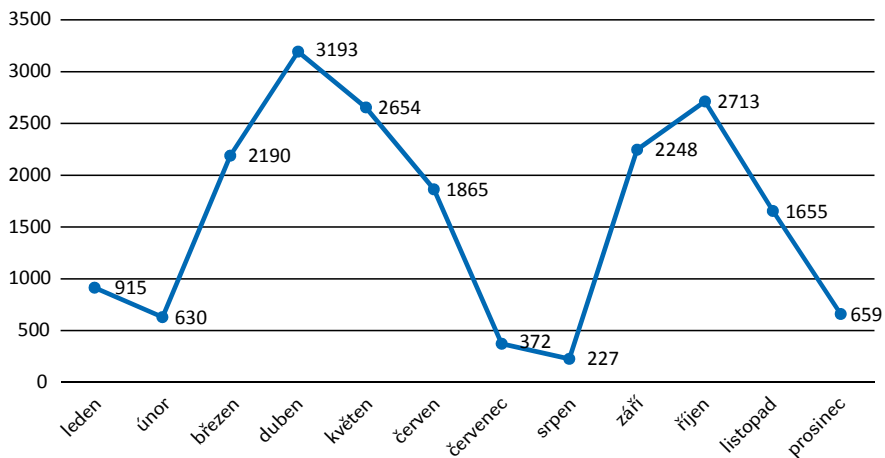

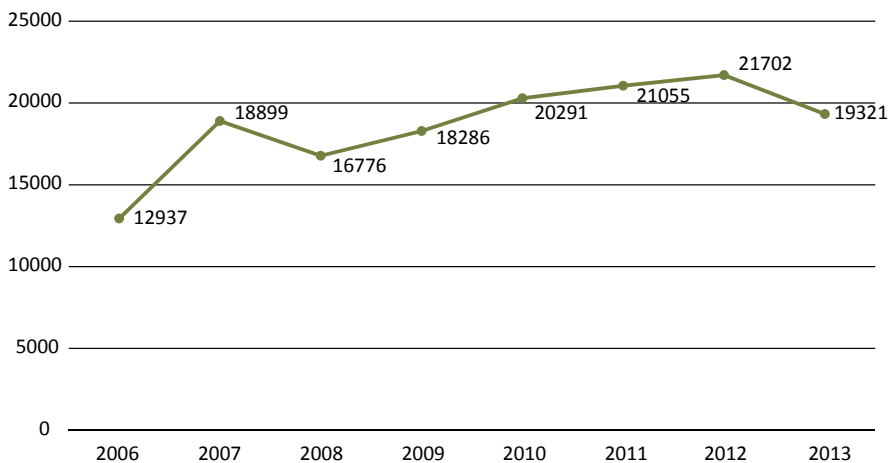
Statistika Informačního střediska za rok 2013

leden	počet osob – prohlídky PS	915
	počet prohlídek školení, semináře	58 0
	celkem osob	915
únor	počet osob – prohlídky PS	595
	počet prohlídek školení, semináře	22 35
	celkem osob	630
březen	počet osob – prohlídky PS	2154
	počet prohlídek školení, semináře	50 36
	celkem osob	2190
duben	počet osob – prohlídky PS	3151
	počet prohlídek školení, semináře	100 42
	celkem osob	3193
květen	počet osob – prohlídky PS	2617
	počet prohlídek školení, semináře	101 37
	celkem osob	2654
červen	počet osob – prohlídky PS	1865
	počet prohlídek školení, semináře	67 0
	celkem osob	1865
červenec	počet osob – prohlídky PS	372
	počet prohlídek školení, semináře	16 0
	celkem osob	372
srpen	počet osob – prohlídky PS	227
	počet prohlídek školení, semináře	16 0
	celkem osob	227
září	počet osob – prohlídky PS	2219
	počet prohlídek školení, semináře	82 29
	celkem osob	2248
říjen	počet osob – prohlídky PS	2713
	počet prohlídek školení, semináře	100 0
	celkem osob	2713
listopad	počet osob – prohlídky PS	1655
	počet prohlídek školení, semináře	60 0
	celkem osob	1655
prosinec	počet osob – prohlídky PS	659
	počet prohlídek školení, semináře	26 0
	celkem osob	659
Celkem osob		19321
Celkový počet prohlídek		698

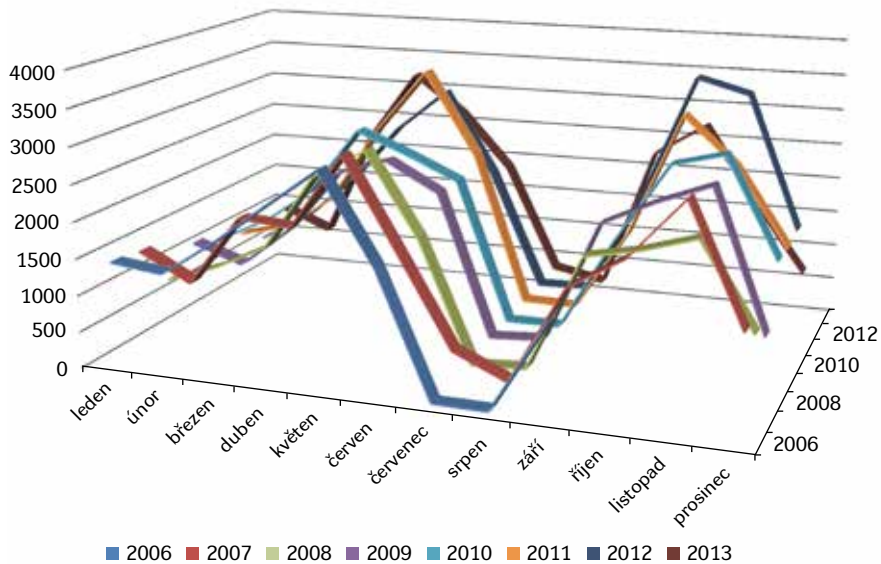
Počet návštěvníků Informačního střediska v rámci prohlídek PS a odborných seminářů za rok 2013

Počet návštěvníků prohlídek PS v letech 2006–2013

Porovnání počtu návštěvníků prohlídek Poslanecké sněmovny v letech 2006–2013

SALVS REI PVBLICAE

Seznam vybraných prací Parlamentního institutu

1. Ústavní právo a politologie

1.180 Přehled návrhů ústavních zákonů od roku 1993 do současnosti

Inf. podklad, aktualizace 9/2014, 10 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Robert Vyklický, Lucia Vaculová, Soňa Šteigerová

1.198 Majetkové nároky sudetských Němců ve vazbě na Lisabonskou smlouvu

Studie, 6/2009, 17 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Povinnost členských států dodržovat základní práva upravená v Listině EU může Soud EU posuzovat jen tehdy, pokud členské státy jednají v rámci práva EU. Problematika restitucí a další problematika dekretů prezidenta republiky nespadá do práva EU vymezeného ve zvláštních člancích zakládacích smluv a proto nemohou být dekryty a akty vzniklé jejich aplikací Soudem EU posuzovány. Pokud se jedná o možnost vyloučení použití Listiny EU na posuzování aktů v některém členském státu, není Protokol o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie v Polsku a ve Spojeném království skutečným nástrojem, který by tuto možnost přinášel. Odst. 2 protokolu naznačuje, že protokol nepředstavuje žádnou výjimku. Protokol pouze říká, že je přijat, „aby se předešlo jakékoliv pochybnosti“. Protokol pouze potvrzuje, že Listina EU nerozšiřuje působnost soudu EU posuzovat národní předpisy a jiné akty, pokud se tyto netýkají uplatňování práva EU. Z tohoto hlediska pouze potvrzuje pojetí, které bylo vysvětleno výše, tedy to, že soud EU nemá pravomoc posuzovat soulad aktu netýkajícího se práva EU s ustanoveními Listiny EU. I když Česká republika nevyjednala stejnou úpravu protokolu, jako má Velká Británie a Polsko, nic to nemění na rozsahu aplikace ustanovení Listiny EU na naše právo. Tomu odpovídá i Prohlášení České republiky k Listině základních práv EU, které bylo připojeno k závěrečnému aktu Lisabonské konference. Z výše naznačeného je možno uzavřít, že dekryty prezidenta republiky nebo akty vzniklé jejich aplikací splňují náležitosti stanovené v čl. 52 Listiny EU pouze tehdy, pokud by se jimi „uplatňovalo“ právo EU. Pokud tomu tak není (příčemž je nutno brát na zřetel i časové hledisko), není Listina EU použitelná a soud EU proto nemůže dekret nebo akt podle ní posuzovat.

1.194 Změna ústavní a právní úpravy v souvislosti s přijetím Lisabonské smlouvy v Německu

Studie, 1/2009, 11 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

V r. 2008 bylo připraveno spolu s Lisabonskou smlouvou několik dokumentů, které měly doprovázet Lisabonskou smlouvu při jednání ve Spolkovém sněmu. Kromě Zákona k Lisabonské smlouvě, který odpovídá duálnímu vztahu mezinárodního a vni-

trostátního práva v Německu, a který má zmocňovací a transformační funkci pro znění smlouvy ve vztahu k německému právnímu řádu, byly připraveny: Zákon pozměňující Základní zákon, který má vstoupit v účinnost spolu s Lisabonskou smlouvou a Zákon provázející Lisabonskou smlouvu (tzv. Begleitgesetz). Tento zákon nakonec nebyl schválen, protože podle judikatury Spolkového ústavního soudu by měl prováděcí zákon vstoupit v platnost až po vstupu v účinnost zákona, který je jím prováděn. Zákon pozměňující základní zákon se týká jen tří záležitostí. Nový odstavec čl. 23 upravuje žalobu k ESD. Obě komory mají právo samostatně podat žalobu kvůli porušení subsidiarity a proporcionality, Spolkový sněm je povinen podat žalobu dokonce na návrh jen ¼ všech svých členů. Dále odstavec upravil možnost připuštění hlasování ve Spolkovém sněmu odlišnými většinami od většin běžných stanovených v Základním zákoně. To znamená, že v případech aplikace práv komor parlamentu ze smlouvy EU může zákon stanovit, že komory budou o těchto záležitostech rozhodovat jinými většinami, než obecně stanoví Základní zákon. Dále byla přidána práva výboru pro záležitosti EU Spolkového sněmu – zákon může výbor zmocnit, aby vykonával práva, která jsou dána Spolkovému sněmu smluvním základem EU. (Dále bylo změněno jedno ústavní ustanovení, které se netýká práva EU.)

5.284 Ústavní konformita účelového určení finančních náhrad církvím

Studie, 1/2009, 10 str.

Autoři: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová, Jindřiška Syllová

Návrh zákona o zmírnění některých majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společnostem v době nesvobody, o vypořádání majetkových vztahů mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi by teoreticky mohl obsahovat účelové omezení využití kompenzační náhrady. Posudek pojednává o tom, zda – pokud stát má zákonem zmírnit křivdy a částečně vrátit majetek – je ústavně přípustné, aby zároveň vyžadoval, aby byl tento majetek určen pro účely, které sám považuje za prospěšné. Účelem omezení nemůže být (jako je tomu u nadací) zachování darovaného majetku účelu, který chce jeho původní vlastník. Účelem je tedy pouhá obava z autonomního využití kompenzací církvemi. Má tato obava své opodstatnění například v historickém kontextu? Do určité míry ano. Podle konfesních předpisů v 19. století státní správa dohlížela na uchování jmění kostelů (tzv. záduší) i na obročí, zákony upravovaly i určitou formu daně z majetku obročí, která sloužila na uhrazení potřeb Katolické církve. Posudek dochází ke konstatování, že úprava výhradního použití kompenzací na neziskový sektor nemá žádný cíl nebo účel, který by odpovídal ustanovením Ústavy a Listiny nebo veřejnému zájmu. Čl. 16 odst. 4 Listiny nevylučuje *a priori* účelové omezení využití církevních kompenzací. Jejich účelové omezení však musí být omezeno na tu jejich část, která je nezbytná pro účely podpory kultu a musí být určeno právě pro účely kultu. Zbývá část finančních kompenzací může být účelově omezena jen z velmi malé části tak, aby nebyla omezena nezávislost církví na státu, a za takovým účelem, který je úměrný případnému omezení. Mezinárodní lidskoprávní judikatura přitom zastává názor, že stát vlastním uvážením a prostřednictvím demokraticky přijatého zákona nejlépe určí, jak restituovat nespravedlivě zabavený majetek.

1.193 Komentář ke změnám francouzské ústavy ze dne 21. července 2008*Studie, 12/2008, 8 str.**Autor: Jan Pulda*

Ústava francouzské Páté republiky byla přijata 4. října 1958 a od data svého přijetí byla osmnáctkrát novelizována. Poslední zásadní novelu se podařilo přijmout na Kongresu obou komor francouzského parlamentu dne 21. července 2008. Práce popisuje nejzásadnější ústavní změny ke kterým došlo po 21. červenci 2008: jde o novelu, která byla silně prosazována novým francouzským prezidentem Nicolaem Sarkozym s tím, že hlavním cílem návrhů jeho administrativy byla institucionální modernizace Páté republiky. Prezident Sarkozy za tímto účelem zřídil komisi již v červenci 2007, tedy krátce poté co se ujal svého úřadu. Komise pro ústavní změny byla řízena Edouardem Balladurem, bývalým předsedou vlády. Komise sestávala především z ústavních právníků a politiků. Výsledkem práce bylo popsání nejdůležitějších posunů v pravomocích a změnách vztahů mezi prezidentem, parlamentem a vládou v paragrafovém znění spolu se stručným přehledem k samotnému projednávání a posléze přijetí ústavních změn. Dále pak práce hovoří o změnách v postavení opozice v parlamentu a změnách týkajících se legislativního procesu spolu s vlastním projednáváním zákonů.

3.072 Zřízení radarové stanice protiraketové obrany (ústavněprávní aspekty)*Studie, 10/2008, 17 str.**Autor: Jindřiška Sylllová*

Spolupráce České republiky s USA o zřízení radarové stanice protiraketové obrany Spojených států je z ústavněprávního hlediska komplikovanou záležitostí, skládající se z několika rozdílných právních úkonů. Tato práce má dva základní účely: prvním účelem je analyzovat charakter jednotlivých úkonů tak, aby je bylo možno identifikovat s ústavněprávními pojmy a procedurami. Druhým pak zjistit, zda není některý z těchto úkonů z hlediska ústavněprávního zpochybnitelný – zda by některý z těchto úkonů nemohl být za určitých okolností Ústavním soudem zrušen.

3.061 Zapojení ČR do systému obrany proti balistickým raketám (ústavněprávní aspekty)*Studie, 11/2006, aktualizace 2/2007, 17 str.**Autoři: Martin Kavěna, Jindřiška Sylllová*

Zapojení České republiky do systému obrany proti balistickým raketám je z ústavněprávního hlediska komplikovanou záležitostí, skládající se z několika rozdílných právních úkonů. Dohoda (smlouva) o protiraketové obraně je dvoustrannou mezinárodní smlouvou, upravenou v čl. 49 Ústavy. Pobytem ozbrojených sil jiných států na území České republiky se rozumí služební umístění specifikované součásti ozbrojených sil cizího státu nebo cizích států na území České republiky. K pojmu „pobyt“ je možno citovat důvodovou zprávu k současnému znění čl. 43 Ústavy: „Parlament vyslovuje souhlas s pobytem ozbrojených sil jiných států na území České republiky. Za pobyt se nepovažuje průjezd nebo přelet státního území ozbrojenými silami jiných států, proto je tato záležitost navrhována v odstavci 5

do rozhodovací působnosti vlády. Ozbrojenými silami ve smyslu rozhodovací pravomoci ústavních orgánů se rozumí vojenské útvary, vojenská zařízení a vojenské záchranné útvary“. Ústava a její důvodová zpráva vykládají pojem tak, že se jím rozumí rovněž umístění vojenských zařízení jiného státu na území České republiky. Při tomto výkladu je nutno takový pobyt schválit oběma komorami Parlamentu kvalifikovanou většinou. Režim vlastního pobytu příslušníků ozbrojených sil cizího státu nestanoví usnesení Parlamentu, ale zákon. Tento zákon upravuje obecně podmínky, za nichž příslušníci cizích ozbrojených sil na území ČR pobývají. Takovým zákonem je nyní zákon č. 310/1999 Sb., o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky. Podmínky pobytu stanovené zákonem jsou obvykle předem dohodnuty prostřednictvím mezinárodních smluv (nyní SOFA). Jde o smlouvu podle čl. 49 Ústavy, k jejichž ratifikaci musí vyslovit souhlas obě komory Parlamentu.

a) forma vlády

1.228 Způsoby jmenování vlády

Srovnávací studie, 8/2013, 14 str.

Autoři: Martin Kuta, Jan Němec, Štěpán Pecháček

Cílem této práce je přispět z komparativní perspektivy, a to jak s ohledem na českou historii, tak s přihlédnutím k mezinárodní praxi, k současné diskusi o změně ústavních pravidel upravujících jmenování premiéra, potažmo vlády. Práce porovnává způsoby jmenování kandidátů na premiéra hlavou státu v parlamentních a poloprezidentských systémech, kde vláda musí požívat důvěru parlamentu. Možnost hlavy státu ovlivnit složení vlády proto vzbuzuje otázky, do jaké míry se výběr budoucího premiéra může odlišovat od vůle parlamentní většiny. Jednotlivé varianty procedury sestavování vlády jsou zhodnoceny z hlediska zvýhodnění hlavy státu nebo parlamentu. Práce popisuje jak ty varianty, které jasně straní parlamentu, tak i ty varianty, v nichž je hlava státu ve svém výběru zcela nezávislá na parlamentní většině. Práce rovněž mapuje motivační prvky, které ovlivňují aktéry pro hledání konsensu při sestavování vlády. V závěrečné části se práce zabývá sestavováním vlády v československém a českém politickém systému s ohledem na vytváření zvyklostí při pověřování premiéra po roce 1989.

5.315 Vize uspořádání střední Evropy v koncepcích T.G. Masaryka a M. Hodži

Studie, 5/2011, 16 str.

Autor: Petr Valenta

Složité národnostní a politické poměry střední Evropy inspirovaly politiky a intelektuály k promyšlení nejrůznějších vizí, které by tuto oblast pomohly stabilizovat. Práce se zabývá koncepcemi T. G. Masaryka a Milana Hodži, které prošly dynamickým vývojem. Do vypuknutí 1. světové války byla jejich představa uspořádání obdobná. Vycházeli z přesvědčení o vhodnosti zachování habsburské monarchie při její prohlubující se demokratizaci, která měla být i odpovědí na řešení národnostních sporů a emancipaci slovanských národů. V meziválečném období Masa-

ryk spoléhal na versailleské uspořádání, které bylo otázkou celoevropskou, nikoli středoevropskou. Případnou federalizaci celé Evropy viděl Masaryk jako vzdálenější bod, do kterého mají národy Evropy dospět přirozeně z vlastní iniciativy. Hodžův akcent středoevropské spolupráce vycházel z realistického přesvědčení, že spoleh na versailleský systém není dostatečnou zárukou pro klid ve střední Evropě. Konkrétní spolupráci se snažil vést na hospodářském poli. Hodža své teze rozpracoval podrobně za 2. světové války v návrhu středoevropské federace. Spolupráce měla podle Hodži umožnit, aby se střední Evropa vymanila ze závislosti na turbulentním vývoji v Německu či Sovětském svazu.

1.201 Vliv zavedení přímé volby prezidenta na politický systém

Studie, 10/2009, 24 str.

Autoři: Jan Němec, Martin Kuta

Práce přináší analýzu ústavněprávního postavení prezidenta v České republice a popisuje faktický výkon funkce prezidenta Václavem Havlem a Václavem Klausem, především pokud jde o snahu rozšiřovat pravomoci prezidenta nad ústavněprávní rámec. Součástí práce jsou i dvě případové studie popisující vývoj ve Finsku a na Slovensku po zavedení přímé volby prezidenta a dopad této změny na politický systém.

1.190 Přímá volba prezidenta v ústavách států EU

Studie, 5/2008, 19 str.

Autoři: Jan Němec, Jindřiška Sylllová

Jedním z rizik přímé volby hlavy státu je nebezpečí zvolení excentrických kandidátů nebo outsiderů. K tomu může dojít zejména v zemích, kde existuje potenciál pro příznivou voličskou odezvu na populistický volební program. Riziko populismu zvyšuje i jednokolová volba. Naopak dvoukolová volba je výhodnější pro větší politické strany. Práce se dále zabývá ústavní úpravou systému přímé volby ve státech EU a některých státech Latinské Ameriky. Práce je příspěvkem k diskusi o přímých volbách prezidenta republiky v ČR.

1.107 Přehled ministrů a jejich náměstků od r. 1989 do r. 2009

Studie, 4/2008, 59 str.

Autoři: Eva Dostálová, Petr Dundek, Petr Kolář, Soňa Šteigerová

Tato práce podává přehled členů všech vlád působících na území České republiky od listopadu 1989, a to vlád jak federálních, tak republikových. Počínaje vznikem samostatné České republiky, pak tato práce také zahrnuje seznam náměstků jednotlivých ministrů. Práce také obsahuje údaje o období, kdy dotyčná osoba danou funkci vykonávala a její politickou příslušnost.

1.150 Přímé volby, pravomoci a odpovědnost prezidenta

Inf. podklad, 10/2003, aktualizace 10/2007, 75 str.

Autoři: Petr Kolář, Štěpán Pecháček, Jindřiška Sylllová

Postavení hlavy státu je jednou z klíčových otázek fungování ústavního systému ve všech státech bez ohledu na to, zda se jedná o monarchie, či republiky. Ve

státech s republikánským zřízením pak s touto otázkou souvisí i další – vymezení způsobu volby hlavy státu, tedy prezidenta. Odpověď na zmíněné otázky pak patří k těm, na jejichž základě je možné provést klasifikaci dnes existujících forem vlády vycházejících z demokratického modelu fungování vlády v širším slova smyslu. Klasické schematické členění na systém parlamentní a prezidentský není dostatečné, neboť pomíjí řadu relevantních faktorů výkonu moci. Většina autorů se dnes spíše přiklání ke klasifikaci obsahující pět základních modelů: parlamentní; poloprezidentský, premiérsko-prezidentský; prezidentský; prezidentsko-parlamentní.

Práce zkoumá fungování Francie, Irska, Finska, Polska, Portugalska, Rakouska a Slovenska z hlediska postavení prezidenta v systému nejvyšších státních orgánů, a to v poválečném období.

Komparace vývoje funkce prezidenta v těchto zemích prokazuje skutečnost, že samotná existence přímé volby prezidenta není dostatečným důvodem pro konstatování výrazné odlišnosti takového ústavního systému od systému s nepřímou volbou hlavy státu. Dokonce je možné konstatovat, že země, v nichž je přímá volba prezidenta zavedena, netvoří specifickou kategorií zemí, jejichž ústavní a politické systémy by vykazovaly výrazné shody. Závěry této práce lze shrnout do následujících bodů:

- a) neexistuje přímá souvislost mezi existencí přímé volby prezidenta a významem jeho postavení v ústavním systému daného státu;
- b) je zapotřebí rozlišovat mezi hodnocením významu funkce prezidenta v ústavním systému, jak to vyplývá z formální ústavní úpravy, a tím, jak je funkce skutečně vykonávána, především s ohledem na postavení prezidenta ve stranicko-politickém systému. Zatímco z formálně-ústavního hlediska bychom mohli za státy s nejsilnějším prezidentem považovat Finsko a Portugalsko, z hlediska reálného uplatnění prezidentského vlivu bychom za zemi s nejsilnějším prezidentem označili jednoznačně Francii. Nejslabší prezident, a to z obou hledisek, je pak v Irsku.
- c) velmi významnou skutečností, která ovlivňuje výkon prezidentské funkce v těchto zemích, je výrazná osobnost prvního prezidenta, který byl v přímých volbách zvolen. Typickým příkladem takové osobnosti, která vtiskla podobu výkonu prezidentské funkce i na další období, byl Antonio Salazar v Portugalsku nebo Lech Walesa v Polsku.
- d) Další skutečností, která ovlivňuje postavení prezidenta v rámci ústavního a politického systému, je míra jeho účasti v reálném stranicko-politickém životě. V některých zemích je prezident vnímán spíše jako nestranný a na politických stranách nezávislý arbit (Irsko), v jiných zemích je naopak lídrem některé z hlavních politických stran bez ohledu na to, zda se jedná o stranu vládní nebo opoziční (Francie). Specifická je situace v Rakousku, kdy je přímo volený prezident aktivním členem politické strany, jejímž předsedou je ovšem spolkový kancléř.
- e) Svůj význam při vymezení ústavního postavení prezidenta má také definice jeho právní a politické odpovědnosti. Skutečnost přímé volby staví hlavu státu do pozice ústavního orgánu odvozujícího svoji legitimitu z jiného zdroje než z parlamentu, a tím samozřejmě vytváří podmínky pro konstatování politické neodpo-

vědnosti prezidenta vůči zákonodárnému sboru. Většina ústav evropských států, a to bez ohledu na to, zda je zde zakotvena přímá volba prezidenta, vymezuje určitý stupeň trestní imunity při výkonu prezidentské funkce, a to zejména formou klasického institutu impeachmentu, kdy žalobu konstruuje parlament nebo některá z jeho komor a rozhoduje některá z nejvyšších soudních instancí nebo zvláštní soudní orgán. Vedle toho se v některých státech (Polsko, Portugalsko, Rakousko) setkáme také s koncepcí trestněprávní odpovědnosti prezidenta za činy spáchané v období výkonu funkce. Specifická je situace v Rakousku a na Slovensku, kde ústavy konstruují politickou odpovědnost prezidenta. V Rakousku je v tomto ohledu prezident odpovědný Spolkovému shromáždění, na Slovensku je dokonce ústavou upravena možnost odvolání prezidenta lidovým hlasováním.

1.177 Úřednické vlády a jejich ústavní zakotvení

Studie, 10/2006, 10 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Eva Burešová

1.174 K ústavní úpravě jmenování vlády

Studie, 7/2006, 10 str.

Autoři: Petr Kolář, Jindřiška Sylllová

Práce se zabývá jmenováním vlády poté, kdy byla ustavena Poslanecká sněmovna, ustavující schůzí Poslanecké sněmovny a ústavním postavením vlády, která podala demisi.

V závěrech práce je konstatováno, že ustavující schůze má pevně stanovený pořad, který není možno ani rozšiřovat, ani zužovat. Pokud nejsou splněny všechny body pořadu, uvedené v části 4. jedn. řádu PS, není možno ustavující schůzi ukončit. Z toho, že Poslanecká sněmovna musí ukončit všechny body ustavující schůze, zároveň plyne, že vláda není povinna podat svou demisi dříve, než je ustavena Poslanecká sněmovna a než skončí její ustavující schůze. Na tuto situaci také nelze bez dalšího aplikovat čl. 35 odst. 1 písm. d) Ústavy, podle něhož „Poslanecká sněmovna nebyla po dobu delší 3 měsíců způsobilá se usnášet, ačkoliv nebylo její zasedání přerušeno a ačkoliv byla v této době opakovaně svolána ke schůzi.“ Oprávnění rozpustit Poslaneckou sněmovnu vzniká až tehdy, pokud se po dobu delší než 3 měsíce nesejde více než třetina poslanců a Poslanecká sněmovna po celou tuto dobu není „usnášeníschopná“.

Pokud je vláda pověřena prozatímním výkonem funkce poté, kdy podala demisi, jde o institut, který zajišťuje to, že stát nezůstává bez vlády. Vláda *in statu de-missionis* vykonává funkce jen po dobu, která je nezbytně nutná ke jmenování vlády nové. Za nezbytně nutnou dobu je považovat takovou dobu, ve které probíhají jednání, vedoucí ke jmenování vlády a dobu, po kterou se připravují nezbytné dokumenty (například koaliční smlouva nebo jmenovací dekrety). Vláda *in statu de-missionis* pověřená výkonem funkcí prozatímně není vládou, která odpovídá za své činy Poslanecké sněmovně tak, jako běžná vláda. Z tohoto důvodu je třeba považovat její aktivity za méně legitimní než aktivity vlády, která požívá důvěry (i když rezignovavší vláda není výslovně žádným předpisem ve svých funkcích omezena).

1.159 Podávání prohlášení o střetu zájmů

Inf. studie, 5/2005, 32 str.

Autoři: Petr Kolář, Eoa Medková, Jindřiška Sylllová

V úvodní části tohoto informačního podkladu autoři poukazují na vývojovou linii, kterou sleduje vývoj právních úprav a podávání prohlášení o střetu zájmů. Stručně zmiňují důvody, které k zavedení tohoto institutu vedly. Zároveň konstatují, že dochází k neustálému rozšiřování počtu osob, které mají povinnost takové prohlášení podat.

Poté se autoři zaměřují na popis obecné charakteristiky jednotlivých trendů, které se v současných právních úpravách střetu zájmů dají vysledovat. Věnují se trendu britskému, francouzskému a nordickému. Kromě toho, že se zmiňují o existenci dvou typů prohlášení o střetu zájmů, jimiž jsou prohlášení o majetku a prohlášení o činnosti, poukazují zejména na různé důvody, pro které je prohlášení podáváno, na důvěrnost či naopak informace poskytnuté veřejností, nebo na to, zda je proces jejich podávání formalizován či nikoli.

Těžště práce však spočívá v popisu stávajících právních úprav ve vybraných evropských státech. Situaci, která se vyskytuje v každém z nich, je věnována samostatná kapitola sledující toto základní schéma: u každého typu prohlášení (existují-li v daném státě oba typy) je taxativním či demonstrativním výčtem uveden okruh osob, které jsou povinny či oprávněny jej podat, dále se pojednává o jeho formálních a obsahových náležitostech, o orgánu, ke kterému se podává, a o lhůtách, v jakých je nutno tak učinit. V závěru je uvedeno, zda v dané zemi existuje orgán, který na podávání prohlášení dohlíží, a případně, zda lze porušení povinností spjatých s podáváním prohlášení sankcionovat. Pokud ano, jakým způsobem, za jakých okolností a kým.

1.143 Vliv přímé volby prezidenta na politický systém (základní teze)

Inf. studie, 3/2003, 6 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Přímá volba prezidenta občany je základním předpokladem existence tzv. prezidentského systému. V tomto systému je vláda za svoji činnost odpovědná prezidentovi. Prezident má právo zasahovat do složení i do činnosti vlády. Exekutiva ve vztahu vláda-prezident je tak hierarchizována. Činnost legislativy a exekutivy je od sebe oddělena, vláda je stabilní, svůj mandát odvíjí od legitimacy prezidenta. Právě stabilita vlády a neprolínání mocí jsou hlavními výhodami zmiňovanými v souvislosti s prezidentským systémem. Jako nevýhody bývají uváděny nemožnost změnit vládu mimo daný volební interval bez zásahu prezidenta, a to i v případě, že se objeví závažné společenské okolnosti. Tato skutečnost vede k menší sociální inkluzi v průběhu výkonu mandátu prezidenta. V klasických prezidentských systémech je prezident stranickým prezidentem a předpokládá se, že bude jednat ve prospěch své strany. Tomu jsou uzpůsobeny jeho pravomoci ve vztahu k vládě i parlamentu. Tyto principy nalezneme i v zemích, kde je možná kohabitace, např. ve Francii. Svým způsobem jsou v systémech umožňujících kohabitaci ještě silnější, protože prezident může aktivně ovlivňovat činnost parlamentu, vlády a svojí politikou může vyvolat nutnost předčasných voleb.

Systémy kombinované, které můžeme nalézt např. na Slovensku nebo v Rakousku, ponechávají prezidenta, pokud jde o pravomoci, slabého, ale upevňují jeho postavení přímou volbou. Tato skutečnost vytváří nerovnováhu v systému politických institucí. Nezabrání volbě stranického prezidenta – naopak především příklad Rakouska ukazuje, že ve stabilním stranickém systému má šanci na úspěch pouze kandidát politické strany.

1.138 Prezidentské právo udílet milost

Inf. studie, 9/2002, 10 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Jan Řebřina

Udělování individuálních milostí je pozůstatkem panovnických prerogativ. V současných ústavních systémech demokratických republik je svěřeno prezidentům. Pozůstatek má však v různých republikách odlišnou podobu. Záleží zejména na formě vlády, tradicích státu a často i na individuální autoritě jednotlivých prezidentů, do jaké podoby se prezidentské právo milosti v průběhu ústavního vývoje vyvinulo. Toto právo je obsaženo v pravomocích všech prezidentů všech států, které byly pro předkládanou komparaci států vybrány. Nejdůležitějším faktorem je forma vlády a podoba dělby moci v republice. Ve státech, kde má prezident samostatnou legitimitu a kde je jeho postavení silné, jsou milosti zpravidla zařazeny do pravomocí bez kontrasignace. Naopak ve státech se slabým prezidentem a parlamentní formou vlády jde o pravomoc s kontrasignací. Z tohoto pravidla ovšem existují i výjimky. Zákonnou úpravu amnestie v postkomunistických státech obsahuje práce PI č. 5.215.

Pokud se týká amnestií, ne vždy jsou zařazeny pod pojmem milosti, často je amnestijní pravomoc svěřena zákonodárnému orgánu. Komparace obsahuje ústavní úpravu osmi západoevropských republik.

1.039 Zemské zřízení v Rakousku, jeho zásady a současné tendence

Inf. studie, 6/1993, 6 str.

1.004 Přehled dělby kompetencí ve významných federativních státech

Inf. studie, 1/1992, 30 str. + příl.

b) parlamentarismus

1.230 Úprava a způsob odměňování výkonu více volených funkcí

Studie, 1/2014, 10 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Práce přináší přehled právních úprav týkajících se možnosti souběžného výkonu volených funkcí a odměňování za výkon více volených funkcí. Pozornost je v první řadě věnována pravidlům upravujícím neslučitelnost výkonu mandátu člena parlamentu s jinými funkcemi. Pokud není neslučitelnost upravena obecně, sleduje práce případná další omezení výkonu mandátu člena parlamentu. Práce obsahuje při-

klady různých kombinací neslučitelnosti výkonu funkcí. Brazílie je příkladem země, která nejenom že neumožňuje souběžný výkon více volených funkcí, ale přímo zavádí princip ineligibilit (nevolitelnosti) pro osoby vykonávající jinou volenou funkci. Oproti tomu Polsko nijak neomezuje výkon více volených funkcí ani pobírání odměny za jejich výkon. Kromě těchto zemí je ve studii popsána situace v Chorvatsku, Německu, Rakousku, na Slovensku a ve Spojeném království.

1.227 Právní regulace legálního odposlechu členů parlamentů ve vybraných státech Evropy (včetně vazeb na úpravu imunity)

Studie, 7/2013, 34 str.

Autoři: Marie Vlčková, Jitka Havlenová, Jindřiška Sylllová

Většina analyzovaných států dovoluje odposlechy poslanců za stejných podmínek jako ostatních občanů (a to jak odposlechy policejní, tak odposlechy tajných služeb). Pouze v omezeném počtu zemí poslanecká imunita pokrývá i odposlechy a je pro ně nutno získat souhlas určitého orgánu parlamentu. V několika málo zemích je zvláštní úprava odposlechů poslanců založena na tom, že je povoluje jiný orgán než parlamentní komora, odlišný však od orgánu, který je povoluje pro ostatní občany. Pokud se týká kontrolního orgánu odposlechů, většina států žádný parlamentní orgán nemá. Kontrolní orgány na půdě parlamentu mají většinou post-socialistické státy (komise nebo výbory).

1.226 Zvláštní způsob ústavněprávního výkladu poslanecké imunity v Německu

Překlad, 3/2013, 48 str.

Autoři: Martina Černá, Jindřiška Sylllová

Tato práce je zpracována na základě podkladů, které obdržel Parlamentní institut ze Spolkového sněmu. Obsahuje výtah a překlad dvou dokumentů. Tyto dokumenty jsou důležité vzhledem k tomu, že Spolková republika aplikuje výjimečný a překvapivý výklad poslanecké imunity, který podle běžných standardů zásadním způsobem vybočuje z imunitní praxe ostatních států. Výjimečné je zejména to, že se každý poslanec Spolkového sněmu na začátku výkonu svého mandátu vzdává dobrovolně části trestněprocesní imunity, kterou mu dává Ústava, zejména pak imunity ve vyšetřovacím stadiu trestního řízení. Parlamentní institut zpracoval tyto dokumenty pro bližší porozumění možnému výkladu poslanecké imunity v tradiční demokratické společnosti.

1.225 Parlamentní diplomacie jako prvek víceúrovňové diplomacie (Zahraníční aktivity parlamentu jako doplněk zahraniční politiky)

Studie, 2/2013, 15 str.

Autor: Martin Kuta

Parlamentní diplomacie představuje doplněk k tradiční zahraniční politice států. Studie se zabývá historickým vývojem parlamentní diplomacie (konferenční diplomacie), její klasifikací (diplomatické styky jednotlivých poslanců a parlamentu jako celku) a výhodami a limity. Práce zdůrazňuje aktivitu české Poslanecké sněmovny v zahraniční politice (schvalování zahraniční koncepce, institucionální zakotvení

v evropských strukturách). Součástí práce jsou charakteristiky parlamentních shromáždění mezinárodních organizací, jejímiž jsou Poslanecká sněmovna a Senát Parlamentu ČR členy.

1.227 Právní regulace legálního odposlechu členů parlamentů ve vybraných státech Evropy (včetně vazeb na úpravu imunity)

Studie, 8–12/2012, 34 str.

Autoři: Marie Vlčková, Jitka Haufenová, Jindřiška Sylllová

Většina analyzovaných států dovoluje legální odposlechy poslanců za stejných podmínek jako ostatních občanů (a to jak odposlechy policejní, tak odposlechy tajných služeb). Pouze v omezeném počtu zemí poslanecká imunita pokrývá i odposlechy a je pro ně nutno získat souhlas určitého orgánu parlamentu. V několika málo zemích je zvláštní úprava odposlechů poslanců založena na tom, že je povoluje jiný orgán než parlamentní komora, odlišný však od orgánu, který je povoluje pro ostatní občany.

Pokud se týká kontrolního orgánu odposlechů, většina států žádný parlamentní orgán nemá. Kontrolní orgány na půdě parlamentu (komise nebo výbory) mají většínou postsocialistické státy.

1.221 Časové omezení parlamentní rozpravy (komparativní přehled)

Srovnávací studie, 1/2012, 11 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Ivana Malá, Markéta Scholzová

Tato práce pojednává o délce rozpravy a způsobech omezení délky rozpravy v různých parlamentních komorách. Omezení délky rozpravy se v žádném z popsanych parlamentů bezprostředně nedotýká možnosti podávání pozměňovacích návrhů k zákonům, které je regulováno vždy jiným způsobem než časovým omezením rozpravy.

1.219 Přehled návrhů ústavních zákonů na přímou volbu prezidenta od roku 1993 do současnosti

Inf. podklad, 12/2011, 3 str.

Autor: Lucia Vaculová

1.220 Přehled návrhů ústavních zákonů navrhuujících celostátní referendum od roku 1993 do současnosti

Inf. podklad, 12/2011, 3 str.

Autor: Lucia Vaculová

1.202 Odpovědnost nejvyšších kontrolních institucí vůči parlamentům ve vybraných státech Evropské unie a srovnání s Českou republikou

Srovnávací studie, 9/2011, 21 str.

Autoři: Marcela Cupalová, Martin Kavěna

Studie obsahuje srovnávací a ústavněprávní analýzu právní úpravy odpovědnosti nejvyšší kontrolní instituce vůči parlamentu. Materiál srovnává právní úpravu ve

vybraných státech EU a v České republice nejen z hlediska uplatňovaných kontrolních mechanismů, ale i z hlediska základního principu konstitucionalismu a souvisejících zásad odpovědnosti a dobré správy. Práce dovozuje, že je-li zvažováno přijetí podrobnější zákonné úpravy v ČR, která by upravovala výkon kontroly NKÚ ze strany Poslanecké sněmovny, není nezbytné vycházet z toho, že tato kontrola musí být i v budoucnu pojata jako výkon veřejné správy v materiálním smyslu (tedy jako kontrola podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole): kontrola NKÚ ze strany Poslanecké sněmovny implicitně plní i jiné neméně důležité cíle (kromě zajištění odborné kontroly hospodaření), které vycházejí ze zásad parlamentního práva a které mohou být lépe zajištěny při užití specifických parlamentních kontrolních mechanismů.

3.119 Empirický výzkum na téma projednávání evropských záležitostí v národních parlamentech členských států EU v roce 2010

Studie, 9/2011, 16 str.

Autor: Klára Urbanová

Cílem této práce je na vybraných ukazatelích zmapovat a komparativně zhodnotit aktivity vybraných národních parlamentů / parlamentních komor v rámci projednávání evropské agendy v roce 2010. Práce poskytuje jak statistický přehled činnosti vybraných národních parlamentů / parlamentních komor, tak i základní přehled o odlišném přístupu k projednávání evropské agendy v národních parlamentech členských států EU v roce 2010.

1.215 Parlament v politickém systému Kyrgyzské republiky

Studie, 5/2011, 18 str.

Autor: Štěpán Suchý

Kyrgyzstánu se v poslední době dostává velké pozornosti. Práce přináší přehled historického a funkčního vývoje parlamentu v Kyrgyzstánu. Kyrgyzstán je první zemí ve střední Asii, která přešla od prezidentského systému k parlamentní formě vlády.

1.149 Ústní otázky v Dolní sněmovně Velké Británie

Studie, 3/2011, 9 str.

Autoři: Martin Kavěna, Jindřiška Syllbová

Práce obsahuje podrobný popis kladení otázek v britské Dolní sněmovně. Ústavní a zvyková úprava ústních otázek (question time) má následující časové a obsahové zásady: Ústní otázky se podávají písemně úředníkům zvláštní kanceláře v Dolní sněmovně. Otázka musí respektovat ustálenou praxi týkající se formy. Nejdříve lze podat otázku deset jednacích dnů před tím než má být odpovězena ministrem. Nejpozději lze podat otázku tři jednací dny před odpovědí. Tyto tři dny se považují za minimum času, jež je nutný pro přípravu odpovědi ministrem a jeho poradci. V případě naléhavé otázky, jež vyžaduje rychlé zodpovězení, podá poslanec otázku předsedovi sněmovny nejpozději před polednem v den, kdy požaduje její zodpovězení. Procedura pro předsedu vlády je shodná, ovšem zvykově se vyvinula jinak.

Předseda vlády odpovídá na otázky týkající se všech činností vlády. Děje se to tak, že jeden poslanec podá standardním způsobem ústní otázku, ve které se zeptá předsedy vlády, jaký je jeho pracovní program na daný den. Po zodpovězení této první formální otázky udělí předseda sněmovny slovo poslancům hlásícím se o podání doplňujících otázek. Tyto „doplňující“ otázky se podle zavedené praxe týkají čehokoliv. Předseda vlády tak musí odpovídat na široký okruh otázek, aniž by měl jakýkoli čas na přípravu odpovědi.

1.211 Úprava tzv. „klouzavého mandátu“

Studie, 12/2010, 10 str.

Autor: Ondřej Koutník

Práce se v obecné rovině zabývá vztahem mezi legislativní a exekutivní mocí v otázce dělby moci. Analýza se zaměřuje na neslučitelnost funkcí vykonávání mandátu v zastupitelské instituci s působením ve vládním orgánu. V určitých zemích je výkon vládního postu spojen s dočasným či trvalým pozastavením zastupitelského mandátu. Tato forma neslučitelnosti je upravena Ústavou či příslušným zákonem. Existují rovněž situace, kdy účast ve vládě je přímo podmíněna členstvím v parlamentu.

1.212 Revize jednacích řádů národních parlamentů EU v souvislosti s Lisabonskou smlouvou

Studie, 12/2010, 13 str.

Autor: Klára Urbanová

Lisabonská smlouva, která vstoupila v účinnost dnem 1. prosince 2009, přinesla celou řadu nových mechanismů a postupů, které umožňují národním parlamentům aktivnější zapojení do legislativního procesu EU a evropských záležitostí obecně. Tato práce přináší přehled změn jednacích řádů některých zemí EU, které se týkají zapojení národních parlamentů do těchto procesů.

1.213 Registrace přítomnosti poslanců na plenární schůzi dolní komory parlamentu

Srovnávací studie, 12/2010, 11 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Tato studie se zabývá tím, jakým způsobem se poslanci registrují jako přítomní na plenárním jednání dolních sněmoven vybraných parlamentů. Každý ve studii obsažený popis sněmovní praxe obsahuje i to, zda jednacích řádů popřípadě ve výjimečných případech ústava upravuje povinnost poslance být na plenárním jednání sněmovny přítomen.

1.113 Platy poslanců ve vybraných zemích

Inf. podklad, aktualizace 11/2010, 33 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Josef Palán, František Kučera

Tato práce se věnuje zejména platům poslanců, kteří nevykonávají žádnou vedoucí funkci, v dolních komorách jednotlivých států. Platy ostatních státních funkcionářů

řů jsou uvedeny zejména pro srovnání s platy poslanců. Tabulka uvádí i poměr průměrného platu ve státě a poslaneckého platu. Rovněž je uvedena skutečnost, zda se poslanecký plat vypočítává podle jiného údaje, například dle průměrného platu. Práce byla několikrát novelizována.

3.088 Možnosti parlamentní spolupráce v oblasti vnějších vztahů po Lisabonské smlouvě

Inf. podklad, 9/2010, 8 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Jan Němec

Vzájemná spolupráce parlamentů členských zemí EU, resp. spolupráce vnitrostátních parlamentů a Evropského parlamentu, je kromě již institucionalizované podoby (např. COSAC, setkání zástupců EP a vnitrostátních parlamentů, setkání výborů pořádaných parlamentem předsednické země) určována také postupem evropské integrace. V této souvislosti je v materiálu zohledněno nové smluvní uspořádání primárního práva, které vytvořila Lisabonská smlouva a některé návrhy, které se objevují v souvislosti s platností nového uspořádání primárního práva.

1.208 Projednávání státních závěrečných účtů ve vybraných zemích

Srovnávací studie, 8/2010, 7 str.

Autor: Marcela Cupalová

Práce pojednává o procesu projednávání státních závěrečných účtů ve vybraných zemích EU a v Norsku. Zaměřuje se zejména na skutečnosti, který orgán má pravomoc tyto účty prověřovat, jak probíhá proces projednávání, jaké jsou lhůty pro schválení závěrečného účtu a jaká je případná odpovědnost či závaznost rozhodnutí parlamentu. Dospívá přitom k závěru, že téměř ve všech zemích sestavuje závěrečný účet ministerstvo financí, pouze v Norsku existuje pro tento účel zvláštní orgán a v Rakousku účet sestavuje Účetní dvůr. Vesměs také platí, že závěrečný účet není závazný, nevyplývají z něho žádné sankce vůči vládě (ve smyslu vyslovení nedůvěry), opakovaná nebo vážná negativní kontrolní stanoviska obsažená v závěrečném účtu mohou mít ovšem personální dopady např. pro jednotlivé ministry.

1.209 Vytváření programu a pořadu schůze a změny ve schváleném pořadu (ve vybraných parlamentních komorách)

Studie, 8/2010, 14 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Studie se zabývá vytvářením programu, organizováním pořadu schůze a možnými změnami, flexibilitou již schválených pořadů. Organizaci programu a pořadu parlamentních komor je možno rozdělit na několik typů, kdy většina komor tradičních parlamentů v podstatě nedovoluje změny hlavního programu a pořadu činěné tentýž den, aby nedocházelo k nepředvídaným programovým zvrátům a rovněž aby vláda dosáhla plynulého přijímání navržených zákonů. Naopak v typu parlamentu, který se uplatňuje v parlamentních republikách postkomunistických států (ČR, Slovensko, Polsko, Maďarsko, pobaltské státy), jsou jednacím řády ovlivněny tím, že agendu parlamentních komor (hlavního programu) povětšinou vytváří parlamenty samotné.

1.210 Způsoby udržení pořádku v parlamentní komoře (ve vybraných státech)

Studie, 8/2010, 11 str.

Autor: Jindřiška Syllbová

Studie se zabývá právními úpravami, které jsou zde podrobně uvedeny. Je možno konstatovat, že v zajištění kázně a pořádku jsou neúspěšné zejména ty parlamenty, které ponechávají zajištění pořádku v sále okamžitému rozhodnutí pléna a nemají dostatečně ustálenou aplikační a interpretační praxi při řešení nepořádku a zachování důstojnosti parlamentu. Nejúspěšnější jsou naproti tomu parlamenty, kde má předsedající vyšší autoritu a nemusí se obracet k nějakému jinému orgánu, který často rozhoduje stranicky. Důležité a pozitivní je rovněž to, když předsedající může rozhodnout o řešení záležitosti okamžitě a bez toho, že by se k porušení pořádku mohli vyjádřit jiní poslanci. Základním návodem pro to, jak udržet pořádek v plénu komory parlamentu, by měla být britská praxe. Vzhledem k tomu, že britská Dolní sněmovna je, na rozdíl od kontinentálních parlamentů, více divadlem, zatímco kontinentální parlamenty slouží více ke skutečné práci a tvorbě legislativy, je pro ni nezbytné, aby způsoby parlamentního divadla plnily dva základní úkoly: musí být pro diváky atraktivní a zároveň nesmí snižovat důstojnost parlamentu.

1.205 Etické kodexy v parlamentech zemí Evropské unie

Studie, 6/2010, 12 str.

Autor: Jan Němec

Práce se zabývá druhy etických kodexů používaných v politické sféře, např. kodexy politických stran nebo předvolebních kampaní, hlavní pozornost je věnována kodexům chování přijatých v zákonodárných sborech ve vztahu k působení poslanců. Jsou uvedeny argumenty pro a proti zavádění takových kodexů a na základě rozboru existujících kodexů v irském, polském a britském parlamentu blíže představen obsah a sankční mechanismy. Přiloženy jsou texty etických kodexů zákonodárných sborů tří výše uvedených parlamentních komor (v původním znění).

1.204 Lisabonská smlouva a vnitrostátní parlamenty

Studie, 5/2010, 20 str.

Autor: František Čákr

Role vnitrostátních parlamentů na unijní úrovni je v posledních letech stále posilována. Již před přijetím Lisabonské smlouvy vnitrostátní parlamenty aktivně monitorovaly a připomínkovaly návrhy unijní legislativy a s přijetím Lisabonské smlouvy se tato úloha ještě posiluje. Práce přináší přehled aktuálních změn, které vnitrostátním parlamentům Lisabonská smlouva přináší, a věnuje se také meziparlamentní spolupráci, která je základním předpokladem realizace některých nově zavedených kontrolních mechanismů.

1.207 Parlamentní imunita

Studie, 1/2010, 23 str.

Autor: Eva Částková, aktualizace: Štěpán Pecháček

Parlamentní imunita je chápána jako nástroj preventivní ochrany, jako institut, kte-

rý vznikl za účelem ochrany činnosti zákonodárného sboru jako celku. Jeho smyslem je chránit parlament prostřednictvím ochrany jeho jednotlivých členů. Nejedná se tedy o ochranu členů parlamentu jako soukromých osob. Není proto možné chápat imunitu jako osobní privilegium zákonodárců, jako výsadu udělenou v jejich prospěch, ale jako privilegium parlamentu a zprostředkovaně pak i osob, které jej tvoří. Imunita představuje funkční privilegium, je udělena parlamentu a jeho členové jsou chráněni jen proto, že jsou jeho členy. Studie obsahuje historický a teoretický výklad parlamentní imunity, stejně tak jako příklady její úpravy ve vybraných zemích. Zvláštní část práce je věnována popisu platné úpravy v České republice.

1.200 Statut poslanců Evropského parlamentu

Studie, 8/2009, 5 str.

Autor: Jan Pulda

Evropský parlament svým rozhodnutím ze dne 28. 9/2005 přijal nový statut poslanců Evropského parlamentu (2005/684/ES) s účinností od 14. července 2009. Statut se zabývá primárně otázkami poslaneckých náhrad, penzí, danění příjmu poslanců Evropského parlamentu, individuálními platbami apod.

1.196 Lisabonská smlouva: nové možnosti a trendy meziparlamentní spolupráce

Výťah ze studie, 6/2009, 16 str.

Zpracoval: Martin Kuta

Studie Andrease Maurera představuje dosavadní vývoj spolupráce národních parlamentů a Evropského parlamentu v procesu evropské integrace, pojednává o současném stavu meziparlamentní spolupráce a hodnotí možnosti budoucí spolupráce národních parlamentů v rámci legislativního a institucionálního rámce vytvořeného Lisabonskou smlouvou. Studie byla zveřejněna na výroční konferenci Evropského centra pro výzkum a dokumentaci parlamentů (ECPRD) konané ve dnech 9.–11. října 2008 v Bruselu na půdě Evropského parlamentu. V teoretické rovině se zabývá hledáním optimální formy meziparlamentní spolupráce, coby nástroje pro odstranění demokratického deficitu a zprůhlednění rozhodovacích procedur Evropské unie.

1.197 Zprávy projednávané Poslaneckou sněmovnou

Studie, 6/2009, 25 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

V tabulkách jsou uvedeny všechny zprávy, které jsou pravidelně Poslaneckou sněmovnou projednávány. Při rozboru toho, jak by bylo možno s těmito zprávami nakládat jinak, než je projednat přímo na plénu Poslanecké sněmovny, je nutno vycházet nejen z formulace příslušného zákona. Je třeba rovněž vycházet z toho, o jaký orgán se jedná a jakým ústavním nebo zákonným způsobem je příslušný orgán „napojen“ svým fungováním na Poslaneckou sněmovnu. K rozboru toho, jak je možno se zprávou naložit, nestačí jen prozkoumat, jestli konkrétní zákon vyžaduje „projednání“ nebo „schválení“ zprávy Poslaneckou sněmovnou, nebo vyžaduje jen její „předložení“ a o výsledku se nezmiňuje. Pokud zvláštní zákon vyžaduje schválení zprávy Poslaneckou sněmovnou, je nutno vždy zprávu projednat v plénu. I když

zvláštní zákon nestanoví, jaké důsledky má případné neschválení zprávy (z čehož vyplývá, že neschválení sněmovnou nemá žádné přímé právní důsledky), je třeba povinnost schválení Poslaneckou sněmovnou interpretovat i tak, že k ukončení příslušné zákonné procedury zpracování a projednání zprávy je třeba konečného rozhodnutí Poslanecké sněmovny (hlasování o usnesení, že PS zprávu schvaluje). Z tohoto důvodu je příslušný orgán povinen zprávu podat Poslanecké sněmovně znovu (nebo vypracovat novou), pokud nebyla v bývalé Poslanecké sněmovně procedura schválení dokončena. Těto interpretaci odpovídá i dosavadní sněmovní praxe. Pokud zvláštní zákon obsahuje ustanovení o tom, že orgán nebo vláda „předkládá“ zprávu Poslanecké sněmovně, a žádné další ustanovení neupřesňuje, jak s ní má Poslanecká sněmovna naložit nebo že má Poslanecká sněmovna rozhodnout o něčem, co má se zprávou souvislost, bylo by přípustné, aby byly tyto zprávy projednány jen v příslušném výboru nebo jiném orgánu PS. Musí však jít zcela jasně a zřetelně o situaci, kdy je zpráva předkládána Poslanecké sněmovně za účelem pouhého informování Poslanecké sněmovny, nikoliv za účelem jinyým.

1.199 Ústavní konformita nařízení vlády č. 163/1991 Sb., kterým se zřizuje Národní park Šumava

Studie, 4/2009, 8 str.

Autor: Jindřiška Syllouá

Parlament České republiky má podstatným způsobem ztíženu možnost změnit hranice Národního parku Šumava. Nemůže přijmout věcnou novelu nařízení vlády, kterým byl park zřízen. Z toho vyplývá, že po celá desetiletí je řádný zákonodárce v podstatě vyloučen z možnosti zmenšit nebo zvětšit území národního parku prostřednictvím vlastní zákonodárné iniciativy. Aby mohli být poslanci úspěšní, museli by navrhnout a přijmout celý nový zákon o Národním parku Šumava. Jiným méně razantním způsobem není možno do hranic parku zasáhnout. Je jistě náročné pro jednotlivé poslance vypracovat celý nový zákon, čímž je omezeno právo zákonodárné iniciativy poslanců a poslaneckých skupin. Rovněž další subjekty, které mají právo zákonodárné iniciativy, jsou tímto omezením zasaženy (včetně zastupitelstev krajů). Takto je petrifikován dosavadní právní stav, který sice z procesuálního hlediska není možno považovat (ve světle judikatury Ústavního soudu) za protiústavní, nicméně jeho dlouhodobé pokračování už je z hlediska práv jednotlivých subjektů zákonodárné iniciativy i z hlediska práv zákonodárce problematické. Rovněž některé další důvody, zejména aspekty týkající se právního státu, vedou k závěru, že se nařízení vlády, kterým byl zřízen Národní park Šumava, ocitá na samých hranicích konformity s Ústavou České republiky.

1.153 Regulace médií v parlamentu (televizní přenosy, přístup k poslancům) v Evropě a USA

Inf. podklad, 2/2004, aktualizace 3/2009, 27 str.

Autor: Jindřiška Syllouá

Přístup novinářů do parlamentu signalizuje do značné míry otevřenost parlamentní demokracie ve státě. V posledních několika letech se vztah parlamentu k novinářům

významně změnil. Tímto procesem se zabývá komparace více než dvacítky evropských a mimoevropských států.

Ve většině parlamentů je situace taková, že novinář nemůže plnit své povinnosti bez příslušné akreditace. V některých zemích se parlamentní zpravodajové sdružují a jejich organizace hraje významnou úlohu v proceduře udělování akreditací. V Rakousku a Itálii udílí tato organizace akreditaci sama. Ve Francii je vytvořen zvláštní výbor, složený ze zástupců novinářů a parlamentu, který zajišťuje akreditace.

Na rozdíl od pléna je přístup novinářů do výborů omezen. Jejich přítomnost je (pokud není jednání veřejné) možná, pouze jestliže jsou pozváni. Ve státech, kde je veřejné zasedání výboru, není ve většině zemí přístup omezen, často se provádí i přenos do vnitřního okruhu a prostřednictvím internetu.

V řadě zemí je omezen pohyb novinářů po budově sněmoven. Je zakázáno např. dělat rozhovory v určitých prostorách a novináři musí jít do vlastní kanceláře poslance. Druhým řešením je vyhrazení prostor, které jsou určeny k setkávání s novináři, popř. k přenosu rozhovorů s nimi.

Ve většině zemí existuje určitá forma televizních nebo rozhlasových přenosů z parlamentu. Pravidelné přenosy celých plenárních zasedání se praktikují ve většině států (většinou jsou prováděny přímo v parlamentu a použity pro uzavřený televizní okruh a internetový přenos). Tyto přenosy jsou zpracovávány parlamentním personálem (nebo najatou firmou) podle pevně stanovených pravidel, technicky jsou zajištěny ve většině států pohyblivými kamerami z pevných stanovišť. Operátoři jsou umístěni mimo sál. Kvalita tohoto přenosu je velmi důležitá. Pokud má sloužit pro televizní společnosti, musí jít a jde většinou o velmi kvalitní přenos, který je kontinuálně řízen z režie – soubor kamer je jednotlivě a stabilně z režie ovládán a jejich pohled se mění (tento přístup k přenosu má velká většina států). Některé státy mají automatické zařízení, jež zaměřuje pohled na poslance, který zrovna mluví do mikrofonu z místa (např. Slovinsko, autorka studie viděla toto zařízení v Senátu v Kazachstánu). Zejména v parlamentech, v nichž poslanci mluví z místa (což je velká část parlamentů), je nutno operativně měnit pohledy kamer (typicky Velká Británie, Portugalsko a další státy). Pro použití materiálů z parlamentu existují v řadě zemí pravidla, stanovená usnesením sněmovny nebo předsedou parlamentu, která brání jejich zneužití zejména za účelem ohrožení vážnosti parlamentu (tedy např. záběry z parlamentu se nesmí používat v montážích pro pořady určitého charakteru). V ostatních státech se přenáší výběr, pro který je buď použit materiál z interního okruhu, nebo je společností dovoleno pořídit vlastní přenos. Pro tento přenos jsou zařízena pevná místa pro kamery, někdy je však možno snímat i z galerie z jakéhokoli místa či přímo z pléna.

1.194 Změna ústavní a právní úpravy v souvislosti s přijetím Lisabonské smlouvy v Německu

Studie, 1/2009, 15 str.

Autor: Jindřiška Syllová

V r. 2008 bylo připraveno spolu s Lisabonskou smlouvou několik dokumentů, které měly doprovázet Lisabonskou smlouvu při jednání ve Spolkovém sněmu. Kromě Zákona k Lisabonské smlouvě, který odpovídá duálnímu vztahu mezinárodního a vni-

trostátního práva v Německu, a který má zmocňovací a transformační funkci pro znění smlouvy ve vztahu k německému právnímu řádu, byly připraveny: Zákon pozměňující Základní zákon, který má vstoupit v účinnost spolu s Lisabonskou smlouvou a Zákon provádějící Lisabonskou smlouvu (tzv. Begleitgesetz). Tento zákon nakonec nebyl schválen, protože podle judikatury Spolkového ústavního soudu by měl prováděcí zákon vstoupit v platnost až po vstupu v účinnost zákona, který je jím prováděn. Zákon pozměňující základní zákon se týká jen tří záležitostí. Nový odstavec čl. 23 upravuje žalobu k ESD. Obě komory mají právo samostatně podat žalobu kvůli porušení subsidiarity a proporcionality, Spolkový sněm je povinen podat žalobu dokonce na návrh jen ¼ všech svých členů. Dále odstavce upravil možnost připuštění hlasování ve Spolkovém sněmu odlišnými většinami od většin běžných stanovených v Základním zákoně. To znamená, že v případech aplikace práv komor parlamentu ze smlouvy EU může zákon stanovit, že komory budou o těchto záležitostech rozhodovat jinými většinami, než obecně stanoví Základní zákon. Dále byla přidána práva výboru pro záležitosti EU Spolkového sněmu – zákon může výbor zmocnit, aby vykonával práva, která jsou dána Spolkovému sněmu smluvním základem EU. (Dále bylo změněno jedno ústavní ustanovení, které se netýká práva EU.)

1.185 Rozhodování o zahraničních cestách v parlamentech vybraných států

Studie, 8/2007, 9/2007, 45 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Václav Štěrba, Sabine Vedrová

Předkládaná sociální studie se zabývá procesem schvalování a organizování zahraničních cest členů parlamentů. Cestování členů parlamentů do zahraničí je ve většině parlamentních komor předmětem rozhodování řídicího orgánu parlamentu. Některé parlamenty mají psaná pravidla (Slovensko, Švédsko), ve většině z nich se rozhodování řídí nepsanými zvyklostmi. Předběžné plánování cest na delší období se uplatňuje pouze v některých parlamentech, v některých parlamentech se předem diskutuje také přijetí pozvání na oficiální cestu. Financování cest poslanců je většinou omezeno rozpočtovanou částkou, v některých parlamentech je tato částka rozdělena podle typů cest (výbory, stálé delegace, ostatní). V některých parlamentech sleduje čerpání rozpočtované částky zvláštní orgán složený z poslanců.

1.184 Proces sestavování státních závěrečných účtů ve vybraných evropských zemích

Srovnávací studie, 8/2007, 20 str.

Autor: Michal Částek

Předložená komparativní studie se věnuje postupu při sestavování a schvalování státních závěrečných účtů ve vybraných evropských zemích. Studie byla zpracována na základě odpovědí národních parlamentů na otázky, které položil Parlamentní institut prostřednictvím databázového systému Evropské centrum pro parlamentní výzkum a dokumentaci (ECPRD), a na základě dostupných internetových pramenů a odborné literatury. Studie nastiňuje možné důsledky vyplývající jak z případného neschválení státních závěrečných účtů tak z pochybení státních orgánů při hospodaření s veřejnými prostředky.

1.182 Možnosti zklidnění legislativního procesu v Poslanecké sněmovně a jejich použití v procedurách zahraničních parlamentů

Inf. podklad, 5/2007, 16 str.

Autor: Jindřiška Syllbová

Práce předkládá varianty pro zklidnění legislativního procesu v České republice. První možností zklidnění legislativního procesu je omezení práva podávat pozměňovací návrhy. Toto právo patří ke všeobecně uznávaným prerogativám členů parlamentu. Vyplývá z jejich práva zákonodárné iniciativy. Řada parlamentů však definuje přesné podmínky pro podávání pozměňovacích návrhů, což zefektivňuje zákonodárný proces a činí jej transparentnějším. Druhou možností je zavedení pravidla, podle kterého každý pozměňovací návrh podaný ve druhém čtení musí být projednán ve výboru. Toto pravidlo by podstatně prodloužilo projednávání návrhu zákona. Pokud by projednávání ve výboru probíhalo stejně jako při projednávání návrhu zákona po prvním čtení, tedy včetně pozvání zástupce vlády a dalších činitelů, vyžadovalo by to změnu harmonogramu schůzí Poslanecké sněmovny a musel by být změněn jednací řád Poslanecké sněmovny. Práce se dále zabývá také nálezem Ústavního soudu o tzv. přílepcích. V souladu s tímto nálezem je třeba uvažovat o zákazu přílepků. Zakotvení zákazu přílepků v sobě nese dva základní problémy. Prvním z nich je formulace přílepku, tedy vyjádření souvislosti pozměňovacího návrhu k návrhu zákona. Druhým podstatně důležitějším problémem je to, kdo bude rozhodovat o tom, jak ustanovení vykládat. V praxi jednacích řádů existuje řada pokusů o formulování přílepků, jediným relativně úspěšným státem (když vyloučíme USA, viz příloha práce) je Francie. Její úspěch v určení přílepků vychází z toho, že kompatibilitu pozměňovacího návrhu se zněním jednacího řádu posuzuje (resp. může posuzovat) Ústavní rada. Přemíře pozměňovacích návrhů se ve skutečnosti úspěšně čelí jen ve státech, kde je zvyklostí kázeň poslanců vládních koalic (Španělsko, Portugalsko, Nizozemsko, částečně Švédsko), a kde poslanci obvykle nejdou navrhovanými pozměňovacími návrhy proti své vládě. Zároveň i jednací řád je v těchto státech vůči podávání pozměňovacích návrhů velmi přísný. Studie obsahuje i přehled dalších možností jak legislativní proces zklidnit a obsahuje přehled řešení této problematiky v zahraničních jednacích řádech.

1.181 Úprava činnosti lobbistů ve vybraných státech

Srovnávací studie, 9/2004, 3/2007, 10 str.,

přílohou je Inf. podklad PI-1-181_přílohy, 70 str.

Autoři: Libor Chlad, Petr Kolář, Štěpán Pecháček

Lobbismus je neodmyslitelnou součástí parlamentního života, je jedním ze způsobů zprostředkování zájmů mezi jejich nositeli a veřejnou autoritou s rozhodovacími pravomocemi. Cílem lobbingu je tyto zájmy prosadit a zakotvit v podobě právní normy. Některé země, zejména s angloamerickou parlamentní tradicí, se snaží o regulativní úpravu činnosti lobbistů na půdě parlamentu i mimo ní. Často diskutovanou otázkou v souvislosti s právní úpravou lobbismu v jednotlivých zemích je vymezení lobbisty, resp. lobbistické skupiny, z hlediska způsobu a charakteru reprezentace jimi zprostředkovaných zájmů. Je zapotřebí rozlišovat dvě základní sku-

piny lobbistů: na jedné straně jsou to lobbistické skupiny (v našem prostředí většinou označované jako konzultantské společnosti), které za úplatu zprostředkovávají kontakt mezi zákonodárci a různými skupinami klientů. Na straně druhé je za lobbisty (v širším slova smyslu) zapotřebí označit i reprezentanty specifických zájmů různých sociálních skupin. Takoví lobbisté bývají u nás označováni jako zájmové skupiny a patří mezi ně odbory, zaměstnavatelské svazy, profesní organizace apod. Nalezení hranice mezi oběma skupinami je v zásadě nemožné, a proto i zavedení povinné registrace lobbistických skupin by se zřejmě muselo dotýkat obou skupin lobbistů. Práce přináší přehled o přístupu k lobbingu v USA, Kanadě a v některých evropských zemích a na půdě Evropského parlamentu. Součástí práce je příloha s plnými texty právních norem, které lobbování ve vybraných zemích upravují. Příloha je dostupná elektronicky na adrese:
http://www.psp.cz/kps/pi/PRACE/pi-1-181_prilohy.pdf

1.173 Činnost parlamentu v období výkonu předsednictví v Radě EU

Studie, 7/2006, aktualizace 1/2007, 22 str.

Autoři: Michal Částek, Eva Medková, Jan Němec, Štěpán Pecháček

Hlavním cílem studie je představit způsob zapojení čtyř národních parlamentů do projednávání agendy Evropské unie a jejich participace na přípravách a realizaci předsednictví dotyčných zemí v Radě EU. Práce si také klade za cíl poukázat na možnosti zapojení národních parlamentů do rozhodovacích postupů Evropské unie a také na rostoucí možnosti parlamentní diplomacie a zapojování parlamentů do mezinárodněpolitických otázek.

Pro naši studii jsme vybrali čtyři země, resp. národní parlamenty (Finsko, Itálie, Nizozemsko, Rakousko), které vykonávaly předsednictví v posledních letech (popř. se na předsednictví aktivně připravují – Finsko). S výjimkou Itálie se jedná o členské státy se srovnatelnou velikostí s ČR a zkušenosti jejich národních parlamentů poskytují vhodnou inspiraci pro zapojení českého parlamentu do předsednictví v Radě EU. Poslední část studie se věnuje současnému zapojení Parlamentu České republiky, s důrazem na Poslaneckou sněmovnu, do projednávání agendy Evropské unie a možnostem zapojení českého parlamentu do předsednictví ČR v EU.

1.176 Projednávání národních lisabonských programů reforem v národních parlamentech vybraných členských zemí Evropské unie

Srovnávací studie, 8/2006, 10 str.

Autor: Michal Částek

Nově koncipovaný lisabonský proces schválený Evropskou radou v březnu 2005 je programem dlouhodobějšího hospodářsko-sociální směřování EU, které má pomoci Evropě reagovat na vnitřní (stárnoucí populace) i vnější (konkurence z USA, Asie, Jižní Ameriky) ekonomicko-sociální výzvy. Nové pojetí LS usiluje o zúžení počtu prioritních oblastí a o zlepšení samotného řízení, koordinace a hodnocení plnění cílů lisabonské agendy jak na úrovni EU tak na úrovni členských států. Členské státy na podzim roku 2005 předložily tříleté národní lisabonské programy reforem, které mají zajistit jejich politickou odpovědnost při plnění cílů LS a mají usnadnit

hodnocení plnění reformních kroků realizovaných v jednotlivých členských státech Unie. Předložená studie se věnuje zapojení zákonodárných sborů (projednávání na plénu, zapojení výborů, předkládání pozměňovacích návrhů) do schvalování národních lisabonských programů reforem (NLPR) na roky 2005–2008 v jednotlivých členských státech Unie. Práce ukazuje, že ve většině sledovaných zemí nebyl NLPR na programu plenárního zasedání, výjimkou byly rakouská Národní rada, slovenská Národní rada a Senát Parlamentu ČR. Studie dále dokládá, že v některých zemích byl do projednávání národních lisabonských programů reforem zapojen pouze jeden výbor (např. Belgie, Francie, Polsko) a v jiných zemích byl tento strategický dokument projednáván ve více věcně příslušných výborech (např. Finsko, Slovinsko, Estonsko).

1.175 Rozsah poslanecké imunity ve vybraných státech

Srovnávací studie, 7/2006, 11 str.

Autoři: Eva Medková, Marek Nemeth, Jindřiška Syllouá

V obecném úvodu je popsán institut parlamentní imunity jako jeden z nástrojů ochrany nerušené činnosti zákonodárného sboru. Jeho historické kořeny sahají již do středověku, kde bylo nezbytné chránit nově se vytvářející stavovská shromáždění před zásahy tehdy mocných panovníků. Postupem historického vývoje se institut rozpadl na dvě rozdílné a přesto propojené části, na neodpovědnost poslanců a na jejich nestíhatelnost. Zatímco neodpovědnost chrání proti stíhání za hlasování a některé projevy, které v parlamentu činí, často v rámci výkonu svých povinností, nestíhatelnost zabezpečuje, že je poslanec chráněn před zákonným stíháním trestného činu, správního deliktu či občanskoprávního aktu.

Zatímco právní úprava neodpovědnosti je ve zkoumaných zemích více či méně obdobná (doba jejího trvání bývá neomezená, možnost jejího odejmutí je ve většině případů vyloučena), je právní úprava nestíhatelnosti značně odlišná. Jednotlivé úpravy (až na drobné výjimky) spojují dvě věci. První z nich je prolomení imunity ve smyslu nestíhatelnosti poslance v případě, že je přistizen při činu (někdy úplné jindy částečné), druhou je stanovení doby, na kterou se nestíhatelnost vztahuje (jde v naprosté většině případů jen o dobu výkonu mandátu poslance). Jsou však i takové země, které nestíhatelnost neupravují a staví tak poslance ve vztahu k trestnímu a příp. i správnímu stíhání naroveň běžnému občanovi. S jednotlivými právními úpravami rozsahu poslanecké imunity, které ve zkoumaných zemích platí, se může čtenář seznámit v přehledné tabulce.

1.174 K ústavní úpravě jmenování vlády

Studie, 7/2006, 10 str.

Autoři: Petr Kolář, Jindřiška Syllouá

Práce se zabývá jmenováním vlády poté, kdy byla ustavena Poslanecká sněmovna, ustavující schůzí Poslanecké sněmovny a ústavním postavením vlády, která podala demisi.

V závěrech práce je konstatováno, že ustavující schůze má pevně stanovený pořad, který není možno ani rozšiřovat, ani zužovat. Pokud nejsou splněny všechny body

pořadu, uvedené v části 4. jedn. řádu PS, není možno ustavující schůzi ukončit. Z toho, že Poslanecká sněmovna musí ukončit všechny body ustavující schůze, zároveň plyne, že vláda není povinná podat svou demisi dříve, než je ustavena Poslanecká sněmovna a než skončí její ustavující schůze. Na tuto situaci také nelze bez dalšího aplikovat čl. 35 odst. 1 písm. d) Ústavy, podle něhož „Poslanecká sněmovna nebyla po dobu delší 3 měsíců způsobilá se usnášet, ačkoliv nebylo její zasedání přerušeno a ačkoliv byla v této době opakovaně svolána ke schůzi.“ Oprávnění rozpustit Poslaneckou sněmovnu vzniká až tehdy, pokud se po dobu delší než 3 měsíce nesejde více než třetina poslanců a Poslanecká sněmovna po celou tuto dobu není „usnášeníschopná“.

Pokud je vláda pověřena prozatímním výkonem funkce poté, kdy podala demisi, jde o institut, který zajišťuje to, že stát nezůstává bez vlády. Vláda *in statu demissionis* vykonává funkce jen po dobu, která je nezbytně nutná ke jmenování vlády nové. Za nezbytně nutnou dobu je považovat takovou dobu, ve které probíhají jednání, vedoucí ke jmenování vlády a dobu, po kterou se připravují nezbytné dokumenty (například koaliční smlouva nebo jmenovací dekrety). Vláda *in statu demissionis* pověřená výkonem funkcí prozatímně není vládou, která odpovídá za své činy Poslanecké sněmovně tak, jako běžná vláda. Z tohoto důvodu je třeba považovat její aktivity za méně legitimní než aktivity vlády, která požívá důvěry (i když rezignovavší vláda není výslovně žádným předpisem ve svých funkcích omezena).

1.172 Vývojové diagramy projednávání zákonů

Inf. podklad, 6/2006, 10 str.

Autoři: Petr Kolář, Jindřiška Syllová

Práce shrnuje do vývojových diagramů základní činnosti Poslanecké sněmovny a Senátu, soustřeďuje se zejména na legislativní proces. Je nutno upozornit, že diagramy se soustřeďují na nejobvyklejší procedury. Vynechány jsou mimořádné procedury např. projednávání zákona v legislativní nouzi, zkrácené jednání o návrzích zákonů po dobu stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, zákonodárný proces k provedení rozhodnutí Rady bezpečnosti.

1.170 Politické skupiny v Evropském parlamentu

Studie, 4/2006, 38 str.

Autor: Marcela Bláhová

Práce poskytuje podrobný přehled o politických skupinách (frakcích) v Evropském parlamentu po volbách v roce 2004. Součástí popisu každé frakce je historie jejího vzniku a vztah k národním politickým stranám. Stěžejní částí práce je však ideové vymezení každé politické skupiny. Ideové vymezení je zkoumáno ze dvou hledisek. Prvním hlediskem je vztah frakce k evropské integraci, především k rozšiřování o nové země a prohlubování integrace. Druhým hlediskem zkoumání je ideové rozpětí mezi jednotlivými členskými stranami politické skupiny, resp. je zde zkoumán odlišný přístup politických stran v jednotlivých členských státech k významným politickým tématům.

1.168 Vznik a fungování ústavního zákona o střetu zájmů na Slovensku

Studie, 3/2006, 13 str.

Autoři: Michal Hrušík, Jindřiška Sylllová

Práce je zaměřena na proces přijímání zákona o střetu zájmů na Slovensku. Smyšlem této legislativní normy je zamezit veřejným činitelům zneužití svého postavení, jež může spočívat v kumulování neslučitelných funkcí nebo v nezákonném obhacování plynoucím ze své veřejné funkce. V práci jsou postupně analyzovány jednotlivé časové úseky, během kterých byly různé podoby předmětného zákona několikrát zamítnuty a posléze přijaty. Kromě samotného legislativního procesu tvorby zákona jsou rozebrány také postoje jednotlivých politických stran a jejich představitelů, dále několik novelizací, jejichž cílem bylo zefektivnit působení zákona v praxi, a nakonec samotný reálný dopad zákona – nakolik jsou dotčené osoby ochotny jeho nařízení respektovat a zda příslušné kontrolní orgány mají dostatek ochoty k řešení sporných případů.

1.166 Poradní orgán vlády ve věci vládních návrhů zákonů

Studie, 1/2006, 20 str.

Autor: Eva Medková

V úvodu komparativní studie je stručně pojednáno o postavení vlády v legislativním procesu, o existenci orgánů, které plní při přípravě návrhů zákonů poradní či jiné funkce, o jejich formách i fungování.

Těžisko studie spočívá v popisu takovýchto orgánů ve dvaceti evropských státech (Belgii, Dánsku, Estonsku, Finsku, Francii, Itálii, Litvě, Lotyšsku, Lucembursku, Německu, Nizozemsku, Polsku, Portugalsku, Rakousku, Řecku, Slovensku, Slovinsku, Španělsku, Švédsku a Velké Británii). Zatímco v některých zemích orgán tohoto typu vůbec neexistuje, v jiných plní i jiné funkce než je čistě poradenská činnost při přípravě vládních návrhů zákonů (role ve správním soudnictví, vlastní vypracování návrhu zákonů, agenda ministerstva apod.). Různé je i jeho složení (profesionálové, vysocí státní úředníci, vědci apod.).

1.165 Přerušení projevu poslance při rozpravě ve vybraných parlamentních komorách

Inf. podklad, 12/2005, 6 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Právo na vystoupení poslance v parlamentní rozpravě je jednou z nejdůležitějších součástí mandátu poslance. Navazuje na základní parlamentní privilegium poslance „freedom of speech“. Z tohoto důvodu se přerušení vystoupení poslance v rozpravě zásadně nepřipouští, pokud poslanec dodržuje předem daná pravidla jednání. Předseda (předsedající) je osobou, která vykládá jednací řád, řídí jednání a volá poslance k pořádku, pokud se vyskytnou nepořádky v komoře (včetně nepořádků při vystoupení poslance). V naprosté většině parlamentů není možno projev poslance, který neporušuje daná pravidla jednání, nijak přerušit (a to ani předsedajícím). Výjimku tvoří v části parlamentních komor procedurální návrhy a výzvy k pořádku (call to order). V rámci výzvy k pořádku se povoluje přerušení

i v případě odchýlení se od bodu nebo opakování se. V několika parlamentních komorách je možné přerušit vystoupení se souhlasem poslance, který má projev. Právo poslance na nepřerušovaný projev v rozpravě je zneužíváno k parlamentním obstrukcím, které jsou po mnohá desetiletí (či v některých státech staletí) legitimní součástí parlamentního jednání. Název filibuster označuje obstrukci, užívanou menšinou vůči většině, pomocí níž se zdržuje přijetí rozhodnutí (je používáno zejména v Austrálii a Senátu USA). Obstrukce jsou považovány za část parlamentní demokracie. V některých státech je jim podrobnými předpisy zabraňováno (například stanovením hodiny, do které je možno večer jednat a hlasovat).

5.248 Právo na odpověď

Srovnávací studie, 11/2005, 26 str.

Autoři: Eva Medková, Jindřiška Sylllová, Pavel Bartůšek

Po stručném historickém exkurzu vývoje práva na odpověď se studie věnuje obecným teoretickým otázkám. Zmiňuje koncepcce tohoto práva vyskytující se v právních úpravách jednotlivých zemí. Koncepci práva na odpověď dává do vztahu s koncepcí ochrany osobnosti, kterou nabízí občanské právo. Pojednává i o úpravě, která byla doporučena pro členské státy Rady Evropy.

Těžisko studie spočívá v popisu jednotlivých právních úprav institutu práva na odpověď ve vybraných evropských státech. Struktura textu popisu jednotlivých úprav sleduje toto schéma: po vymezení pramenů práva je pozornost věnována obsahu samotného institutu a tomu, kdo je oprávněnou osobou. Dále je vymezen způsob, jakým se reaguje na žádost oprávněné osoby domáhající se svého práva, tzn. uveřejnění či odmítnutí odpovědi, a též je pojednáno o možnosti právní ochrany oprávněné osoby pro případ, že dojde k porušení práva. V některých případech jsou také stručně uvedeny instituty s právem na odpověď související.

1.163 K některým rozporům návrhu zákona o střetu zájmů (tisk č. 1056) s ústavním pořádkem

Studie, 11/2005, 14 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Studie se zabývá rozбором některých diskutovaných ustanovení návrhu zákona o střetu zájmů (sněmovní tisk č. 1056).

Autorka studie dochází k závěru, že návrh zákona o střetu zájmů je psán bez zřetele na zásady ochrany základních práv, bez zřetele na základní zásady soudního nebo správního trestání, bez zřetele na dosavadní správní a soudní kodexy a možnosti jejich aplikace. Tento rys není způsoben špatným úmyslem předkladatele, ale tím, že jeden zákon má obsáhnout střet zájmů různých funkciónářů. Střet zájmů různých funkciónářů však musí být upraven rozdílným způsobem tak, aby zásah do jejich práv byl vždy minimální a zároveň úměrný odpovědnosti, kterou funkciónář má (a tím i veřejnému zájmu, o který jde).

Zatímco střet zájmů u členů Parlamentu je možno řešit zvláštním autonomním orgánem Parlamentu, je střet zájmů vedoucích úřadů třeba řešit zákonem o státní službě, střet zájmů soudců prostřednictvím trestního práva a střet zájmů běžných

zastupitelů krajů a obcí pravidly pro kraje a obce, které by střet zájmů znemožnily zevnitř. Navržený zákon je souhrnný, a proto obsahuje řadu bodů, které jsou v rozporu s různými ustanoveními ústavního pořádku.

Autorka provokativně konstatuje, že Rady pro posuzování střetu zájmů mají rysy lidových soudů, nejsou nezávislé a zcela odporují zavedenému systému státních orgánů. Studie je pro srovnání doplněna o rozhodnutí Ústavního soudu Slovenské republiky a zákon č. 335/2005 Z. z. o prokazování původu majetku.

Vztahuje se ke sněmoovnímu tisku č. 1056 – IV. vol. období.

1.162 Projednávání státního rozpočtu v parlamentech vybraných zemí

Evropské unie

Srovnávací studie, 10/2005, 18 str.

Autoři: Michal Částek, Josef Palán

Studie se věnuje postupu projednávání rozpočtu v parlamentech deseti vybraných zemí Evropské unie s parlamentní formou vlády. Cílem práce je zejména ukázat, zda mohou poslanci či jiné zainteresované subjekty předkládat ve sledovaných národních parlamentech pozměňovací návrhy k navrhovanému vládnímu rozpočtu (k výši jeho výdajů a příjmů, popř. ke změně jeho struktury) v jednotlivých fázích jeho projednávání. U států, u kterých se nám podařilo získat údaje, je v závěru uveden počet schválených pozměňovacích návrhů v závěrečném hlasování o státním rozpočtu a procentuální vyjádření podílu peněžního vyjádření schválených pozměňovacích návrhů poslanců na HDP dané země. Ze studie můžeme vysledovat, že „britsko-skandinávský model“ schvalování rozpočtu se opírá o silné pravomoci exekutivy. Poslanci tak disponují omezenými možnostmi pozměňovat vládní předlohy rozpočtu. Navíc poslanci koaličních stran plně respektují vládní návrh rozpočtu a během jeho projednávání v parlamentu již nepředkládají pozměňovací návrhy. Na druhé straně v zemích jako Belgie, Estonsko a Slovensko mají poslanci větší možnosti i vůli ovlivňovat výdajovou stránku rozpočtu při schvalování státního rozpočtu, o čemž svědčí i fakt, že při schvalování rozpočtu na rok 2005 v jednotlivých parlamentech se finanční vyjádření pozměňovacích návrhů podílelo více než jedním promile na jejich HDP. Ve většině sledovaných zemí mohou pozměňovací návrhy předkládat jak skupiny poslanců, politické strany či jednotliví poslanci. Pouze ve Švédsku může předkládat pozměňovací návrhy k vládnímu návrhu rozpočtu pouze skupina poslanců či politická strana, jednotliví poslanci pozměňovací návrhy podávat nemohou.

1.159 Podávání prohlášení o střetu zájmů

Inf. studie, 5/2005, 32 str.

Autoři: Eva Medková, Petr Kolář, Jindřiška Sylllová

V úvodní části tohoto informačního podkladu autoři poukazují na vývojovou linii, kterou sleduje vývoj právních úprav a podávání prohlášení o střetu zájmů. Stručně zmiňují důvody, které k zavedení tohoto institutu vedly. Zároveň konstatují, že dochází k neustálému rozšiřování počtu osob, které mají povinnost takové prohlášení podat.

Poté se autoři zaměřují na popis obecné charakteristiky jednotlivých trendů, které se v současných právních úpravách střetu zájmů dají vysledovat. Věnují se trendu britskému, francouzskému a nordickému. Kromě toho, že se zmiňují o existenci dvou typů prohlášení o střetu zájmů, jimiž jsou prohlášení o majetku a prohlášení o činnosti, poukazují zejména na různé důvody, pro které je prohlášení podáváno, na důvěrnost či naopak informace poskytnuté veřejností, nebo na to, zda je proces jejich podávání formalizován či nikoli.

Těžiště práce však spočívá v popisu stávajících právních úprav ve vybraných evropských státech. Situaci, která se vyskytuje v každém z nich, je věnována samostatná kapitola sledující toto základní schéma: u každého typu prohlášení (existují-li v daném státě oba typy) je taxativním či demonstrativním výčtem uveden okruh osob, které jsou povinny či oprávněny jej podat, dále se pojednává o jeho formálních a obsahových náležitostech, o orgánu, ke kterému se podává, a o lhůtách, v jakých je nutno tak učinit. V závěru je uvedeno, zda v dané zemi existuje orgán, který na podávání prohlášení dohlíží, a případně, zda lze porušení povinností spjatých s podáváním prohlášení sankcionovat. Pokud ano, jakým způsobem, za jakých okolností a kým.

1.157 Nejvyšší kontrolní instituce

Inf. podklad, 11–12/2004, 13 str.

Autor: Michal Částek

Studie se věnuje komparaci postavení jednotlivých nejvyšších kontrolních institucí ve vybraných členských státech EU (Německo, Nizozemí, Finsko, Švédsko, Velká Británie, Polsko, Slovinsko, Portugalsko). V Evropské unii neexistuje jednotný model či systém vnější kontroly subjektů, které hospodaří s veřejnými prostředky. V jednotlivých členských státech Evropské unie disponují proto nejvyšší kontrolní instituce při kontrole veřejných či soukromoprávních subjektů různými pravomocemi.

Práce klade důraz na postup projednávání zpráv nejvyšších kontrolních institucí v orgánech národních parlamentů a na úlohu parlamentů, kterou hrají v procesu kontroly subjektů při jejich nakládání s veřejnými prostředky. Ve Finsku a ve Švédsku existuje tzv. „skandinávský model“, kontrolní instituce jsou úzce napojeny na jejich parlamenty, v Německu a v Nizozemsku mají kontrolní instituce postavení tzv. „kolegiálního úřadu“ a mohou dávat dotyčným orgánům hospodařícím s veřejnými prostředky pouhá doporučení a v Portugalsku (Francii, Itálii, Španělsku) disponují členové Účetního dvora soudními pravomocemi. Postavení a pravomoci parlamentů a jejich orgánů při projednávání zpráv nejvyšších kontrolních institucí o hospodaření s veřejnými prostředky do značné míry souvisejí s postavením parlamentů v ústavněprávním systému daných zemí.

1.156 Otevření státem hrazených výdajů poslanců Velké Británie veřejnosti

Inf. podklad, 11/2004, 19 str.

Autor: Kamila Rychtářová

V roce 2000 byl ve Velké Británii přijat zákon o svobodě informací – Freedom Information Act 2000, FOI. Tento zákon určil úřadům dvě základní povinnosti. Za

prvé mají všechny státní orgány od roku 2000 povinnost uveřejňovat své informační schéma, které zahrnuje informace, jež orgán uveřejňuje nebo má v úmyslu uveřejnit, způsob, jakým zamýšlí tyto informace uveřejnit a poplatek, který může být za informaci udělen. Za druhé má od 1. 1. 2005 každý občan právo na přístup k informacím, které drží státní orgány a které nespádají do kategorie výjimek. Úřad je po požádání povinen tyto informace poskytnout (pokud již nejsou uveřejněny).

Dolní sněmovna britského parlamentu byla pod tlakem médií donucena ke zveřejnění přesných výdajů jednotlivých poslanců, které byly utraceny z položek, jež mohou poslanci vyčerpat v rámci stanoveného limitu svých náhrad. Rozhodla tak i přesto, že ještě neplatí právo na vyřízení individuálních žádostí občana (platné od r. 2005).

Následující text vysvětluje obsah jednotlivých zveřejňovaných položek, které mohou poslanci v rámci stanoveného limitu vyčerpat. Tabulka uveřejňuje výši výdajů, které každý poslanec Dolní sněmovny utratil z jednotlivých položek za rok – tedy od dubna 2003 do března 2004.

1.155 Administrativní a odborná podpora zahraniční a evropské politiky ve vybraných parlamentech EU (dolních komorách)

Inf. podklad, 5/2004, 28 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Magdaléna Svobodová

Komparace shromažďuje údaje z organizace dolních komor parlamentů členských států EU. Organizace evropských záležitostí je ve většině parlamentů rozříštěná. Evropskými záležitostmi se zabývají zejména příslušné (evropské) výbory. Ty se ve většině států soustřeďují na evropskou politiku (vývoj integrace – tj. projednávání summitů a základních politických dokumentů). Ve většině parlamentů se výbor věnuje i předběžné kontrole dokumentů sekundární legislativy, ovšem s různou intenzitou. Některé výbory kontrolují všechny dokumenty se zákonnou relevancí, jiné se omezují na pár (3 až 10) dokumentů za rok. K těmto činnostem slouží většinou posílený sekretariát výboru nebo (ve státech, kde je práce intenzivnější) zvláštní odbor či oddělení, někde se uplatňuje podpora ze strany výzkumného centra (tzv. research) nebo dokumentačního oddělení. Specializovaný útvar má v některých případech zastoupení v Bruselu.

Výjimečně si kontrolují svoji část evropské legislativy věcné stálé výbory a zkontrolované dokumenty posílají evropskému výboru. Informační záležitosti týkající se EU a odbornou podporu evropské politiky poskytují ve většině komor tzv. research odbory (alternativa Parlamentního institutu). Kontrola slučitelnosti zákonů přicházejících od vlády se v evropských výborech neprovádí, je soustředěna do věcných výborů za asistence legislativních služeb, popř. jiných útvarů.

Zvláštní organizační útvar má Švédsko, kde je v rámci parlamentu Informační středisko EU pro veřejnost (jako jedno z hlavních informačních středisek v zemi). Poskytuje on-line e-mailové odpovědi na dotazy a kvalifikovanou pomoc občanům i u složitějších dotazů.

1.067 Pravidla týkající se registrace a deklaráce finančních zájmů poslanců ve Velké Británii

Inf. podklad + překlad zákona, 7/1994, 4/2004, 28 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Překlad byl zhotoven v r. 1994 z dokumentů platných v tehdejší době. Do r. 2004 byly tyto dokumenty několikrát, ale pouze nepříliš podstatně novelizovány (zejména pokud se týká minima, které se nemusí registrovat. Změněn je také výbor, který registraci zájmů kontroluje – v současné době jde o výbor pro standardy a privilegia – Committee on Standards and Privileges). Systém registrování zájmů se nezměnil.

Z tohoto důvodu je možno brát tuto práci jako dostatečný základ pro poučení ohledně britského systému registrování a deklarování zájmů. Na konci práce je doplněn výtah současné úpravy stížností na nesprávnosti registrování zájmů. Stížnost je jedinou možností, jak zjistit, zda poslanec registroval svůj zájem správně. Nesprávná registrace a deklaráce zájmů má stejně jako všechny nepořádky ve sněmovně pouze sněmovní (nikoliv státní) sankce. Je stanoveno, že za porušení privilegií parlamentu, pohrdání parlamentem (tj. neúctu vůči parlamentu), za což se považuje i porušení jednacích pravidel, je možno poslance (kromě jiných disciplinárních trestů) i vyloučit.

1.154 Platové poměry členů horních komor v evropských státech

Inf. podklad, 1/2004, 9 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Platové poměry členů horních komor jednotlivých parlamentů se liší často podle toho, jaké má příslušná horní komora pravomoci, není to však bezpodmínečným pravidlem. Pokud jde o parlamenty s rovností funkcí komor (Belgie, Itálie, Rumunsko, Švýcarsko), je ohodnocení činnosti členů horní komory vždy shodné s poslanci. U ostatních horních komor je ohodnocení většinou nižší. Přesto v polském a francouzském parlamentu mají členové horní komory shodný plat jako poslanci, i když úloha horní komory je podstatně slabší. To je v Polsku vyrovnáno částečně tím, že plat senátorů (i poslanců), kteří mají jiné zaměstnání, se krátí. Plat je vždy zdaněn a platí se z něj sociální a důchodové pojištění.

Funkcionáři komory a jejich orgánů pobírají ve všech komorách funkční příplatky přiměřené základnímu platu (částečný násobek platu).

1.151 Veřejnost vyšetřovacích výborů parlamentů

Inf. podklad, 11/2003, 19 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Martin Kavěna

Ve státech, kde není vláda politicky odpovědná parlamentu (zejména v USA), mají všechny parlamentní výbory značné vyšetřovací pravomoci. Občas je také využíváno možnosti ustanovit zvláštní vyšetřovací výbor. V dalších anglosaských státech (např. v Kanadě a Spojeném království) je vláda politicky odpovědná přímo parlamentu. V těchto státech se častěji zřizují zvláštní vyšetřovací výbory, přesto mají i stále výbory značné vyšetřovací pravomoci. Právní úprava států s kontinentální

právní tradicí (např. Francie, Belgie, Německo) výslovně upravuje institut zvláštního parlamentního vyšetřovacího výboru, který disponuje podstatně širšími vyšetřovacími pravomocemi než ostatní výbory. Procedura v těchto výborech se často řídí procedurálními pravidly soudními. V obou právních tradicích lze konstatovat, že jednání parlamentních výborů při provádění vyšetřování je často zpřístupněné veřejnosti, zejména při výslechu svědků a provádění důkazů.

1.147 Statut poslance Evropského parlamentu

Inf. studie, 6/2003, 5 str.

Autor: Štěpán Pecháček

V úvodní části je stručně popsán vývoj Evropského parlamentu od meziparlamentního shromáždění do současné podoby jediné přímo volené instituce na úrovni EU. S tímto vývojem souvisí postavení individuálních členů tohoto sboru. V první fázi se jednalo o shromáždění zástupců parlamentů členských zemí tehdejších společenství. Šlo o tzv. výkon dvojího mandátu, což v současné době již není možné.

Reziduem existence EP jako meziparlamentního shromáždění je, že poslanci EP jsou placeni podle pravidel stanovených členským státem, ve kterém byli zvoleni. V odměňování poslanců EP dochází k výrazným disproporcím, např. poslanci zvolení v Itálii mají plat 9600 Euro měsíčně, zatímco poslanci zvolení ve Španělsku 2600 Euro.

Evropský parlament se snaží snížit rozdíl mezi platy poslanců EP zaváděním systému náhrad a dalších náležitostí poslanců EP. Jako právní základ pro tyto iniciativy mu posloužil především čl. 190 (5) Smlouvy o založení ES: Evropský parlament stanoví postavení a obecné podmínky výkonu funkcí svých poslanců po obdržení stanoviska Komise a se souhlasem Rady, dosaženým kvalifikovanou většinou. Všechna pravidla a podmínky zřizování poslanců vyžadují jednomyslnost Rady.

EP vyplácí jednotlivým poslancům ze společného rozpočtu několik druhů příspěvků: Příspěvek na ubytování a diety, cestovní náhrady, příspěvek na všeobecné výdaje, příspěvek na asistenta.

V závěru autor konstatuje, že pro postavení Evropského parlamentu je charakteristické, že úprava statutu poslance a stanovení rozsahu jeho imunity není součástí samosprávné působnosti EP, ale na základě jeho iniciativy podléhá spolurozhodovací proceduře s Radou. Jde o dlouhodobý problém, vyplývající z postavení EP v rámci institucí EU, které jsou konstruovány jako instituce mezinárodní organizace exekutivního charakteru. EP není výhradním zákonodárcem, z tohoto důvodu není plně samosprávný v oblastech, které přesahují jeho kompetence. Odměňování poslanců, náhrady a rozsah imunity tyto kompetence přesahují.

1.145 Úprava výkonu mandátu za člena vlády (problematika klouzavého mandátu)

Inf. studie, 10/1996, 5/2003, 7 str.

Autoři: Jindřiška Syllová, Štěpán Pecháček

V parlamentních systémech, které vznikly na základě parlamentního systému anglického, se hovoří o tzv. vládě parlamentu. Tento systém je dodnes charakterizován

kooperací mezi zákonodárným sborem a vládou, která je na důvěře zákonodárného sboru závislá. Úzké propojení mezi zákonodárným sborem bylo vytvořeno v Anglii ve formě kabinetu (vlády), jakožto výboru zákonodárného sboru. Tento krok souvisí s historickým procesem odebrání pravomocí panovníkovi parlamentem, coby suverénním sborem *sui generis*. S tím zároveň vznikla povinnost současného členství v kabinetu a v zákonodárném sboru.

Ostatní západoevropské parlamentní systémy (zejména Belgie, Nizozemí, Švédsko, Dánsko jako monarchie, Itálie jako republika) se v pojetí propojení exekutivy a legislativy částečně liší. Jak u konstitučních monarchií, tak u republikánských systémů se parlament historicky vytvářel především jako sbor s přenesenou suverenitou – jako sbor zástupců lidu, který měl za úkol kontrolovat výkon pravomocí panovníka. Proto došlo k oddělení exekutivy jako domény panovníka a legislativy jako domény parlamentu. Toto striktní dělení přetrvává u prezidentských systémů. Odlišnost však nespočívá v menší kooperaci mezi vládou a parlamentem, ale v rozdílné praxi parlamentního systému ve vícestranickém politickém uspořádání. V kontinentálních státech je kooperace zajišťována prostřednictvím vytváření koalických vlád. Nutnost sestavování koaličních vlád vyplývá povětšinou z existence poměrného volebního systému, který vedl k dominanci politických stran v politickém systému. Ústavní systém je sice formálně založen na klasickém oddělení mocí, ovšem prostřednictvím politických stran dochází k propojení exekutivy a legislativy. Kooperační charakter vládnutí (parlament spolupracuje s vládou) se tímto systémem dále posiluje.

Neslučitelnost mezi členstvím v parlamentu a ve vládě je v tomto smyslu systémovou chybou. Účel neslučitelnosti neplní hlavní záměr, kterým je (v prezidentském systému) oddělení na sobě nezávisle vzniklých mocí. Stejný účel plní neslučitelnost např. mezi mocí zákonodárnou a soudní. V systému parlamentní demokracie je funkčnost vztahu exekutivy a legislativy závislá na funkčnosti politických stran. Personální provázanost jednotlivých stupňů, na kterých dochází k rozhodování, je proto žádoucí. Napomáhá totiž udržet konzistentnost rozhodování strany. Z tohoto důvodu má neslučitelnost zavedená v některých parlamentních demokraciích (viz dále; na tomto místě je třeba poznamenat, že Francie má poloprezidentský systém) nikoliv systémové, ale pouze praktické cíle. Těmito cíli je zejména udržení politické rovnováhy pro případ, že se ministr nemůže zúčastnit jednání parlamentu, a také pro případ účasti v orgánech parlamentu (výborech). Druhým cílem je dosažení určitého vnějšího (mediálního) rozlišení mezi vládou a parlamentem, což však nemá podstatný význam pro systém spolupráce vládní většiny v parlamentu a vlády.

1.038 Otázky a interpelace v parlamentní proceduře

Inf. podklad, 6/1993, 1/1996, 1/1997, 4/2003, 28 str.

Autor: Jindřiška Syllová

Významné jsou tři procedurální aspekty otázek: kolik času je vyhrazeno vládě k odpovídání otázek, zda mohou tázající se poslanci klást doplňující otázky a jaké jsou podmínky, za nichž je možno otevřít rozpravu k otázce.

Pokud jde o čas, po který se může věnovat vláda zodpovídání ústních otázek, ten

se v jednotlivých zemích liší. V několika zemích (např. v Kanadě, Lichtenštejnsku, Velké Británii) mohou být otázky zodpovídaný v den, kdy byly položeny. V řadě zemí je určena lhůta, během níž musí vláda odpovědět na ústní otázky. Tato lhůta je od dvou dnů (Velká Británie) do několika měsíců. Lhůta pro odpovědi na písemné otázky se liší podobně, a to od tří dnů (Irsko) do 30 dnů (Finsko, Francie). Pokud je upravena možnost poslanců klást ústní otázky, je většinou upravena i možnost položení doplňující otázky po ministrově odpovědi. Jde o přirozený doplněk ústní otázky. Doplňující otázky mohou být využity zejména v tom případě, kdy poslanec není spokojen s odpovědí ministra nebo kdy považuje za nutné, aby odpověď byla doplněna o vysvětlení. V některých parlamentech je místo doplňujících otázek pouze právo tazajícího poslance na repliku, což významně zlepšuje postavení tazajícího poslance.

V některých státech je question time nejvýznamnějším prostředkem PR parlamentu, v některých dokonce významně přispívá k medializaci vládní politiky, popularizaci ministrů a jejich politických postojů. Question time je ve většině států živě přenášeno televizním vysíláním, otázky jsou často iniciovány novináři, což jim zajišťuje rychlý přístup do médií. Důležité pro medializaci question timu je doba, v níž se koná. Jako nejvýhodnější se ukazuje časné odpoledne, aby byl dostatek času na zpracování informace do večerních zpráv a do zítřejšího vydání novin.

V nových demokraciích (střední a východní Evropa) není question time prozatím dostatečně využíván. Pokusy opozičních stran o medializaci question timu ztroskotávají zejména na společném rysu většiny východoevropských parlamentů, kterým je všeobecné podceňování mediálních možností parlamentních jednání. Menší roli hraje poněkud kabinetní způsob vládní politiky v postkomunistických státech.

1.144 Způsob projednávání peticí a podání občanů v parlamentech Francie, Německa, Polska, Rakouska a Slovenska

Inf. studie, 3/2003, 25 str.

1.141 Organizace a činnost tiskových středisek parlamentů v některých evropských státech

Inf. studie, 11/2002, 13 str.

1.140 Výbory pro evropskou integraci

Inf. podklad, 10/2002, 11 str.

1.137 Převod současného programu Sněmovny na permanentní schůzi pléna

Inf. studie, 8/2002, 8 str.

1.136 Určení doby hlasování v parlamentních komorách

Inf. studie, 7/2002, 8 str.

1.041 Zásady úpravy poslanecké imunity

Inf. podklad, 7/1993, 7/2002, 11 str.

1.025 Organizace jednání a příprava programu parlamentu

Inf. studie, 12/1992, 10 str., aktualizace 7/2002, 22 str.

1.044 Výzkumná a informační střediska v zahraničních parlamentech

Inf. podklad, 3/1993, aktualizace 3/2002, 13 str.

1.077 Parlament a výjimečný stav

Inf. studie, 1/1995, aktualizace 2002, 12 str.

1.134 Zákon o postavení poslanců v Maďarsku

Inf. studie, 12/2001, 12 str.

1.080 Úloha národních parlamentů v legislativním procesu EU

Inf. podklad, 12/2001, 76 str.

1.132 „Evropské“ články ústav členských států EU

Inf. studie, 3/2001, 6 str.

1.021 Způsoby přijímání ústavních změn v některých evropských státech

Inf. podklad, 11/1992, 11/2000, 4 str.

1.078 Zabezpečení poslanců po skončení mandátu

Inf. studie, 3/1995, 11/2000, 10 str.

1.128 Neslučitelnost funkcí a střet zájmů v právním řádu ČR

Inf. studie, 10/2000, 8 str.

1.127 Vztah státní služby a parlamentní administrativy

Inf. studie, 10/2000, 5 str.

5.161 Etické poslanecké kodexy

Inf. podklad, 7/2000, 7 str.

1.026 Legislativní funkce ve dvoukomorových parlamentech

Inf. podklad, 12/1992, 12/1999, 11 str.

1.101 Zajištění bezpečnosti parlamentu a poslanců

Inf. studie, 2/1997, 11 str.

1.100 Povinnost poslanců účastnit se práce sněmovny

Inf. studie, 11/1996, 11 str.

3.018 Kontrola branných sil parlamenty

Inf. studie, 7/1996, 6 str.

1.098 Vyslovení nedůvěry vládě v parlamentu

Inf. studie, 7/1996, 11 str.

1.089 Informační a organizační zajištění poslaneckých klubů parlamentů

Inf. studie, 12/1995, 9 str.

1.075 Kontrola britského parlamentu v oblasti komunitárního práva

Inf. studie, 1/1995, aktualizace 7/2003, 13 str.

1.076 Petiční právo občanů vůči parlamentu v ČSR a vybraných zemích

Inf. studie, 12/1994, 15 str. + příl.

1.071 Posouzení zákonů o občanství v pobaltských státech

Inf. studie, 10/1994, 16 str.

1.069 Právo parlamentních výborů a poslanců na informace /v zemích s parlamentní formou vlády/

Inf. studie, 9/1994, 5 str.

1.066 Zákon o neslučitelnosti zájmů v Rakousku

Překlad zákona, 7/1994, 6 str.

1.063 Postavení pracovníků poslaneckých klubů parlamentů

Inf. studie, 5/1994, 6 str.

1.045 Projednávání rozpočtu v parlamentech

Inf. studie, 8/1993, 10 str.

1.046 Projednávání rozpočtu v Kongresu USA

Inf. podklad, 7/1993, 5 str.

1.043 Způsob obsazování předsedů výborů parlamentu

Inf. podklad, 4/1993, 3 str.

1.031 Politické složení parlamentu v první republice

Inf. podklad, 3/1993, 4 str. + příl.

1.030 Legislativní proces (Fáze zákonodárného procesu, počet čtení, vyhlášení zákona, veta)

Inf. studie, 2/1993, 17 str.

1.029 Úloha parlamentních výborů v legislativním procesu

Inf. podklad, 12/1992, 10 str.

1.028 Rozprava ve sněmovně*Inf. podklad, 12/1992, 10 str.***1.027 Možnosti rozpuštění parlamentu***Inf. podklad, 12/1992, 4 str.***1.024 Jednací řád a rozpočet parlamentu***Inf. studie, 12/1992, 6 str.***1.023 Struktura řídicího orgánu a výborů ve vybraných parlamentech světa***Inf. podklad, 11/1992, 11 str.***1.018 Typy druhých komor a jejich postavení v evropských parlamentech***Inf. podklad, 9/1992, 3 str.***1.016 Mezinárodně právní aspekty státoprávní krize v ČSFR***Inf. studie, 6/1992, 6 str.***1.001 Mechanismus hlasování v demokratických parlamentech***Inf. studie, 7/1991, 13 str.***c) volby a referenda****1.229 Všeobecná referenda a iniciativa k referendu ve státech Evropské unie***Srovnávací studie, 2/2014, 20 str.**Autor: Jindřiška Sylllová*

Práce se zabývá všeobecným referendem ve státech EU. Referendální rozhodování má svá specifika, zejména podléhá možnosti manipulace a omezení menšinových práv. Z tohoto důvodu většina států omezuje možnosti referendálního rozhodování na záležitostech schválení nebo neschválení zákona. Neomezené všeobecné referendum v Evropě neexistuje. Omezeno je obvykle také referendální rozhodování ve finanční a rozpočtové oblasti. Práce pojednává o možnosti lidové iniciativy na celostátní úrovni ve státech EU. Lidová iniciativa je ve většině států rovněž významným způsobem omezena, nebo není vůbec připuštěna. Práce obsahuje tabulku dosavadních referend na Slovensku, která instruktivně demonstruje souvislosti častého referendálního hlasování na celostátní úrovni.

1.224 Právní úprava volební povinnosti ve vybraných zemích*Studie, 1/2013, 15 str.**Autoři: Radek Blížkovský, Jan Němec*

Studie se zabývá institutem volební povinnosti s důrazem na politické a právní souvislosti jejího uplatňování. Práce přibližuje argumenty pro a proti povinné účasti voličů ve volbách a představuje základní sankční mechanismy, které jsou při

porušení této povinnosti nejčastěji uplatňovány. Následně jsou představeny vybrané historické (Československo, Rakousko) i současné (Austrálie, Belgie, Švýcarsko, Nizozemsko, Lucembursko, Lichtenštejnsko) příklady právní úpravy povinného hlasování.

1.223 Panašování jako způsob personalizované volby v rámci poměrného volebního systému

Studie, 1/2013, 9 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Studie se zabývá začleněním metody panašování do poměrných volebních systémů a jeho vlivem na personalizaci volby v rámci poměrných volebních systémů. Studie komparuje začlenění panašování a možnosti personalizace volby do volebních systémů ve Švýcarsku, Lucembursku, Francii a na Slovensku. Součástí studie je i analýza využití panašování v České republice a diskuse o návrhu senátního návrhu zákona (senátní tisk č. 404, deváté volební období Senátu), který usiloval o změnu způsobu preferenčního hlasování pro všechny typy voleb v České republice.

1.222 Korespondenční volba

Studie, 9/2012, 12 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Korespondenční volba je jednou z možností, jak umožnit voliči využít aktivního volebního práva a přitom nespojovat výkon volebního práva s nutností fyzické přítomnosti v určitém čase na určitém místě. Korespondenční volba je prostředkem, jak vyvážit volební akt z vymezeného prostoru, a to téměř absolutně. V současné době není korespondenční volba pro volby (na jakékoli úrovni) v České republice umožněna. V minulých volebních obdobích můžeme nalézt pokusy o její zavedení. Tato práce přináší přehled předmětných návrhů a popis úpravy korespondenční volby ve vybraných zemích.

1.218 Financování přímé volby prezidenta ve vybraných zemích

Studie, 6/2012, 12 str.

Autoři: Jan Němec, Klára Kabická, Pavla Tichá

Přímá volba hlavy státu je jedním z charakteristických znaků prezidentských režimů, kde je hlava státu zároveň i hlavním představitelem výkonné moci. V parlamentních režimech není přímá volba prezidenta nutná, protože exekutivní moc zastřešuje předseda vlády, která povstává z parlamentní většiny. Přesto byla v některých zemích, které používají parlamentní systém vlády, zavedena přímá volba prezidenta. Důvody byly různé, od snahy o posílení pozice prezidenta (Francie) přes její zavedení jako součásti procesu demokratizace (např. Polsko, příp. další státy střední a východní Evropy) až po řešení momentální krize, kdy parlament nebyl schopen vyhledat zvolit (Slovensko). Studie obsahuje přehled základních prvků úpravy financování přímé volby prezidenta ve vybraných zemích Evropy, které všechny používají parlamentní model, byť některé v modifikované podobě (např. Francie). Práce se zaměřuje na některé aspekty tohoto financování, jako jsou: – způsob úhrady nákla-

dů ze státního rozpočtu (které ministerstvo je zodpovědné, příp. zda se na úhradě nákladů nějakou formou podílí jiné orgány, např. obce či ústřední volební komise), – spoluúčast kandidátů na úhradě nákladů spojených s organizací voleb, – možnost podpory z veřejných prostředků (např. formou příspěvku na úhradu volebních nákladů v závislosti na počtu získaných hlasů) – existence omezení pro objem výdajů vynaložených na kampaň.

5.316 Koalice v obcích s rozšířenou působností po komunálních volbách v roce 2010

Studie, 6/2011, 40 str.

Autor: Stanislav Caletka

Studie představuje přehled radničních koalic, které byly po komunálních volbách 2010 uzavřeny v jednotlivých obcích s rozšířenou působností. Kromě koalic je zmíněna i vítězná strana a starosta obce. Pro informaci je uvedena také radniční koalice z předešlého volebního období, tedy z let 2006–2010.

1.187 Úprava financování politických stran a volebních kampaní ve vybraných státech Evropské unie

Srovnávací studie, 5/2011, 23 str.

Autoři: Vojtěch Drahorád, Jan Němec, Štěpán Pecháček

V zemích EU existuje několik základních modelů úpravy dané problematiky. Slovensko a Spolková republika Německo nestanoví žádná omezení pro výši získaných finančních prostředků, v Rakousku toto omezení stanoví sama strana. Omezení finančních zdrojů může být také navázáno na počet voličů v daném volebním obvodu (Španělsko) nebo počet volebních obvodů (Velká Británie). Zajímavá je také úprava portugalská, která stanoví limit pro financování jako násobek minimální měsíční mzdy.

1.216 Elektronické formy hlasování ve volbách – souvislosti s výkonem volebního práva

Studie, 5/2011, 8 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Volební právo je způsob projevu politického názoru jednotlivce. Osvícenský koncept lidských práv chápe volební právo jako nezadatelné právo jednotlivce. Výkon volebního práva je technicky naplňován prostřednictvím volebního zákona. Volební zákon musí být konstruován tak, aby umožňoval výkon práva a nevytvářel pro jeho výkon technické bariéry. Diskutovaný způsob elektronického hlasování může v důsledku vést k odstranění dlouhodobého spojení výkonu voleb s konkrétním místem.

1.214 Reformy v britském politickém systému po volbách 2010

Studie, 3/2011, 9 str.

Autor: Martin Kuta

Volby v roce 2010 ve Spojeném království nevyprodukovaly jasnou parlamentní

většinu. Ačkoli se takový výsledek ve společnosti i mezi politiky a politology předpokládal, situace způsobila značný rozruch. Především se jednalo o fakt, že britská politika není na neexistenci jasné parlamentní většiny jedné strany zvyklá (situace tzv. hung parliament, tedy parlamentu bez jasné většiny); za jeden z možných aspektů se dá považovat i jednokolový relativně většinový volební systém, který za běžných okolností produkuje vládní většinu. Tato práce popisuje právě v koaliční dohodě zmíněné snahy – reforma volebního systému a reforma parlamentu, včetně pevného funkčního období. Práce věnuje pozornost nejen vlastním reformám, ale předkládá nástin historického a politického pozadí jednotlivých reformních kroků.

5.305 Přímá volba starostů

Studie, 12/2010, 8 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Studie srovnává postavení přímo volených starostů v Maďarsku, v Polsku, na Slovensku a ve Spolkové republice Německo. Konstatuje, že přímá volba starostů představuje model, kde je větší důraz kladen na exekutivu. Přímá volba starostů posiluje jejich politickou autoritu a postavení, jejich mandát je silnější než v případě zvolení zastupitelstvem. Dochází zde k silné personifikaci odpovědnosti v osobě starosty. Postavení starostů v jednotlivých zemích se liší. Jde zejména o jejich vztah k volenému zastupitelskému orgánu a o jejich pravomoci v oblasti přenesené působnosti při výkonu státní správy.

5.000 Volební, demografické a ekonomické charakteristiky volebních obvodů pro volby do Poslanecké sněmovny

Inf. materiál, 5/2010, 73 str.

Práce přináší základní volební, demografické a ekonomické charakteristiky volebních obvodů pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

1.201 Vliv zavedení přímé volby prezidenta na politický systém

Studie, 10/2009, 24 str.

Autoři: Jan Němec, Martin Kuta

Práce přináší analýzu ústavněprávního postavení prezidenta v České republice a popisuje faktický výkon funkce prezidenta Václavem Havlem a Václavem Klausem, především pokud jde o snahu rozšiřovat pravomoci prezidenta nad ústavněprávní rámec. Součástí práce jsou i dvě případové studie popisující vývoj ve Finsku a na Slovensku po zavedení přímé volby prezidenta a dopad této změny na politický systém.

1.195 Ústavněprávní souvislosti změny volebního systému a aktuální návrh změny volebního systému pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Studie, 4/2009, 21 str.

Autoři: Jan Němec, Štěpán Pecháček

Práce se skládá ze dvou částí. První část shrnuje základní ústavněprávní souvislosti změny volebního systému. Návrh změny volebního zákona potřebuje nejenom

politologický rozbor, který umožňuje provést analýzu jednotlivých variant a přesně definovat slabá a silná místa konkrétních návrhů, ale potřebuje i druhou úroveň analýzy, a tou je zhodnocení souladu volebního systému se zněním Ústavy. Druhá část reaguje na současnou debatu ohledně změny volebního systému do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v souvislosti s vypracovaným vládním návrhem, tzv. řeckou variantou. V následujících oddílech se zaměřuje na základní charakteristiky vládou předložené úpravy a jejich srovnání s platnou zákonnou úpravou, dále na simulaci výsledků voleb roku 2006 při použití vládou navrhovaných ustanovení novely zákona a jejich porovnání s reálnými výsledky těchto voleb, včetně implikací pro zastoupení jednotlivých stran v parlamentu, poměrnosti jejich reprezentace i celkové poměrnosti volebního systému. Zmíněny jsou také důsledky případné úpravy volebního zákona pro regionální zastoupení jednotlivých stran. V posledním oddílu je stručně zmíněna situace v zemi, která částečně byla inspirována pro vznik této „řecké varianty“. Předložený text si neklade nároky na úplnost analýzy, jeho smysl je zejména informativní s poukazy na určité oblasti, na nichž by se případná změna volebního zákona podle předloženého návrhu bezprostředně projevila.

1.191 Návrhy změn volebního systému do Poslanecké sněmovny: analýza a alternativní pojetí

Studie, 10/2008, 20 str.

Autoři: Jan Němec, Štěpán Pecháček

Studie vychází z analýzy výsledku voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2006, na základě kterého byl do koaliční smlouvy a programového prohlášení vlády včleněn záměr změnit volební systém s cílem zajištění jeho větší poměrnosti za současného udělení mandátového bonusu vítězným straně. Za pomoci několika běžně používaných indexů poměrnosti jsou ve studii porovnány účinky variant úpravy volebního systému. Z komparace je zřejmé, že ze zkoumaných variant nejvíce splňuje požadavek větší míry poměrnosti zachování D'Hondtova dělitele při jeho aplikaci na jediný volební obvod celé ČR. Tato varianta rovněž nabízí určitý přirozený mandátový bonus pro vítěze. U ostatních variant působí zavedení umělého mandátového bonusu ve větší či menší míře proti poměrnosti volebního systému.

1.190 Přímá volba prezidenta v ústavách států EU

Studie, 5/2008, 19 str.

Autoři: Jan Němec, Jindřiška Sylllová

Jedním z rizik přímé volby hlavy státu je nebezpečí zvolení excentrických kandidátů nebo outsiderů. K tomu může dojít zejména v zemích, kde existuje potenciál pro příznivou voličskou odezvu na populistický volební program. Riziko populismu zvyšuje i jednodolová volba. Naopak dvoukolová volba je výhodnější pro větší politické strany. Práce se dále zabývá ústavní úpravou systému přímé volby ve státech EU a některých státech Latinské Ameriky. Práce je příspěvkem k diskusi o přímých volbách prezidenta republiky v ČR.

1.062 Většinový volební systém v parlamentních volbách v různých státech

Studie, 3/1994, aktualizace 3/2008, 12 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Lenka Dražanová

Volební systémy v parlamentních volbách. Většinové systémy. Smíšené systémy. Zastoupení menšin a zvláštních zájmových skupin. Většinový systém v některých významných státech (Austrálie, Kanada, Francie, Německo, Maďarsko, Polsko, Švýcarsko, Velká Británie, USA).

1.125 Volební systémy vybraných evropských zemí

Srovnávací studie, 2/2002, aktualizace 3/2008, 19 str.

Autoři: Petr Kolář, Štěpán Pecháček

Práce obsahuje popis volebních systémů SRN, Francie, Španělska, Nizozemska, Polska, Maďarska, Rakouska, Slovenska a Estonska. Také je zde uveden přehled užívaných metod přepočítávání hlasů v systémech proporcího zastoupení.

1.187 Úprava financování politických stran a volebních kampaní ve vybraných státech Evropské unie

Studie, 12/2007, 22 str.

Autoři: Vojtěch Drahorád, Jan Němec

V zemích EU existuje několik základních modelů úpravy dané problematiky. Slovensko a Spolková republika Německo nestanoví žádná omezení pro výši získaných finančních prostředků, v Rakousku toto omezení stanoví sama strana. Omezení finančních zdrojů může být také navázáno na počet voličů v daném volebním obvodu (Španělsko) nebo počet volebních obvodů (Velká Británie). Zajímavá je také úprava portugalská, která stanoví limit pro financování jako násobek minimální měsíční mzdy.

1.186 Financování volebních kampaní v USA

Studie, 11/2007, 27 str.

Autor: Joanna Safarik

Překlad: Petra Bartáková

Studie Financování volebních kampaní v USA komplexně popisuje příslušné právní úpravy regulující financování všech úrovní volebních kampaní ve Spojených státech amerických. Je zde popsán systém získávání finančních prostředků ze soukromých zdrojů a podmínky pro přístup k veřejným finančním prostředkům. Přesně jsou zde popsány povinnosti dárců, příjemců darů i osob dary zprostředkujících. Popsána je úprava nejenom na úrovni federální a státní, ale i na úrovni primárních voleb. Studie je inspirativní především proto, že popisuje úpravu vycházející z odlišné právní a politické reality a kultury.

1.178 Referenda ve vybraných zemích

Studie, 10/2006, 28 str.

Autor: Petra Bartáková

Práce předkládá přehled referend a lidových iniciativ ve vybraných státech Evropy

ské unie (Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Rakousko, Slovensko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie), ve Švýcarsku a v USA. Práce se primárně zabývá konkrétními případy referend a jejich závazností na národní, regionální a místní úrovni v jednotlivých výše jmenovaných státech. Okrajově je v práci shrnuta problematika referenda ve vztahu k Evropské unii a historie problematiky referenda ve vztahu k České republice.

1.171 Italský volební systém

Studie, 6/2006, 7 str.

Autor: Petra Bartáková

Práce je zaměřena na popis volebního systému Italské republiky. V roce 1993 došlo v Itálii ke změně volebního systému z čistě poměrného na kombinovaný (s převahou většinových prvků). Tato změna po 50ti letech nestabilních vlád a silné korupci měla přinést změnu v podobě stabilních vládních koalic. Změna z roku 1993 sice vedla ke změně v chování politických stran a k vytváření ideově vymezených předvolebních politických aliancí, ale stabilita vlád nebyla, i s ohledem na další faktory, výrazně posílena. Na konci roku 2005 prosadila tehdejší vládní koalice změnu volebního zákona, která spočívala v návratu k poměrnému systému. Výraznou změnou je zavedení tzv. mandátového bonusu, který zaručuje vítěznému seskupení většinu mandátů. Práce přináší detailní popis volebního systému a nastiňuje některé problémy, které mohou, s ohledem na existenci mandátového bonusu, nastat.

1.160 Vliv preferenčního hlasování na charakter volebního systému

Inf. studie, 6/2005, 8 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Autor v této studii nejprve teoreticky vymezuje preferenční hlasování a jeho vliv na volební systém. Preferenční hlasování je možné pouze v případě vázané (otevřené) kandidátní listiny. Dále jsou zde popsány změny právního rámce, ke kterým došlo v českém volebním právu od roku 1990. Autor demonstruje, že od roku 1990 se zvyšuje možnost individuálního kandidáta posunout se díky preferenčním hlasům na volitelné místo.

Autor upozorňuje na to, že volební systém do Poslanecké sněmovny v sobě v současné době obsahuje neřešený problém, kterým je relace mezi velikostí a množstvím volebních obvodů. Konkrétně tento nepoměr popisuje na příkladu Karlovarského a Moravskoslezského volebního kraje. Nepoměr v počtu volených poslanců vede k tomu, že samotná velikost volebního kraje (počet přidělovaných mandátů) zvyšuje většinový efekt volebního systému.

Tento efekt by byl, podle názoru autora a podle dokládáných názorů odborníků na volební systémy, dále zvýšen v případě zvětšení počtu preferenčních hlasů, které by mohli voliči využít v rámci kandidátní listiny, a při snížení počtu preferenčních hlasů nutných k posunu na volitelné místo.

Autor také upozorňuje na skutečnost, že v zastoupení poměrného volebního zastoupení, který predikuje existenci koaličních vlád, jsou kladeny vysoké nároky na soudržnost zastoupení strany v zastupitelském sboru. Pořadím na kandidátní lis-

tině strana voličům naznačuje, do jaké míry usuzuje, že daný kandidát bude schopen a ochoten plnit její program.

Závěrem autor konstatuje, že zvětšení počtu preferenčních hlasů a snížení počtu hlasů nutných k získání volitelného místa by za současného ponechání ostatních parametrů volebního systému vedlo k posílení většinového efektu v některých volebních krajích. Byla by posílena síla hlasu voliče v menším volebním obvodu. Ústava přitom garantuje rovnost hlasů všech voličů a nařizuje používání poměrného volebního systému pro volby do Poslanecké sněmovny. Autor proto navrhuje spíše diferencovaný přístup, kdy by se počet preferenčních hlasů a hranice nutná k posunu na kandidátní listině vázaly na velikost volebního obvodu.

1.158 Referenda o Smlouvě o Ústavě pro Evropu ve vybraných zemích EU

Inf. podklad, 3/2005, 8 str.

Autoři: Martin Kusák, Radka Konderlová

Práce je rozdělena do jednotlivých dílčích analýz všelidového hlasování k „Evropské ústavě“ v členských státech Evropské unie, kde se tato hlasování konala, popřípadě se budou konat. Jde tedy o Španělsko, Francii, Nizozemsko, Lucembursko a jako poslední Portugalsko, kde je referendum o „Evropské ústavě“ naplánováno.

Jde o analýzu, která se snaží toto téma přiblížit takovým způsobem, který by byl srozumitelný širší laické veřejnosti, která nemá hlubší znalosti týkající se této problematiky.

V jednotlivých rozborech se autoři zaměřili na obecnou právní úpravu referenda ve výše zmíněných členských státech a charakterizovali nutné změny, kterými musely v některých případech projít národní ústavy s cílem umožnit uspořádání referenda, jehož předmětem je mezinárodní smlouva tak širokého rozsahu. Svou ústavu musely revidovat Francie a Portugalsko.

Práce rozebírají průběh kampaní, které ve většině případů vyjadřují spíše postoje významných politických stran, než poskytují občanům neutrální informace o otázkách „Evropské ústavy“. Autoři se nejdříve zaměřují na obecnou charakteristiku těchto kampaní a následně na charakteristiku z pohledu jednotlivých politických stran, resp. z pohledu různých stran politického spektra (levice, pravice, extrémní strany...).

V každé dílčí analýze nalezneme jednotlivé argumenty, kterými je „Evropská ústava“ obhajována nebo kritizována a dále také shrnutí hlavních důvodů, které vedly k odmítnutí či přijetí Smlouvy o Ústavě pro Evropu.

1.146 Volební právo a korespondenční volba

Inf. studie, 6/2003, 12 str.

Autor: Štěpán Pecháček

V první části práce se autor věnuje analýze charakteru volebního práva. Konstatuje, že volební právo má subjektivní a objektivní obsah. Subjektivně (z pohledu občana) jde o nástroj pro vyjádření názoru, politického přesvědčení.

Toto právo však není absolutním právem jedince, ale je regulováno za účelem zajištění objektivního účelu jeho existence, kterým je obsazení veřejných funkcí.

Dále autor rozebírá podstatu základních ústavních principů volebního práva – tajnost, přímost, rovnost a všeobecnost. Konstatuje, že tyto principy je třeba dát do souvislosti s volební procedurou. Volební procedura by měla vytvářet maximální prostor pro využití volebního práva. Jako základní problém, který musí zákonodárci řešit, autor identifikuje tradiční spojování volby s místem a časem. Stát je garantem procedury, není však garantem práva jako takového, je nástrojem ochrany práva. Na volební právo je v souladu s rozvojem lidských práv třeba pohlížet jako na právo jednotlivce, který s ním může volně nakládat. Stát vytváří institucionální rámec, který zaručí, že bude toto právo moci využívat a že nebude při jeho výkonu omezován. Stát proto musí volit takové formy organizace voleb, aby mohl ručit za jejich regulérní průběh a mohl zajistit správnost volebních výsledků.

V další části studie se autor věnuje popisu prostředků, pomocí kterých jsou tyto principy uskutečňovány v různých volebních systémech. Základním nástrojem rozpojení vztahů mezi volebním právem, časem a prostorem je korespondenční volba. Konstatuje, že korespondenční volba je využívána ve dvojím režimu – pro volbu ze zahraničí nebo pro volbu v rámci státu. Z formálně právního hlediska musí být vyřešena otázka, zda volič při vzdálené volbě vykoná volbu sám. Řešení této problematiky je proto v materiálu předmětem komparace v různých zemích.

1.142 Úprava referenda o přistoupení k EU

Inf. studie, 12/2002, 20 str.

1.148 Zabezpečení nejvyšších státních činitelů po skončení výkonu funkce

Inf. studie, 10/2002, 5 str.

1.123 Systém komunálních voleb v Holandsku

Překlad, 8/1999, 23 str.

1.110 Konzultativní typ referenda a jeho využití v praxi některých států

Inf. studie, 4/1998, 9 str.

1.103 Referendum v evropských státech

Inf. studie, 5/1997, 5 str.

1.102 Podmínka bezúhonnosti a pasivní volební právo

Inf. studie, 3/1997, 8 str.

1.093 Maďarský zákon o referendu

Překlad, 1/1996, 10 str.

1.081 Financování volební kampaně

Inf. studie, 6/1995, 19 str.

1.074 Volební zákon do Spolkového sněmu (SRN)

Překlad, 12/1994, 39 str.

1.068 Přístup ke sdělovacím prostředkům ve volební kampani

Inf. studie, 8/1994, 7 str.

1.012 Volební právo v USA

Inf. studie, 3/1992, 9 str.

1.003 Právní regulace volební kampaně

Inf. podklad, 12/1991, 5 str.

d) politické strany

1.217 Zákony o financování politických stran a kampaní v Pobaltských státech

Studie, 5/2011, 17 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Práce přináší přehled financování politických stran a politických kampaní ve třech pobaltských republikách – Litvě, Lotyšsku a Estonsku. Všechny tři země vytvořily model financování politických stran a kampaní, který reflektuje standardy a doporučení mezinárodních organizací, zejména Rady Evropy. Jednotlivé principy financování politických stran a kampaní jsou srovnány se situací v České republice.

1.205 Etické kodexy v parlamentech zemí Evropské unie

Studie, 6/2010, 12 str.

Autor: Jan Němec

Práce se zabývá druhy etických kodexů používaných v politické sféře, např. kodexy politických stran nebo předvolebních kampaní, hlavní pozornost je věnována kodexům chování přijatých v zákonodárných sborech ve vztahu k působení poslanců. Jsou uvedeny argumenty pro a proti zavádění takových kodexů a na základě rozboru existujících kodexů v irském, polském a britském parlamentu blíže představen obsah a sankční mechanismy. Přiloženy jsou texty etických kodexů zákonodárných sborů tří výše uvedených parlamentních komor (v původním znění).

5.296 Legislativní opatření namířená proti extremismu ve vybraných zemích

Studie, 6/2010, 21 str.

Autoři: Jan Pulda, Hana Veselá

Studie popisuje situaci v boji s extremismem ve Spolkové republice Německo, v Rakousku, ve Francii a ve Spojených státech amerických. U každé země se zaměřuje na popis historických kořenů politického extremismu a popisuje také současnou situaci. U každé země je následně popsán legislativní a institucionální rámec, kterým daný stát čelí extremistickým hnutím.

5.000 Volební, demografické a ekonomické charakteristiky volebních obvodů pro volby do PSP ČR

Inf. materiál, 5/2010, 73 str.

Práce přináší základní volební, demografické a ekonomické charakteristiky volebních obvodů pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

1.192 Populismus a nacionalismus v zemích Visegrádské skupiny po roce 1990

Studie, 10/2008, 19 str.

Autor: Lenka Dražanová

Tato práce zpracovává čtyři případové studie věnované populistickým a nacionalistickým motivům na politické scéně zemí Visegrádu. Nejprve jsou stručně načrtnuty společné problémy, s nimiž se musely země Visegrádské skupiny vyrovnat v rámci vytváření nové identity po pádu komunismu. Poté je v rámci každého státu věnována pozornost některým specifickým událostem, je rozebírán základ těchto událostí a jejich vztah ke kořenům nacionalismu ve společnosti. V předkládané práci autorka vychází z definování dvou modelů národa: 1. etnický či kulturní národ a 2. státní národ. Autorka vychází z předpokladu, že ve veřejném diskurzu zemí Visegrádu převládá koncepce národa jako společenství etnicko-kulturního, přičemž toto pojetí vidí jako nedostatek.

1.170 Politické skupiny v Evropském parlamentu

Studie, 4/2006, 38 str.

Autor: Marcela Bláhová

Práce poskytuje podrobný přehled o politických skupinách (frakcích) v Evropském parlamentu po volbách v roce 2004. Součástí popisu každé frakce je historie jejího vzniku a vztah k národním politickým stranám. Stěžejní částí práce je však ideové vymezení každé politické skupiny. Ideové vymezení je zkoumáno ze dvou hledisek. Prvním hlediskem je vztah frakce k evropské integraci, především k rozšiřování o nové země a prohlubování integrace. Druhým hlediskem zkoumání je ideové rozpětí mezi jednotlivými členskými stranami politické skupiny, resp. je zde zkoumán odlišný přístup politických stran v jednotlivých členských státech k významným politickým tématům.

1.152 Postavení žen v parlamentních stranách

Inf. podklad, 2/2004, 34 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Rozsáhlá práce se zabývá jak státními, tak stranickými nástroji, které usilují o zvýšení zastoupení žen ve státních orgánech. V posledních dvaceti letech se ve většině zemí projevovala zřejmá neochota zavádět do právních předpisů jakékoli kvóty na základě pohlaví. Avšak způsobů překonání tohoto problému je dostatek. Hlavním z nich je spolehnout se na rozhodnutí politických stran odpovědných za sestavení seznamů (existují-li seznamy) nebo nominování kandidátů, bez čehož je velmi obtížné postavit kandidáta do voleb a mít reálnou šanci, aby byl zvolen. Je tedy na politických stranách, aby navrhly listiny nebo nominovaly kandidáty s přihléd-

nutím k zásadě rovnoměrného zastoupení žen a mužů, ať již ve striktním nebo přibližném smyslu. Kvóty jsou selektivně užívány v některých členských státech EU a jsou považovány za dočasná opatření jako náhrada za nerovné zastoupení žen ve veřejném životě.

Politické strany hrají v účasti žen na politickém životě zásadní úlohu, protože nominují kandidáty na volené funkce. Politické strany a jejich členové mohou ovlivnit rovnoměrnou účast žen a mužů v politickém rozhodování několikerým způsobem. K jiným faktorům, které mohou ovlivnit politické strany a zvýšit šance žen ucházet se o politickou funkci, patří: 1) existence silných organizací žen upozorňujících v příslušné zemi na postavení a problémy žen; 2) existence sekcí/organizací žen v politické straně. Tyto faktory často přiměly politické strany k přijetí, ať již formálně či neformálně, systému prosazujícího vyvážené zastoupení žen a mužů a v některých případech i přijetí systému kvót. Postupně převzaly formální kvóty nebo neformální dohody i politické strany v jiných státech s cílem zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů na svých kandidátních listinách. Některé politické strany používají systém kvót jen při místních volbách a/nebo při výstavbě vnitřních struktur strany.

Skandinávské země byly první státy v rámci EU, v nichž bylo dosaženo velkého zastoupení žen v parlamentech. Rozhodující byla posilující role nezávislých skupin žen uvnitř politických stran. Politické strany mohou přijímat, kromě formálních či neformálních kvót, různá opatření k podpoře ženské politické reprezentace jako např. opatření organizační, výcviková nebo logistická. Organizační opatření zahrnují zakládání ženských sekcí v rámci politické strany.

1.050 Inkompatibilita a střet výkonu mandátu poslance parlamentu a dalších funkcí a činností

Inf. studie, 11/1993, 10/2001, 15 str.

1.126 Vznik Křesťanskodemokratické unie po roce 1945

Inf. studie, 4/2000, 9 str.

1.120 Vliv změny volebního systému na systém politických stran

Inf. studie, 6/1999, 18 str.

1.112 Parlamentní frakce britské Labouristické strany – jednací řád (7/1997)

Překlad, 6/1998, 22 str.

1.109 Financování politických stran ve vybraných státech

Inf. podklad, 12/1997, 36 str.

1.082 Liberální politické strany

Inf. podklad, 6/1995, 7 str.

1.059 Výzkumná služba Kongresu

Inf. podklad, 2/1994, 12 str.

1.057 Konzervativní politické strany*Inf. studie, 1/1994, 11 str.***1.054 Politické strany a koalice***Inf. studie, 12/1993, 8 str.***1.056 Zákon o jednacím řádu rakouské Národní rady***Překlad, 11/1993, 100 str.***1.050 Inkompatibilita a střet výkonu mandátu poslance parlamentu a dalších funkcí a činností***Inf. studie, 11/1993, 15 str.***1.015 Problémy uspořádání státu ve volebních programech polit. stran***Inf. studie, 6/1992, 14 str.*

e) lidská práva

5.341 Romové v České republice*Studie, 1/2014, 6 str.**Autor: Karel Hlaváček*

Studie Romové v ČR přináší základní přehled zdrojů statistických i obecných informací o Romech v ČR, informace o počtu Romů žijících v sociálně vyloučených lokalitách podle krajů, shrnutí historického vývoje romského osídlení v českých zemích a základní dělení romských skupin u nás. Dochází k závěru, že statistické informace o Romech v ČR dosud nejsou na dostatečné úrovni, existují již nicméně plány MPSV na nápravu této situace tak, aby vyhovovala rámci Evropské komise pro národní strategie pro integraci Romů. Většina současného romského obyvatelstva v ČR pochází původně ze Slovenska, protože po vzniku Československa se vytvořily podmínky pro migraci (dobrovolnou i nucenou) v rámci tohoto státu. Čeští Romové přitom byli před vznikem Československa a za 2. světové války perzekuováni tak tvrdě, že jejich počet byl a dodnes je velmi nízký, stejně jako Romů původem německých. Výraznou menšinu romského obyvatelstva v ČR tvoří Romové olašští, původem z Rumunska, kteří konstituují relativně soudržnou skupinu uchovávanou živý vztah ke svému hodnotovému a kulturnímu dědictví. Kritika situace Romů u nás se často zaměřuje na oblast vzdělání a celkového sociálního vyloučení, uspokojivá je ale úroveň zdravotní péče. Největší problémy se sociálním vyloučením Romů zaznamenává Ústecký kraj, který je s odstupem následován krajem Moravskoslezským.

5.335 Úprava soužití stejnopohlavních párů ve vybraných zemích

Srovnávací studie, 8/2013, 17 str.

Autoři: Petra Bartošková, Karel Hlaouček, Martin Kavěna, Jan Němec, Eoa Tetourová

Práce přináší přehled o právní úpravě soužití stejnopohlavních párů ve vybraných zemích v Evropě i mimo Evropu. Zaměřuje se především na vztah soužití stejnopohlavního páru s institutem manželství, zejména na způsob úpravy tzn. zda existuje zvláštní právní norma či zda došlo ke zrovnoprávnění statusu stejnopohlavních párů rozhodnutím soudu. Práce se dále zabývá možnostmi adopce dětí stejnopohlavními páry.

3.172 Přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

studie, 5/2013, 14 str.

Autoři: Vladimíra Pejchalová Grünwaldová, Klára Urbanová

Přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod je diskutovaným tématem již od konce 70. let 20. století. Se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost dne 1. prosince 2009 se přistoupení EU k Úmluvě stalo pro EU povinností – podle čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii „Unie přistoupení k Evropské Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Přistoupení k této úmluvě se nedotkne pravomocí Unie vymezených Smlouvami.“ Práce pojednává o souvislostech přistoupení EU k úmluvě a mapuje dosavadní přípravné práce. Obsahuje rovněž judikaturu osvětlující vztah obou Smluv a Úmluvy.

5.332 Právní úprava tzv. whistleblowingu a ochrany whistleblowerů ve vybraných zemích

Studie, 10/2012, 89 str.

Autoři: Petra Bartošková, Martin Kavěna

Studie vychází z pojmu „whistleblowing“, který je využíván v odborné literatuře i Evropskou unií za účelem popisu situace, kdy jednotlivec poskytne nebo zveřejní informaci o tom, že dochází k protiprávní či jiné (např. neetické) činnosti. Právní úprava whistleblowingu pak označuje soubor právních norem, které dopadají na takto popsanou situaci – od právní úpravy, která předepisuje způsob oznamování takových informací, až po ochranu oznamovatele (ochrana oznamovatele jako svědka, ochrana v pracovněprávních vztazích) nebo případnou odměnu pro oznamovatele. Informační podklad poskytuje přehled právní úpravy ve vybraných zemích (ČR, Irsko, Maďarsko, Nový Zéland, Slovinsko, Spojené Království, USA, SRN, Rumunsko) a dále přehled vybraných relevantních mezinárodněprávních dokumentů přijatých na půdě OSN a Rady Evropy.

5.321 Právní úprava whistleblowingu v USA, Spojeném království a Spolkové republice Německo

Srovnávací studie, 9/2011, 29 str.

Autoři: Martin Kavěna, Petra Mylkková

Studie popisuje pojem „whistleblowing“, tedy sdělování informací o tom, že ve státní organizaci nebo v soukromé společnosti dochází ke korupci, špatnému hospodaření nebo jinému protiprávnímu jednání, jakož i obvyklé cíle zákonů „o whistleblowingu“ a obvyklé právní nástroje, které podporují whistleblowing a chrání whistleblowery před následným postihem. Informační podklad popisuje komplexní právní úpravu whistleblowingu v USA a Spojeném království, jakož i dílčí právní úpravu v Německu. Materiál dále popisuje některé aktuální příklady whistleblowingu v těchto státech.

5.028 Pomoc státu obětem násilných trestných činů ve vybraných státech

Srovnávací studie, 8/2011, 38 str.

Autor: Eva Tetourová

Pomoc obětem trestných činů od státu vychází z principu ochrany práv a oprávněných zájmů osob, které se staly obětmi trestného činu a v souvislosti s ním utrpěly újmu. Tato pomoc předpokládá vytvoření systému, na základě kterého by stát za splnění určitých podmínek kompenzoval škodu, která těmto osobám vznikla. Ve většině států má však tato pomoc spíše subsidiární charakter. V prvé řadě by to tedy měl být pachatel trestného činu, kdo nahradí oběti vzniklou škodu a poskytne oběti určitou kompenzaci za to, co jí způsobil. V řadě případů však náhrada škody od pachatele není možná a na jeho místo tak nastupuje stát.

5.314 Dobrovolná sterilizace žen v Evropě

Studie, 5/2011, 12 str.

Autoři: Vojtěch Lovětínský, Petra Mylková

Práce se zabývá komparací právních úprav vybraných evropských států týkajících se možnosti provedení lékařského zákroku sterilizace na žádost pacientky jako formy antikoncepční metody. Zhruba od 70. let dochází k postupnému přijímání zákonů, které umožňují podstoupit sterilizaci na základě dobrovolné a svobodné vůle pacientky. Komparace srovnává zejména podmínky, na jejichž splnění právní úpravy vážou možnost provedení tohoto zákroku. Právní úprava v České republice v porovnání s úpravami ostatních zpracovaných zemí zakotvuje poměrně přísné požadavky a omezení, za nichž může být sterilizační zákrok proveden, zatímco jiné, zejména severské země, volí výrazně liberálnější přístup a ponechávají toto rozhodnutí na pacientce samotné. Společným znakem většiny úprav je pak zvýšená ochrana mladistvých či právně nezpůsobilých pacientek při podávání žádostí o provedení sterilizačního zákroku.

5.310 Instituce na ochranu lidských práv a státní koordinační orgány v oblasti lidských práv

Studie, 3/2011, 16 str.

Autoři: František Kučera, Vladimíra Pejchalová Grünwaldová, Radka Skácelová

Práce přináší přehled institucí zabývajících se ochranou lidských práv a státních koordinačních orgánů v oblasti lidských práv. Ochrana lidských práv je primárním úkolem soudů, přesto je možno konstatovat, že výkonná moc – vláda každého stá-

tu, provádí státní správu v oblasti lidských práv. Studie rozebírá způsoby, jakými státy přistupují k ochraně lidských práv a konstatuje, že existuje několik typů států podle toho, jak koordinují svou vládní politiku lidských práv. Tyto jednotlivé typy jsou v práci popsány a analyzovány.

5.300 Liniové stavby ve vybraných státech EU

Studie, 10/2010, 20 str.

Autoři: Jan Pulda, Jindřiška Sylllová

Práce se zabývá procesem přípravy a povolování významných liniových staveb. Autoři dochází k závěru, že všechny uvedené státy upravují, ve srovnání s běžným stavebním řízením, zvláštním způsobem přípravu a povolování velkých liniových staveb. V žádném z analyzovaných států však neexistuje komplexní úprava určená společně pro všechny druhy liniových staveb.

5.297 Boj proti obchodování s lidmi v dokumentech EU

Studie, 9/2010, 12 str.

Autor: Michal Pohřl

Studie „Boj proti obchodování s lidmi v dokumentech EU“ se zaměřuje na legislativní nástroje EU pro boj proti obchodování s lidmi. Studie se věnuje v první části obecným souvislostem boje proti obchodování s lidmi, včetně vnitrostátního i mezinárodního rozměru. Těžištěm práce je pak přehled a analýza legislativních opatření EU, zahrnujíc v to primární i sekundární prameny práva EU. Závěrem je nastíněn vývoj této oblasti z hlediska de lege ferenda.

5.298 Boj proti diskriminaci, přímý horizontální účinek směrnic na případu Mangold

Studie, 9/2010, 8 str.

Autor: Marek Chmel

Případ Mangold je jedním z dalších střípků mozaiky komplikovaného vztahu Soudního dvora EU na straně jedné a národními soudy jednotlivých členských států na straně druhé. Signifikantním je zejména vztah mezi Soudním dvorem a německým Spolkovým ústavním soudem, který již vytvořil na toto téma poměrně bohatou judikaturu. Přitom stav kooperace je do jisté míry žádoucím stavem pro obě strany. Diskutovaný případ se týká transpozice antidiskriminační směrnice, i když případ sám o sobě není ani tolik zajímavý pro samotnou antidiskriminační směrnici, jako spíše pro obecné otázky, velmi úzce související se základními principy, na kterých stojí celé evropské právo, ale i s principy, na základě kterých by měly národní soudy se Soudním dvorem spolupracovat. V práci je tak diskutováno přiznání přímého horizontálního účinku směrnice či problematika ústavních tradic společných členským státům.

5.294 Homosexuálové a adopce v evropském kontextu

Studie, 6/2010, 17 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Tato práce pojednává o právní úpravě přípustnosti adopce dětí osobami s homosexuální orientací v evropských státech. V úvodu je vymezena moderní terminologie vztahující se k jiné než k heterosexuální orientaci a k adopcím obecně. Další části jsou zaměřeny na relevantní dokumenty mezinárodního práva a na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva v této oblasti. Z poslední věcné kapitoly této práce vyplývá, že individuální a společnou adopci dětí homosexuálně orientovanými osobami umožňují Belgie, Dánsko, Island, Nizozemí, Norsko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie, a dále, že adopce dětí pouze svobodnými osobami s homosexuální orientací je přípustná v Rakousku. Z evropských států, ve kterých je přípustná pouze adopce biologických dětí homosexuálně orientovaného partnera, jsou uvedeny Finsko a Německo.

5.293 Právní úprava postavení policejních agentů

Studie, 1/2010, 12 str.

Autor: Hana Veselá

Práce se zabývá použitím institutu agenta ve vybraných zemích a jeho zakotvením v právním řádu. Srovnávány jsou evropské úpravy (agent kontrolor) s odlišnou úpravou ve Spojených státech (agent provokatér). Zvláštní část práce se zabývá relevantními rozsudky Evropského soudu pro lidská práva. Použití skrytého (tajného) vyšetřovatele – agenta se změněnou identitou patří mezi zvláštní vyšetřovací postupy, které podléhají zprísňené kontrole. Jejich použití totiž zasahuje do soukromí osob, které jsou pomocí této metody vyšetřovány. Mezi zvláštní vyšetřovací prostředky patří nejenom použití agenta se změněnou identitou, ale také odposlechy, odposlechy telefonních hovorů, sledování dat v elektronickém styku (včetně jejich rozšiřování), a pod.

5.291 Srovnání jazykové politiky Slovenské a Litevské republiky ve světle mezinárodních standardů ochrany národnostních menšin

Studie, 12/2009, 24 str.

Autor: Jan Andrlík

Národní rada Slovenské republiky přijala novelu zákona o státním jazyce. Schválená norma, právně regulující privilegované postavení slovenštiny ve veřejné sféře, byla od počátku odmítána zástupci maďarské menšiny na Slovensku, kteří poukazovali na efekt možného omezení doposud existujícího souboru jazykových práv příslušníků národnostních menšin. V této souvislosti si tato práce klade za cíl poukázat na možné dopady novely slovenského zákona o státním jazyce na komplexní jazykovou politiku Slovenské republiky se zvláštním zřetelem na jazyková práva příslušníků národnostních menšin a podat stručné hodnocení jejího zakotvení v mezinárodně srovnávací perspektivě. Za tímto účelem jsou analyzovány relevantní právní předpisy dotýkající se zkoumané oblasti, stručně doplněné o poznatky z roviny reálné implementace legislativních opatření a o veřejné posudky Poradního výboru Rady Evropy týkající se naplňování Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin. Pro ukotvení rozboru do interpretačního rámce byla zvolena metoda srovnání slovenské jazykové politiky s analogicky analyzovanou jazykovou

politikou Litevské republiky, která je s ohledem na významné etnodemografické podobnosti vhodným komparativním objektem.

3.081 Listina základních práv Evropské unie a česká „výjimka“ z Listiny

Studie, 11/2009, 13 str.

Autoři: Marek Chmel, Jindřiška Sylllová

Bruselský summit Evropské rady přijal dne 30. 10. 2009 protokol k závěrům předse-
dnictví. Protokol o uplatňování Listiny základních práv v České republice spočívá
v tom, že se Česká republika začleňuje do protokolu č. 30 o uplatňování Listiny
základních práv Evropské unie v Polsku a ve Spojeném království. Protokol č. 30
je už začleněn do Lisabonské smlouvy v jejím sjednaném znění. Znění protokolu
pro Českou republiku bude (po jeho začlenění do smluvního základu v rámci pří-
stupové smlouvy) shodné jako pro ostatní dva státy. Protokol č. 30 má dva články,
dá se však rozdělit do 3 částí. Článek 1 odst. 1 se týká Listiny základních práv EU
jako celku, článek 1 odst. 2 se v podstatě týká sociálních práv, článek 2 se týká
interpretace určitých pojmů použitých v rámci Listiny základních práv EU. Protokol
č. 30 Lisabonské smlouvy a tedy i „český“ protokol, až bude začleněn do smluvní-
ho základu EU, vytvoří pro Soudní dvůr více explicitních překážek, pokud by snad
chtěl rozšířit pravomoci EU i mimo dosud dané hranice a aplikovat Listinu základ-
ních práv EU jako obecně a přímo účinné právo EU. Po prozkoumání protokolu
je nutno konstatovat, že obyvatelé České republiky přijetím „českého“ protokolu
o žádná práva (ve srovnání s ostatními členskými státy EU) nepřichází. Vnitrostátní
soudy i Soudní dvůr nebo další orgány budou moci použít všechna ustanovení Lis-
tiny základních práv EU pro interpretaci výkonu všech smluvních pravomocí Unie
jak v České republice, tak ve shodném rozsahu v ostatních členských státech.

1.198 Majetkové nároky sudetských Němců ve vazbě na Lisabonskou smlouvu

Studie, 6/2008, 17 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Povinnost členských států dodržovat základní práva upravená v Listině EU může
Soud EU posuzovat jen tehdy, pokud členské státy jednají v rámci práva EU. Pro-
blematika restitucí a další problematika dekretů prezidenta republiky nespadá do
práva EU vymezeného ve zvláštních člancích zakládacích smluv a proto nemohou
být dekreta a akty vzniklé jejich aplikací Soudem EU posuzovány. Pokud se jedná
o možnost vyloučení použití Listiny EU na posuzování aktů v některém členském
státu, není Protokol o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie v Polsku
a ve Spojeném království skutečným nástrojem, který by tuto možnost přinášel.
Odst. 2 protokolu naznačuje, že protokol nepředstavuje žádnou výjimku. Protokol
pouze říká, že je přijat, „aby se předešlo jakékoliv pochybnosti“. Protokol pouze
potvrzuje, že Listina EU nerozšiřuje působnost soudu EU posuzovat národní před-
pisy a jiné akty, pokud se tyto netýkají uplatňování práva EU. Z tohoto hlediska
pouze potvrzuje pojetí, které bylo vysvětleno výše, tedy to, že soud EU nemá pra-
vomoc posuzovat soulad aktu netýkajícího se práva EU s ustanoveními Listiny EU.
I když Česká republika nevyjednala stejnou úpravu protokolu, jako má Velká Bri-

tanie a Polsko, nic to nemění na rozsahu aplikace ustanovení Listiny EU na naše právo. Tomu odpovídá i Prohlášení České republiky k Listině základních práv EU, které bylo připojeno k závěrečnému aktu Lisabonské konference. Z výše naznačeného je možno uzavřít, že dekrety prezidenta republiky nebo akty vzniklé jejich aplikací splňují náležitosti stanovené v čl. 52 Listiny EU pouze tehdy, pokud by se jimi „uplatňovalo“ právo EU. Pokud tomu tak není (příčemž je nutno brát na zřetel i časové hledisko), není Listina EU použitelná a soud EU proto nemůže dekret nebo akt podle ní posuzovat.

5.287 Legislativní úprava ochrany zdroje informací ve vybraných evropských zemích a srovnání s úpravou v České republice a judikatura Nejvyššího soudu Spojených států ve vztahu k ochraně zdroje informací

Studie, 4/2009, 23 str.

Autoři: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová, Jan Pulda

Právo na ochranu zdroje informací novinářů je garantováno v řadě mezinárodních dokumentů. Toto právo bylo zvláště uznáno Organizací spojených národů, Radou Evropy, Organizací amerických států, Africkou unií a Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě. Evropské státy k ochraně zdrojů informací novinářů přistupují různě – některé státy (většina) mají speciální zákony a některé (podstatná menšina) přiznávají garanci ochrany zdrojů informací v Ústavě jako součást ústavní ochrany svobody slova. V common law jurisdikcích (USA, Kanada, Austrálie nebo Spojené království Velké Británie a Severního Irska) není vymezena explicitní ústavní ochrana zdroje informací novináře. Ve všech těchto zemích se problematika ochrany zdrojů informací novináře stala předmětem legislativní úpravy nebo rozhodovací činnosti soudů. Studie přináší přehled základních národních úprav týkajících se této problematiky a přehled judikatury Evropského soudu pro lidská práva.

5.286 Odebírání vzorků DNA, nakládání s nimi a následná identifikace osob

Studie, 3/2009, 16 str.

Autor: Hana Veselá

Práce se zabývá srovnáním právních úprav analýzy vzorků DNA pro potřeby policejních vyšetřování v České republice a ve vybraných evropských státech. Je popsán odběr vzorků DNA a jeho uchování, a dále DNA databáze v jednotlivých státech a jejich právní úprava.

5.285 Právní úprava instalace kamerových dohlížecích systémů a právní úprava uchování záznamů z kamerových systémů a používání záznamů

Srovnávací studie, 1/2009, 15 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Jan Pulda

Právní úprava problematiky kamerových dohlížecích systémů a videozáznamů je rozložena do několika právních oborů. Instalace systémů pro účely vnitřní bezpečnosti státu je obvykle upravena v policejních zákonech. Právní úprava v některých zemích umožňuje instalaci kamer za účelem bezpečnosti i jiným subjektům než po-

licejním sborům, pak je obvykle tato úprava obsažena v obecním zřízení. U přípustnosti použití kamerových systémů v soukromých objektech je nutno zejména rozlišovat, zda jde o veřejnosti (nebo mnoha osobám) přístupné místo či zda se jedná o čistě soukromý prostor. Právní úprava uchování a používání videozáznamů z kamer je obsažena ve většině států v zákonech na ochranu osobních údajů. Je přitom třeba určit, v jakém okamžiku se stává videozáznam osobním údajem. Pokud kamery nepoužívají záznamové zařízení, ale dochází jen k jejich sledování v reálném čase, nebo pokud nejsou záznamy použitelné jako zdroj osobních údajů z jiných důvodů, pak se legislativa určená pro ochranu osobních údajů na činnost kamerových systémů pravděpodobně nevztahuje. Pokud je tomu opačně, pak všechny shora uvedené systémy musí odpovídat zákonným ustanovením na ochranu osobních údajů. Instalace dohlížecích systémů na pracovních místech je specifickou částí problematiky, kde se akcentuje zejména souhlas pracovníků i jiných osob, ochranu míst soukromého použití (toalety), ochranu záznamů před zneužitím, identifikace pracovníka kontroly aj. Podobně je tomu u použití systémů ve školách. Práce obsahuje přehled právní úpravy v evropských státech, které představují různé řešení této problematiky. Vzhledem k tomu, že jde o obor rychle se rozvíjející, bude práce postupně doplňována o další poznatky.

1.192 Populismus a nacionalismus v zemích Visegrádské skupiny po roce 1990

Studie, 10/2008, 19 str.

Autor: Lenka Dražanová

Tato práce zpracovává čtyři případové studie věnované populistickým a nacionalistickým motivům na politické scéně zemí Visegrádu. Nejprve jsou stručně načrtnuty společné problémy, s nimiž se musely země Visegrádské skupiny vyrovnat v rámci vytváření nové identity po pádu komunismu. Poté je v rámci každého státu věnována pozornost některým specifickým událostem, je rozebírán základ těchto událostí a jejich vztah ke kořenům nacionalismu ve společnosti. V předkládané práci autorka vychází z definování dvou modelů národa: 1. etnický či kulturní národ a 2. státní národ. Autorka vychází z předpokladu, že ve veřejném diskurzu zemí Visegrádu převládá koncepce národa jako společenství etnicko-kulturního, přičemž toto pojetí vidí jako nedostatek.

3.071 Vízová amnestie v evropských zemích

Studie, 5/2008, 14 str.

Autor: Eva Částková

Vízová amnestie, jakožto jedna z možností regularizace nelegální migrace (tzn. legalizace nelegálních imigrantů) je používána mnoha evropskými státy jako nástroj migrační politiky státu. Potřebu řešit postavení nelegálních imigrantů v Evropě pociťuje nejen většina evropských států, ale tato otázka je diskutována i na mezinárodní úrovni. V nedávné době se problematice regularizace nelegální migrace věnovala Rada Evropy a v důsledku španělské regularizace z roku 2005 se tato tematika projednávala i na půdě EU. V úvodu práce jsou uvedeny argumenty svědčící pro používání regularizačních programů i proti němu tak, jak vyplývají ze zprávy Rady

Evropy z 6. června 2007. Těžké práce spočívá v přehledu regularizačních programů, které proběhly v posledních letech ve Španělsku, Francii, Belgii, Řecku, Itálii, Lucembursku, Portugalsku, Spojeném království a v Polsku a v bližší charakteristice některých z nich. Zejména je uvedeno časové trvání programů, jejich podmínky, cíl, ke kterému směřovaly a výsledná efektivita.

5.279 Určení hodnoty bodu, výše úhrad a objemu poskytnuté péče (hrazené z veřejného zdravotního pojištění) z hlediska ústavnosti a úmluv o lidských právech

Studie, 10/2007, 32 str.

Autor: Jindřiška Syllbová

Předkládaná studie se zabývá problematikou určení hodnoty bodu, výše úhrad a objemu poskytnuté péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění z hlediska ústavnosti a úmluv o lidských právech. Podle autorčina názoru podloženého odbornou literaturou lze na rámcové smlouvy pohlížet jako na akty soukromého práva i jako na akty veřejného práva. Je nutno rozlišovat mezi vztahem soukromoprávním, tj. vztahem mezi příslušnými zdravotnickými zařízeními a zdravotními pojišťovnami vznikajícím na základě rámcové smlouvy jako aktu soukromého práva, a vztahem veřejnoprávním, tj. povinností adresátů podzákonného právního aktu – v daném případě vyhlášky jako normativního aktu veřejného práva, jehož obsah rámcová smlouva tvoří – řídit se jejími ustanoveními. Z uvedeného vyplývá, že rámcové smlouvy mohou ukládat povinnosti zdravotnickým zařízením pouze na základě zmocnění zákonem, v jeho mezích a při zachování základních práv a svobod. Rámcové smlouvy nesmí překračovat meze základních práv a svobod dané zákonem. Studie obsahuje i rámcovou komparaci s vybranými evropskými zeměmi.

3.068 Legislativní úprava pro nakládání s utajovanými informacemi ve vybraných členských státech NATO

Studie, 7/2007, 33 str.

Autoři: Petra Bartáková, Václav Štěrba

Jedná se o studii komparující legislativní úpravy nakládání s utajovanými informacemi ve vybraných evropských státech (Česká republika, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Norsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko). Srovnávanými aspekty jsou 1) instituce odpovědné za nakládání s utajovanými informacemi a vydávání bezpečnostních oprávnění, 2) pravidla pro klasifikaci utajovaných informací, 3) oprávnění pro přístup k utajovaným informacím a realizace bezpečnostních prověrek, 4) sankce.

1.169 Rozsudky soudu USA ve věci utajování totožnosti vězňů obviněných z teroristické činnosti zadržovaných na americké vojenské základně Guantanamo *Inf. podklad, 1/2006, 13 str.*

Autoři: Michal Hrušík, Jindřiška Syllbová

Práce pojednává o soudním procesu mezi zpravodajskou agenturou Associated Press (AP) a Ministerstvem obrany USA (dále jen DoD). Předmětem sporu se stalo utajování totožnosti vězňů obviněných z teroristické činnosti zadržovaných na

americké vojenské základně Guantanamo na Kubě. AP si od DoD vyžádalo poskytnutí seznamu všech zadržovaných osob a odvolalo se na Zákon o svobodném přístupu k informacím (FOIA). DoD žádosti vyhovělo, avšak nedostatečně, přičemž žadateli poskytlo jenom nekompletní materiály, ve kterých chyběly zásadní informace vedoucí k identifikaci zadržovaných. AP tak na DoD podalo žalobu, cílem které bylo přinutit odpůrce ke zveřejnění kompletních předmětných dokumentů. Strana odpůrce ve své strategii nevyužila očekávaných argumentů týkajících se národní bezpečnosti, nýbrž se odvolávala na údajný zájem vězňů na zachování jejich soukromí. Práce postupně rozebírá tři fáze soudního řízení, v průběhu kterých se soud zabýval kauzami počínaje metodou zjišťování názorů zadržovaných až po nepodložené tvrzení odpůrce, že rodiny a blízké osoby vězňů si jakékoliv odhalení jejich totožnosti nepřejí. Soud ve věci vyhověl navrhovateli (agentuře AP) v plném rozsahu a veškerá odvolání odpůrce zamítl.

5.252 Právní úprava zákazu propagace komunismu a nacismu v Německu, Rakousku a v postkomunistických státech Evropy

Inf. podklad, 1/2006, 13 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál poskytuje podrobný srovnávací přehled právní úpravy zákazu propagace komunismu a nacismu ve vybraných státech. Uvedené právní úpravy obsahují tento zákaz v odlišném rozsahu – jako obecný zákaz podněcování k nenávisti vůči skupině osob (Estonsko, Litva, Polsko, Ruská federace), zákaz veřejného užívání některých symbolů (Lotyšsko, Maďarsko, Německo, Rakousko, Rumunsko, Ruská federace), zákaz veřejné propagace nacistických nebo jiných totalitních režimů (Polsko) nebo jako zákaz některých politických stran a organizací (Německo, Polsko, Rakousko, Rumunsko).

5.166 Právní úprava vyvlastnění ve vybraných státech

Inf. podklad, 1/2006, 32 str.

Autoři: Robert Vyklický, Martin Kavěna

Studie obsahuje právní a ústavní úpravu řady států, které mají různě vyvinuté systémy vyvlastnění, a rozdílné jsou také prameny, ze kterých bylo možno čerpat. Zatímco u některých států jsou k dispozici pouze zákony, v jiných byla analyzována i literatura shrnující dosavadní judikaturu, která je pro pojetí vyvlastnění nejdůležitější (Německo, Rakousko). Na zpracování judikatury se postupně v Parlamentním institutu pracuje, práce bude doplňována tak, jak je k dispozici další odborná literatura (což platí zejména pro úpravu francouzskou).

5.254 Modely integrace imigrantů ve vybraných zemích

Srovnávací studie, 1/2006, 11 str.

Autor: Naďa Závodníková

Studie pojednává o problematice integrace imigrace, jež je dnes chápána jako způsob koexistence cizinců v rámci určité společnosti, aniž by tito cizinci byli nuceni zříci se svých původních zvyků a chování. K dosažení tohoto cíle jsou používány

různé modely odrážející specifické historické zkušenosti jednotlivých zemí. V zásadě však dominuje model multikulturní společnosti u států s koloniální minulostí, jenž předpokládá uchování národní a kulturní rozlišnosti občanů v rámci mantinelů vytyčených státem, a model individuálního občanského principu založený na ztotožnění se s principy a hodnotami daného státu – jedná se tak ve své podstatě o internalizaci kulturních hodnot společnosti.

Hlavní část práce se zabývá příklady konkrétních zemí (Nizozemsko, Spolková republika Německo, Francie, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku a Spojené státy americké), a to jak z hlediska historické zkušenosti, jež k přijetí určitého modelu vedla, tak z hlediska souvislostí, které vyústily k modifikaci stávajících pravidel migrační politiky, případně až k přehodnocení této politiky a přechodu na jiný model. K jednotlivým zemím jsou následně dodány přehledy a stručné výtahy ze zákonů, které byly v souvislosti s aktuálním vývojem v oblasti přistěhovalectví přijaty.

5.248 Právo na odpověď

Srovnávací studie, 11/2005, 26 str.

Autoři: Eva Medková, Jindřiška Syllbová, Pavel Bartůšek

Po stručném historickém exkurzu vývoje práva na odpověď se studie věnuje obecným teoretickým otázkám. Zmiňuje se o různých koncepcích tohoto práva, které se v jednotlivých právních úpravách vyskytují, a vyjadřuje se i k jeho vztahu k ochraně, kterou nabízí občanské právo. Pojednává i o úpravě, která byla doporučena pro členské státy Rady Evropy.

Těžiště studie spočívá v popisu jednotlivých právních úprav institutu práva na odpověď ve vybraných evropských státech. Struktura textu popisu jednotlivých úprav sleduje toto schéma: po vymezení pramenů práva je pozornost věnována obsahu samotného institutu a tomu, kdo je oprávněnou osobou. Dále je vymezen způsob, jakým se reaguje na žádost oprávněné osoby domáhající se svého práva, tzn. uveřejnění či odmítnutí odpovědi, a též je pojednáno o možnosti právní ochrany oprávněné osoby pro případ, že dojde k porušení práva. V některých případech jsou také stručně uvedeny instituty s právem na odpověď související.

1.163 K některým rozporům návrhu zákona o střetu zájmů (tisk č. 1056) s ústavním pořádkem

Studie, 11/2005, 14 str.

Autor: Jindřiška Syllbová

Studie se zabývá rozбором některých diskutovaných ustanovení návrhu zákona o střetu zájmů (sněmovní tisk č. 1056).

Autorka studie dochází k závěru, že návrh zákona o střetu zájmů je psán bez zřetele na zásady ochrany základních práv, bez zřetele na základní zásady soudního nebo správního trestání, bez zřetele na dosavadní správní a soudní kodexy a možnosti jejich aplikace. Tento rys není způsoben špatným úmyslem předkladatele, ale tím, že jeden zákon má obsáhnout střet zájmů různých funkcionářů. Střet zájmů různých funkcionářů však musí být upraven rozdílným způsobem tak, aby zásah

do jejich práv byl vždy minimální a zároveň úměrný odpovědnosti, kterou funkcionář má (a tím i veřejnému zájmu, o který jde).

Zatímco střet zájmů u členů Parlamentu je možno řešit zvláštním autonomním orgánem Parlamentu, je střet zájmů vedoucích úřadů třeba řešit zákonem o státní službě, střet zájmů soudců prostřednictvím trestního práva a střet zájmů běžných zastupitelů krajů a obcí pravidly pro kraje a obce, které by střet zájmů znemožnily zevnitř. Navržený zákon je souhrnný, a proto obsahuje řadu bodů, které jsou v rozporu s různými ustanoveními ústavního pořádku.

Autorka provokativně konstatuje, že Rady pro posuzování střetu zájmů mají rysy lidových soudů, nejsou nezávislé a zcela odporují zavedenému systému státních orgánů. Studie je pro srovnání doplněna o rozhodnutí Ústavního soudu Slovenské republiky a zákon č. 335/2005 Z. z. o prokazování původu majetku.

Vztahuje se ke sněmovnímu tisku č. 1056 – IV. vol. období.

1.161 Judikatura Ústavního soudu ČR o přípustné míře konkrétnosti zákona (zejm. ohledně jezů na Labi)

Studie, 10/2005, 6 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Obecnost právní normy je nezbytnou vlastností každého právního předpisu. Pokud není v právním předpisu zachována, upravuje tento předpis jedinečný případ. Vzhledem k tomu, že předpis upravuje jedinečný případ jinak, než je tomu u ostatních případů, dochází tímto způsobem k diskriminačnímu postupu. Kromě toho v případě, že má jedinečný případ rozhodovat správní orgán nebo soud, a tento případ je místo toho upraven zákonem, není dodržena zásada dělby moci. Práce vybírá relevantní judikaturu Ústavního soudu ČR ve věci obecnosti zákona.

3.035 Situace v Dárfúru

Inf. podklad, 9/2005, 8 str.

Autor: Štěpán Pecháček

V první části informační podklad stručně shrnuje historii konfliktu v oblasti Dárfúru. Věnuje se především otázce vymezení podstaty konfliktu a s tím související problematice uznání konfliktu v Dárfúru za genocidu. Právě otázka genocidy byla pro mezinárodní společenství dlouhodobě stěžejním bodem. Autor konstatuje, že vztah hlavních aktérů byl k otázce genocidy silně ambivalentní. Konstatuje, že např. OSN neprohlásila situaci v Dárfúru za genocidu, přesto však pravidelně vyzývala vládu a zodpovědné činitele v Súdánu k ukončení jednání, které představuje pojmové znaky genocidy. Hlavním proponentem uznání konfliktu za genocidu byly dlouhodobě Spojené státy. Na straně EU byl neaktivnější Evropský parlament. Další část je věnována postojům Evropské unie a spolupráci EU s Africkou unií a dalšími mezinárodními institucemi. V hodnocení situace v Dárfúru došlo k rozporu mezi Evropským parlamentem a Radou. Rada se stavěla proti vyhlášení genocidy. Závěrečná část materiálu je věnována popisu aktuální pomoci EU v rámci mise AMIS II a koordinaci činnosti EU a NATO při realizaci této mise.

5.246 Právní úprava technoparty ve vybraných státech Evropy a USA

Srovnávací studie, 9/2005, 28 str. + 52 str. přílohy

Autor: Martin Kavěna

Akce typu Czechtek (tj. shromáždění většího počtu osob na volném prostranství doprovázené elektronickou hudbou) nejsou ve většině evropských států předmětem zvláštní právní úpravy. Obvykle se na ně vztahují obecné zákony o shromažďování, resp. různé policejní vyhlášky a nařízení, které upravují právo policistů zasáhnout proti případným nelegálním akcím. Výjimku tvoří Francie a Velká Británie, kde platí zvláštní zákony, které stanoví restriktivní podmínky pro pořádání takovýchto hudebních akcí, a to zejména s ohledem na skutečnost, že mohou ohrozit majetek (např. pole, louky) a klid místního obyvatelstva. Spojené státy americké rovněž přijaly právní úpravu, která fakticky omezuje pořádání akcí typu technoparty. Materiál je rozdělen do tří základních částí. První část poskytuje podrobný přehled právní úpravy států, kde platí zvláštní předpisy upravující technoparty (Velká Británie, Francie, Spojené státy americké). Druhá část srovnává právní úpravy evropských států, kde platí obecné předpisy – např. zákony o shromažďování – které lze aplikovat i na hudební akce typu technoparty (Estonsko, Finsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Slovensko, Švédsko). Ve třetí části je uvedeno originální znění vybraných zákonů.

5.244 Euthanasie a pomoc při sebevraždě

Inf. podklad, 9/2005, 30 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Tato komparativní studie je věnována právní úpravě euthanasie a asistované sebevraždy ve vybraných evropských státech, v Kanadě, Austrálii a ve Spojených státech amerických. V úvodu je vymezeno užívané pojmosloví a je vyložen stručný obsah rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Pretty v. Spojené království. Evropský soud pro lidská práva se v této souvislosti jednoznačně vyslovil, že Úmluva na ochranu lidských práv a základních svobod nezaručuje právo na smrt (asistovanou sebevraždu), tedy právo svobodně nakládat se svým životem. Soud v daném případě konstatoval, že „se mu nezdá svévolným, když zákon reflektuje význam práva na život tím, že zakazuje asistovanou sebevraždu“. Studie poskytuje přehled právní regulace euthanasie a asistované sebevraždy ve vybraných státech. Na základě srovnání jednotlivých právních úprav bylo možno konstatovat, že ve všech vybraných státech je aktivní euthanasie trestným činem, zpravidla trestným činem vraždy. Pouze Nizozemí a Belgie přijaly speciální zákony, které stanoví podmínky, za jejichž dodržení není osoba, která euthanasii vykonala, trestně odpovědná. Co se týče asistované sebevraždy, ve všech jmenovaných státech pomoc při sebevraždě je nebo může být kvalifikována jako trestný čin. Pouze Nizozemí a stát Oregon přijaly speciální zákony, které stanoví podmínky, za jejichž dodržení není osoba, která pomoc při sebevraždě vykonala, trestně odpovědná.

5.236 Krajské zákony ve vybraných státech Evropy

Inf. podklad, 5/2005, 27 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do čtyř hlavních částí. V první části se zabývá otázkou, do jaké míry je zvyhodňování krajanů (oproti jiným kategoriím cizinců) v souladu s normami mezinárodního práva veřejného. Ve druhé části materiál poskytuje srovnávací přehled právního postavení krajanů podle zákonů vybraných států, které takovouto úpravu přijaly (Bulharsko, Itálie, Maďarsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Ruská federace). Ve třetí části se zabývá otázkou právního postavení krajanů podle některých bilaterálních dohod, které byly uzavřeny mezi evropskými státy. Čtvrtá část pak navazuje na první část a podrobněji zkoumá slučitelnost krajských zákonů se zákazem diskriminace osob.

5.232 Organizace pro vyšetřování zločinů totalitních režimů

Inf. podklad, 2/2005, 5 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál se skládá z obsáhlé srovnávací tabulky, která uvádí přehled organizací pro vyšetřování zločinů totalitních režimů v České republice, Slovensku, Německu a Polsku. Tabulka dokládá, kdy byla příslušná organizace zřízena a na jakém právním základě, dále pak zkoumané období (tj. období, které je vyšetřováno či jinak zkoumáno příslušnou organizací), fungování a pravomoci příslušné organizace a rovněž informaci, zda organizace spravuje archivy dokumentů, které se zkoumaného období týkají.

Příslušnou organizací je v České republice Úřad pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV), ve Slovenské republice pak Ústav paměti národa (ÚPN), v Německu tzv. Gauckův úřad (Spolkový zmocněnec pro dokumenty státní tajné bezpečnosti bývalé Německé demokratické republiky – GÜ) a v Polsku Institut národní paměti – Komise pro stíhání zločinů proti polskému národu (INP). Tyto organizace lze rozlišit jak podle zkoumaného období (zda zkoumají jen komunistické zločiny, nebo i nacistické zločiny), tak podle rozsahu svých činností (dokumentační, vyšetřovací, prověřovací, resp. archivní činnost). Materiál umožňuje jednoduché srovnání a má sloužit jako podklad pro současnou debatu v České republice ohledně budoucnosti ÚDV, resp. ohledně vytvoření samostatné instituce paměti národa.

5.224 Právní úprava ochrany osob s duševní poruchou

Inf. podklad, 6/2004, 22 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Studie obsahuje přehled právní úpravy ochrany osob s duševní poruchou v mezinárodním kontextu (Evropská unie, OSN, Rada Evropy) a ve vybraných členských státech Evropské unie – Belgie, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Litva, Lucembursko, Německo, Nizozemí, Polsko, Rakousko, Švédsko, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku. Obsah studie je zaměřen na problematiku:

- bezplatné právní ochrany duševně nemocných osob zejména při nedobrovolné hospitalizaci,

- právního zajištění odborných služeb pro pomoc duševně nemocným osobám, které odmítají léčbu, případně nevyužívají ambulantní péči,
- možnosti podávání stížností duševně nemocných osob hospitalizovaných v léčebných ústavech zákonnému mimosoudnímu orgánu,
- kontroly dodržování práv duševně nemocných pacientů a kontroly kvality léčebné péče v léčebných ústavech.

5.223 Právní úprava státního (úředního) jazyka v ústavních a prováděcích zákonech v členských státech EU

Inf. podklad, 5/2004, 22 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen na dvě základní části. První část uvádí přehled států, kde není úřední ani státní jazyk ústavně upraven, včetně podrobných informací o Maďarsku. Druhá část pak uvádí přehled států, kde úřední či státní jazyk naopak je ústavně upraven, včetně podrobných informací o Francii, Polsku a Slovensku.

Většina členských států EU nemá zvláštní zákony na ochranu státního jazyka, ani nemá státní jazyk v ústavě zakotven. Úprava státního či úředního jazyka (jazyků) je v převážné většině států roztržštěna do dílčích právních předpisů. Většinou se jedná o předpisy práva správního, práva obecní samosprávy a práva procesního (občanský i trestní proces), kde je specifikováno použití úředního jazyka a zejména práva toho, kdo úřední řeč nezná (na tlumočení aj.). Jde o tyto státy: Dánsko, Itálie, Lucembursko, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Řecko, Švédsko a Velká Británie.

Naopak Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Polsko, Rakousko, Slovensko a Španělsko upravují úřední jazyk(y) ve svých ústavách. Jde zejména o státy s početnou jazykovou menšinou (Španělsko, Finsko), resp. bilingvní státy (Irsko) nebo federace (Belgie). Dále pak Francie, Slovensko a Polsko mají přísnou ústavní i zákonnou úpravu úředního jazyka.

5.221 Trestný čin popírání holocaustu v České republice, Evropské unii a v členských státech Evropské unie

Inf. podklad, 4/2004, 11 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál srovnává právní úpravu trestného činu popírání holocaustu v České republice s navrhovanou právní úpravou na úrovni EU a s právní úpravou na úrovni jednotlivých členských států (Belgie, Francie, Lucembursko, Německo, Rakousko, Španělsko).

V České republice stanoví § 261a Trestního zákona, že: „Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické nebo komunistické genocidium nebo jiné zločiny nacistů nebo komunistů proti lidskosti, bude postrětán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta“. Materiál poukazuje na skutečnost, že tato právní úprava od počátku vzbudila určité pochybnosti vzhledem k nejasnému vymezení jednání, které má být považováno za trestné. Dále pak materiál zmiňuje návrh Komise ze dne 28. listopadu 2001 na vydání rámcového

rozhodnutí o boji proti rasismu a xenofobii, který počítá s tím, že členské státy budou trestně stíhat „veřejné popírání nebo trivializaci zločinů definovaných článkem 6 Statutu Mezinárodního vojenského soudního dvora, který je součástí Londýnské dohody ze dne 8. srpna 1945, které bylo učiněno způsobem ohrožující veřejný pořádek“. Jde však o velmi širokou definici trestného jednání, která naráží na nesouhlas členských států, kde popírání holocaustu zatím nebylo stíháno. Materiál pak popisuje právní úpravu v jednotlivých členských státech, která se týká trestného činu popírání holocaustu, a uvádí i stručný přehled příslušné judikatury národních soudů.

5.219 Právní úprava chovu psů

Inf. podklad, 3/2004, 5 str.

Autor: Magdaléna Svobodová

Komparace uvádí legislativu přijatou po roce 2000 v některých členských státech EU, která upravuje nejcitlivější otázky týkající se chovu psů, především chov nebezpečných psů a odstraňování psích výkalů.

Pojem „nebezpečný pes“ je definován výčtem jednotlivých psích plemen (Německo) nebo popisem nebezpečného chování psa (Horní Rakousko). Snaha omezit rizika vyplývající z ohrožování lidí a zvířat psy vede k uložení povinnosti získat povolení k chovu nebezpečného psa (Švýcarsko), možnosti odejmout toto povolení, zakázat chov psa či nařídít jeho utracení nebo odevzdání do péče útulku atp. Porušení těchto ustanovení je přestupkem nebo trestným činem (Německo).

Velmi detailní skotská právní úprava odstraňování psích výkalů je příkladem snahy řešit tento problém legislativní cestou.

5.215 Zákonná úprava amnestie a milosti v postkomunistických státech

Inf. podklad, 2/2004, 8 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál obsahuje podrobnou analýzu zákonné úpravy amnestie a milosti v Chorvatsku, Estonsku, Gruzii, Litvě, Lotyšsku, Makedonii, Moldávii, Polsku, Ruské federaci a na Ukrajině.

Právní úprava milostí a amnestií v evropských postkomunistických státech se podobá právní úpravě platné v České republice. Jistou odlišností je, že zatímco prezidenti mají zpravidla právo udělovat milost, národní parlamenty v některých státech mají právo vyhlášovat amnestie. V některých státech lze udělit milost či amnestii jen pravomocně odsouzeným osobám, v Ruské federaci dokonce prezidentský dekret omezuje okruh pravomocně odsouzených osob, kterým může být udělena milost.

V žádném státě, s výjimkou Polska, nebyly již vyhlášené amnestie zrušeny nebo omezeny. Takovéto zrušení amnestií nebo aboličních zákonů je prolomením zásady, že na pravomocně odsouzenou osobu nelze zpětně aplikovat nové zákony, které by její situaci zhoršily (např. zákon, který ruší již udělenou amnestii). Prolomení této zásady lze považovat za legitimní jen v případech, kdy byla amnestie vyhlášena v rozporu s mezinárodněprávními závazky státu.

5.213 Anonymní porody a otázky související

Inf. podklad, 1/2004, 45 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Studie je rozdělena do tří částí. V první části je vymezen pojem anonymního porodu. Druhá část obsahuje srovnání právních úprav problematiky anonymních porodů a otázek souvisejících (adopce, právo na znalost původu, nebo původ u asistované reprodukce) ve vybraných státech západní Evropy (Belgie, Francie, Německo, Itálie, Španělsko, Švýcarsko, Velká Británie) a USA. U každého z evropských států jsou uvedeny základní právní předpisy, popř. i judikatura, a je přehledně zpracována problematika právní úpravy adopce, mateřství a otcovství, jakož i práva na informace. Ve stručnosti je též popsán rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Odièvre proti Francii. Třetí část studie je věnována úvahám *de lege ferenda* v českém právním prostředí s ohledem na: rodinné právo, sociální zabezpečení, právo na informace, registraci osob a na lékařské předpisy.

5.211 Trestněprávní úprava pomluy v členských státech EU, trestněprávní a občanskoprávní úprava pomluy ve Francii, Německu a Itálii

Inf. podklad, 9/2003, 36 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do dvou hlavních částí. V první části je uveden komplexní přehled trestněprávní úpravy pomluy v Belgii, Dánsku, Finsku, Irsku, Lucembursku, Nizozemí, Portugalsku, Rakousku, Řecku, Spojeném království, Španělsku a Švédsku. Ve druhé části je pak uveden podrobnější přehled trestněprávní i občanskoprávní úpravy pomluy ve Francii, Německu a Itálii.

Účelem studie bylo poskytnutí srovnávacích informací, aby bylo možno lépe posoudit návrh na zrušení trestněprávní úpravy pomluy v České republice. Při posuzování takového návrhu je důležité vnímat nejen formálněprávní úpravu členských států EU, ale i jejich ustálenou praxi. Většina členských států EU má sice trestněprávní úpravu pomluy, přitom však nejsou kritizovány za porušování svobody projevu. Jiné státy, vesměs nečlenské státy EU, využívají té samé právní úpravy k potlačování svobody projevu a různé nevládní či mezinárodní organizace jim proto doporučují, aby trestněprávní úpravy zrušily (např. Rumunsko). Česká republika se nachází na jistém rozhraní: nelze jednoznačně tvrdit, že by trestný čin pomluy nebyl v praxi uplatňován, na druhé straně však nejde o institut, který by byl nějak systematicky užíván k potlačování svobody projevu či svobody médií.

5.207 Právní úprava osob s duševní poruchou v České republice a její nedostatky

Inf. podklad, 8/2003, 20 str.

5.200 Právní úprava interrupcí v zemích Evropské unie a v České republice

Inf. podklad, 6/2003, 15 str.

5.190 Právní úprava ženské prostituce

Překlad, 3/2003, 25 str.

5.189 Odběr a uchovávání DNA identifikačních údajů v Evropě a v USA

Inf. podklad, 3/2003, 15 str.

1.144 Způsob projednávání peticí a podání občanů v parlamentech Francie, Německa, Polska, Rakouska a Slovenska

Inf. studie, 3/2003, 25 str.

1.135 Dokumenty Evropského parlamentu týkající se dekretů prezidenta republiky z roku 1945

Inf. studie, 4/2002 + 11/2002, 6 str.

5.184 Prověřování důvěryhodnosti („integrity testing“)

Inf. podklad, 7/2002, 15 str.

5.176 Právní úprava postavení osob s duševní poruchou

Inf. podklad, 5/2002, 23 str.

5.171 Podmínky a postupy pro stanovení smrti ve vybraných zemích Evropské unie

Inf. podklad, 10/2001, 26 str.

5.163 Bezdомovství

Inf. podklad, 10/2000, 13 str.

5.160 Zpochybňování zločinů holocaustu

Inf. podklad, 4/2000, 6 str.

5.158 Státní občanství

Inf. podklad, 4/2000, 6 str.

5.122 Právní úprava chovu psů v zemích Evropské unie

Inf. podklad, 12/1998, 1/2000, 27 str.

5.132 Právní úprava národnostních, etnických a jazykových menšin v Itálii, Rakousku a ve Švédsku

Inf. studie, 10/1999, 9 str.

5.124 Právní úprava transplantací

Inf. podklad, 10/1999, 20 str.

5.137 Zpochybňování zločinů holocaustu (Osvětimská lež)

Inf. podklad, 5/1999, 9 str.

5.129 Evropská sociální charta a její závaznost v některých západoevropských zemích

Inf. podklad, 5/1999, 7 str.

5.135 Zákony o registrovaném partnerství v Dánsku a Švédsku

Překlad, 4/1999, 16 str.

5.123 Právní úprava zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům ve vybraných zemích EU

Inf. studie, 12/1998, 36 str.

5.113 Pravidla přístupu k úředním informacím

Překlad, 7/1998, 59 str.

5.103 Právo na stávku

Inf. podklad, 8/1997, 48 str.

5.087 Ochrana osobních údajů v právu ES a mezinárodním právu

Inf. podklad, 1/1997, 27 str.

5.049 Ochrana osobnosti proti zásahu médií

Inf. studie, 4/1996, 23 str.

5.066 Právo na informace od státních úřadů

Inf. podklad, 12/1995, 26 str.

5.062 Úmluva o právech dítěte a její odraz v legislativě České republiky

Inf. podklad, 5/1995, 9 str.

1.076 Petiční právo občanů vůči parlamentu v ČR a vybraných zemích

Inf. studie, 12/1994, 15 str. + příl.

5.028 Pomoc státu obětem násilných trestných činů

Inf. studie, 12/1993, 6 str.

1.051 Instituce ombudsmanského typu v Německu a Rakousku

Inf. studie, 11/1993, 7 str. + příl.

1.035 Úprava postavení mužů a žen ve skandinávských státech

Inf. podklad, 5/1993, 2 str. + 2 příl.

1.034 Příklady úprav kulturních práv menšin v některých západních státech

Inf. studie, 5/1993, 7 str. + příl.

5.016 Zákon o promlčení protiprávních činů SED

Překlad, 3/1993, 17 str.

1.008 Mimosoudní ochrana lidských práv /postavení ombudsmana/

Inf. studie, 2/1992, 39 str.

1.007 Postavení národních menšin

Inf. studie, 2/1992, 12 str.

5.002 Zákon o pornografii v USA

Inf. podklad, 12/1991, 3 str.

2. Trestní právo

5.336 Prokazování původu majetku ve vybraných zemích Evropy

Srovnávací studie, 10/2013, 6 str.

Autor: Petra Bartošková

Tato práce podává základní přehled fungování modelů přiznávání majetku a příjmů osob ve vybraných evropských státech v porovnání s navrhovanými modely, jejichž zavedení do českého právního řádu je zvažováno. Úvodem práce jsou představeny aktuální návrhy českých politických stran, a to včetně návrhů zákonů podaných v VI. volebním období. Následuje srovnání se slovenskou právní úpravou, která zavádí povinnost prokazování majetku v režimu zvláštního řízení, a také s polskou právní úpravou, která postihuje neprokázané příjmy v daňovém řízení. Závěrem je zmíněna také daňová úprava v německy mluvících zemích, která postihuje majetek osob nad určitou stanovenou hranici.

1.227 Právní regulace legálního odposlechu členů parlamentů ve vybraných státech Evropy (včetně vazeb na úpravu imunity)

Studie, 8–12/2012, 34 str.

Autoři: Marie Vlčková, Jitka Havlenová, Jindřiška Sylllová

Většina analyzovaných států dovoluje legální odposlechy poslanců za stejných podmínek jako ostatních občanů (a to jak odposlechy policejní, tak odposlechy tajných služeb). Pouze v omezeném počtu zemí poslanecká imunita pokrývá i odposlechy a je pro ně nutno získat souhlas určitého orgánu parlamentu. V několika málo zemích je zvláštní úprava odposlechnutí poslanců založena na tom, že je povoluje jiný orgán než parlamentní komora, odlišný však od orgánu, který je povoluje pro ostatní občany.

Pokud se týká kontrolního orgánu odposlechnutí, většina států žádný parlamentní orgán nemá. Kontrolní orgány na půdě parlamentu (komise nebo výbory) mají většinou postsocialistické státy.

5.334 Právní úprava úplatkářství v mezinárodních souvislostech

Studie, 2005, aktualizace 7/2013, 21 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Eva Tetourová

Subjektem korupčních trestných činů v České republice a ve Francii je osoba obstarávající veřejný zájem. V německých zemích je subjekt užší, jedná se o úředníky veřejné správy. Skutková podstata uplácení a přijetí úplatku se v uvedených státech příliš neliší. Úplatkem je vždy výhoda materiálního i nemateriálního charakteru. Judikatura všech zemí určuje, co je ještě úplatkem a co je pouze společensky akceptovatelnou pozorností. Ve všech státech musí u přijetí úplatku existovat souvislost mezi výhodou a jednáním pachatele, které následovalo nebo předcházelo jejímu přijetí či příslibení.

Případ ujednání spočívajícího v přijetí slibu o poskytnutí politické funkce za závazek určité činnosti v rámci zastupitelského mandátu (např. vzdání se mandátu) nebyl u uvedených státech konkrétně nalezen. Pokud se týká Francie, kde mohou být poslanci potenciálními pachateli přijetí úplatku, dostupné komentáře podobný případ nezaznamenaly.

5.333 Trest doživotí jako výjimečný trest

Studie, 3/2013, 31 str.

Autoři: Petra Bartošková, Martina Černá, Veronika Fuksová, Hana Pultarová, Eva Tetourová

Studie se zabývá srovnáním trestu odnětí svobody na doživotí ve vybraných evropských zemích z hlediska jeho povahy jako trestu výjimečného. Práce je zaměřena zejména na podmínky udělení a výkonu doživotního trestu, a na možnost podmíněného propuštění z výkonu trestu doživotí. V práci jsou také představeny specifické instituty spojené s trestem doživotí v některých zemích (časově neomezená detence, možnost přeměny doživotního trestu apod.)

5.323 Právní úprava přestupků ve vybraných zemích Evropy se zaměřením na přestupky proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku

Srovnávací studie, 12/2011, 51 str.

Autoři: Tomáš Babka, Martin Kavěna, Petra Mylková, Jan Němec, Michal Pohřil, Jindřiška Sylllová, Eva Tetourová

Práce se zabývá problematikou právní úpravy přestupků ve vybraných zemích Evropy, přičemž zvláštní důraz je věnován přestupkům v oblasti veřejného pořádku, občanského soužití a majetku. Práce se zaměřuje především na sankce udělované za tato protiprávní jednání a na postupy uplatňované, jestliže pachatel dobrovolně neplní uložené sankce. Mimo jiné se text zabývá také vymezením subjektů příslušných k projednávání takto spáchaných přestupků a postupů, které mohou být uplatněny, jestliže pachatel jedná při spáchání přestupku recidivně. Součástí této práce je také zodpovězení otázky, zda právní řády vybraných zemí umožňují posilovat dávky sociální povahy v případě nesplnění sankcí uložených za spáchaný přestupek.

5.321 Právní úprava whistleblowingu v USA, Spojeném království a Spolkové republice Německo

Srovnávací studie, 9/2011, 29 str.

Autoři: Martin Kavěna, Petra Mylková

Studie popisuje pojem „whistleblowing“, tedy sdělování informací o tom, že ve státní organizaci nebo v soukromé společnosti dochází ke korupci, špatnému hospodaření nebo jinému protiprávnímu jednání, jakož i obvyklé cíle zákonů „o whistleblowingu“ a obvyklé právní nástroje, které podporují whistleblowing a chrání whistleblowery před následným postihem. Informační podklad popisuje komplexní právní úpravu whistleblowingu v USA a Spojeném království, jakož i dílčí právní úpravu v Německu. Materiál dále popisuje některé aktuální příklady whistleblowingu v těchto státech.

5.028 Pomoc státu obětem násilných trestných činů ve vybraných státech

Srovnávací studie, 8/2011, 38 str.

Autor: Eva Tetourová

Pomoc obětem trestných činů od státu vychází z principu ochrany práv a oprávněných zájmů osob, které se staly oběťmi trestného činu a v souvislosti s ním utrpěly újmu. Tato pomoc předpokládá vytvoření systému, na základě kterého by stát za splnění určitých podmínek kompenzoval škodu, která těmto osobám vznikla. Ve většině států má však tato pomoc spíše subsidiární charakter. V prvé řadě by to tedy měl být pachatel trestného činu, kdo nahradí oběti vzniklou škodu a poskytne oběti určitou kompenzaci za to, co jí způsobil. V řadě případů však náhrada škody od pachatele není možná a na jeho místo tak nastupuje stát.

5.320 Postihování praní špinavých peněz – obrátcí důkazního břemene

Srovnávací studie, 8/2011, 15 str.

Autor: Petra Mylková

Práce se zabývá tématem zajišťování výnosů pocházejících z trestného činu praní špinavých peněz. Problémem postihování pachatelů v těchto případech je nutnost prokázání nezákonného původu majetkového prospěchu orgány činnými v trestním řízení. Některé evropské země (zejména Německo a Nizozemí) proto do své právní úpravy zavedly ustanovení přispívající k ulehčení důkazního břemene a k usnadnění postupů orgánů činných v trestním řízení v těchto případech. Práce zkoumá míru důkazního ulehčení v právních řádech vybraných evropských zemí ve vztahu k trestnému činu praní špinavých peněz a další opatření, která tyto státy zavádějí ve snaze o efektivnější a účinnější postihování těchto trestných činů.

5.317 Oznámení úplatku v evropských státech (účinná lítost, polehčující okolnosti, privilegované skutkové podstaty)

Studie, 6/2011, 10 str.

Autor: Jindřiška Syllouá

Tato práce se zabývá komparací zákonných úprav některých evropských států, pokud se týká určitých forem aktivní součinnosti pachatelů podplácení (včetně ozná-

mení činu) s orgány činnými v trestním řízení. Zabývá se zvláštní formou účinné lítosti u uvedeného trestného činu. Pokud pachatel podplácení dobrovolně a sám oznámí svůj čin, za splnění určitých dalších podmínek je jeho čin podplácení bez-trestný. Tato práce reaguje na změnu zákonné úpravy resp. na vypuštění účinné lítosti u podplácení, které přinesl nový trestní zákoník.

5.296 Legislativní opatření namířená proti extremismu ve vybraných zemích

Studie, 6/2010, 21 str.

Autoři: Jan Pulda, Hana Veselá

Studie popisuje situaci v boji s extremismem ve Spolkové republice Německo, v Rakousku, ve Francii a v Spojených státech amerických. U každé země se zaměřuje na popis historických kořenů politického extremismu a popisuje také současnou situaci. U každé země je následně popsán legislativní a institucionální rámec, kterým daný stát čelí extremistickým hnutím.

1.207 Parlamentní imunita

Studie, 1/2010, 23 str.

Autor: Eva Částková

Parlamentní imunita je chápána jako nástroj preventivní ochrany, jako institut, který vznikl za účelem ochrany činnosti zákonodárního sboru jako celku. Jeho smyslem je chránit parlament prostřednictvím ochrany jeho jednotlivých členů. Nejedná se tedy o ochranu členů parlamentu jako soukromých osob. Není proto možné chápat imunitu jako osobní privilegium zákonodárců, jako výsadu udělenou v jejich prospěch, ale jako privilegium parlamentu a zprostředkovaně pak i osob, které jej tvoří. Imunita představuje funkční privilegium, je udělena parlamentu a jeho členové jsou chráněni jen proto, že jsou jeho členy. Studie obsahuje historický a teoretický výklad parlamentní imunity, stejně tak jako příklady její úpravy ve vybraných zemích. Zvláštní část práce je věnována popisu platné úpravy v České republice.

5.289 „Neoprávněné nakládání s osobními údaji“ § 178 trestního zákona v kontextu trestních zákonů vybraných evropských států (tzv. náhubkový zákon)

Srovnávací studie, 8/2009, 17 str.

Autor: Hana Veselá

Práce srovnává trestný čin „Neoprávněné nakládání s osobními údaji“ s právní úpravou ve vybraných zemích a řeší otázku, zda i v jiných státech existují trestně-právní ustanovení, stěžující práci žurnalistů takovým způsobem, jak je tomu v České republice.

5.283 Dohoda o vině a trestu v USA, Německu a na Slovensku

Srovnávací studie, 1/2009, 10 str.

Autor: Hana Veselá

Práce poskytuje přehled o podobě právní úpravy dohody o vině a trestu ve třech vybraných zemích. U každé země je uvedena definice tohoto právního institutu,

zákonné podmínky, formální náležitosti a následná aplikace. Pozornost je věnována také efektivnosti této právní úpravy.

5.268 Exemplární náhrada škody v angloamerických a kontinentálních právních řádech

Studie, 4/2007, 18 str.

Autor: Martin Kavěna

Exemplární náhrada škody (angl. punitive damages, exemplary damages) je pojem, který se v angloamerickém právu užívá k označení náhrady škody s represivní funkcí v rámci občanskoprávního řízení. Jde o situaci, kdy soud rozhodne, že žalovaná strana musí nejen nahradit skutečnou újmu, kterou způsobila žalující straně, ale i zaplatit částku, která má represivní i odstrašující funkci. Kromě anglosaských států existuje jen několik států s kontinentální právní tradicí, které umožňují v omezeném rozsahu ukládat exemplární náhradu škody. Práce poskytuje přehled platné právní úpravy v angloamerických jurisdikcích (Velká Británie, Austrálie, Nový Zéland, USA, Kanada) a v některých kontinentálních jurisdikcích (Québec, Filipíny, Itálie, Brazílie) a dále zmiňuje přesun k soukromoprávní regulaci jako vhodnějšímu nástroji pro vynucování práva v Evropské unii.

5.270 Trestní odpovědnost právnických osob ve vybraných státech EU

Studie, 4/2007, 17 str.

Autor: Martin Kavěna

Práce poskytuje přehled veřejnoprávních postihů protiprávního jednání právnických osob s důrazem na trestněprávní odpovědnost. V první části práce jsou uvedeny nejčastější cíle veřejnoprávních postihů (prevence protiprávního jednání, odplata za spáchaný čin, náprava pachatele) a zdůrazňuje se, že právní akty Evropské unie nevnucují členským státům jednotný regulační model odpovědnosti právnických osob. Postihy mohou být upraveny jak ve správním, tak v trestním právu. Ve světě existují tři základní modely odpovědnosti právnických osob: americký model (trestní odpovědnost právnické osoby za širokou škálu jednání zaměstnanců firmy), anglický či francouzský model (více restriktivní model trestní odpovědnosti) a německý model (správní odpovědnost právnických osob).

5.263 Právní úprava ochrany svědka v rámci trestního řízení a možnosti snížení trestu výměnou za spolupráci s orgány činnými v trestním řízení

Srovnávací studie, 1/2007, 38 str.

Autoři: Tereza Burianová, Martin Kavěna

Boj proti organizovanému zločinu a proti dalším formám závažné trestné činnosti vyžaduje právní nástroje, které usnadní orgánům činným v trestním řízení získávání informací, které mohou vést k odhalování a objasňování takovéto trestné činnosti. V prvé řadě je nutné motivovat svědky, aby poskytli potřebné informace. Ochota svědků spolupracovat může být podpořena nabídnutím vhodné ochrany, resp. nabídnutím určitých úlev, pokud sami spáchali trestný čin (možnost snížení trestu, dohoda o imunitě). Práce srovnává právní úpravu ve vybraných státech EU a v USA.

5.264 Komunitarizace bez Ústavy?*Studie, 2/2007, 11 str.**Autor: Lenka Pítrová*

Diskuse o rozsahu legislativních pravomocí Společenství v oblasti trestního práva.

5.255 Diskuse o rozsahu legislativních pravomocí Evropského společenství v oblasti trestního práva a další vývoj evropského trestního práva*Srovnávací studie, 2/2006, 16 str.**Autor: Lenka Pítrová*

Práce se zabývá analýzou rozsudku Evropského soudní dvora ve věci C-176/03 z 13. 9/2005, který otevírá cestu k harmonizaci trestního práva v Evropské unii využitím nástrojů komunitárního práva. Tento rozsudek by mohl mít pro vývoj evropského trestního práva větší význam než dosud neratifikovaná Smlouva zakládající Ústavu pro Evropu. Na rozdíl od dosavadní praxe, kdy pro harmonizaci trestního práva byly užívány nástroje tzv. třetího pilíře, umožňuje tento rozsudek při dodržení principu nezbytnosti, funkčnosti a subsidiarity použít právního aktu ve formě směrnice či nařízení v oblasti životního prostředí.

Druhá část je věnována sdělení Komise zabývajícímu se interpretací uvedeného rozsudku. Tato interpretace je obecně hodnocena jako příliš extenzivní s tím, že harmonizace trestního práva komunitárními nástroji by se podle názoru Komise měla týkat nejen oblasti životního prostředí, ale i jiných komunitárních politik. V závěru jsou prezentovány některé problémy spojené s možným dopadem tohoto rozsudku včetně některých potenciálních důsledků pro české hmotné i procesní trestní právo.

1.167 Mezinárodní trestní soud – možnosti ratifikace Římského statutu Mezinárodního trestního soudu Českou republikou*Srovnávací studie, 2/2006, 9 str.**Autor: Martin Kavěna*

Materiál poskytuje komplexní přehled aktuálních otázek, které nastávají v souvislosti s debatou o případné ratifikaci Římského statutu Českou republikou. V první části jsou uvedeny zahraničně-politické souvislosti (ne)ratifikace, zejména pak vztah ČR s EU, resp. s USA. Materiál uvádí podrobný přehled dosavadní činnosti Mezinárodního trestního soudu, tj. vyšetřování případů v Demokratické republice Kongo, Ugandě, Středoafričské republice a Dárfúru. Druhá část materiálu se zaměřuje na soulad Římského statutu s ústavním pořádkem České republiky, zejména pak z hlediska imunit ústavních činitelů, pravomoci prezidenta republiky udělit milost nebo amnestii a zákazu nucení vlastních občanů k opuštění své vlasti. Poslední část materiálu se zaměřuje na otázku technického provedení případných ústavních změn, tzv. variant ratifikace, které byly předmětem informačního materiálu Ministerstva zahraničních věcí a které byly projednávány na půdě Poslanecké sněmovny v Ústavněprávním a Zahraničním výboru.

5.249 Doručování písemností v trestních věcech

Srovnávací studie, 12/2005, 11 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Komparativní studie se zabývá problematikou právní úpravy doručování písemností v trestním řízení ve vybraných zemích. Na tuto studii navazuje studie č. 5.253 Doručování soudních a jiných písemností. Ve všech vybraných zemích dokumenty v rámci trestního řízení doručují soudní úředníci (soudní vykonavatelé). Pouze v Belgii vystupuje policejní orgán jako prostředník při oznamování státním zástupcem a při doručování soudních obsílek, které nebylo možno doručit ani adresátovi do vlastních rukou, ani třetí osobě. Policejní orgán v takových případech musí učinit nezbytné kroky k tomu, aby byla kopie dokumentu doručena adresátovi v co nejkratší lhůtě. Ve všech uvedených státech existuje institut náhradního doručení (třetí osobě). V případě soudních obsílek, ve kterých je stanovena povinnost (obžalovaného, svědka, znalce) dostavit se k soudnímu jednání, je ve většině uvedených států vyloučeno doručování prostřednictvím pošty a doručuje se předáním do vlastních rukou adresáta (popř. třetí osoby – Anglie a Wales, Belgie, Francie, nebo publikací či vyvěšením na vývěsce soudu – Německo) zpravidla soudním vykonavatelem – např. Belgie, Francie, Německo. V Rakousku v případě povinnosti doručení do vlastních rukou adresáta není přípustné náhradní doručování a zásilka může být v případě neúspěšného doručení uložena na poštu, na městském úřadě nebo u odesílajícího orgánu, pokud se nachází ve stejné obci.

5.240 Zásada legality

Inf. podklad, 7/2005, 7 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál se zabývá otázkou nedostatečně definovaných pojmů a nejasných ustanovení v trestním právu, resp. otázkou, zda nedostatečně definované ustanovení může být z ústavního hlediska „neplatné pro nejasnost“. Materiál uvádí přehled z hlediska mezinárodních norem aplikovatelných na členské státy Rady Evropy a Evropské unie a k němu připojuje ústavní předpisy a judikaturu vybraných evropských států. Dále pak uvádí právní úpravu v USA a Kanadě. Ve všech zmíněných státech a mezinárodních úmluvách jde o aplikaci obecné právní zásady *nullum crimen, nulla poena sine lege* (jen zákon může definovat trestný čin a předepsat trest). Jde o tzv. zásadu legality, v jejímž důsledku může být nejasné ustanovení trestního práva považováno za nepoužitelné, v některých případech pak i za protiústavní a neplatné.

5.235 Psychická a sociální zralost dětí s ohledem na stanovení věkové hranice trestní odpovědnosti

Inf. podklad, 3/2005, 9 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál stručně shrnuje dostupné materiály a názory s ohledem na otázku stanovení (resp. snížení) věkové hranice trestní odpovědnosti dětí. Materiál je členěn do tří hlavních částí (kromě úvodu). V první části uvádí příklad Austrálie, kde byla

zavedena dvojfázová minimální věková hranice trestní odpovědnosti (tj. platí minimální hranice trestní odpovědnosti a k tomu následně věkové rozmezí, v němž se zkoumá individuální schopnost dítěte rozpoznat dopad svého jednání). V druhé části materiál uvádí srovnávací přehled minimálních věkových hranic trestní odpovědnosti podle mezinárodních i národních právních úprav. Vzhledem k velkým rozdílům v přístupu k trestání mladistvých v různých státech však není vhodné provádět jednoduché tabulkové srovnání, jak se často děje např. v médiích v souvislosti s debatami o snížení této věkové hranice v ČR. Z tohoto důvodu materiál srovnává nejen samotný věk trestní odpovědnosti v různých státech, ale i rozdílné přístupy k trestnímu stíhání mladistvých. Materiál se zabývá příkladem angloamerických států (Austrálie, Anglie a Wales, Skotsko, Kanada, Irsko, Hong Kong, USA), evropských kontinentálních států (Bulharsko, Francie, Německo, Litva, Polsko, Slovensko, Švédsko) ale i některých dalších států (Čína, JAR). V poslední části je pak otevřena otázka stanovení věku psychologické zralosti dítěte a vliv trestní odpovědnosti na jeho vývoj.

5.232 Organizace pro vyšetřování zločinů totalitních režimů

Inf. podklad, 2/2005, 5 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál se skládá z obsáhlé srovnávací tabulky, která uvádí přehled organizací pro vyšetřování zločinů totalitních režimů v České republice, Slovensku, Německu a Polsku. Tabulka dokládá, kdy byla příslušná organizace zřízena a na jakém právním základě, dále pak zkoumané období (tj. období, které je vyšetřováno či jinak zkoumáno příslušnou organizací), fungování a pravomoci příslušné organizace a rovněž informaci, zda organizace spravuje archivy dokumentů, které se zkoumaného období týkají.

Příslušnou organizací je v České republice Úřad pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV), ve Slovenské republice pak Ústav paměti národa (ÚPN), v Německu tzv. Gauckuv úřad (Spolkový zmocněnec pro dokumenty státní tajné bezpečnosti bývalé Německé demokratické republiky – GÜ) a v Polsku Institut národní paměti – Komise pro stíhání zločinů proti polskému národu (INP). Tyto organizace lze rozlišit jak podle zkoumaného období (zda zkoumají jen komunistické, nebo i nacistické zločiny), tak podle rozsahu svých činností (dokumentační, vyšetřovací, prověřovací, resp. archivní činnost). Materiál umožňuje jednoduché srovnání a má sloužit jako podklad pro současnou debatu v České republice ohledně budoucnosti ÚDV, resp. ohledně vytvoření samostatné instituce paměti národa.

5.231 Terorismus a organizovaný zločin

Inf. podklad, 1/2005, 17 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do dvou základních částí, ve kterých se zvlášť pojednává o kriminologických aspektech terorismu a organizovaného zločinu.

V první části materiál uvádí výčet různých definic terorismu podle dokumentů OSN, resp. podle dokumentů Rady Evropy a Evropské Unie. Dále pak pojednává

o vzniku fenoménu terorismu, který lze v dějinách sledovat již po několik staletí, resp. o příčinách terorismu. Materiál se rovněž věnuje teroristickým metodám, které lze členit na klasické metody (střelba, výbuchy, únosy, násilí na turistech) a na metody moderní (jaderné, biologické či chemické zbraně, zvukové zbraně či kybernetické útoky). Na závěr uvádí standardní typologii terorismu – tj. členění terorismu podle motivace, rozsahu, vazby na jiné trestné činnosti atd.

V druhé části materiál uvádí, stejně jako u terorismu, výčet různých definic organizovaného zločinu podle dokumentů OSN, resp. podle dokumentů Rady Evropy, Evropské Unie. V další části pojednává o vzniku organizovaného zločinu s důrazem na italský organizovaný zločin, organizovaný zločin v zemích bývalého sovětského bloku a na africký a asijský organizovaný zločin. V části věnované příčinám organizovaného zločinu uvádí materiál mj. nové příležitosti pro zločin, které vznikají v důsledku globalizace. Obsahuje také tradiční typologii organizovaného zločinu, podle které jej lze členit zeměpisně, ale i např. podle činnosti nebo podle velikosti organizované skupiny.

5.227 Příprava k trestnému činu

Inf. podklad, 10/2004, 7 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do tří základních částí. V první části uvádí obecnou definici přípravy k trestnému činu a odlišení přípravy od projevu úmyslu trestný čin spáchat, resp. od samotného pokusu trestného činu. Druhá část se zabývá historickým vývojem institutu přípravy k trestnému činu na území dnešní České republiky, a to od právní úpravy v 19. století až po současnou právní úpravu. Třetí část pak poskytuje srovnávací přehled právní úpravy přípravy k trestnému činu ve Francii, Německu a Švédsku a kvůli srovnání těchto úprav se socialistickou právní úpravou uvádí i přehled platné právní úpravy v Čínské lidové republice.

V 19. století byla příprava k trestnému činu subsumovaná pod další trestněprávní stádium pokusu trestného činu, které mělo širší definici, než jaká se uplatňuje v současném českém právu. Příprava k trestnému činu byla trestná jakožto pokus trestného činu, jakmile „zlomyslník předsevzal nějaký čin, který ke skutečnému vykonání vede; k dokonání zločinu však jen pro nemohoucnost, pro překážku odjitud v to příšlou nebo náhodou nedošlo“. Poprvé v roce 1961 byla v současném trestním zákoně příprava jasně odlišena od pokusu trestného činu, příprava jakéhokoli trestného činu byla trestná. Samotná definice přípravy jakožto trestný čin však byla zúžena po roce 1989 a nyní se vztahuje jen na stanovený výčet trestných činů.

Francouzský trestní zákon nestanoví obecnou trestnost samotné přípravy k trestnému činu, resp. neodlišuje přípravu k trestnému činu od samotného pokusu. Obdobně i německý trestní zákon přímo nestanoví samostatnou trestnost přípravy k trestnému činu, široká definice pokusu trestného činu však zahrnuje i některé přípravné fáze. Naopak švédský trestní zákon upravuje přípravu k trestnému činu i pokus trestného činu. Čínský trestní zákon vychází ze socialistického pojetí trestního práva, inspirovaného právním řádem bývalého SSSR. Ten se ve své úpravě př-

pravy k trestnému činu a pokusu trestného činu nijak neliší od původního znění československého zákona z roku 1961 – tj. příprava jakéhokoli trestného činu je trestná.

5.221 Trestný čin popírání holocaustu v České republice, Evropské unii a v členských státech Evropské unie

Inf. podklad, 4/2004, 11 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál srovnává právní úpravu trestného činu popírání holocaustu v České republice s navrhovanou právní úpravou na úrovni EU a s právní úpravou na úrovni jednotlivých členských států (Belgie, Francie, Lucembursko, Německo, Rakousko, Španělsko).

V České republice stanoví § 261a Trestního zákona, že: „Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické nebo komunistické genocidium nebo jiné zločiny nacistů nebo komunistů proti lidskosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta“. Materiál poukazuje na skutečnost, že tato právní úprava od počátku vzbudila určité pochybnosti vzhledem k nejasnému vymezení jednání, které má být považováno za trestné. Dále pak materiál zmiňuje návrh Komise ze dne 28. listopadu 2001 na vydání rámcového rozhodnutí o boji proti rasismu a xenofobii, který počítá s tím, že členské státy budou trestně stíhat „veřejné popírání nebo trivializaci zločinů definovaných článkem 6 Statutu Mezinárodního vojenského soudního dvora, který je součástí Londýnské dohody ze dne 8. srpna 1945, které bylo učiněno způsobem ohrožující veřejný pořádek“. Jde však o velmi širokou definici trestného jednání, která naráží na nesouhlas členských států, kde popírání holocaustu zatím nebylo stíháno. Materiál pak popisuje právní úpravu v jednotlivých členských státech, která se týká trestného činu popírání holocaustu, a uvádí i stručný přehled příslušné judikatury národních soudů.

5.218 Tzv. objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za přestupky v silničním provozu

Inf. podklad, 3/2004, 6 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Martin Kavěna

Materiál byl zpracován jako informační podklad k návrhu zákona, jehož cílem bylo stanovit objektivní odpovědnost provozovatele silničního vozidla za všechny přestupky. Návrh stanovil, že jestliže provozovatel vozidla nebo osoba, které bylo svěřeno řízení vozidla, nesdělí příslušnému orgánu, kdo spáchal přestupek, má se za to, že se tohoto porušení dopustili sami. Materiál pojednává o případných způsobech, jakým by se taková povinnost provozovatele vozidla mohla obcházet, poukazuje rovněž na nedořešenou otázku (objektivní) odpovědnosti za náhradu škody. Na závěr pak uvádí příslušnou právní úpravu ve Francii a Německu, jakož i rozsah objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla v těchto státech.

5.211 Trestněprávní úprava pomluy v členských státech EU, trestněprávní a občanskoprávní úprava pomluy ve Francii, Německu a Itálii

Inf. podklad, 9/2003, 36 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do dvou hlavních částí. V první části je uveden komplexní přehled trestněprávní úpravy pomluy v Belgii, Dánsku, Finsku, Irsku, Lucembursku, Nizozemí, Portugalsku, Rakousku, Řecku, Spojeném království, Španělsku a Švédsku. Ve druhé části je pak uveden podrobnější přehled trestněprávní i občanskoprávní úpravy pomluy ve Francii, Německu a Itálii.

Účelem studie bylo poskytnutí srovnávacích informací, aby bylo možno lépe posoudit návrh na zrušení trestněprávní úpravy pomluy v České republice. Při posuzování takového návrhu je důležité vnímat nejen formálněprávní úpravu členských států EU, ale i jejich ustálenou praxi. Většina členských států EU má sice trestněprávní úpravu pomluy, přitom však nejsou kritizovány za porušování svobody projevu. Jiné státy, vesměs nečlenské státy EU, využívají obdobné právní úpravy k potlačování svobody projevu a různé nevládní či mezinárodní organizace jim proto doporučují, aby trestněprávní úpravy zrušily (např. Rumunsko). Česká republika se nachází na jistém rozhraní: nelze jednoznačně tvrdit, že by trestný čin pomluy nebyl v praxi uplatňován, na druhé straně však nejde o institut, který by byl nějak systematicky užíván k potlačování svobody projevu či svobody médií.

5.209 Alternativní postupy při trestním řízení v ČR a vybraných státech

Inf. podklad, 6/2003, 42 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do pěti základních částí. V první části jsou popsány různé druhy alternativních trestů, jako je trest obecně prospěšných prací a peněžitý trest. Zvláštní důraz je kladen jak na stávající právní úpravu alternativních trestů v České republice, tak i na právní úpravu v dalších evropských státech, např. v Belgii, Dánsku, Finsku, Irsku, Francii, Německu, Nizozemí, Portugalsku, Španělsku, Švédsku či Velké Británii. Druhá část je věnována institutu podmíněného propuštění v ČR a v dalších evropských státech. Další druhy podmínek institutu podmíněného zastavení trestního stíhání, (podmíněného) upuštění od potrestání (bez dohledu, s dohledem), podmíněného odsouzení jsou uvedeny ve třetí části, která se věnuje problematice probace a mediace (narovnání) v ČR a v evropských státech. Čtvrtá část se pak zabývá alternativami vazby, jde např. o poskytnutí peněžitě záruky (kauce). V páté části jsou zmíněny i další alternativy vazby, resp. alternativní tresty, jako je např. elektronické sledování, víkendové vězení, domácí vězení či různé záказы pohybu.

Materiál poskytuje jak srovnávací přehled právních řádů evropských států, co se týče úpravy alternativních postupů při trestním řízení, tak i přehled sledovaných cílů takových moderních postupů. Jde zejména o cíle, které zohledňují nutnost nejen trestněprávní represe, ale i nutnost rehabilitace pachatele, napravení spáchané újmy, ale i cíle ekonomické (tj. aby ukládané tresty byly levnější pro stát).

5.193 Donucení svědků k výpovědi

Inf. podklad, 4/2003, 10 str.

5.173 Domácí násilí

Inf. podklad, 1/2003, 30 str.

5.179 Použití policejního agenta při vyšetřování hospodářské trestné činnosti

Inf. podklad, 2/2002, 6 str.

5.162 Právní úprava vybraných zemí v oblasti „obchodu s bílým masem“

Inf. podklad, 10/2000, 10 str.

5.160 Zpochybňování zločinů holocaustu

Inf. podklad, 4/2000, 6 str.

5.157 Potírání rasové diskriminace v zákonech a zákonných ustanoveních Nizozemska, Rakouska a Velké Británie

Inf. podklad, 2/2000, 27 str.

5.152 Právní ochrana svědků v rámci trestního řízení

Inf. podklad, 11/1999, 16 str.

5.151 Trestněprávní aspekty homosexuálního chování ve vybraných zemích světa

Inf. podklad, 10/1999, 6 str.

5.118 Analýza českého právního řádu z hlediska problematiky násilí na ženách

Inf. podklad, 6/1998, 13 str.

3.020 Vazba ve státech EU

Inf. studie, 8/1997, 23 str.

5.095 Právní úprava držení drog v evropských zemích, Kanadě a USA

Inf. studie, 7/1997, 23 str.

5.075 Trestněprávní ochrana mládeže před násilím a pornografií

Inf. studie, 5/1996, 12 str. a 4 příl.

5.049 Ochrana osobnosti proti zásahu médií

Inf. studie, 4/1996, 23 str.

5.060 Nutná obrana v trestním právu

Inf. studie, 4/1995, 45 str.

5.048 Právní úprava ochrany obyvatelstva před účinky drog v České republice

Inf. studie, 11/1994, 6 str.

3. Občanské právo, rodinné právo

5.337 Sankční funkce náhrady škody

Srovnávací studie, 12/2013, 17 str.

Autoři: Martin Kavěna, Petra Bartošková

Srovnávací studie se zabývá otázkou, zda a v jakém rozsahu může institut náhrady škody plnit i sankční funkci (v občanském soudním řízení). V angloamerickém právu jde o zvláštní typ reparace, kdy nad rámec běžné náhrady škody může soud rozhodnout o povinnosti povinného uhradit poškozenému určitou sankční částku, zejména pokud způsobil škodu bezohledným či zavrženíhodným chováním. I v kontinentálních státech začínají soudy přiznávat určitý represivní a odstrašující účel kompenzace. Jde např. o zohlednění represivního účelu při stanovení výše zadostiučinění za nemajetkovou újmu. Ve specifických případech pak německé soudy rozhodují o tom, že dlužné pojistné plnění může být navýšeno o sankční částku, pokud pojišťovna jednala ve špatné víře, když bezdůvodně odmítla vyplatit pojistné plnění.

6.029 Informační podklad k zákonnému opatření Senátu o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů

informační podklad, 11/2013, 8 str.

Autor: Michaela Kučerová

5.318 Postup při řešení společného jmění manželů v insolvenčním řízení v rámci předlužení

Studie, 7/2011, 12 str.

Autor: Martin Kavěna

Práce se zabývá účinky insolvenčního řízení na majetek v SJM v případě úpadku jednoho nebo obou manželů, a to s přihlédnutím k aktuální odborné literatuře a judikatuře. Studie uvádí jednotlivé způsoby řešení úpadku manželů (zejména konkurs a oddlužení, event. reorganizace u OSVČ), vč. procesních otázek souvisejících s podáním insolvenčního návrhu a návrhu na oddlužení. Práce dále popisuje postup při uplatnění pohledávky náležející do SJM, jestliže jsou manželé v postavení věřitelů.

5.304 Ochrana nabytí vlastnictví k věci v dobré víře

Studie, 1/2011, 8 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Vlastnické právo k věci (movité i nemovité) vzniká převodem práva (kupní smlouvou či jinak) jen tehdy, pokud převodci (zciziteli) vlastnické právo k téže věci v době převodu svédčilo. Uplatňuje se tak zásada „nemo plus juris ad alium transfere potest quam ipse habet“ („nikdo nemůže převést na druhého více práv než má sám“). Dobrou vírou se obvykle rozumí to, že nabyvatel nevěděl a nemohl vědět (resp. nevěděl i když dodržel péči řádného hospodáře, nebo nevěděl, aniž by se

dopustil hrubé nedbalosti – podle modelů, které jsou popsány dále), že věc není ve vlastnictví zcizitele (prodávajícího). Dále jsou rozpracovány i otázky dobré víry v souvislosti s registrem nemovitostí.

5.300 Liniové stavby ve vybraných státech EU

Studie, 10/2010, 20 str.

Autoři: Jan Pulda, Jindřiška Sylllová

Práce se zabývá procesem přípravy a povolování významných liniových staveb. Autoři dochází k závěru, že všechny uvedené státy upravují, ve srovnání s běžným stavebním řízením, zvláštním způsobem přípravu a povolování velkých liniových staveb. V žádném z analyzovaných států však neexistuje komplexní úprava určená společně pro všechny druhy liniových staveb.

5.205 Provozní doba ve službách

Inf. podklad, 1/2010, 4 str.

Autor: Marcela Cupalová

Právní úprava provozní doby ve službách včetně omezení provozní doby v období svátku a dnů pracovního volna ve vybraných státech.

5.268 Exemplární náhrada škody v angloamerických a kontinentálních právních řádech

Studie, 4/2007, 18 str.

Autor: Martin Kavěna

Exemplární náhrada škody (angl. punitive damages, exemplary damages) je pojem, který se v angloamerickém právu užívá k označení náhrady škody s represivní funkcí v rámci občanskoprávního řízení. Jde o situaci, kdy soud rozhodne, že žalovaná strana musí nejen nahradit skutečnou újmu, kterou způsobila žalující straně, ale i zaplatit částku, která má represivní i odstrašující funkci. Kromě anglosaských států existuje jen několik států s kontinentální právní tradicí, které umožňují v omezeném rozsahu ukládat exemplární náhradu škody. Práce poskytuje přehled platné právní úpravy v angloamerických jurisdikcích (Velká Británie, Austrálie, Nový Zéland, USA, Kanada) a v některých kontinentálních jurisdikcích (Québec, Filipíny, Itálie, Brazílie) a dále zmiňuje přesun k soukromoprávní regulaci jako vhodnějšímu nástroji pro vynucování práva v Evropské unii.

5.248 Právo na odpověď

Srovnávací studie, 11/2005, 26 str.

Autoři: Eva Medková, Jindřiška Sylllová, Pavel Bartůšek

Po stručném historickém exkurzu vývoje práva na odpověď se studie věnuje obecným teoretickým otázkám. Zmiňuje se o jednotlivých koncepcích tohoto práva, které se v jednotlivých právních úpravách vyskytují, a vyjadřuje se i k jeho vztahu k ochraně, kterou nabízí občanské právo. Pojednává i o úpravě, která byla doporučena pro členské státy Rady Evropy.

Těžiště studie spočívá v popisu jednotlivých právních úprav institutu práva na od-

pověď ve vybraných evropských státech. Struktura textu popisu jednotlivých úprav sleduje toto schéma: po vymezení pramenů práva je pozornost věnována obsahu samotného institutu a tomu, kdo je oprávněnou osobou. Dále je vymezen způsob, jakým se reaguje na žádost oprávněné osoby domáhající se svého práva, tzn. uveřejnění či odmítnutí odpovědi, a též je pojednáno o možnosti právní ochrany oprávněné osoby pro případ, že dojde k porušení práva. V některých případech jsou také stručně uvedeny instituty s právem na odpověď související.

5.245 Historie a současný stav restitučního zákonodárství

Studie, 8/2005, 32 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Veškeré restituční zákonodárství přijaté v Československu a v České republice po roce 1989 změnilo do té doby vzniklé a zavedené vlastnické vztahy. Začalo svým naplňováním vytvářet na zcela netradičních principech vlastnické vztahy nové. Nešlo však jenom o odstraňování křivd. Cílem bylo i v relativně krátké době přetvořit vlastnickou základnu v zemi a povětšinou státní majetek převést do rukou soukromých vlastníků. Historie a současný stav restitučního zákonodárství podává především přehled legislativy týkající se majetkových restitucí od roku 1945 do roku 2000. Součástí práce je také přehled několika judikátů Nejvyššího soudu a Ústavního soudu České republiky a nejvýznamnější judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Práce je rozdělena do šesti oddílů. První oddíl vymezuje pojem restituce a specifická období, ve kterých byla přijímána legislativa týkající se majetkových restitucí, tj. období let 1945–1948, 1968–1969 a období po roce 1989. Další oddíly jsou věnovány těmto jednotlivým obdobím majetkových restitucí. Následující samostatný oddíl pojednává o tzv. restituční tečce z hlediska přednosti aplikace speciálních restitučních zákonů přijatých po roce 1989 ve světle judikatury Nejvyššího soudu a Ústavního soudu České republiky. Tento oddíl analyzuje judikaturu Nejvyššího soudu a Ústavního soudu vzhledem k otázce vzájemného postavení restitučních a obecných předpisů. V závěru tohoto oddílu je konstatováno, že teprve počátkem roku 2005 se definitivně ustálila judikatura Nejvyššího a Ústavního soudu v otázce postavení restitučních a obecných předpisů a nastolila základ pro konečnou stabilizaci vlastnických vztahů v České republice a že byl zároveň proveden závazný výklad restitučních zákonů z hlediska jejich účelu a byla vyzdvižena jejich časová omezenost a exkluzivita ve vztahu k oprávněným osobám. V závěru oddílu je dále konstatováno, že s ohledem na judikaturu nejvyšších soudních orgánů České republiky, které judikovaly přednost speciálních restitučních zákonů před obecnými předpisy, lhůty pro uplatnění restitučních nároků zanikly, a že restituční nároky lze (vzhledem k datu vyhotovení práce) nadále uplatňovat pouze podle zákona č. 212/2000 Sb., tj. do 31. prosince 2006. Poslední oddíl je věnován nejvýznamnějším rozhodnutím Evropské komise pro lidská práva a Evropského soudu pro lidská práva proti České (a také Slovenské) republice vzhledem k majetkovým restitucím a dále ustálené judikatuře Evropského soudu pro lidská práva k článku 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě. Vyloženo je stručný obsah judikátů ve věcech Brežný a Brežný v. Slovenská republika, Des Fours Walderode v. Česká republika, Malhous

v. Česká republika, Poláčkovi a Gratzingerovi v. Česká republika. Vyloženy jsou také relevantní podstatné právní věty z výroku rozhodnutí ve věci Kopecký v. Slovenská republika.

5.233 Vydávání cestovních dokladů ve vybraných státech

Inf. podklad, 2/2005, 11 str.

Autor: Robert Vyklický

Způsob vydávání cestovních dokladů a podávání žádosti o ně významným způsobem ovlivňuje možnosti jejich získání v případech, že občan trvale bydlí v jiném státě. Komparace srovnává způsob žádosti a vydávání cestovních dokladů ve státech Evropské unie. Ze srovnání je možno vyvodit, že ne všechny státy se přizpůsobují faktickému zrušení překážek na hranicích mezi jednotlivými státy Evropské unie. K posílení mobility občanů je třeba omezit byrokracii a umožnit získání cestovního dokladu bez významných nákladů i těm, kteří mají trvalé bydliště v jiném státě.

5.229 Adopce

Studie, 12/2004, 25 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Studie obsahuje přehled právních úprav adopce ve vybraných členských státech EU – Belgii, Finsku, Francii, Irsku, Itálii, Německu, Nizozemí, Rakousku, Španělsku, Švédsku a Velké Británii. V závěru práce je uvedeno srovnání jednotlivých právních úprav z hlediska rozhodování, souhlasu rodičů, podmínky věku nebo věkového rozdílu, rozlišení adopce prosté a adopce úplné, účinků adopce, možnosti adoptovat i osoby zletilé nebo existence speciálních zákonů.

5.211 Trestněprávní úprava pomluy v členských státech EU, trestněprávní a občanskoprávní úprava pomluy ve Francii, Německu a Itálii

Studie, 9/2003, 36 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do dvou hlavních částí. V první části je uveden komplexní přehled trestněprávní úpravy pomluy v Belgii, Dánsku, Finsku, Irsku, Lucembursku, Nizozemí, Portugalsku, Rakousku, Řecku, Spojeném království, Španělsku a Švédsku. Ve druhé části je pak uveden podrobnější přehled trestněprávní i občanskoprávní úpravy pomluy ve Francii, Německu a Itálii.

Účelem studie bylo poskytnutí srovnávacích informací, aby bylo možno lépe posoudit návrh na zrušení trestněprávní úpravy pomluy v České republice. Při posuzování takového návrhu je důležité vnímat nejen formálněprávní úpravu členských států EU, ale i jejich ustálenou praxi. Většina členských států EU má sice trestněprávní úpravu pomluy, přitom však nejsou kritizovány za porušování svobody projevu. Jiné státy, vesměs nečlenské státy EU, využívají té samé právní úpravy k potlačování svobody projevu a různé nevládní či mezinárodní organizace jim proto doporučují, aby trestněprávní úpravy zrušily (např. Rumunsko). Česká republika se nachází na jistém rozhraní: nelze jednoznačně tvrdit, že by trestný čin pomluy

nebyl v praxi uplatňován, na druhé straně však nejde o institut, který by byl nějak systematicky užíván k potlačování svobody projevu či svobody médií.

5.210 Problematika právní úpravy registrovaného partnerství v Německu, Francii, Nizozemsku a Švédsku

Inf. podklad, 9/2003, 42 str.+ příloha – tabulka

Autor: Martin Kavěna

Materiál obsahuje podrobnou analýzu právní úpravy registrovaného partnerství v Německu, Francii, Nizozemsku a Švédsku v podobě úvodu, detailní srovnávací tabulky a doslovného překladu příslušných zákonů. Každá jurisdikce užívá jiného názvu k označení tzv. registrovaného partnerství: „životní partnerství“ (Německo), „občanský pakt solidarity“ neboli „PACS“ (Francie), „registrované partnerství“ (Nizozemí, Švédsko).

Ačkoli se v jednotlivých zákonných úpravách registrovaného partnerství vyskytují odlišnosti, existuje několik základních prvků, které jsou obsaženy ve všech úpravách. Zákon zpravidla stanoví, kdo může uzavřít registrované partnerství, požaduje oficiální akt registrace, upravuje majetkové vztahy registrovaných partnerů, jakož i práva a povinnosti partnerů. Zákon pak dále specifikuje proces zrušení registrovaného partnerství – srovnávací tabulka poskytuje detailní přehled těchto prvků v právní úpravě registrovaného partnerství v uvedených státech. Právní úpravy registrovaného partnerství lze rovněž klasifikovat na základě srovnání s tradičním institutem manželství. Materiál poukazuje na to, že zatímco v Nizozemsku a Švédsku se právní úprava registrovaného partnerství blíží institutu manželství, ve Francii a Německu jsou práva a povinnosti registrovaných partnerů mnohem více omezené.

5.198 Náhradní výchovná péče – ústavní výchova

Inf. podklad, 5/2003, 44 str.

5.197 Náhrada škody způsobené na zdraví

Inf. podklad, 5/2003, 11 str.

5.171 Podmínky a postupy pro stanovení smrti ve vybraných zemích Evropské unie

Inf. podklad, 10/2001, 26 str.

5.135 Zákony o registrovaném partnerství v Dánsku a Švédsku

Překlad, 4/1999, 16 str.

5.145 Adopce a pěstounská péče s mezinárodním prvkem

Inf. podklad, 11/1998, 24 str.

5.088 Právní vývoj institutu výživného na území našeho státu

Inf. studie, 4/1997, 28 str.

5.083 Autorské právo v právu ES*Inf. studie, 1/1997, 58 str.***5.049 Ochrana osobnosti proti zásahu médií***Inf.studie, 4/1996, 23 str.***5.051 Sňatky a rozvody v České republice***Inf. podklad, 3/1995, 4 str.***5.046 Hlavní instituty rodinného práva v evropských zemích***Inf. studie, 7/1994, 57 str.*

4. Správní právo – obecná část

5.342 Vyvlastnění kulturních, architektonických a jiných památek z pohledu mezinárodního práva, unijního práva a vnitrostátního práva vybraných sousedních států a ČR*Studie, 1/2014, 33 str.**Autor: Martin Kavěna*

Studie poskytuje srovnávací pohled na právní úpravu vyvlastňování kulturních, architektonických a jiných památek státem nebo místní samosprávou, např. z důvodu záchrany takové památky. Povinnost státu chránit památky je na jedné straně zakotvena v řadě mezinárodních dokumentů, na druhé straně však mezinárodní závazky České republiky stanoví přísná omezení pro případ vyvlastnění (taková omezení jsou například stanovena ve dvoustranných smlouvách o ochraně investic, ale též v mnohostranných úmlouvách o ochraně lidských práv a svobod v souvislosti s ochranou vlastnictví). Studie dále poskytuje srovnávací pohled na právní úpravu vyvlastňování památek v Německu, Polsku a na Slovensku, jakož i shrnutí platné právní úpravy v České republice.

5.338 Provozování výherních hracích přístrojů ve vybraných státech EU*Srovnávací studie, 12/2013, 20 str.**Autoři: Darina Šimková, Petra Bartošková*

Práce se zabývá právní regulací provozování výherních hracích přístrojů ve vybraných členských státech EU (Francie, Německo, Rakousko, Slovensko, Itálie, Polsko). Komparativní metodou jsou porovnávány konkrétní dílčí oblasti právní úpravy provozování výherních hracích přístrojů, a sice právní regulace počtu a druhu výherních hracích přístrojů, dalších požadavků na jejich provoz a systém regulace celých provozoven, systém výběru výnosů z provozu a poplatková politika, alokace výnosů a daňové zatížení provozovatele výherních hracích přístrojů, kontrola provozovatelů výherních hracích přístrojů, rozsah kontroly a případné rozdělení kontrolní funkce mezi obec a stát.

5.323 Právní úprava přestupků ve vybraných zemích Evropy se zaměřením na přestupky proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku

Srovnávací studie, 12/2011, 51 str.

Autoři: Tomáš Babka, Martin Kavěna, Petra Mylková, Jan Němec, Michal Pohl, Jindřiška Sylllová, Eva Tetourová

Práce se zabývá problematikou právní úpravy přestupků ve vybraných zemích Evropy, přičemž zvláštní důraz je věnován přestupkům v oblasti veřejného pořádku, občanského soužití a majetku. Práce se zaměřuje především na sankce udělované za tato protiprávní jednání a na postupy uplatňované, jestliže pachatel dobrovolně neplní uložené sankce. Mimo jiné se text zabývá také vymezením subjektů příslušných k projednávání takto spáchaných přestupků a postupů, které mohou být uplatněny, jestliže pachatel jedná při spáchání přestupku recidivně. Součástí této práce je také zodpovězení otázky, zda právní řády vybraných zemí umožňují postihovat dávky sociální povahy v případech nesplnění sankcí uložených za spáchaný přestupek.

5.319 Svobodný přístup k informacím v EU a ve vybraných státech

Srovnávací studie, 7/2011, 32 str.

Autoři: Eva Tetourová, Petra Mylková, Michal Pohl

Práce se zabývá aktuálně velmi diskutovanou problematikou svobodného přístupu k informacím, a to zejména z pohledu přístupu vybraných států k poskytování informací ve veřejném sektoru. Pozornost je věnována v první řadě právní úpravě tohoto tématu na úrovni Evropské unie, jejíž legislativa podstatným způsobem ovlivňuje úpravu této problematiky v jednotlivých členských státech. Další část práce je pak věnována přehledu podmínek pro přístup k informacím ve vybraných evropských státech, a to především ve vztahu k subjektům, které mají právo o informace žádat, druhu informací, na které mají právo, orgánům, které jsou povinny informace poskytovat, či postupu jednotlivých subjektů v procesu poskytování informací a jeho kontrole.

5.300 Liniové stavby ve vybraných státech EU

Studie, 10/2010, 20 str.

Autoři: Jan Pulda, Jindřiška Sylllová

Práce se zabývá procesem přípravy a povolování významných liniových staveb. Autoři dochází k závěru, že všechny uvedené státy upravují, ve srovnání s běžným stavebním řízením, zvláštním způsobem přípravu a povolování velkých liniových staveb. V žádném z analyzovaných států však neexistuje komplexní úprava určená společně pro všechny druhy liniových staveb.

5.270 Trestní odpovědnost právnických osob ve vybraných státech EU

Studie, 4/2007, 17 str.

Autor: Martin Kavěna

Práce poskytuje přehled veřejnoprávních postihů protiprávního jednání právnických osob s důrazem na trestněprávní odpovědnost. V první části práce jsou uvedeny nejčastější cíle veřejnoprávních postihů (prevence protiprávního jednání,

odplata za spáchaný čin, náprava pachatele) a zdůrazňuje se, že právní akty Evropské unie nevnučují členským státům jednotný regulační model odpovědnosti právnických osob. Postihy mohou spočívat jak ve správním, tak v trestním právu. Ve světě existují tři základní modely odpovědnosti právnických osob: americký model (trestní odpovědnost právnické osoby za širokou škálu jednání zaměstnanců firmy), anglický či francouzský model (více restriktivní model trestní odpovědnosti) a německý model (správní odpovědnost právnických osob).

5.238 Svátky ve vybraných zemích světa

Inf. podklad, 6/2005, 16 str.

Autor: Eva Medková

Tento informační podklad sestává ze dvou částí. V první části práce metodou taxativních výčtů informuje o státních svátcích, které jsou slaveny ve vybraných třiceti (převážně evropských) státech. Kromě českých, volně přeložených názvů jednotlivých svátků autoři uvádějí i názvy oficiální, a to vždy spolu s datem, na které svátky připadají v roce 2005.

Část druhá je věnována problematice přesunu svátků. Po osvětlení pojmu jsou uvedeny evropské země, jejichž úprava svátkového práva tyto přesuny umožňuje, a to vždy spolu se způsobem, jakým se tak děje.

Třetí část je zasvěcena vývoji svátkového práva v České republice. V historickém exkurzu směřovanému nejprve k neucelené rakousko-uherské úpravě se práce zabývá změnami, které přinesly jednotlivé zákony o státních svátcích. Věnuje se zlomu, který nastal zákonem 65/1925 Sb., reflektuje poválečnou právní úpravu provedenou zákonem č. 948/1946 Sb. a popisuje i stav, který na poli státních svátků existoval po vstupu zákona č. 93/1951 Sb. v platnost. Nakonec je zmiňována i úprava nynější, která dosavadní vývoj uzavírá.

Poslední část práce pojednává o svátku „Den matek“, o jeho historii i současnosti. Velmi krátce jsou v této části zmíněny i svátky „Den otců“ a „Den rodiny“.

5.233 Vydávání cestovních dokladů ve vybraných státech

Inf. podklad, 2/2005, 11 str.

Autor: Robert Vyklícký

Způsob vydávání cestovních dokladů a podávání žádosti o ně významným způsobem ovlivňuje možnosti jejich získání v případě, že občan trvale bydlí v jiném státě. Komparace srovnává způsob žádosti a vydávání cestovních dokladů ve státech Evropské unie. Ze srovnání je možno vyvodit, že ne všechny státy se přizpůsobují faktickému zrušení překážek na hranicích mezi jednotlivými státy Evropské unie. K posílení mobility občanů je třeba omezit byrokracii a umožnit získání cestovního dokladu bez významných nákladů i těm, kteří mají trvalé bydliště v jiném státě.

5.174 Obecné zásady a mezinárodní standardy výkonu státní služby

Inf. podklad, 2/2002, 10 str.

5.166 Právní úprava vyvlastnění

Inf. podklad, 1/2001, 23 str.

II. Mezinárodní politika

1. Evropská unie

5.340 Projekt evropského veřejného žalobce

Srovnávací studie, 12/2013, 23 str.

Autoři: Eva Tetourová, Markéta Škorová

Práce reaguje na předložení legislativního balíčku EU týkajícího se zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce a s ním spojené reformy Eurojustu v polovině roku 2013. Jejím cílem je informovat o počátcích těchto iniciativ a jejich vývoji až do současnosti, včetně právního rámce pro zřízení Úřadu. Práce nabízí srovnání mezi navrhovanou podobou Úřadu podle předchozích projektů a aktuálně navrhovanou podobou podle zmíněného legislativního balíčku, který představuje vůbec první konkrétní iniciativu Komise na jeho zřízení. V návaznosti na charakteristiku jednotlivých návrhů balíčku se práce věnuje také dosavadním výsledkům jejich projednávání, včetně aktuálního postoje České republiky k této otázce a výhledu do budoucna.

3.172 Přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

studie, 5/2013, 14 str.

Autoři: Vladimíra Pejchalová Grünwaldová, Klára Urbanová

Přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod je diskutovaným tématem již od konce 70. let 20. století. Se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost dne 1. prosince 2009 se přistoupení EU k Úmluvě stalo pro EU povinností – podle čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii „Unie přistoupí k Evropské Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Přistoupení k této úmluvě se nedotkne pravomocí Unie vymezených Smlouvami“. Práce pojednává o souvislostech přistoupení EU k úmluvě a mapuje dosavadní přípravné kroky k přistoupení. Obsahuje i judikaturu ke vztahu práva EU a Úmluvy.

3.130 Komentář k návrhu Smlouvy o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii

Studie, 6/2012, 29 str.

Autoři: Kolektivo OZEU

Cílem práce je podrobná analýza a výklad jednotlivých ustanovení Smlouvy o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii. Zabývá se souvislostmi jejího vzniku, vztahem nově zaváděných pravidel a stávajícího primárního práva EU i otázkou přenosu pravomocí na unijní orgány. Věnuje se též kontextu dalších iniciativ směřujících ke snížení zadlužení členských států a k jejich těsnější spolupráci v oblasti hospodářských politik. Součástí práce je přehled, jak členské státy plní kritéria veřejného dluhu a schodku veřejných financí.

3.119 Empirický výzkum na téma projednávání evropských záležitostí v národních parlamentech členských států EU v roce 2010

Studie, 9/2011, 16 str.

Autor: Klára Urbanová

Cílem této práce je na vybraných ukazatelích zmapovat a komparativně zhodnotit aktivity vybraných národních parlamentů / parlamentních komor v rámci projednávání evropské agendy v roce 2010. Práce poskytuje jak statistický přehled činnosti vybraných národních parlamentů / parlamentních komor, tak i základní přehled o odlišném přístupu k projednávání evropské agendy v národních parlamentech členských států EU v roce 2010. Práce byla vypracována za účasti zástupců členských států v Evropském parlamentu.

3.097 Změna základacích smluv EU – zavedení evropského mechanismu stability

Studie, 1/2011, 10 str.

Autoři: Marcela Cupalová, Daniela Dupláková

Smlouva o Evropské unii ve znění Lisabonské smlouvy (dále jako SEU), jež vstoupila v platnost dne 1. prosince 2009, v čl. 48 odst. 6 nově upravuje možnost zjednodušeného přijímání změn části třetí Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy (dále jako SFEU). V současné době je na evropské úrovni projednáván první návrh změny SFEU, jež má být uskutečněn prostřednictvím zjednodušeného postupu. Impulsem k této změně byla snaha o zajištění finanční stability členských států Evropské unie, které jsou zároveň součástí eurozóny (Evropský mechanismus stability). Studie v první části přináší výklad vnitrostátní procedury schvalování zjednodušené změny Smlouvy a ve druhé části popisuje samotný mechanismus stability, který má být touto procedurou zaveden.

5.306 Důchodová reforma – role členských států a EU

Studie, 1/2011, 8 str.

Autor: Michal Pohřil

Práce se zabývá velmi aktuálním tématem důchodové reformy, přičemž zohledňuje především evropské aspekty této problematiky. Ačkoliv je důchodová reforma především vnitřní záležitostí členských států, vzhledem k tomu, že ovlivňuje i jiné oblasti než jen oblast penzijního zabezpečení, např. fiskální, či politiku zaměstnanosti, je předmětem pozornosti EU. Cílem studie je zhodnocení přístupu EU k problematice důchodových reforem, a to především z hlediska právního.

1.212 Revize jednacích řádů národních parlamentů EU v souvislosti s Lisabonskou smlouvou

Studie, 12/2010, 13 str.

Autor: Klára Urbanová

Lisabonská smlouva, která vstoupila v účinnost dnem 1. prosince 2009, přinesla celou řadu nových mechanismů a postupů, které umožňují národním parlamentům aktivnější zapojení do legislativního procesu EU a evropských záležitostí obec-

ně. Tato práce přináší přehled změn jednacích řádů některých zemí EU, které se týkají zapojení národních parlamentů do těchto procesů.

3.088 Možnosti parlamentní spolupráce v oblasti vnějších vztahů po Lisabonské smlouvě

Inf. podklad, 9/2010, 8 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Jan Němec

Vzájemná spolupráce parlamentů členských zemí EU, resp. spolupráce vnitrostátních parlamentů a Evropského parlamentu, je kromě již institucionalizované podoby (např. COSAC, setkání zástupců EP a vnitrostátních parlamentů, setkání výborů pořádaných parlamentem předsednické země) určována také postupem evropské integrace. V této souvislosti je v materiálu zohledněno nové smluvní uspořádání primárního práva, které vytvořila Lisabonská smlouva, a některé návrhy, které se objevují v souvislosti s platností nového uspořádání primárního práva.

3.089 Evropská služba pro vnější činnost

Inf. podklad, 9/2010, 5 str.

Autor: Klára Urbanová

Jednou z klíčových změn, které přinesla Lisabonská smlouva je vytvoření funkce Vysokého představitele pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, který předsedá Radě EU pro vnější vztahy a který je zároveň místopředsedou Evropské komise. Institucionálně se tak propojily dvě klíčové složky zahraniční politiky EU. Na tento post byla navržena dne 19. listopadu 2009 na neformálním zasedání šéfů států a vlád členských států EU v Bruselu Catherine Ashton z Velké Británie. Stalo se tak těsně před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost dne 1. prosince 2009. Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ), někdy také označovaná jako diplomatický sbor Evropské unie, je poté zcela novým útvarem, jenž přináší Lisabonská smlouva.

5.298 Boj proti diskriminaci, přímý horizontální účinek směrnic na případu Mangold

Studie, 9/2010, 8 str.

Autor: Marek Chmel

Případ Mangold je jedním z dalších střípků mozaiky komplikovaného vztahu Soudního dvora EU na straně jedné a národními soudy jednotlivých členských států na straně druhé. Signifikantním je zejména vztah mezi Soudním dvorem a německým Spolkovým ústavním soudem, který již vytvořil na toto téma poměrně bohatou judikaturu. Přitom stav kooperace je do jisté míry žádoucím stavem pro obě strany. Diskutovaný případ se týká transpozice antidiskriminační směrnice, i když případ sám o sobě není ani tolik zajímavý pro samotnou antidiskriminační směrnici, jako spíše pro obecné otázky, velmi úzce související se základními principy, na kterých stojí celé evropské právo, ale i s principy, na základě kterých by měly národní soudy se Soudním dvorem spolupracovat. V práci je tak diskutováno přiznání přímého horizontálního účinku směrnice či problematika ústavních tradic společných členským státům.

3.082 Společná zahraniční a bezpečnostní politika Unie po Lisabonské smlouvě

Studie, 6/2010, 12 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Studie popisuje institucionální a rozhodovací rámec společné zahraniční a bezpečnostní politiky v kontextu změn, které v této oblasti přinesla Lisabonská smlouva. Společná zahraniční a bezpečnostní politika je Lisabonskou smlouvou prostřednictvím společných cílů propojena s dalšími činnostmi Unie, které mají dopad na unijní vnější vztahy, jako je např. společná obchodní nebo rozvojová politika. S tím souvisí vytvoření nové funkce Vysokého představitele Unie pro zahraniční vztahy a bezpečnostní politiku, který personálně propojuje činnost Rady a Komise v oblasti vnějších vztahů. V oblasti rozhodovacích procesů k žádné podstatné změně nedošlo, nadále je smluvně chráněn státní zájem, který umožňuje členskému státu vetovat rozhodnutí. Autor konstatuje, že i přes výrazné změny, které Lisabonská smlouva přináší, především pokud jde o institucionální strukturu společné zahraniční a bezpečnostní politiky a její propojení s vnějšími vztahy Unie prostřednictvím společných cílů, společná zahraniční a bezpečnostní politika je i nadále vytvořena jako svébytný pilíř evropské integrace.

1.204 Lisabonská smlouva a vnitrostátní parlamenty

Sudie, 5/2010, 20 str.

Autor: František Čákr

Role vnitrostátních parlamentů na unijní úrovni je v posledních letech stále posilována. Již před přijetím Lisabonské smlouvy vnitrostátní parlamenty aktivně monitorovaly a připomínkovaly návrhy unijní legislativy a s přijetím Lisabonské smlouvy se tato úloha ještě posiluje. Práce přináší přehled aktuálních změn, které vnitrostátním parlamentům Lisabonská smlouva přináší, a věnuje se také meziparlamentní spolupráci, která je základním předpokladem realizace některých nově zavedených kontrolních mechanismů.

1.203 Přehled změn kompetencí a legislativních postupů v Lisabonské smlouvě a jejich možné dopady na orgány České republiky

Srovnávací studie, 1/2010, 20 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Helena Paldusová, Filip Ficner a kol.

Přehled změn kompetencí orgánů Evropské unie, který je obsažen v Lisabonské smlouvě, vychází ze zkušeností z dosavadních změn základních smluv, na nichž spočívá Evropská unie. Prozatím nebyla v žádném státě zpracována ze strany národní exekutivy komplexní analýza dopadů Lisabonské smlouvy, která by byla veřejně přístupná.

3.081 Listina základních práv Evropské unie a česká „výjimka“ z Listiny

Studie, 11/2009, 13 str.

Autoři: Marek Chmel, Jindřiška Sylllová

Bruselský summit Evropské rady přijal dne 30. 10. 2009 protokol k závěrům předsednictví. Protokol o uplatňování Listiny základních práv v České republice spočívá

v tom, že se Česká republika začleňuje do protokolu č. 30 o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie v Polsku a ve Spojeném království. Protokol č. 30 je už začleněn do Lisabonské smlouvy v jejím sjednaném znění. Znění protokolu pro Českou republiku bude (po jeho začlenění do smluvního základu v rámci přístupové smlouvy) shodné jako pro ostatní dva státy. Protokol č. 30 má dva články, dá se však rozdělit do 3 částí. Článek 1 odst. 1 se týká Listiny základních práv EU jako celku, článek 1 odst. 2 se v podstatě týká sociálních práv, článek 2 se týká interpretace určitých pojmů použitých v rámci Listiny základních práv EU. Protokol č. 30 Lisabonské smlouvy a tedy i „český“ protokol, až bude začleněn do smluvního základu EU, vytvoří pro Soudní dvůr více explicitních překážek, pokud by snad chtěl rozšířit pravomoci EU i mimo dosud dané hranice a aplikovat Listinu základních práv EU jako obecně a přímo účinné právo EU. Po prozkoumání protokolu je nutno konstatovat, že obyvatelé České republiky přijetím „českého“ protokolu o žádná práva (ve srovnání s ostatními členskými státy EU) nepřichází. Vnitrostátní soudy i Soudní dvůr nebo další orgány budou moci použít všechna ustanovení Listiny základních práv EU pro interpretaci výkonu všech smluvních pravomocí Unie jak v České republice, tak ve shodném rozsahu v ostatních členských státech.

3.080 K právnímu charakteru irských záruk

Studie, 7/2009, 11 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Ratifikační proces Lisabonské smlouvy v České republice dosud nebyl ukončen. Prezident republiky uvádí několik závažných důvodů, které mu podle jeho názoru umožňují pozdržet konečný úkon stvrzující ratifikaci Lisabonské smlouvy orgány České republiky. Tato stať odpovídá na otázku, zda jsou irské záruky mezinárodní smlouvou a jaký mají právní charakter.

1.200 Statut poslanců Evropského parlamentu

Studie, 8/2009, 5 str.

Autor: Jan Pulda

Evropský parlament svým rozhodnutím ze dne 28. 9/2005 přijal nový statut poslanců Evropského parlamentu (2005/684/ES) s účinností od 14. července 2009. Statut se zabývá primárně otázkami poslaneckých náhrad, penzí, danění příjmu poslanců Evropského parlamentu, individuálními platbami apod.

1.196 Lisabonská smlouva: nové možnosti a trendy meziparlamentní spolupráce

Výtah ze studie, 6/2009, 16 str.

Zpracoval: Martin Kuta

Studie Andrease Maurera představuje dosavadní vývoj spolupráce národních parlamentů a Evropského parlamentu v procesu evropské integrace, pojednává o současném stavu meziparlamentní spolupráce a hodnotí možnosti budoucí spolupráce národních parlamentů v rámci legislativního a institucionálního rámce vytvořeného Lisabonskou smlouvou. Studie byla zveřejněna na výroční konferenci Evropského centra pro výzkum a dokumentaci parlamentů (ECPRD) konané ve dnech

9.–11. října 2008 v Bruselu na půdě Evropského parlamentu. V teoretické rovině se zabývá hledáním optimální formy meziparlamentní spolupráce, coby nástroje pro odstranění demokratického deficitu a zprůhlednění rozhodovacích procedur Evropské unie.

1.198 Majetkové nároky sudetských Němců ve vazbě na Lisabonskou smlouvu

Studie, 6/2008, 17 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Povinnost členských států dodržovat základní práva upravená v Listině EU může Soud EU posuzovat jen tehdy, pokud členské státy jednájí v rámci práva EU. Problematika restitucí a další problematika dekretů prezidenta republiky nespadá do práva EU vymezeného ve zvláštních člancích zakládacích smluv a proto nemohou být dekreta a akty vzniklé jejich aplikací Soudem EU posuzovány. Pokud se jedná o možnost vyloučení použití Listiny EU na posuzování aktů v některém členském státu, není Protokol o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie v Polsku a ve Spojeném království skutečným nástrojem, který by tuto možnost přinášel. Odst. 2 protokolu naznačuje, že protokol nepředstavuje žádnou výjimku. Protokol pouze říká, že je přijat, „aby se předešlo jakékoliv pochybnosti“. Protokol pouze potvrzuje, že Listina EU nerozšiřuje působnost soudu EU posuzovat národní předpisy a jiné akty, pokud se tyto netýkají uplatňování práva EU. Z tohoto hlediska pouze potvrzuje pojetí, které bylo vysvětleno výše, tedy to, že soud EU nemá pravomoc posuzovat soulad aktu netýkajícího se práva EU s ustanoveními Listiny EU. I když Česká republika nevyjednala stejnou úpravu protokolu, jako má Velká Británie a Polsko, nic to nemění na rozsahu aplikace ustanovení Listiny EU na naše právo. Tomu odpovídá i Prohlášení České republiky k Listině základních práv EU, které bylo připojeno k závěrečnému aktu Lisabonské konference. Z výše naznačeného je možno uzavřít, že dekreta prezidenta republiky nebo akty vzniklé jejich aplikací splňují náležitosti stanovené v čl. 52 Listiny EU pouze tehdy, pokud by se jimi „uplatňovalo“ právo EU. Pokud tomu tak není (přičemž je nutno brát na zřetel i časové hledisko), není Listina EU použitelná a soud EU proto nemůže dekret nebo akt podle ní posuzovat.

3.078 14. společné zasedání ministrů zahraničí EU a ministrů zahraničí skupiny Rio Praha, Česká republika, 11. – 14. 5. 2009

Inf. podklad, 5/2009, 25 str.

Autor: Jan Němec

Zasedání ministrů zahraničí Evropské unie a zemí Rio Group (skupiny Rio) patřilo mezi největší akce pořádané v rámci českého předsednictví EU. Zúčastnili se ho zástupci všech členských zemí Evropské unie a 23 zemí Latinské Ameriky a Karibské oblasti. Za Evropskou unii byli dále jednáním přítomni Benita Ferrero-Waldnerová, komisařka pro vnější vztahy a evropskou politiku sousedství, zastupující Evropskou komisi, Manuel dos Santos, místopředseda Evropského parlamentu a José Ignacio Salafranca, člen Evropského parlamentu a spolupředseda Euro-Latinoamerického parlamentního shromáždění. Ze strany Rio Group se k jednáním připojil také Enrique Iglesias, generální tajemník Generálního iberoamerického sekretariátu.

3.077 Evropská politika sousedství*Studie, 4/2009, 17 str.**Autoři: Karel Hlaváček, Martin Kuta*

Projekt Evropské politiky sousedství (ENP) byl zahájen v roce 2004 jako reakce na probíhající rozšíření EU, které vedlo k potřebě navázat vztahy s budoucími sousedy EU. Jedná se o politiku bližší spolupráce s vybranými zeměmi založenou na společně sdílených hodnotách (demokracie a lidská práva, právní stát, dobrá veřejná správa, tržní ekonomika a trvale udržitelný rozvoj). Východní partnerství (Eastern Partnership, VP) je iniciativa EU realizovaná v rámci Evropské politiky sousedství (ENP). Týká se šesti států ležících ve východním sousedství EU: Arménie, Ázerbajdžán, Běloruska, Gruzie, Moldavska a Ukrajiny. Partnerství předpokládá podstatné posílení především politických vztahů se zmíněnými zeměmi v podobě uzavření nové generace asociačních dohod, prohloubení ekonomické spolupráce, usnadnění cestování, zdokonalených opatření v oblasti energetické bezpečnosti a nárůstu finanční pomoci ze strany EU. Cílem této iniciativy je přiblížit zúčastněné země Unii a přispět ke stabilitě, lepšímu vládnutí a ekonomickému vývoji.

2.090 Finanční rámec po roce 2013*Studie, 3/2009, 10 str.**Autor: Marcela Cupalová*

Víceletý finanční rámec zobrazuje priority unijní politiky ve finančním vyjádření a má zajistit střednědobou konzistentnost politiky, předvídatelnost zdrojů pro unijní politiky a rozpočtovou disciplínu, tj. že výdaje budou vydávány správným způsobem a v rámci limitů přístupných zdrojů. Současný finanční rámec EU pro období 2007 – 2013 byl schválen po dlouhém přípravném a vyjednávacím procesu v květnu 2006. Protože Evropská unie v současnosti čelí novým úkolům a problémům (změna klimatu, energetická bezpečnost, migrace, ale také případná další rozšíření aj.), dohodly se v roce 2006 Evropský parlament, Rada EU a Evropská komise na zásadním přezkumu rozpočtu EU. Komise byla vyzvána k provedení komplexního hloubkového přezkumu zaměřeného na všechny aspekty výdajů EU, včetně společné zemědělské politiky, a zdrojů, včetně úlevy pro Spojené království, a k následnému podání zprávy v letech 2008/2009.

2.089 Regionální politika EU*Inf. studie, 2/2009, 44 str.**Autor: Josef Palán*

Vymezení pojmu „regionální politika“ a důvody jejího vzniku. Cíl regionální politiky na úrovni Evropské unie. Hlavní legislativní akty regionální politiky a jejich obsahové zaměření. Rozdělení území Evropské unie na tzv. NUTS jednotky a zavedení „klasifikace územních statistických jednotek“ (z francouzského La nomenclature des unités territoriales statistiques). Základní charakteristika hierarchických úrovní NUTS. Regiony způsobilé pro cíl „Konvergence“ a pro přechodný režim cíle „Konvergence“ (tzv. „phasing-out“). Státy způsobilé pro čerpání z Fondu soudržnosti

a pro přechodný režim Fondu soudržnosti. Principy regionální politiky. Financování regionální politiky. Regionální politika v České republice. Zhodnocení politiky soudržnosti po rozšíření EU.

3.075 Opatření Evropské unie v reakci na světovou finanční krizi

Studie, 2/2009, 15 str.

Autor: Marcela Cupalová

Práce monitoruje hlavní opatření Evropské unie přijatá v reakci na světovou finanční krizi. Obsahuje jednak přehled závěrů jednotlivých Rad ministrů financí (ECO-FIN) a Evropských rad, jednak také opatření Evropské komise. Opatření Evropské komise zahrnují dočasné uvolnění pravidel pro státní podpory a směrnice pro členské země, jak mohou rekapitalizovat své finanční instituce v kontextu současné finanční krize, aby byly stabilizovány finanční trhy a zajištěna adekvátní úroveň půjček společností, ale zároveň nedošlo k významným narušením konkurence v souladu s pravidly EU o státní pomoci. Práce dále obsahuje přehled opatření v rámci Plánu evropské hospodářské obnovy, vydaného Komisí, který má prostřednictvím fiskálních stimulů a strukturálních opatření přispět k řešení současné finanční krize.

1.194 Změna ústavní a právní úpravy v souvislosti s přijetím Lisabonské smlouvy v Německu

Studie, 1/2009, 15 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

V r. 2008 bylo připraveno spolu s Lisabonskou smlouvou několik dokumentů, které měly doprovázet Lisabonskou smlouvu při jednání ve Spolkovém sněmu. Kromě Zákona k Lisabonské smlouvě, který odpovídá duálnímu vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva v Německu, a který má zmocňovací a transformační funkci pro znění smlouvy ve vztahu k německému právnímu řádu, byly připraveny: Zákon pozměňující Základní zákon, který má vstoupit v účinnost spolu s Lisabonskou smlouvou a Zákon provádějící Lisabonskou smlouvu (tzv. Begleitgesetz). Tento zákon nakonec nebyl schválen, protože podle judikatury Spolkového ústavního soudu by měl prováděcí zákon vstoupit v platnost až po vstupu v účinnost zákona, který je jím prováděn. Zákon pozměňující základní zákon se týká jen tří záležitostí. Nový odstavec čl. 23 upravuje žalobu k ESD. Obě komory mají právo samostatně podat žalobu kvůli porušení subsidiarity a proporcionality, Spolkový sněm je povinen podat žalobu dokonce na návrh jen ¼ všech svých členů. Dále odstavec upravil možnost připuštění hlasování ve Spolkovém sněmu odlišnými většinami od většin běžných stanovených v Základním zákoně. To znamená, že v případech aplikace práv komor parlamentu ze smlouvy EU může zákon stanovit, že komory budou o těchto záležitostech rozhodovat jinými většinami, než obecně stanoví Základní zákon. Dále byla přidána práva výboru pro záležitosti EU Spolkového sněmu – zákon může výbor zmocnit, aby vykonával práva, která jsou dána Spolkovému sněmu smluvním základem EU. (Dále bylo změněno jedno ústavní ustanovení, které se netýká práva EU.)

2.087 Reforma rozpočtu EU

Studie, 10/2008, 14 str.

Autor: Marcela Cupalová

Evropská Unie v současnosti čelí novým úkolům a problémům jako je změna klimatu, energetická bezpečnost, migrace, ale také případná další rozšíření, proto se Evropský parlament, Rada EU a Evropská komise dohodly v roce 2006 na zásadním přezkumu rozpočtu EU. Komise byla vyzvána k provedení komplexního hloubkového přezkumu zaměřeného na všechny aspekty výdajů EU, včetně společné zemědělské politiky, a příjmových zdrojů EU, zahrnujících i úlevu pro Spojené království, a k následnému podání zprávy v letech 2008/2009. Práce se v úvodu zabývá směřováním prostředků v rámci současné finanční perspektivy pro období 2007–2013 a podává přehled obecných návrhů Evropské komise k revizi rozpočtu, které komise předložila veřejné debatě ve svém Sdělení Reformovat rozpočet: změnit Evropu. Dále analyzuje jednotlivé výdajové kapitoly a podkapitoly rozpočtu. Zaměřuje se především na jejich přínos k plnění cílů Lisabonských strategie, tj. ambiciózního cíle EU stát se do roku 2010 „nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou na světě, schopnou udržitelného hospodářského růstu, s větším počtem lepších pracovních míst a s větší sociální soudržností“ a především na dva prioritní cíle, které byly stanoveny při přehodnocení Lisabonské strategie v březnu 2005, tj. růst a zaměstnanost. Identifikuje také témata, která budou pravděpodobně diskutována při přezkumu rozpočtu, včetně postojů jednotlivých členských zemí, a pravděpodobné scénáře dalšího vývoje jednotlivých politik a jejich financování. Další část práce se zabývá příjmovou stránkou rozpočtu, především oblastmi, které budou při přezkumu pravděpodobně diskutovány a uvádí také stanoviska jednotlivých členských států. Poslední část nastiňuje na příkladu Spolkové republiky Německo relativní shodu ve stanoviscích jednotlivých politických stran v rámci zemí EU.

3.073 Jak rozumět Protokolu Lisabonské smlouvy o Polsku a Velké Británii?

Studie, 7/2008, 5 str.

Autoři: Jindřiška Syllřová, Martin Kuta

Práce je výtahem článku M. Douřana, významného odborníka na evropské právo. Způsob, jak neutralizovat dopad Protokolu o uplatňování Listiny základních práv EU v Polsku a ve Spojeném království, který je součástí Lisabonské smlouvy, spočívá v konstatování, že Listina základních práv Unie pouze znovu potvrzuje práva a principy existující v unijním právu – Protokol se snaží vyjasnit určité aspekty použití Listiny ve vztahu k právu Spojeného království a Polska, zejména nakolik budou moci být ustanovení Listiny základních práv Unie žalovatelná před soudy těchto dvou států. Protokol není určen k žádnému novému právnímu účinku, pouze objasňuje následky právních závazků ukládaných unijním právem, zejména proto, že obyvatelstvo VB a Polska trpělo nejistotami a pochybnostmi.

3.070 Příprava priorit francouzského předsednictví

Studie, 4/2008, 10 str.

Autor: Daniela Dupláková

Informační podklad 3.070 se věnuje přípravám francouzského předsednictví, v rámci kterého má Francie čtyři hlavní priority, a to: energetickou politiku, imigraci, životní prostředí a evropskou bezpečnostní politiku. Dále se chce Francie zaměřit na reformu společné zemědělské politiky a vytvoření Unie pro Středomoří.

3.062 Vnější aspekty energetické bezpečnosti Evropské unie (Energetická poloha EU, vztahy s okolními regiony, perspektivy začlenění energetiky do Společné zahraniční a bezpečnostní politiky)

Studie, 1/2008, 38 str.

Autor: Václav Štěrba

Evropská energetická politika je dlouhodobě na předním místě v agendě Evropské unie. Diskuse na Evropské radě (8.–9.3. 2007) a přijetí Akčního plánu pro období 2007–2009 není koncem, nýbrž začátkem dalšího procesu, který bude dominovat programům všech následujících předsednictví, ke kterému se bude vyjadřovat Evropský parlament, a který bude soustavně sledován i ze strany národních parlamentů členských států. Cílem tohoto materiálu je poskytnout komplexní informační zájem k problematice energetické bezpečnosti – a to s důrazem na provádění vnější politiky EU či možné zahrnutí vnějších energetických vztahů do Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU.

1.189 Lisabonská smlouva

Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování Evropské unie

Konsolidace znění Smlouvy o EU a Smlouvy o ES Lisabonskou smlouvou – neoficiální znění.

Autor: Jana Francová, 12/2007, 150 – 300 str.

Lisabonská smlouva navrhuje změnit velmi zásadním způsobem stávající znění Smlouvy o Evropské unii i Smlouvy o Evropském společenství, nově nazývané Smlouvy o fungování Evropské unie. Přestože Lisabonská smlouva dosud nevstoupila v platnost, Parlamentní institut připravil konsolidované znění základních smluv ve znění Lisabonské smlouvy. Jde o jedinou, byť neoficiální, konsolidaci dostupnou v českém jazyce, zpracovanou ve dvou verzích (s vyznačenými změnami a ve formě čistého textu).

1.188 Co nového by měla přinést Lisabonská smlouva?

Studie, 12/2007, 56 str.

Autoři: H. Bendová, F. Čákr, F. Ficner, J. Francová, M. Kavěna, M. Kusák, J. Kust, J. Palán, L. Pítrová, V. Štěrba

Práce přináší podrobnou analýzu změn Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o Evropském společenství, tak jak byla provedena tzv. Lisabonskou smlouvou. Soustřeďuje se přitom na zásadní změny ve fungování Unie, unijních institucí a vybraných politikách. Přílohou je srovnávací tabulka změn v rozhodovacích postupech.

3.069 Společná zahraniční a bezpečnostní politika Evropské unie v návrhu Reformní smlouvy

Studie, 10/2007, 18 str.

Autor: Václav Štěrba

Cílem této Informační studie je poskytnout přehled o fungování Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU, důvodech pro její reformu a metodě této reformy. Hned po podpisu smlouvy v prosinci 2007 se začnou realizovat její ustanovení týkající se Evropského útvaru pro vnější činnost, tak aby tento byl se vstupem smlouvy v platnost plně připravený zahájit svoji činnost. Nastavení pravidel pro fungování tohoto útvaru a vytvoření podmínek pro práci „nového“ Vysokého představitele přitom zásadně ovlivní budoucí podobu zahraničních vztahů EU a tím i pozici Unie na světové scéně.

3.067 Summit EU-Kanada

Studie, 5/2007, 12 str.

Autor: Václav Štěrba

4. června 2007 proběhl v Berlíně vrcholný summit mezi EU a Kanadou. Zabýval se zejména zahraničně-bezpečnostními otázkami, rozvojem ekonomického partnerství a spoluprací v oblastech změny klimatu a energetiky. Pro Českou republiku byla zvláště důležitá diskuse týkající se vízové nereciprocit. Tento materiál popisuje vývoj před-summitových jednání a utváření společné unijní pozice.

5.275 Návrh reformy společné organizace trhu s ovocem a zeleninou

Inf. podklad, 5/2007, 13 str.

Autor: Josef Palán

Informační materiál pro jednání Výboru pro evropské záležitosti dne 18. května 2007.

5.274 Návrh reformy společné organizace trhu s vínem

Inf. podklad, 5/2007, 16 str.

Autor: Josef Palán

Informační materiál pro jednání Výboru pro evropské záležitosti dne 18. května 2007.

5.273 Reforma společné zemědělské politiky EU

Inf. podklad, 5/2007, 13 str.

Autor: Josef Palán

Informační materiál pro jednání Výboru pro evropské záležitosti dne 18. května 2007.

1.183 Co nového by měla přinést „Reformní smlouva“

Studie, 7/2007, 28 str.

Autoři: H. Bendová, F. Čákr, F. Ficner, J. Francová, M. Kavěna, M. Kusák, J. Kust, J. Palán, L. Pítrová, V. Štěrba

Výsledek jednání Evropské rady ve dnech 21.–23. června 2007. Text se po obsa-

hové stránce opírá především o Mandát pro mezivládní konferenci, která bude zahájena 23. července 2007. Mandát byl odsouhlasen na Evropské radě ve dnech 21.–22. června 2007. Protože reforma smluvního základu EU bude vycházet převážně z návrhu Smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu, odkazuje se v textu na některé její části. Podrobné vysvětlení změn, které tato smlouva obsahovala, přináší publikace Syllová, Pítrová, Svobodová a kol. Ústava pro Evropu: komentář. Praha: C.H. Beck, 2005.

5.278 Energetický balíček Evropské komise jako počátek nové energetické politiky EU

Studie, 7/2007, 33 str.

Autoři: Filip Ficner, Martin Kusák

Práce je zaměřena na energetickou politiku EU a reaguje na zásadní a aktuální téma přezkumu energetické politiky Unie. Shrnuje vývoj bezprostředně předcházející předložením tzv. energetického balíčku Komise, hlavního bodu přezkumu, a popisuje východiska a aktuální témata, ze kterých vzešel. Studie dále analyzuje tento soubor dokumentů, doplňuje postoj členských států EU vyjádřený přijatými závěry Evropské rady v březnu 2007 a připojuje výhled na další kroky, které budou následovat a měly by vyústit v návrh souboru legislativních opatření. Práce vychází z komplexního přístupu k aspektům energetické politiky zohledňujícího vazby na další politiky úzce související s oblastí energetiky. Právě nutnost širšího pojetí a komplexnějšího přístupu k energetice byla zcela zásadním motivem k revizi dosavadní politiky a konstituování nové energetické politiky Unie.

5.276 Mezinárodní trestní soud – právní základ, činnost a varianty ratifikace v ČR

Studie, 5/2007, 19 str.

Autor: Martin Kavěna

Práce popisuje obsah Římského statutu, který upravuje činnost Mezinárodního trestního soudu, a podává informace o přípravách na ratifikaci Římského statutu Českou republikou, včetně předpokládaného dopadu ratifikace na státní rozpočet. Ve druhé části jsou uvedeny zahraničněpolitické souvislosti případné ratifikace – dopad na vztah ČR–USA a ČR–EU. Třetí část poskytuje přehled aktuální činnosti ICC – vyšetřování zločinů spáchaných v konfliktech v Ugandě, Demokratické republice Kongo, Středoafričské republice a Súdánu-Dárfúru. Závěrečná část práce se pak zabývá otázkou souladu Římského statutu s ústavním pořádkem České republiky.

3.066 Súdán / Dárfúr (Vývoj a stav konfliktu v Dárfúru, rezoluce Rady bezpečnosti OSN, působení Evropské unie)

Studie, 5/2007, 11 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Václav Štěrbá

Informační podklad přináší aktuální informace k vývoji v súdánské provincii Dárfúr a s ním souvisejícím aktivitám Rady bezpečnosti OSN a dalších mezinárodních aktérů (Africká unie, Mezinárodní trestní soud, Evropská unie). Studie též postihuje

politický systém Súdánu a charakter jeho ekonomiky a obsahuje podrobnější exkurz do vývoje konfliktu v Dárfúru.

3.065 Strategie Evropské unie pro střední Asii

Studie, 5/2007, 13 str.

Autoři: Michal Hylš, Václav Štěřba

Po dokončení pátého rozšíření (o Bulharsko a Rumunsko) a v souvislosti se vznikem Evropské politiky sousedství – která zahrnuje i státy jižního Kavkazu – se region střední Asie dostal do bezprostřední blízkosti EU. Region má pro EU význam v mnoha směrech. Tradiční unijní zájem je ekonomický – zdroj nerostných surovin, zejména ropy a zemního plynu – a dále bezpečnostní. Tato studie se věnuje strategickému dokumentu, který po svém přijetí Evropskou radou v červnu 2007 tvoří základní rámec pro politiku členských států EU vůči tomuto regionu.

5.271 Otázky spojené se začleněním Průmské úmluvy do právního rámce ES/EU

Studie, 4/2007, 8 str.

Autor: František Čákr

Posilování přeshraniční policejní spolupráce je důležitým kompenzačním opatřením v souvislosti s odstraňováním kontrol na vnitřních hranicích. Pro Českou republiku je v dnešní době prioritou zapojení do schengenského prostoru, a proto je obecná podpora iniciativy na posílení přeshraniční policejní spolupráce přirozeným důkazem naší odhodlanosti stát se plnohodnotným členem schengenské spolupráce. Návrh rozhodnutí Rady č. 6002/07, o vystupňování přeshraniční spolupráce, zejména při potírání terorismu a přeshraniční trestné činnosti, ze dne 6. února 2007, takové posílení nabízí a v současné době se na evropské úrovni jedná o jeho konečné podobě. Cílem této práce je přiblížit vývoj spojený s Průmskou úmluvou, která je základem zmíněného návrhu rozhodnutí Rady č. 6002/07 a která, protože se dá předpokládat, že nebude návrhem převedena do právního rámce EU celá, bude i nadále mezi jejími signatářskými státy fungovat. Práce se zaměřuje na obsahovou stránku předkládaného návrhu rozhodnutí, stejně jako na způsob, jakým má k přenesení Průmské úmluvy do práva ES/EU dojít.

3.060 Ahtisaariho zpráva ke statusu Kosova

Studie, 2/2007, 10 str.

Autor: Václav Štěřba

Informační podklad přináší aktuální informace ke stavu jednání o Kosovu po zveřejnění souhrnného návrhu na budoucí status Kosova zvláštním zmocněncem generálního tajemníka OSN M. Ahtisaarim. Kromě možných variant dalšího vývoje materiál přináší také informace o postojích evropských institucí, členů Rady bezpečnosti OSN, Srbska a kosovských Albánců.

5.264 Komunitarizace bez Ústavy?

Studie, 2/2007, 11 str.

Autor: Lenka Pítrová

Diskuse o rozsahu legislativních pravomocí Společenství v oblasti trestního práva.

1.179 Smlouva o Ústavě pro Evropu – Frequently Asked Questions

Inf. podklad, 2/2007, průběžná aktualizace, 27 str.

Práce obsahuje odpovědi na více než 30 nejčastěji kladených dotazů týkajících se obsahu a zásadních změn, které měla přinést neratifikovaná Smlouva zakládající Ústavu pro Evropu.

3.059 Priority německého předsednictví

Inf. podklad, 1/2007, 29 str.

Autor: Jan Kust

Tato práce se zabývá hlavními prioritami německého předsednictví EU, které proběhlo v první polovině roku 2007. Stručně nastiňuje hlavní body tohoto předsednictví a jejich případný vývoj až do finální fáze. Dále se také zabývá specifickou otázkou hodnocení úspěšnosti německého předsednictví v oblasti sociální politiky, obsahuje rozbor úvodního slavnostního projevu kancléřky Merkelové v Evropském parlamentu u příležitosti zahájení předsednictví a vyhodnocuje styčné body mezi předsednictvím EU a G8, které ve stejném období držela Spolková republika.

1.173 Činnost parlamentu v období výkonu předsednictví v Radě EU

Studie, 7/2006, aktualizace 1/2007, 22 str.

Autoři: Michal Částek, Eva Medková, Jan Němec, Štěpán Pecháček

Hlavním cílem studie je představit způsob zapojení čtyř národních parlamentů do projednávání agendy Evropské unie a jejich participace na přípravách a realizaci předsednictví dotyčných zemí v Radě EU. Práce si také klade za cíl poukázat na možnosti zapojení národních parlamentů do rozhodovacích postupů Evropské unie a také na rostoucí možnosti parlamentní diplomacie a zapojování parlamentů do mezinárodněpolitických otázek.

Pro naši studii jsme vybrali čtyři země, resp. národní parlamenty (Finsko, Itálie, Nizozemsko, Rakousko), které vykonávaly předsednictví v posledních letech (popř. se na předsednictví aktivně připravují – Finsko). S výjimkou Itálie se jedná o členské státy se srovnatelnou velikostí s ČR a zkušenosti jejich národních parlamentů poskytují vhodnou inspiraci pro zapojení českého parlamentu do předsednictví v Radě EU. Poslední část studie se věnuje současnému zapojení Parlamentu České republiky, s důrazem na Poslaneckou sněmovnu, do projednávání agendy Evropské unie a možnostem zapojení českého parlamentu do předsednictví ČR v EU.

3.056 Budoucnost procesu rozšíření (diskuse na Evropské radě

14.–15. 12. 2006)

Studie, 12/2006, 11 str.

Autor: Václav Štěrba

Práce se věnuje současné debatě o dalších perspektivách budoucího rozšiřování a kapacitě EU integrovat nové členy. Tato debata byla dlouhodobě naplánována na Evropskou radu v prosinci 2006 na základě strategického dokumentu Komise k dalšímu rozšiřování. Velmi vyhraněný postoj má v této věci Evropský parlament.

3.055 Evropská unie a Turecko (přístupové rozhovory)*Studie, 12/2006, 15 str.**Autor: Václav Štěřba*

Informační podklad pokrývá současné aspekty vztahu mezi Evropskou unií a Tureckem v kontextu průběhu přístupových rozhovorů a stále nevyřešené kyperské otázky. Práce zahrnuje postoje unijních institucí a dále postoje vybraných členských států a také samotného Turecka. Zmíněny jsou rovněž aktuální vyjádření představitelů hlavních politických stran v Evropském parlamentu, Německu a Rakousku.

2.086 Současný stav ekonomiky Turecké republiky*Studie, 12/2006, 9 str.**Autor: Michal Částek*

Studie má za cíl přinést základní informace o turecké ekonomice a doplnit tím pohled na současné Turecko o ekonomickou rovinu, která bývá v současných debatách o integraci Turecka do EU opomíjena. Studie se kromě vývoje základních makroekonomických ukazatelů zabývá také otázkami průběhu privatizace tureckého státního majetku a struktury zahraničního obchodu Turecké republiky.

3.054 Evropská unie a Rusko – vztahy v oblasti energetiky*Studie, 11/2006, 12 str.**Autor: Václav Štěřba*

Dodávky energií jsou klíčovým aspektem současných vztahů mezi Evropskou unií a Ruskou federací. Tato práce poskytuje základní informaci o východiscích pro vzájemné vztahy EU a Ruska, energetice jako efektivním nástroji novodobé ruské zahraniční politiky a vznikající společné energetické politice na úrovni EU. Práce dále shrnuje základní odlišnosti v postojích obou stran k formě a obsahu budoucí energetické spolupráce.

3.053 Evropská unie a Rusko (Před summitem v Helsinkách 24.11. 2006)*Studie, 11/2006, 20 str.**Autor: Václav Štěřba*

Informační podklad se zaměřuje na diskusi o budoucím smluvním vztahu (nahrazení současné Dohody o partnerství a spolupráci) mezi Evropskou unií a Ruskou federací. Práce dále pokrývá další související témata vzájemných vztahů, především pak střet zájmů EU a Ruska v tzv. Společném sousedství (Bělorusko, Ukrajina, státy Jižního Kavkazu) a také na úrovni EU stále častěji a hlasitěji artikulované znepokojení, co se týče respektu ruských orgánů k demokratickým principům a dodržování lidských práv.

5.262 Evropská vesmírná agentura – Program Galileo*Studie, 11/2006, 14 str.**Autor: Josef Palán*

3.050 Evropská unie a Ukrajina (Hlavní témata Summitu v Helsinkách 27.10. 2006)

Studie, 10/2006, 11 str.

Autor: Václav Štěřba

3.049 Kontrolní mechanismy pro vývoz zbraní a vojenského materiálu (Nizozemsko, Velká Británie, Finsko, Norsko, Rakousko, Maďarsko)

Studie, 10/2006, 26 str.

Autoři: Jan Němec, Václav Štěřba

3.048 Tibet (Evropská unie a Tibet, Skupiny přátel Tibetu)

Studie, 10/2006, 12 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Václav Štěřba, Zuzana Zelenická

Práce obsahuje přehled parlamentů, ve kterých je ustavena Skupina přátel Tibetu a legislativní možnosti ustavení této skupiny v národním parlamentu.

3.047 Konžská demokratická republika (Aktuální situace, politika EU a členských států)

Studie, 9/2006, 14 str.

Autoři: Jan Němec, Václav Štěřba

5.260 Nástin komunitarizace v rámci III. Pilíře

Studie, 10/2006, 20 str.

Autor: František Čákr

Oblast justice a vnitra je dosud charakterizována mezivládní spoluprací, která se vyznačuje jednomyslností co do rozhodování. Určité změny měla přinést Smlouva o Ústavě pro Evropu, ale jak můžeme již dlouhodobě sledovat, je toto téma politicky natolik konfliktní, že není možné v blízké době její přijetí předpokládat. Přesto je dnes oblast justice a vnitra v centru nejdynamičtějšího rozvoje legislativního sjednocování na evropské úrovni. Věcné a politické důvody tohoto „harmonizačního“ vývoje je třeba analyzovat z pohledu konkrétního obsahu, optimální míry také harmonizace, stejně jako koncepčních dopadů, k nimž by měla existovat veřejně deklarovaná politická vůle.

2.085 Vývoj vybraných makroekonomických ukazatelů v evropských zemích, Spojených státech amerických a Japonsku (1995–2004)

Inf. podklad, 1/2006, aktualizace 8/2006, 20 str.

Autoři: Lucie Brožová, Michal Částek

Materiál obsahuje tabulky s údaji o vývoji základních hospodářských ukazatelů v zemích EU, USA a Japonsku v letech 1995–2004 a čtenářům tím nabízí možnost pro srovnání vývoje hospodářské výkonnosti ČR s ostatními vyspělými ekonomikami. Ukazatele jsou převzaty z databáze statistik Eurostatu a odpovídají metodice sběru a zpracování dat, které Eurostat uskutečňuje. V první části práce jsou uvedeny základní makroekonomické údaje, jakými jsou míra růstu hrubého domácího

produktu, míra nezaměstnanosti, míra inflace a srovnání úrovně HDP na obyvatele coby ukazatele reálné konvergence ekonomik zemí EU. Přehled dále zahrnuje tabulky s údaji, které se věnují plnění maastrichtských konvergenčních kritérií v jednotlivých zemích EU ve fiskální oblasti (deficit státního rozpočtu a celkové veřejné zadlužení). V poslední části přehledu jsou uvedeny tabulky týkající se vývoje míry zaměstnanosti, celkových výdajů na výzkum a vývoj (tzv. lisabonské cíle) a v neposlední řadě veřejných výdajů na vzdělání.

3.044 Dohody uzavřené mezi Evropskou unií a třetími státy na základě článků 24 a 38 Smlouvy o EU

Inf. podklad, 3/2006, 6 str.

Autor: Václav Štěřba

Informační podklad typizuje mezinárodní dohody, které může Evropská unie uzavírat se třetími státy v rámci svého druhého a třetího pilíře. Materiál obsahuje plný výčet doposud uzavřených dohod, resp. stručně shrnuje jejich obsah.

5.257 Reforma regulace v dokumentech OECD a Evropské unie

Inf. podklad, 2/2006, 28 str.

Autor: Jana Francová

Práce mapuje reformní dění v oblasti regulace, a to na základě aktivit Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Evropské unie, které se potenciálem reformy regulace intenzivně zabývají. Činnost OECD v oblasti reformy regulace je zaměřena na pomoc vládám usilujícím o zlepšení kvality regulace odstraněním zbytečných překážek hospodářské soutěže, inovací a hospodářského růstu. Reformy podporuje vydáváním svých doporučení, přehledů a zpráv o situaci v jednotlivých zemích, tematickými diskusemi (zahrnujícími sektorové analýzy, mezinárodní databázi regulace) a spoluprací s nečlenskými zeměmi. Provedení reformy regulace OECD doporučila svým členům již v roce 1997. V posledním desetiletí se na poli reformy regulace výrazně angažuje i Evropská unie. Její program „Better regulation“ neboli „Lepší právní úprava“ a související aktivity mají napomoci obnovit důvěru občanů členských států EU v důležitost integračního procesu a dosáhnout cílů stanovených lisabonskou strategií.

3.038 Rakouské předsednictví Rady EU – hlavní priority

Inf. podklad, 1/2006, 5 str.

Autoři: Michal Částek, Václav Štěřba

Informační podklad 3.038 se věnuje očekáváním spojeným s činností rakouského předsednictví. Hlavní prioritou Rakouska během prvních tří měsíců má být Lisabonská agenda, zejména podpora malého a středního podnikání a investic do vědy a výzkumu. Lisabonská agenda bude též hlavním tématem březnové Evropské rady. Stěžejním bodem druhé poloviny rakouského předsednictví bude diskuse o výsledcích období reflexe, na kterém se členské státy shodly po nezdaru ratifikace ústavní smlouvy. Budoucností EU (ať již jde o Evropskou ústavu nebo další rozšiřování) se bude zabývat summit Evropské rady v červnu 2006.

Nejvýraznější rakouskou prioritou v oblasti unijní zahraniční politiky je západní Balkán. Zvýšená aktivita Rakouska během jeho předsednictví lze očekávat zejména při jednáních o budoucím statusu Kosova.

3.034 Proces rozšiřování EU – vztah Evropské unie ke kandidátským / přístupujícím zemím

Inf. studie, 9/2005, 15 str.

Autor: Václav Štěrba

Práce se věnuje problematice rozšíření o čtyři kandidátské, resp. přístupující státy (Bulharsko, Chorvatsko, Rumunsko, Turecko) z hlediska Evropské unie. U každé země je nejprve vymezena její výchozí pozice – tedy podmínky, které jí stanovila Evropská unie pro dokončení procesu přistoupení (Bulharsko, Rumunsko), resp. pro zahájení přístupových rozhovorů (Chorvatsko, Turecko). Práce poté shrnuje, nakolik jsou dané země úspěšné v plnění těchto podmínek.

U každé země je dále uveden podrobný přehled aktuálních problémů daného státu, průběh jednání v orgánech Rady EU (Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy, Výbor stálých zástupců) a postoje jednotlivých členských států EU k dané problematice. Práce rovněž uvádí výsledky průzkumů veřejného mínění týkající se rozšíření o tyto čtyři země.

Tato studie je aktuální k 5. 9. 2005. Parlamentní institut však, s ohledem na aktuálnost tématu a na dlouhodobý zájem jej projednávat, tuto práci pravidelně aktualizuje.

3.033 Kuba a Evropská unie

Inf. studie, 5/2005, 13 str.

Autoři: Michal Částecký, Marino Radačič

Materiál popisuje vztahy mezi Evropskou unií a Kubou v kontextu vnitropolitického vývoje na Kubě.

Kolaps komunismu ve střední a východní Evropě po roce 1989 znamenal ránu pro kubánskou centrálně plánovanou ekonomiku. V devadesátých letech se Kuba pokusila normalizovat své vztahy s ostatními státy světového společenství a zejména svého regionu. Do roku 2000 se stala členem Karibského společenství, Asociace karibských států a Latinskoamerického integračního seskupení. Kuba je jediným státem karibské oblasti, který nemá s EU podepsanou dohodu o spolupráci.

V lednu 2003 Kuba podala žádost o přistoupení k Dohodě z Cotonou. V březnu 2003 evropský komisař pro rozvojovou a humanitární pomoc Poul Nielson při své návštěvě Havany otevřel zastoupení Delegace Evropské komise. Od dubna 2003 však došlo ve vztazích EU s Kubou k značnému zhoršení. V sérii policejních akcí kubánské úřady zatkl 75 disidentů, převážně aktivistů za lidská a politická práva, až na výjimky zapojených do *Projektu Varela*. Situace se začala proměňovat až v druhé polovině roku 2004.

V lednu 2005 pak ministři zahraničí EU začali diskutovat o „dočasném pozastavení“ opatření z 5. června 2003. Na jaře 2005 se vztahy EU a některých členských

států začaly opět oživovat. V současnosti jsou však tyto vztahy ovlivněny postojem kubánských úřadů k návštěvě evropských politiků (mezi nimi českého senátora Schwarzenberga) v květnu 2005.

Materiál dále obsahuje popis postojů relevantních politických sil v členských státech Evropské unie.

3.032 Rusko a Evropská unie

Inf. studie, 5/2005, 10 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Marino Radačič

Materiál je rozdělen do dvou základních částí. V první části je popsáno formální vymezení vztahů mezi Evropskou unií a Ruskem, jsou zde identifikovány možné oblasti spolupráce a také kontroverzní oblasti vzájemných vztahů. Druhá část je věnována postojům institucí EU a politických stran členských států EU.

Rusko dlouhodobě preferuje politiku založenou na vzájemných bilaterálních vztazích s velkými zeměmi EU. Odmítlo proto účast na Evropské politice sousedství. Evropská unie pro Rusko vytvořila zvláštní model spolupráce založený na tzv. čtyřech společných prostorech – na prostoru ekonomickém, prostoru spolupráce v oblasti svobody a spravedlnosti, prostoru spolupráce v oblasti vnější bezpečnosti a prostoru výzkumu, vzdělávání a kultury. Dohody o této spolupráci byly uzavřeny v květnu 2005.

Zvláštní pozornost je ze strany Unie věnována spolupráci v oblasti energetiky, s Ruskem je sjednána tzv. Energetická charta, která čeká na ratifikaci v ruské Dumě.

Především Evropský parlament poukazuje na problémy Ruska s dodržováním lidských práv, upozorňuje na některé rozsudky Štrasburského soudu pro lidská práva týkající se Čečenska a dlouhodobě odmítá upřednostňovat ekonomickou spolupráci nad oblastí lidských práv.

Trvale problematický je vztah k pobaltským zemím – rozdílné pohledy na minulost eskalovaly při oslavách 60. výročí skončení druhé světové války.

Rusko věnuje zvláštní pozornost bilaterálním vztahům, především k Německu a Francii.

3.031 Evropská unie a Turecko

Inf. studie, 5/2005, 8 str.

Autor: Václav Štěrbá

Tento materiál podává přehled vztahů mezi Evropskou unií a Tureckem. Turecko podepsalo s tehdejší EHS asociační dohodu již v roce 1963, avšak přístupová jednání začala až v květnu 2004. Turecko se od doby svého vzniku snaží o začlenění do evropského kulturně-politického systému, ale vliv islámu je zde stále silný, což je hlavní psychologickou překážkou ve vzájemných vztazích. Turecko před zahájením přístupových jednání ještě zintenzivnilo proces politických a právních reforem.

Materiál popisuje i další kontroverzní témata vzájemných vztahů mezi Evropskou unií a Tureckem – problematiku Kypru a tzv. arménský masakr.

Členství Turecka v EU není v členských státech přijímáno jednoznačně. Podle průzkumů veřejného mínění jsou proti občané Francie, Rakouska, Nizozemska, Lucemburska, Kypru, Dánska a Švédska. V této otázce je patrný rozpor mezi politickými elitami a občany. I to vedlo např. francouzského prezidenta k prohlášení, že členství Turecka by ve Francii muselo být schváleno referendem.

Dlouhodobě podporují členství Turecka na oficiální politické úrovni vlády Velké Británie, Portugalska, Španělska, Řecka.

Informační podklad obsahuje také základní argumenty pro a proti členství Turecka, které jsou vybrány ze studií respektovaných institucí.

3.030 Vývoj evropské politiky sousedství

Inf. studie, 5/2005, 6 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Materiál podává základní přehled o vývoji Evropské politiky sousedství od roku 2002, kdy Evropská rada rozhodla v návaznosti na proces rozšiřování o vytvoření nového mechanismu spolupráce se zeměmi, které se po rozšíření EU stanou zeměmi sousedskými. EPS reaguje nejenom na rozšíření o 10 nových členů, ale také na další rozšíření, především o Bulharsko a Rumunsko. Na doporučení Evropského parlamentu byly do této spolupráce přizvány také kavkazské republiky.

Cílem EPS je vytvořit nárazníkové pásmo politicky a ekonomicky stabilních zemí v sousedství Unie. EPS byla také integrálně zahrnuta do Evropské bezpečnostní strategie. Pomoc Evropské unie participujícím zemím je proto zaměřena především na strukturální změny politického a ekonomického systému.

3.029 Evropská unie a Ukrajina

Inf. studie, 5/2005, 7 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Materiál obsahuje přehled formálních vztahů mezi EU a Ukrajinou od roku 1998, kdy byla uzavřena Smlouva o partnerství a spolupráci. Spolupráce mezi EU a Ukrajinou je zasazena do kontextu Evropské politiky sousedství, která má za cíl v sousedství Unie vytvářet pás ekonomicky a politicky stabilních zemí.

Materiál se věnuje postojům Evropské unie a členských států v době ukrajinských prezidentských voleb. Juščenkovo vítězství otevřelo prostor pro novou formu spolupráce mezi EU a Ukrajinou. Sám Juščenko hovoří o perspektivě členství. Materiál se proto věnuje názoru Komise (tzv. Deset bodů Javieru Solanovi a Ferrero-Waldnerové), frakci Evropského parlamentu a členských států. Materiál identifikuje jako nejotevřenější stát ke spolupráci Ukrajiny s EU Polsko, které prosazuje politiku tzv. otevřených dveří. Velké členské státy jako Německo a Francie jsou zdrženlivé a setrvávají u podpory Ukrajiny při vstupu do Světové obchodní organizace.

Materiál se také věnuje prioritám hospodářské spolupráce i oblasti energetiky, vzhledem k tomu že Ukrajina je důležitou tranzitní zemí pro ropu a zemní plyn do (nejenom nových) zemí Evropské unie.

Součástí materiálu je přehled vzájemné obchodní výměny mezi Ukrajinou a EU.

3.028 Zbrojní embargo vůči Číně a evropský Kodex vývozu zbraní

Inf. studie, 4/2005, 14 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Marino Radačič

Tento informační podklad se skládá ze dvou částí. V první části se práce věnuje historii zbrojního embarga členských států EU, které bylo na Čínu uvaleno v roce 1989 kvůli násilnému potlačení studentské demonstrace na náměstí Nebeského klidu. V této době ještě nebyla formulována a smluvně zakotvena Společná zahraniční a bezpečnostní politika, proto nebylo vyhlášeno jednotné evropské embargo. V rámci systému Evropské politické spolupráce však vyhlásily embargo jednotlivé členské státy EU.

Funkčnost embarga naráží na rozdílný výklad jednotlivých států. Některé členské státy přijaly volnější interpretaci. Čína sama od 90. let minulého století začala zohledňovat názory mezinárodního společenství a projevila ochotu ratifikovat Úmluvu OSN o občanských a politických právech.

Tyto okolnosti vedou některé členské státy k úvahám o zrušení embarga. Materiál mapuje postoje politických frakcí v Evropském parlamentu, Komise a postoje relevantních politických stran v Německu, Francii, Velké Británii, Polsku a Španělsku. Materiál upozorňuje na to, že Čína sama odmítá spojovat oblast lidských práv s možností zrušení embarga.

Zrušení embarga by mělo být nahrazeno přijetím přísnější podoby Kodexu chování EU v oblasti vývozu zbraní. Kodex je v současné době právně nezávazný dokument, je vytvořen v podobě politické dohody členských států. Materiál popisuje navrhované změny, které by měly zvýšit závaznost Kodexu.

Přílohou materiálu je platné znění Kodexu. V návaznosti na materiál byl zpracován přehled zbrojního exportu z jednotlivých členských zemí – viz mimoseznamová práce PI „Vývoz zbraní ze zemí EU do Číny v roce 2003“.

2.080 Pakt stability a růstu

Inf. studie, 9/2004, 21 str.

Autor: Michal Částek

Práce se věnuje právním mechanismům Paktu stability a růstu, konkrétně nařízení Rady ES 1466/97 a nařízení Rady 1467/97, a nastiňuje úlohu Komise a Rady, kterou v procesu koordinace hospodářské politiky a dohledu nad zdravými veřejnými financemi členských států obě instituce sehrávají.

Studie ve své druhé části přibližuje praktické fungování Paktu u čtyř členských států (Irsko, Portugalsko, Německo a Francie), které přijaly jednotnou měnu euro a nedodržely některá z ustanovení Paktu. Poslední kapitola se věnuje žalobě Komise na Radu (tzv. žaloba pro neplatnost), která v listopadu 2003 rozhodla v rozporu s doporučením Komise oddálit zahájení sankčního řízení proti Francii a Německu pro nadměrný schodek podle čl. 104 odst. 10 SES a nařízení Rady 1467/97 a následnému rozsudku Evropského soudního dvora C-27/04 z července 2004, na základě kterého bylo rozhodnutí Rady o odkladu zahájení sankcí zrušeno.

Studie ukazuje politickou citlivost Paktu stability a růstu, kdy o případném uvalení sankcí na členský stát eurozóny rozhoduje v konečné fázi Rada ministrů. Neutěšený vývoj hospodářské situace a veřejných financí zejména v Německu a ve Francii

navíc přispěly k diskusi o reformě (zpružnění) pravidel Paktu, jmenovitě nařízení Rady 1466/97 a 1467/97, na kterém se shodli zástupci členských zemí na zasedání Evropské rady v březnu 2005.

1.000 Návrh „Ústavy pro Evropu“

Inf. studie, 11/2003 – 2. vydání, 117 str.

Autoři: kolektiv Parlamentního institutu

Název, preambule i ustanovení Ústavy týkající se hodnot a cílů Evropské unie používají z velké části pojmy, které se objevují v ústavním právu členských států. Toto pojmosloví je částečně nové a má přiblížit dokument k národním ústavám. K tomu přispívá i zcela nová úprava symbolů EU. Také euro jako měna Unie je považována za symbol EU.

Charakter vzniklé Unie zůstává na pomezí mezi sdružením států a federací, výslovné označení federálního charakteru bylo odmítnuto. Unie jako entita je vytvořena podle Ústavy z vůle států a občanů (nová formulace tzv. dvojí legitimacy).

Hodnoty a cíle Evropské unie jsou politicky a ekonomicky vyvážené, s posíleným důrazem na sociální stát (což není zcela nové) na straně jedné a s důrazem na fungující hospodářskou soutěž jako záruku fungování tržního prostředí na straně druhé. Mezinárodní cíle jsou upraveny specifičtěji, než tomu bylo ve smlouvách, zejména ve směru podpory třetího světa a udržitelného rozvoje planety.

Vztahy mezi Evropskou unií a členskými státy jsou charakterizovány rovnováhou mezi ustanoveními o svěření pravomocí a ustanoveními o zachování státní identity. Nově je upraven respekt orgánů EU vůči strukturám a orgánům členských států a k zásadním státním funkcím. Ustanovení o přednosti unijního práva přímo v Ústavě znamená, zjednodušeně řečeno, že ústavní soud v členském státě bude mít ještě více ztíženou možnost zkoumat ústavnost unijního práva vzhledem k tomu, že přednost unijního práva je stanovena výslovně. Tato federalizační tendence je vyvážena větším důrazem na subsidiaritu a proporcionalitu předpisů EU, kterou budou nově kontrolovat národní parlamenty. Přednost unijního práva je dále vyvážena možností vystoupení z EU (viz dále), které nebylo podle dosavadní judikatury Evropského soudního dvora pokládáno za možné, což vedlo k judikatuře ESD zastávající názor, že už byla omezena suverenita členských států.

Zakládá se nově právní subjektivita Evropské unie. Dosud měly právní subjektivitu pouze Evropské společenství a EURATOM. Založení právní subjektivity Unie má vliv nejen na vztahy uvnitř Unie, ale především na vystupování Unie v mezinárodních vztazích a uzavírání mezinárodních smluv (mezinárodně-právní subjektivita). Unie bude moci vystupovat jako subjekt mezinárodního práva nejen v oblasti společné obchodní politiky, ale i v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky.

Ústava upravuje trojí garanci lidských práv:

- garanci danou Chartou (Listinou) základních práv Unie, která je nově vložena do Ústavy jako její část II;
- garanci danou prostřednictvím Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod s novým výslovným zmocněním EU přistoupit k této úmluvě;
- garanci danou národní tradicí členských států v oblasti lidských práv.

Institut euroobčanství zůstává v zásadě nezměněn. Evropské občanství zůstává plně závislé na institutu státního občanství členského státu, jeho existence je podmíněna existencí státoobčanského poměru mezi fyzickou osobou a členským státem EU. Unie tedy nemá právo občanství udělovat. Zcela nové ustanovení uvádí, že okruh práv spojených s evropským občanstvím může být rozšířen evropskými (rámcovými) zákony bez změny Ústavy, rozšíření ovšem musí ratifikovat členské státy.

Ustanovení o pravomocích Unie mají co do formy federální podobu. Ustanovení sama o sobě významně nerozšiřují pravomoci současné Evropské unie. Významné však je to, že nově podrobují působnosti ve smlouvách dosud patřících do tzv. pilířů II (SZBP) a III (oblast soudní spolupráce v trestních věcech a oblast policejní spolupráce, tzv. prostor svobody, bezpečnosti a práva) jednotnému právnímu (nikoliv procedurálnímu) režimu, který byl ve smlouvách vyhrazen ekonomické spolupráci a působnostem souvisejícím. Zejména zavedení jurisdikce Soudního dvora v těchto oblastech a zavedení zásady pružnosti může přispět k rozšíření faktických kompetencí EU. Podstatné zvýšení pružnosti v pravomocích EU, které bylo v Konventu navrhováno, naopak přijato nebylo.

Systém pravomocí nebyl zjednodušen a zůstává nadále zmatečný. Nepodařilo se vyjmenovat obecné pravomoci a k tomu, aby byly nalezeny přesné pravomoci EU, jejich orgánů a procedury přijímání rozhodnutí v těchto pravomocích, je nutno stejně jako dříve nalézt příslušnou jednotlivou pravomoc ve zvláštní části smluvní úpravy.

1.075 Kontrola britského parlamentu v oblasti komunitárního práva

Inf. studie, 1/1995, aktualizace 7/2003, 13 str.

1.142 Úprava referenda o přistoupení k EU

Inf. studie, 12/2002, 20 str.

1.135 Dokumenty Evropského parlamentu týkající se dekretů prezidenta republiky z roku 1945

Inf. studie, 4/2002 + 11/2002, 6 str.

1.140 Výbory pro evropskou integraci

Inf. podklad, 10/2002, 11 str.

1.088 Evropská dohoda

Inf. studie, 6/1995, 6/2002, 24 str.

1.080 Úloha národních parlamentů v legislativním procesu EU

Inf. podklad, 12/2001, 76 str.

2.073 Koordinace a správa předvstupní pomoci EU v České republice

Inf. studie, 9/2001, 16 str.

1.132 „Evropské“ články ústav členských států EU

Inf. studie, 3/2001, 6 str.

1.129 Evropský parlament a proces přistupování nových členů – návrhy na změnu systému přidělování mandátů členským zemím

Inf. studie, 11/2000, 8 str.

2.047 Hospodářská a měnová unie

Inf. studie, 5/1996 + 2/2000, 21 str.

5.129 Evropská sociální charta a její závaznost v některých západoevropských zemích

Inf. podklad, 5/1999, 7 str.

5.130 Informace veřejnosti před vstupem do EU

Inf. podklad, 3/1999, 18 str.

1.115 Vybraná rozhodnutí Evropského soudního dvora

Překlad (financovaný z projektu PHARE), 1/1999, 74 str.

5.116 Rozšíření EU: problémy, plány a veřejné mínění

Zápis z konference, 6/1998, 20 str.

1.111 Instituce pro evropské záležitosti ve vybraných státech EU

Inf. podklad, 5/1998, 19 str.

1.106 Amsterdamská smlouva – komentář

Překlad, 8/1997, 62 str.

5.074 Rozšíření EU v 90. letech, ekonomické a zeměpisné údaje

Překlad, 4/1996, 5 str.

1.092 Mezivládní konference Evropské unie 1996 – IGC

Inf. podklad, 12/1995, 10 str.

2.040 Společná zemědělská politika EU (tržní řády)

Inf. studie, 10/1995, 23 str.

1.086 Ochrana práva ES Evropským soudním dvorem

Inf. podklad, 9/1995, 8 str.

1.084 K Evropské dohodě o přidružení

Inf. podklad, 9/1995, 26 str.

1.083 Argumenty pro a proti vstupu do Evropské unie

Inf. podklad, 9/1995, 11 str.

2. NATO

3.072 Zřízení radarové stanice protiraketové obrany (ústavněprávní aspekty)

Studie, 10/2008, 17 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Spolupráce České republiky s USA o zřízení radarové stanice protiraketové obrany Spojených států je z ústavněprávního hlediska komplikovanou záležitostí, skládající se z několika rozdílných právních úkonů. Tato práce má dva základní účely: Prvním účelem je analyzovat charakter jednotlivých úkonů tak, aby je bylo možno identifikovat s ústavněprávními pojmy a procedurami. Druhým pak zjistit, zda není některý z těchto úkonů z hlediska ústavněprávního zpochybnitelný – zda by některý z těchto úkonů nemohl být za určitých okolností Ústavním soudem zrušen.

3.061 Zapojení ČR do systému obrany proti balistickým raketám (ústavněprávní aspekty)

Studie, 11/2006, aktualizace 2/2007, 17 str.

Autoři: Martin Kavěna, Jindřiška Sylllová

Zapojení České republiky do systému obrany proti balistickým raketám je z ústavněprávního hlediska komplikovanou záležitostí, skládající se z několika rozdílných právních úkonů. Dohoda (smlouva) o protiraketové obraně je dvoustrannou mezinárodní smlouvou, upravenou v čl. 49 Ústavy. Pobytem ozbrojených sil jiných států na území České republiky se rozumí služební umístění specifikované součásti ozbrojených sil cizího státu nebo cizích států na území České republiky. K pojmu „pobyt“ je možno citovat důvodovou zprávu k současnému znění čl. 43 Ústavy: „Parlament vyslovuje souhlas s pobytem ozbrojených sil jiných států na území České republiky. Za pobyt se nepovažuje průjezd nebo přelet státního území ozbrojenými silami jiných států, proto je tato záležitost navrhována v odstavci 5 do rozhodovací působnosti vlády. Ozbrojenými silami ve smyslu rozhodovací pravomoci ústavních orgánů se rozumí vojenské útvary, vojenská zařízení a vojenské záchranné útvary“. Ústava a její důvodová zpráva vykládají pojem tak, že se jím rozumí rovněž umístění vojenských zařízení jiného státu na území České republiky. Při tomto výkladu je nutno takový pobyt schválit oběma komorami Parlamentu kvalifikovanou většinou. Režim vlastního pobytu příslušníků ozbrojených sil cizího státu nestanoví usnesení Parlamentu, ale zákon. Tento zákon upravuje obecně podmínky, za nichž příslušníci cizích ozbrojených sil na území ČR pobývají. Takovým zákonem je nyní zákon č. 310/1999 Sb., o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky. Podmínky pobytu stanovené zákonem jsou obvykle předem dohodnuty prostřednictvím mezinárodních smluv (nyní SOFA). Jde o smlouvu podle čl. 49 Ústavy, k jejichž ratifikaci musí vyslovit souhlas obě komory Parlamentu.

3. Rada Evropy

3.092 Parlamentní shromáždění Rady Evropy – vybrané otázky procedury a fungování

Inf. podklad, 9/2010, 10 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová Grünwaldová

Informační materiál se zabývá složením Parlamentního shromáždění Rady Evropy, které se skládá z delegací zástupců národních parlamentů členských států i činností Parlamentního shromáždění a jeho výborů. Dále se soustřeďuje na agendu, debaty (rozpravy) a rozhodování Parlamentního shromáždění.

1.055 Evropská rámcová dohoda o spolupráci, přesahující hranice mezi územními orgány

Překlad, 11/1993, 22 str.

4. Ostatní mezinárodní organizace

3.078 14. společné zasedání ministrů zahraničí EU a ministrů zahraničí skupiny Rio Praha, Česká republika, 11.–14. 5. 2009

Inf. podklad, 5/2009, 25 str.

Autor: Jan Němec

Zasedání ministrů zahraničí Evropské unie a zemí Rio Group (skupiny Rio) patřilo mezi největší akce pořádané v rámci českého předsednictví EU. Zúčastnili se ho zástupci všech členských zemí Evropské unie a 23 zemí Latinské Ameriky a Karibské oblasti. Za Evropskou unii byli dále jednáním přítomni Benita Ferrero-Waldnerová, komisařka pro vnější vztahy a evropskou politiku sousedství, zastupující Evropskou komisi, Manuel dos Santos, místopředseda Evropského parlamentu a José Ignacio Salafranca, člen Evropského parlamentu a spolupředseda Euro-Latinoamerického parlamentního shromáždění. Ze strany Rio Group se k jednáním připojil také Enrique Iglesias, generální tajemník Generálního iberoamerického sekretariátu.

5.276 Mezinárodní trestní soud – právní základ, činnost a varianty ratifikace v ČR

Studie, 5/2007, 19 str.

Autor: Martin Kavěna

Práce popisuje obsah Římského statutu, který upravuje činnost Mezinárodního trestního soudu, a podává informace o přípravách na ratifikaci Římského statutu Českou republikou, včetně předpokládaného dopadu ratifikace na státní rozpočet. Ve druhé části jsou uvedeny zahraničněpolitické souvislosti případné ratifikace – dopad na vztah ČR–USA a ČR–EU. Třetí část poskytuje přehled aktuální činnosti ICC – vyšetřování zločinů spáchaných v konfliktech v Ugandě, Demokratické republice Kongo, Středoafričské republice a Súdánu-Dárfúru. Závěrečná část práce se pak zabývá otázkou souladu Římského statutu s ústavním pořádkem České republiky.

3.066 Súdán / Dárfúr (Vývoj a stav konfliktu v Dárfúru, rezoluce Rady bezpečnosti OSN, působení Evropské unie)

Studie, 5/2007, 11 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Václav Štěřba

Informační podklad přináší aktuální informace k vývoji v súdánské provincii Dárfúr a s ním souvisejícím aktivitám Rady bezpečnosti OSN a dalších mezinárodních akτέρů (Africká unie, Mezinárodní trestní soud, Evropská unie). Studie též postihuje politický systém Súdánu a charakter jeho ekonomiky a obsahuje podrobnější exkurz do vývoje konfliktu v Dárfúru.

3.060 Ahtisaariho zpráva ke statusu Kosova

Studie, 2/2007, 10 str.

Autor: Václav Štěřba

Informační podklad přináší aktuální informace ke stavu jednání o Kosovu po zveřejnění souhrnného návrhu na budoucí status Kosova zvláštním zmocněncem generálního tajemníka OSN M. Ahtisaarim. Kromě možných variant dalšího vývoje materiál přináší také informace o postojích evropských institucí, členů Rady bezpečnosti OSN, Srbska a kosovských Albánců.

5. Mezinárodní vztahy

1.225 Parlamentní diplomacie jako prvek víceúrovňové diplomacie (zahraniční aktivity parlamentu jako doplněk zahraniční politiky)

Studie, 2/2013, 15 str.

Autor: Martin Kuta

Parlamentní diplomacie představuje doplněk k tradiční zahraniční politice státu. Studie se zabývá historickým vývojem parlamentní diplomacie (konferenční diplomacie), její klasifikací (diplomatické styky jednotlivých poslanců a parlamentu jako celku) a výhodami a limity. Práce zdůrazňuje aktivitu české Poslanecké sněmovny v zahraniční politice (schvalování zahraniční koncepce, institucionální zakotvení v evropských strukturách). Součástí práce jsou charakteristiky parlamentních shromáždění mezinárodních organizací, jejichž jsou Poslanecká sněmovna a Senát Parlamentu ČR členy.

3.150 Vztah Kyprské republiky a Turecka

Studie, 10/2012, 7 str.

Autor: Karel Hlaváček

Studie popisuje vztahy Kyprské republiky a Turecka v kontextu současného předsednictví Kyprské republiky v Radě Evropské unie. Součástí práce je popis historického pozadí současného stavu, popis snah o řešení konfliktu a scénáře budoucího vývoje.

1.215 Parlament v politickém systému Kyrgyzské republiky

Studie, 5/2011, 18 str.

Autor: Štěpán Suchý

Kyrgyzstánu se v poslední době dostává velké pozornosti. Práce přináší přehled historického a funkčního vývoje parlamentu v Kyrgyzstánu. Kyrgyzstán je první zemí ve střední Asii, která přešla od prezidentského systému k parlamentní formě vlády.

3.082 Společná zahraniční a bezpečnostní politika Unie po Lisabonské smlouvě

Studie, 6/2010, 12 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Studie popisuje institucionální a rozhodovací rámec společné zahraniční a bezpečnostní politiky v kontextu změn, které v této oblasti přinesla Lisabonská smlouva. Společná zahraniční a bezpečnostní politika je Lisabonskou smlouvou prostřednictvím společných cílů propojena s dalšími činnostmi Unie, které mají dopad na unijní vnější vztahy, jako je např. společná obchodní politika nebo rozvojová politika. S tím souvisí vytvoření nové funkce Vysokého představitele Unie pro zahraniční vztahy a bezpečnostní politiku, který personálně propojuje činnost Rady a Komise v oblasti vnějších vztahů. V oblasti rozhodovacích procesů k žádné podstatné změně nedošlo, nadále je smluvně chráněn státní zájem, který umožňuje členskému státu vetovat rozhodnutí. Autor konstatuje, že i přes výrazné změny, které Lisabonská smlouva přináší, především pokud jde o institucionální strukturu společné zahraniční a bezpečnostní politiky a její propojení s vnějšími vztahy Unie prostřednictvím společných cílů, společná zahraniční a bezpečnostní politika je i nadále vytvořena jako svébytný pilíř evropské integrace.

3.080 K právnímu charakteru irských záruk

Studie, 7/2009, 11 str.

Autor: Jindřiška Šyllová

Ratifikační proces Lisabonské smlouvy v České republice dosud nebyl ukončen. Prezident republiky uvádí několik závažných důvodů, které mu podle jeho názoru umožňují pozdržet konečný úkon stvrzující ratifikaci Lisabonské smlouvy orgány České republiky. Tato stať odpovídá na otázku, zda jsou irské záruky mezinárodní smlouvou a jaký mají právní charakter.

3.076 Ekonomická a bezpečnostní dimenze transatlantických vztahů

Studie, 2/2009, 19 str.

Autoři: Jitka Fojtíková, Jan Němec, Štěpán Pecháček, Helena Kerčlová

Vztahy mezi zeměmi Severní Ameriky sdruženými v Severoamerické zóně volného obchodu (North American Free Trade Area – NAFTA) a Evropské unie lze na obecné rovině rozdělit na dvou základních kategorií: vztahy ekonomické a vztahy bezpečnostní. Tyto dvě dimenze vztahů se vzájemně prolínají, ovšem s ohledem na mezinárodní souvislosti jedno či druhé téma čas od času převládá. Celkově lze hodnotit vztahy Evropské unie se zeměmi NAFTA jako stabilizované s perspektivou dalšího

rozvoje, především pokud jde o vztahy s Mexikem. V současné době, s ohledem na probíhající ekonomickou recesi, převládá spíše aspekt ekonomický.

3.063 Írán

Studie, 3/2007, 17 str.

Autor: Václav Štěřba

Informační podklad přináší aktuální informace ke stavu jednání o íránském jaderném programu v Radě bezpečnosti OSN. Obsahuje též základní fakta k politickému systému Íránu, současné vnitropolitické situaci a vybrané hospodářské ukazatele.

3.052 Jednání o budoucím statusu Kosova (Vývoj jednání, současný stav, postoje zúčastněných stran)

Studie, 10/2006, 12 str.

Autor: Václav Štěřba

3.051 Postoje k budoucímu statusu Kosova (Budoucí uspořádání Kosova v postojích a názorech vybraných Think-tanků)

Studie, 10/2006, 16 str.

Autoři: Marek Chmel, Václav Štěřba, Lucie Vondráčková

5.261 Uzavírání mezinárodních smluv s Tchaj-wanem

Studie, 10/2006, 10 str.

Autor: Martin Kavěna

3.046 Íránský jaderný program a mezinárodní situace

Inf. podklad, 3/2006, 8 str.

Autor: Václav Štěřba

Tento informační podklad navazuje na studii 3.039, zejména pak shrnuje vývoj týkající se íránského jaderného programu v období únor-3/2006. Podrobněji se obrací na průběh klíčového jednání v Radě bezpečnosti OSN a na postoje jejich stálých členů. Materiál též informuje o postoji české vlády k dané problematice.

3.045 Povělební situace v Palestině

Inf. podklad, 3/2006, 8 str.

Autor: Václav Štěřba

Tento materiál navazuje na informační podklad č. 3.040 a aktualizuje jej. Podrobněji informuje o okolnostech sestavování nové vlády hnutím Hamás a shrnuje jeho programová východiska. Dále se věnuje pozici prezidenta v politickém systému Palestinské samosprávy. Vymezení pravomocí mezi prezidentem a vládou, které v dané době probíhá, je nyní totiž jedním z nejostrěji sledovaných procesů, na jehož výsledku budou záviset další perspektivy mírového procesu. Na závěr práce jsou zrekapitulovány postoje Evropské unie, Spojených států amerických, Ruska a dalších států.

3.043 Současný vývoj v Bělorusku

Inf. podklad, 2/2006, 9 str.

Autoři: Michal Částek, Jan Němec, Štěpán Pecháček, Václav Štěrba

Informační podklad podává základní přehled o situaci v Bělorusku do voleb v roce 2006. Mapuje situaci vztahů Běloruska s Evropskou unií a jejími členskými státy, Ruskem a USA. Zvláštní pozornost je věnována vývoji vnitropolitické situace a dodržování lidských práv v souvislosti s vládou prezidenta Lukašenka. Materiál upozorňuje na nedodržování mezinárodních standardů při organizaci voleb a na rozpory kolem referenda o prezidentských pravomocích. Zvláštní část je věnována popisu běloruské ekonomiky. Ta se vyvíjí specifickým způsobem především díky podpoře Ruska v oblasti dodávek ropy a zemního plynu.

3.042 Současný vývoj na Ukrajině

Inf. podklad, 2/2006, 6 str.

Autoři: Jan Němec, Štěpán Pecháček, Václav Štěrba

Informační podklad podává základní přehled vývoje na Ukrajině před parlamentními volbami v roce 2006. Zachycuje motivy rozkolu mezi původními zastánci „oranžové revoluce“. Zabývá se obdobím energetické krize a vztahem Ruska k Ukrajině obecně. Zachycena je zde také pozice Evropské unie a dalších důležitých mezinárodněpolitických aktérů.

3.040 Historický kontext a současný vývoj v Palestině

Inf. podklad, 2/2006, 11 str.

Autoři: Lucie Brožová, Michal Částek, Jan Němec, Štěpán Pecháček, Václav Štěrba
Informační podklad se věnuje současnému stavu mírového procesu na Blízkém východě. Na úvod shrnuje historický vývoj Palestiny ve druhé polovině 20. století a charakterizuje její politický systém a hlavní politické subjekty. Dále se podrobně věnuje volbám do Legislativní rady 25. 1. 2006, v nichž zvítězilo radikální teroristické hnutí Hamas, analyzuje dopady těchto voleb a shrnuje reakce Izraele, Evropské unie, USA a dalších vybraných zemí. Závěrečná část materiálu se zaměřuje na realie palestinské ekonomiky včetně zdejších ekonomických aktivit a zájmů České republiky.

3.039 Současný vývoj v Íránu

Inf. podklad, 2/2006, 9 str.

Autoři: Marcela Bláhová, Michal Částek, Jan Němec, Štěpán Pecháček

Tématem tohoto informačního podkladu je současný vývoj v Íránu, zejména s ohledem na mezinárodně-politickou krizi týkající se jeho jaderného programu. Na úvod je charakterizován politický systém této země včetně jejích současných vnitropolitických realit. Krize týkající se íránského jaderného programu totiž přímo souvisí s politickými východisky fundamentalistického režimu a s výměnou na postu prezidenta v srpnu 2005. Jádrem práce je rozbor íránského jaderného programu včetně jeho mezinárodněbezpečnostních implikací. Prostor je věnován též postojům EU, USA, Ruska a dalších významných aktérů mezinárodních vztahů. Na závěr se práce zabývá hospodářskou situací Íránu.

3.036 Diskuse o budoucím statusu Kosova

Inf. podklad, 1/2006, 15 str.

Autoři: Jan Němec, Václav Štěrbá

24. října 2005 schválila Rada bezpečnosti OSN návrh generálního tajemníka OSN na zahájení jednání o budoucím statusu Kosova. Zmocněncem generálního tajemníka OSN pro vedení těchto jednání se stal bývalý finský prezident Martti Ahtisaari. Jednání již byla v lednu 2006 zahájena, přičemž shody o budoucím statusu Kosova by mělo být dosaženo do konce tohoto roku.

Informační podklad PI č. 3.036 se zaměřuje na popis stavu těsně před zahájením těchto jednání, tedy zejména klíčových sporných bodů ohledně budoucího statusu. Dále jsou rozebrány pozice klíčových účastníků – Srbska a Černé Hory a kosovských Albánců – a také dalších aktérů, především pak států tzv. kontaktní skupiny (USA, Rusko, Německo, Francie, Velká Británie, Itálie). Nechybí též pozice České republiky.

3.037 Institucionální zajištění ekonomické diplomacie ve vybraných zemích

Evropské unie

Inf. podklad, 9–12/2005, 28 str.

Autoři: Michal Částek, Jan Němec

Studie se věnuje otázkám spojeným s ekonomickou diplomacií ve vybraných členských státech Evropské unie a aktuálně tím podává i obrázek o zahraničních zkušenostech k vládou schválené Exportní strategii ČR pro období 2006–2010. Komparativní studie si klade za cíl nastínit postavení a činnost jednotlivých institucí zajišťujících ekonomickou dimenzi zahraniční politiky členských zemí Unie. Do této studie byly úmyslně vybrány malé země, které mají, podobně jako Česká republika, exportně orientované hospodářství a mají výrazný zájem na úspěšném exportu svých podniků a na přílivu produktivních zahraničních investic. Sledované portfolio zemí navíc nabízí možnost srovnání dvou základních institucionálních modelů zajištění ekonomické diplomacie, kdy ve Švédsku a ve Slovinsku je ekonomická složka zahraniční politiky realizována prostřednictvím jednoho ministerstva, v případě Irska, Portugalska, Belgie, Rakouska, Slovenska tuto funkci zajišťují ministerstva dvě, v případě ČR tuto oblast zastřešují ministerstva tři. Studie dále ukazuje, že sledované země využívají zvláštní instituce (veřejnoprávní či soukromoprávní povahy) přímo zřizované ministerstvy či spadající svojí činností pod ministerstva k podpoře exportní výkonnosti svých podniků, k lákání zahraničních investorů do země a ke kulturní propagaci země v zahraničí. Každá země využívá svá zahraniční zastoupení k podpoře svých podnikatelských subjektů, údaje o efektivitě zastupitelských úřadů obecně či v oblasti ekonomické dimenze zahraničních vztahů studie nepodává.

3.035 Situace v Dárfúru

Inf. podklad, 9/2005, 8 str.

Autor: Štěpán Pecháček

V první části informační podklad stručně shrnuje historii konfliktu v oblasti Dárfúru. Věnuje se především otázce vymezení podstaty konfliktu a s tím související problematice uznání konfliktu v Dárfúru za genocidu. Právě otázka genocidy byla

pro mezinárodní společenství dlouhodobě stěžejním bodem. Autor konstatuje, že vztah hlavních aktérů byl k otázce genocidy silně ambivalentní. Konstatuje, že např. OSN neprohlásila situaci v Dárfúru za genocidu, přesto však pravidelně vyzývala vládu a zodpovědné činitele v Súdánu k ukončení jednání, které představuje pojmové znaky genocidy. Hlavním proponentem uznání konfliktu za genocidu byly dlouhodobě Spojené státy. Na straně EU byl nejaktivnější Evropský parlament. Další část je věnována postojům Evropské unie a spolupráci EU s Africkou unií a dalšími mezinárodními institucemi. V hodnocení situace v Dárfúru došlo k rozporu mezi Evropským parlamentem a Radou. Rada se stavěla proti vyhlášení genocidy. Závěrečná část materiálu je věnována popisu aktuální pomoci EU v rámci mise AMIS II a koordinaci činnosti EU a NATO při realizaci této mise.

3.028 Zbrojní embargo vůči Číně a evropský Kodex vývozu zbraní

Inf. studie, 4/2005, 14 str.

5.185 Mezinárodní smlouvy uzavřené mezi Svatým stolicem a některými evropskými státy

Inf. podklad, 8/2002, 17 str.

2.063 Nizozemsko

Inf. studie, 11/1999, 10 str.

2.062 Irsko

Inf. studie, 11/1999, 13 str.

6. Informační podklady pro zahraničněpolitická jednání

3.174 Agenda meziparlamentních shromáždění v období po rozpuštění Poslanecké sněmovny (informační podklad pro zahraničněpolitické jednání)

Informační podklad, 12/2013, 3 str.

Autor: Karel Hlaváček

Práce přináší informace o jednání meziparlamentních shromáždění, která proběhla v období po rozpuštění Poslanecké sněmovny.

3.173 Nigerijský parlament (informační podklad pro zahraničněpolitické jednání)

Informační podklad, 6/2013, 5 str.

Autor: Jan Němec

3.171 Marocký parlament

Informační podklad, 5/2013, 4 str.

Autor: Jan Němec

3.170 Strategie EU pro Podunají

Informační podklad, 5/2013, 7 str.

Autor: Karel Hlaváček

3.169 Turecko

Informační podklad, 5/2013, 13 str.

Autoři: Karel Hlaváček, Klára Kabická

3.168 Česko-německý fond budoucnosti

Informační podklad, 5/2013, 17 str.

Autor: Štěpán Pecháček

3.167 Litevský parlament

Informační podklad, 5/2013, 5 str.

Autoři: Jan Němec, Irena Škrobáková

3.166 Estonský parlament

Informační podklad, 5/2013, 5 str.

Autor: Jan Němec

3.165 Švédský parlament

Informační podklad, 5/2013, 3 str.

Autor: Jan Němec

3.164 Visegrádská skupina, Východní partnerství, aktuální dění v EU

Informační podklad, 5/2013, 9 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Jana Francová

3.163 Rakouský parlament

Informační podklad, 5/2013, 5 str.

Autor: Jan Němec

3.162 Finsko-ruské vztahy po přistoupení Finska do EU: politická a ekonomická úroveň

Informační podklad, 4/2013, 18 str.

Autoři: Martin Kuta, Irena Škrobáková

3.161 Setkání předsedů parlamentů zemí V4, Varšava 12.–13. dubna 2013

Informační podklad, 4/2013, 7 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Klára Urbanová

3.160 Konference předsedů parlamentů členských zemí EU, Nikosie 21.–23. dubna 2013

Informační podklad, 3/2013, 20 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Klára Urbanová, Jan Němec

3.159 Federální shromáždění Ruské federace

Informační podklad, 3/2013, 4 str.

Autor: Jan Němec

3.158 Parlamentní a politický systém Bahrajnu

Informační podklad, 2/2013, 4 str.

Autor: Štěpán Pecháček

3.157 Turecko

Informační podklad, 1/2013, 6 str.

Autoři: Karel Hlaváček, Klára Kabická

3.156 Gruzie

Informační podklad, 1/2013, 6 str.

Autor: Jan Němec

3.155 Aktuality ve vztazích ČR-Slovensko, Evropský parlament: petice k dekretům prezidenta republiky (tzv. Benešovy dekrety), Evropský parlament: konzultační mechanismus k české výjimce z Listiny základních práv EU

Informační podklad, 12/2012, 4 str.

Autor: Karel Hlaváček

3.154 Parlament Spolkové republiky Německo

Informační podklad, 11/2012, 4 str.

Autor: Jan Němec

3.153 Indický parlament

Informační podklad, 10/2012, 3 str.

Autor: Jan Němec

3.152 Arménský parlament

Informační podklad, 10/2012, 3 str.

Autor: Jan Němec

3.151 Irák

Informační podklad, 10/2012, 11 str.

Autoři: Karel Hlaváček, Jan Němec

3.149 Severoatlantická aliance – North Atlantic Treaty Organisation (NATO)

Informační podklad, 10/2012, 6 str.

Autor: Jan Mareček

3.148 Bulharský parlament

Informační podklad, 9/2012, 5 str.

Autor: Jan Němec

3.147 Lotyšský parlament, témata k diskusi

Informační podklad, 9/2012, 5 str.

Autor: Jan Němec

3.146 Slovinský parlament

Informační podklad, 9/2012, 6 str.

Autoři: Jan Němec, Štěpán Pecháček

3.145 Evropský soud pro lidská práva – obecný přehled

Informační podklad, 9/2012, 10 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová

3.144 Budoucnost Evropského soudu pro lidská práva – úloha národních parlamentů

Informační podklad, 9/2012, 8 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová

3.143 Je zastupitelská demokracie v krizi? Výzvy pro národní parlamenty

Informační podklad, 6/2012, 4 str.

Autor: Štěpán Pecháček

3.142 Švýcarsko

Informační podklad, 8/2012, 9 str.

Autor: Jan Němec

3.141 Thajský parlament

Inf. podklad, 5/2012, 3 str.

Autor: Jan Němec

3.140 Slovensko

Inf. podklad, 5/2012, 10 str.

Autoři: Martin Kuta, Jan Němec, Štěpán Pecháček, Mílan Maděra

3.139 Izrael – základní informace a současná situace

Inf. podklad, 5/2012, 11 str.

Autor: Karel Hlaváček

3.138 Bulharsko – politický systém, parlamentní a prezidentské volby

Inf. podklad, 5/2012, 8 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Petr Klapač, Barbora Hatalová

3.137 Dánský parlament, Královna Dagmar, Priority dánského předsednictví,

Inf. podklad, 5/2012, 15 str.

Autoři: Jan Němec, Petr Valenta, Michaela Ducháčková, Štěpán Pecháček

3.136 Islandský parlament a jeho postavení v politickém systému

Inf. podklad, 4/2012, 2 str.

Autor: Jan Němec

3.135 Konference předsedů národních parlamentů – poznámky k programu a teze vystoupení

Inf. podklad, 4/2012, 5 str.

Autor: Štěpán Pecháček

3.134 Jordánsko – Parlament

Inf. podklad, 4/2012, 4 str.

Autor: Jan Němec

3.133 Ázerbájdžán – Národní shromáždění

Inf. podklad, 3/2012, 4 str.

Autor: Jan Němec

3.132 Libanonský parlament

Inf. podklad, 2/2012, 3 str.

Autor: Jan Němec

3.131 Maastrichtská kritéria, vývoj veřejných financí, finanční ústava

Inf. podklad, 2/2012, 5 str.

Autor: Štěpán Pecháček

3.129 Soudní dvůr EU

Inf. podklad, 1/2012, 3 str.

Autor: Štěpán Pecháček

3.128 Parlament Ruské federace – výsledky voleb 2011

Inf. podklad, 1/2012, 5 str.

Autor: Štěpán Pecháček

3.127 Argentina – politický systém a struktura parlamentu

Inf. podklad, 1/2012, 4 str.

Autor: Jan Němec

3.126 Makedonie

Inf. podklad, 11/2011, 7 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Kamila Mouchová

3.125 Turecko

Inf. podklad, 10/2011, 9 str.

Autoři: Karel Hlaváček, Klára Kabická

3.124 Summit EU 26.–27. října 2011

Inf. podklad, 10/2011, 9 str.

Autor: Karel Hlaváček

3.123 Politika rozšíření, východní partnerství

Inf. podklad, 10/2011, 8 str.

Autor: Karel Hlaváček

3.122 Estonsko

Inf. podklad, 10/2011, 12 str.

Autoři: Paola Tichá, Karel Hlaváček

3.121 Albánie

Inf. podklad, 10/2011, 4 str.

Autor: Karel Hlaváček

3.120 Bulharsko

Inf. podklad, 9/2011, 6 str.

Autor: Karel Hlaváček

3.118 Vietnam – politický systém a lidská práva

Inf. podklad, 8/2011, 6 str.

Autor: Karel Hlaváček

3.117 Ekonomický vývoj v zemích V4 v roce 2010 včetně výhledu pro roky 2011 a 2012 a postoje zemí V4 ke krizi eurozóny

Inf. podklad, 8/2011, 6 str.

Autor: Marcela Cupalová

3.116 Situace, budoucnost a role Visegrádské skupiny v procesu stabilizace západního Balkánu

Inf. podklad, 8/2011, 9 str.

Autor: Karel Hlaváček

3.115 Role Poslanecké sněmovny při kontrole a přijímání evropské legislativy po přijetí Lisabonské smlouvy

Inf. podklad, 7/2011, 9 str.

Autoři: Daniela Dupláková, Klára Urbanová

3.114 Slovensko

Inf. podklad, 4/2011, 6 str.

Autoři: Martin Kuta, Jan Němec

3.113 Maďarský politický systém a postavení prezidenta

Inf. podklad, 4/2011, 6 str.

Autor: Josef Scharfen

3.112 Politický systém Rumunska

Inf. podklad, 4/2011, 6 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Martin Kuta

3.111 Izrael – politický a stranický systém

Inf. podklad, 4/2011, 9 str.

Autor: Josef Scharfen

3.110 Irák – historický a politický vývoj

Inf. podklad, 4/2011, 13 str.

Autor: Josef Scharfen

3.109 Politický a volební systém Itálie

Inf. podklad, 4/2011, 7 str.

Autor: Štěpán Pecháček

3.108 Rozšiřování EU – aktuální stav a česká pozice

Inf. podklad, 3/2011, 2 str.

Autor: Jan Němec

3.107 Srí Lanka – Parlament

Inf. podklad, 3/2011, 2 str.

Autor: Jan Němec

3.106 Meziparlamentní spolupráce v oblasti SBOP

Inf. podklad, 3/2011, 5 str.

Autor: Štěpán Pecháček

3.105 Politický vývoj v Lotyšsku

Inf. podklad, 3/2011, 4 str.

Autor: Martin Kuta

3.104 Lucembursko – aktuální témata lucemburského parlamentarismu – aktuální debata v Evropském parlamentu

Inf. podklad, 3/2011, 5 str.

Autor: Jan Němec

3.103 Evropský semestr – Parlament, veřejné mínění a media – Role parlamentu v kontrole evropského prostoru svobody bezpečnosti a spravedlnosti

Informační podkřla, 2/2011, 10 str.

Autoři: Josef Palán, Eva Tetourová, Štěpán Pecháček

3.102 Přístup Chorvatska k EU – aktuální debata v Evropském parlamentu

Inf. podklad, 3/2011, 2 str.

Autor: Jan Němec

3.101 Polsko

Inf. podklad, 2/2011, 6 str.

Autor: Štěpán Pecháček

3.100 Parlament Bývalé jugoslávské republiky Makedonie (FYROM)

Inf. podklad, 1/2011, 6 str.

Autor: Štěpán Pecháček

3.099 Parlament Ruské federace, vztahy Ruska s Evropskou unií

Inf. podklad, 1/2011, 5 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Karel Hlaváček

3.098 Návštěva místopředsedy EK pro meziinstitucionální vztahy a administrativní záležitosti v PSP ČR

Inf. podklad, 1/2011, 9 str.

Autor: Klára Urbanová

3.096 Seychely – základní charakteristika politického systému

Inf. podklad, 11/2010, 3 str.

Autor: Jan Němec

3.095 Vztah České republiky a Vatikánu

Inf. podklad, 11/2010, 7 str.

Autor: Štěpán Pecháček

3.094 Energetická bezpečnost

Inf. podklad, 10/2010, 8 str.

Autor: Filip Ficner

3.093 Východní partnerství

Inf. podklad, 10/2010, 9 str.

Autor: Karel Hlaváček

3.087 Finsko

Inf. podklad, 9/2010, 5 str.

Autoři: Parlamentní institut

3.086 Slovensko

Inf. podklad, 9/2010, 5 str.

Autoři: Martin Kuta, Marcela Cupalová

3.084 Grónsko

Inf. podklad, 8/2010, 4 str.

Autor: Jan Němec

3.083 Lotyšsko

Inf. podklad, 8/2010, 13 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Marcela Cupalová

5.345 Transparentní svěření majetku státu soukromému subjektu formou pronájmu

Studie, 3/2014, 21 str.

Autor: Martin Kavěna

Tato srovnávací studie se zabývá otázkou právní úpravy, která se vztahuje na případy, kdy má dojít ke svěření majetku ve vlastnictví státu (resp. ve vlastnictví obce) soukromému subjektu formou pronájmu. Studie se zabývá otázkou, zda a v jakém rozsahu se na takovou transakci vztahují soukromoprávní a veřejnoprávní omezení.

5.332 Právní úprava tzv. whistleblowingu a ochrany whistleblowerů ve vybraných zemích

Studie, 10/2012, 89 str.

Autoři: Martin Kavěna, Petra Mylková, spolupráce: Radek Blížkovský, Dana Pelíšková

Informační podklad vychází z pojmu „whistleblowing“, který je využíván v odborné literatuře i Evropskou unií za účelem popisu situace, kdy jednotlivec poskytne nebo zveřejní informaci o tom, že dochází protiprávní či jiné (např. neetické) činnosti. Právní úprava whistleblowingu pak označuje soubor právních norem, které dopadají na takto popsanou situaci – od právní úpravy, která předepisuje způsob oznamování takových informací, až po ochranu oznamovatele (ochrana oznamovatele jako svědka, ochrana v pracovněprávních vztazích) nebo případnou odměnu pro oznamovatele. Informační podklad poskytuje přehled právní úpravy ve vybraných zemích (ČR, Irsko, Maďarsko, Nový Zéland, Slovinsko, Spojené Království, USA, SRN, Rumunsko) a dále přehled vybraných relevantních mezinárodněprávních dokumentů přijatých na půdě OSN a Rady Evropy.

1. Státní správa

5.347 Španělský zákon o státní službě: Zákon 7/2007 o základním statutu státního zaměstnance z 12. dubna 2007

Překlad, 7/2014, 40 str.

Autor: Jan Fousek

Pracovní překlad španělského zákona o státní službě vznikl v rámci pracovní stáže studenta Fakulty politických věd a sociologie Universidad de Granada ve Španělsku.

5.328 Etické kodexy ve státní správě ve vybraných zemích EU*Studie, 8/2012, 31 str.**Autor: Marcela Cupalová*

Etický kodex je soubor pravidel či zásad, kterými se řídí zaměstnanci státní služby na základě společného ujednání. Etické chování je přitom spojeno nejen s objektivními pravidly, ale i se subjektivním pocitem jedince, jak by se měl v té které situaci chovat. Důležitým předpokladem pro úspěšné následování pravidel etických kodexů je dostatečná podpora nadřízených, podporujících dobré politické klima a jejich silná vůle pro dodržování těchto pravidel, sloužící jako motivační prvek.

5.324 Přístup veřejnosti k platům vysokých úředníků ve vybraných státech*Srovnávací studie, 12/2011, 23 str.**Autoři: Marie Beranová, Jindřiška Sylllová*

Práce se zabývá otázkou přístupu veřejnosti k platům vysokých úředníků. Jedná se o komparativní studii, která porovnává míru přístupu veřejnosti k platům vysokých úředníků ve vybraných státech. Cílem práce je zjistit jednotlivé právní úpravy a přístupy vybraných zemí k poskytování údajů o platech vysokých státních úředníků třetím osobám. Jak z komparace vyplývá, většina států dosud považuje údaj o výši vypláčeného individuálního platu úředníka (s výjimkou platů ústavních činitelů, které nekolísají, například platů poslanců, ministrů, soudců apod., tedy platů, jejichž celá výše je dána předpisem) za osobní údaj, který je takového charakteru, že je chráněn před povinností poskytovat ho podle zákona o poskytování informací ve veřejné správě. Ze zkoumaných států umožňují získat informaci o specifickém platu včetně jména úředníka především severské země jako Švédsko a Finsko. V žádném z těchto států však nejsou tyto individuální platy souhrnně uveřejňovány ani nejsou souhrnně veřejně přístupné. Nově se k této skupině států připojilo Slovensko. V Itálii byly platy vysokých úředníků uveřejněny v důsledku reformy veřejné správy, která proběhla v roce 2009 a jejímž cílem bylo zvýšení transparentnosti italské veřejné správy. Specifickou právní úpravu má Litva, kde jsou na internetu publikovány průměrné platy zaměstnanců na stejné pracovní pozici v určitém úřadě nebo organizaci. V případě, že na této pozici pracuje v dané organizaci pouze jedna osoba, je vyžadován její souhlas s uveřejněním takovéto informace. Další přístup k této problematice se momentálně vytváří ve Velké Británii, kde se uveřejňují nikoliv vyplacené přesné platy, ale vyplacené roční platy v intervalu 5000 liber. V Nizozemsku jsou úřady a právnické osoby, které jsou z větší části financovány státem, povinny sdělovat výši platů, pokud převyšují hranici odvozenou od průměrného ministerského platu. V některých státech, jako například v Norsku, se uveřejňují jen platy manažerů institucí a firem, navázaných na stát, pokud to vyžadují obchodně právní předpisy upravující transparentnost jejich hospodaření. Práce dále obsahuje shrnutí rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2011 s komentářem A. Furka k rozsudku. Dále obsahuje na evropské úrovni shrnutí právního případu řešeného Evropským soudním dvorem ze dne 20. 5. 2003.

1.202 Odpovědnost nejvyšších kontrolních institucí vůči parlamentům ve vybraných státech Evropské unie a srovnání s Českou republikou

Srovnávací studie, 9/2011, 21 str.

Autoři: Marcela Cupalová, Martin Kavěna

Studie obsahuje srovnávací a ústavněprávní analýzu právní úpravy odpovědnosti nejvyšší kontrolní instituce vůči parlamentu. Materiál srovnává právní úpravu ve vybraných státech EU a v České republice nejen z hlediska uplatňovaných kontrolních mechanismů, ale i z hlediska základního principu konstitucionalismu a souvisejících zásad odpovědnosti a dobré správy. Práce dovozuje, že je-li zvažováno přijetí podrobnější zákonné úpravy v ČR, která by upravovala výkon kontroly NKÚ ze strany Poslanecké sněmovny, není nezbytné vycházet z toho, že tato kontrola musí být i v budoucnu pojata jako výkon veřejné správy v materiálním smyslu (tedy jako kontrola podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole): kontrola NKÚ ze strany Poslanecké sněmovny implicitně plní i jiné neméně důležité cíle (kromě zajištění odborné kontroly hospodaření), které vycházejí ze zásad parlamentního práva a které mohou být lépe zajištěny při užití specifických parlamentních kontrolních mechanismů.

5.321 Právní úprava whistleblowingu v USA, Spojeném království a Spolkové republice Německo

Srovnávací studie, 9/2011, 29 str.

Autoři: Martin Kavěna, Petra Mylková

Studie popisuje pojem „whistleblowing“, tedy sdělování informací o tom, že ve státní organizaci nebo v soukromé společnosti dochází ke korupci, špatnému hospodaření nebo jinému protiprávnímu jednání, jakož i obvyklé cíle zákonů „o whistleblowingu“ a obvyklé právní nástroje, které podporují whistleblowing a chrání whistleblowery před následným postihem. Informační podklad popisuje komplexní právní úpravu whistleblowingu v USA a Spojeném království, jakož i dílčí právní úpravu v Německu. Materiál dále popisuje některé aktuální příklady whistleblowingu v těchto státech.

5.319 Svobodný přístup k informacím v EU a ve vybraných státech

Srovnávací studie, 7/2011, 32 str.

Autoři: Eva Tetourová, Petra Mylková, Michal Pohřil

Práce se zabývá aktuálně velmi diskutovanou problematikou svobodného přístupu k informacím, a to zejména z pohledu přístupu vybraných států k poskytování informací ve veřejném sektoru. Pozornost je věnována v první řadě právní úpravě tohoto tématu na úrovni Evropské unie, jejíž legislativa podstatným způsobem ovlivňuje úpravu této problematiky v jednotlivých členských státech. Další část práce je pak věnována přehledu podmínek pro přístup k informacím ve vybraných evropských státech, a to především ve vztahu k subjektům, které mají právo o informace žádat, druhu informací, na které mají právo, orgánům, které jsou povinny informace poskytovat, či postupu jednotlivých subjektů v procesu poskytování informací a jeho kontrole.

4.021 Posuzování vlivů na životní prostředí

Studie, 1/2011, 23 str.

Autor: Daniela Dupláková

Studie popisuje problematiku posuzování vlivů na životní prostředí, a to prostřednictvím rozboru norem mezinárodního, evropského i národního práva. Studie se podrobně zabývá problematickými body české úpravy, které mají za následek řízení vedené Evropskou komisí proti České republice, resp. v současné době již odsuzující rozsudek Soudního dvora v této věci.

5.305 Přímá volba starostů

Studie, 12/2010, 8 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Studie srovnává postavení přímo volených starostů v Maďarsku, v Polsku, na Slovensku a ve Spolkové republice Německo. Konstatuje, že přímá volba starosty představuje model, kde je větší důraz kladen na exekutivu. Přímá volba starostů posiluje jejich politickou autoritu a postavení, jejich mandát je silnější než v případě zvolení zastupitelstvem. Dochází zde k silné personifikaci odpovědnosti v osobě starosty. Přesto se postavení starostů v jednotlivých zemích liší. Jde zejména o jejich vztah k volenému zastupitelskému orgánu a o jejich pravomoci v oblasti přenesené působnosti při výkonu veřejné správy.

5.300 Liniové stavby ve vybraných státech EU

Studie, 10/2010, 20 str.

Autoři: Jan Pulda, Jindřiška Syllbová

Práce se zabývá procesem přípravy a povolování významných liniových staveb. Autoři dochází k závěru, že všechny uvedené státy upravují, ve srovnání s běžným stavebním řízením, zvláštním způsobem přípravu a povolování velkých liniových staveb. V žádném z analyzovaných států však neexistuje komplexní úprava určená společně pro všechny druhy liniových staveb.

1.208 Projednávání státních závěrečných účtů ve vybraných zemích

Srovnávací studie, 8/2010, 7 str.

Autor: Marcela Čupalová

Práce pojednává o procesu projednávání státních závěrečných účtů ve vybraných zemích EU a v Norsku. Zaměřuje se zejména na skutečnosti, který orgán má pravomoc tyto účty prověřovat, jak probíhá proces projednávání, jaké jsou lhůty pro schválení závěrečného účtu a jaká je případná odpovědnost či závaznost rozhodnutí parlamentu. Dospívá přitom k závěru, že téměř ve všech zemích sestavuje závěrečný účet ministerstvo financí, pouze v Norsku existuje pro tento účel zvláštní orgán a v Rakousku účet sestavuje Účetní dvůr. Vesměs také platí, že závěrečný účet není závazný, nevyplývají z něho žádné sankce vůči vládě (ve smyslu vyslovení nedůvěry), opakovaná nebo vážná negativní kontrolní stanoviska obsažená v závěrečném účtu mohou mít ovšem personální dopady např. pro jednotlivé ministry.

5.280 Hazardní hraní distančním způsobem ve vybraných státech

Studie, 12/2007, 15 str.

Autoři: Michal Částek, Petra Kubařová, Jana Linková

Práce přináší přehled právních úprav vybraných zemí týkajících se hraní hazardních her s důrazem na možnost distančního provozování hazardních her. Autoři se zaměřují na povinnosti provozovatelů, omezení vztahující se k uživatelům, ochranu dětí a mladistvých a pravomoci dozorujících orgánů. Zvláštní část práce je věnována na daňovým úpravám distančních hazardních her v jednotlivých zemích.

1.184 Proces sestavování státních závěrečných účtů ve vybraných evropských zemích

Srovnávací studie, 8/2007, 20 str.

Autor: Michal Částek

Předložená komparativní studie se věnuje postupu při sestavování a schvalování státních závěrečných účtů ve vybraných evropských zemích. Studie byla zpracována na základě odpovědí národních parlamentů na otázky, které položil Parlamentní institut prostřednictvím databázového systému ECPRD, a na základě dostupných internetových pramenů a odborné literatury. Studie nastiňuje možné důsledky vyplývající jak z případného neschválení státních závěrečných účtů tak z pochybení státních orgánů při hospodaření s veřejnými prostředky.

5.257 Reforma regulace v dokumentech OECD a Evropské unie

Inf. podklad, 2/2006, 28 str.

Autor: Jana Francová

Práce mapuje reformní dění v oblasti regulace, a to na základě aktivit Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj OECD a Evropské unie, které se potenciálem reformy regulace intenzivně zabývají. Činnost OECD v oblasti reformy regulace je zaměřena na pomoc vládám usilujícím o zlepšení kvality regulace odstraněním zbytečných překážek hospodářské soutěže, inovací a hospodářského růstu. Reformy podporuje vydáváním svých doporučení, přehledů a zpráv o situaci v jednotlivých zemích, tematickými diskusemi (zahrnujícími sektorové analýzy, mezinárodní databázi regulace) a spoluprací s nečlenskými zeměmi. Provedení reformy regulace OECD doporučila svým členům již v roce 1997. V posledním desetiletí se na poli reformy regulace výrazně angažuje i Evropská unie. Její program „Better regulation“ neboli „Lepší právní úprava“ a související aktivity mají napomoci obnovit důvěru občanů členských států EU v důležitost integračního procesu a dosáhnout cílů stanovených lisabonskou strategií.

1.157 Nejvyšší kontrolní instituce

Inf. podklad, 11–12/2004, 13 str.

Autor: Michal Částek

Studie se věnuje komparaci postavení jednotlivých nejvyšších kontrolních institucí ve vybraných členských státech EU (Německo, Nizozemí, Finsko, Švédsko, Velká Británie, Polsko, Slovinsko, Portugalsko). V Evropské unii neexistuje jednotný model či systém vnější kontroly subjektů, které hospodaří s veřejnými prostředky. V jednot-

livých členských státech Evropské unie disponují proto nejvyšší kontrolní instituce při kontrole veřejných či soukromoprávních subjektů různými pravomocemi. Práce klade důraz na postup projednávání zpráv nejvyšších kontrolních institucí v orgánech národních parlamentů a na úlohu parlamentů, kterou hrají v procesu kontroly subjektů při jejich nakládání s veřejnými prostředky. Ve Finsku a ve Švédsku existuje tzv. „skandinávský model“, kontrolní instituce jsou úzce napojeny na jejich parlamenty, v Německu a v Nizozemsku mají kontrolní instituce postavení tzv. „kolegiálního úřadu“ a mohou dávat dotyčným orgánům hospodařícím s veřejnými prostředky pouhá doporučení a v Portugalsku (Francii, Itálii, Španělsku) disponují členové Účetního dvora soudními pravomocemi. Postavení a pravomoci parlamentů a jejich orgánů při projednávání zpráv nejvyšších kontrolních institucí o hospodaření s veřejnými prostředky do značné míry souvisejí s postavením parlamentů v ústavněprávním systému daných zemí.

5.174 Obecné zásady a mezinárodní standardy výkonu státní služby

Inf. podklad, 2/2002, 10 str.

1.133 Struktura vládních orgánů ve vybraných zemích

Inf. studie, 4/2001, 25 str.

1.127 Vztah státní služby a parlamentní administrativy

Inf. studie, 10/2000, 5 str.

1.111 Instituce pro evropské záležitosti ve vybraných státech EU

Inf. podklad, 5/1998, 19 str.

1.104 Státní rada ve Španělsku

Inf. studie, 8/1997, 10 str.

5.068 Státní kontrolní, dozorový a inspekční systém v České republice

Inf. studie, 1/1996, 43 str.

1.051 Instituce ombudsmanského typu v Německu a Rakousku

Inf. studie, 11/1993, 7 str. + příl.

2. Samospráva územní

5.307 Dopady zařazení památky do seznamu UNESCO

Studie, 2/2011, 7 str.

Autor: Marcela Cupalová

Studie se zaměřuje na klíčovou otázku, zda lze ověřit závislost mezi zařazením zkoumaných měst do památkového dědictví UNESCO a vývojem turistických trendů.

4.021 Posuzování vlivů na životní prostředí*Studie, 1/2011, 23 str.**Autor: Daniela Dupláková*

Studie popisuje problematiku posuzování vlivů na životní prostředí, a to prostřednictvím rozboru norem mezinárodního, evropského i národního práva. Studie se podrobně zabývá problematickými body české úpravy, které mají za následek řízení vedené Evropskou komisí proti České republice, resp. v současné době již odsuzující rozsudek Soudního dvora v této věci.

5.305 Přímá volba starostů*Studie, 12/2010, 8 str.**Autor: Štěpán Pecháček*

Studie srovnává postavení přímo volených starostů v Maďarsku, v Polsku, na Slovensku a ve Spolkové republice Německo. Konstatuje, že přímá volba starosty představuje model, kde je větší důraz kladen na exekutivu. Přímá volba starostů posiluje jejich politickou autoritu a postavení, jejich mandát je silnější než v případě zvolení zastupitelstvem. Dochází zde k silné personifikaci odpovědnosti v osobě starosty. Přesto se postavení starostů v jednotlivých zemích liší. Jde zejména o jejich vztah k volenému zastupitelskému orgánu a o jejich pravomoci v oblasti přenesené působnosti při výkonu veřejné správy.

5.288 Povinnost zajistit schůdnost chodníku přilehlé nemovitosti v České republice a ve vybraných zemích*Studie, 8/2009, 13 str.**Autor: Hana Veselá*

Práce se zabývá otázkou povinnosti úklidu chodníku před domy, které jsou ve vlastnictví soukromých osob, tj. zda za úklid odpovídá vlastník chodníku nebo vlastník přilehlé nemovitosti. Srovnávány jsou právní úpravy ve vybraných zemích a ve velkých městech.

5.239 Rozdělení obce, oddělení části obce*Inf. podklad, 6/2005, 12 str.**Autoři: Eva Medková, Jindřiška Sylllová*

V úvodu práce autorky předepisují rozdílnost systémů místní správy v jednotlivých zemích, a tedy i rozdílnou logiku v celkové koncepci provádění změn v území obcí. Vlastní studie popisuje současný právní stav v Belgii, České republice, Estonsku, Francii, Německu, Polsku, Rakousku a Slovenské republice, který se mezi jednotlivými zeměmi značně liší, a to nejen způsobem, jakým jsou změny v území prováděny, ale i rozsahem konkrétních právních ustanovení danou problematikou upravujících. Zatímco např. v Belgii či Polsku jde o ustanovení poměrně strohá, v jiných státech se setkáváme s velmi podrobnou úpravou. V některých státech je ingerence orgánů státní správy do samosprávného rozhodování minimální, jinde je vyšší. Pro Německo a Rakousko je charakteristické, že otázku změn v území obce upravují zemské, nikoli federální předpisy, a že tedy dochází k rozdílu uvnitř jednoho státu.

Pro komplexnější pohled na danou problematiku v tuzemsku je kromě stávající právní úpravy popsána i úprava platná za první Československé republiky, která by i dnes mohla sloužit jako cenný zdroj inspirace.

5.183 Přeshraniční spolupráce regionů

Inf. podklad, aktualizace – 7/2002, 39 str.

1.124 Samospráva a místní správa v Polsku a Maďarsku

Inf. studie, 10/1999, 92 str.

1.058 Správa, samospráva a uspořádání velkých měst

Inf. studie, 1/1994, 15 str.

1.055 Evropská rámcová dohoda o spolupráci, přesahující hranice mezi územními orgány

Překlad, 11/1993, 22 str.

1.048 Historie veřejné správy v českých zemích

Inf. studie, 9/1993, 10 str.

5.020 Konference o regionalizaci v Evropě závěrečné prohlášení

Překlad dokumentu, 7/1993, 14 str.

5.009 Vývoj územně správní organizace ČR

Inf. studie, 10/1992, 17 str.

5.008 Územní členění České republiky a států ES

Inf. studie, 9/1992, 29 str.

3. Samospráva profesní

5.195 Regulace povolání architekta v některých evropských státech

Inf. podklad, 5/2003, 9 str.

2.057 Postavení hospodářských komor v zemích EU

Inf. studie, 1/1999, 6 str.

5.039 Postavení notářských komor v zahraničí

Inf. podklad, 6/1994, 11 str.

5.038 Postavení komor hospodářských znalců v zahraničí

Inf. studie, 5/1994, 8 str.

5.033 Postavení lékařských komor v zahraničí

Inf. podklad, 1/1994, 13 str.

4. Justice a postavení soudců

5.340 Projekt evropského veřejného žalobce

Srovnávací studie, 12/2013, 23 str.

Autoři: Eva Tetourová, Markéta Škvorová

Práce reaguje na předložení legislativního balíčku EU týkajícího se zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce a s ním spojené reformy Eurojustu v polovině roku 2013. Jejím cílem je informovat o počátcích těchto iniciativ a jejich vývoji až do současnosti, včetně právního rámce pro zřízení Úřadu. Práce nabízí srovnání mezi navrhovanou podobou Úřadu podle předchozích projektů a aktuálně navrhovanou podobou podle zmíněného legislativního balíčku, který představuje vůbec první konkrétní iniciativu Komise na jeho zřízení. V návaznosti na charakteristiku jednotlivých návrhů balíčku se práce věnuje také dosavadním výsledkům jejich projednávání, včetně aktuálního postoje České republiky k této otázce a výhledu do budoucna.

5.331 Právní úprava státního zastupitelství ve vybraných zemích

Studie, 10/2012, 50 str.

Autoři: Tomáš Babka, Daniela Mazancová Dupláková, Martin Kavěna, Michal Pohl, Eva Tetourová

Studie poskytuje podrobný přehled právní úpravy státního zastupitelství ve vybraných evropských zemích (Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Polsko, Rakousko, Slovensko a Velká Británie). Vnitrostátní právní úprava uvedených států je podrobně popsána z hlediska právního zakotvení státního zastupitelství, struktury státního zastupitelství, způsobu jmenování a odvolávání funkcionářů, vztahu státního zastupitelství k ostatním relevantním orgánům, systému řízení jednotlivých úrovní státního zastupitelství a popisu pravomocí státního zastupitelství. Informační podklad dále poskytuje přehled dostupných zdrojů pro další případné rešerše, a to nejen primárních zdrojů (vnitrostátní zákony), ale též dostupných překladů zákonů, odborných publikací i srovnávacích materiálů a publikací Evropské unie na téma právní úpravy státního zastupitelství v členských státech EU.

5.313 Způsoby odvolávání a jmenování nejvyššího státního zástupce

Studie, 5/2011, 15 str.

Autoři: Martin Kavěna, Petra Bartáková, Kateřina Břečková

Komparaci způsobů jmenování a odvolání nejvyšších státních zástupců v různých státech nelze učinit jednoduchým srovnáním procesních ustanovení. Jednotlivé právní řády se výrazně liší jednak v pravomocích, které vykonávají státní zastupitelství, v odlišných hierarchických modelech úřadů státních zastupitelství, ale i v koncepčním zařazení státního zastupitelství do moci soudní nebo do moci výkonné. Práce přináší přehled způsobu jmenování a odvolávání státních zástupců a uvádí je do širšího kontextu v dané zemi.

5.269 Přístup nevládních neziskových organizací k soudům v případech, kdy je diskriminací ohrožen větší počet osob

Srovnávací studie, 4/2007, 6 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Práce se zabývá přístupem nevládních neziskových organizací k soudům ve vybraných členských státech Evropské unie – Francie, Itálie, Litva, Maďarsko, Německo, Řecko – s důrazem na správní soudnictví. Ze srovnání právních úprav vybraných členských států Evropské unie vyplývá, že přístup nevládních neziskových organizací k soudům je zajištěn, zpravidla ve stejném rozsahu jako u osob fyzických, s tím, že rozsah a forma právní úpravy je rozličná. Práce v závěru také odkazuje na rozhodnutí o přijatelnosti Evropského soudu pro lidská práva ve věci Sdružení Jihočeské matky v. Česká republika, ve kterém byla uznána aplikovatelnost článku 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod na případy odmítnutí žádosti o přístup k veřejným nebo správním dokumentům.

5.249 Doručování písemností v trestních věcech

Srovnávací studie, 12/2005, 11 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Komparativní studie se zabývá problematikou právní úpravy doručování písemností v trestním řízení ve vybraných zemích. Na tuto studii navazuje studie č. 5.253 Doručování soudních a jiných písemností. Ve všech vybraných zemích dokumenty v rámci trestního řízení doručují soudní úředníci (soudní vykonavatelé). Pouze v Belgii vystupuje policejní orgán jako prostředník při oznamování státním zástupcem a při doručování soudních obsílek, které nebylo možno doručit ani adresátovi do vlastních rukou, ani třetí osobě. Policejní orgán v takových případech musí učinit nezbytné kroky k tomu, aby byla kopie dokumentu doručena adresátovi v co nejkratší lhůtě. Ve všech uvedených státech existuje institut náhradního doručení (třetí osobě). V případě soudních obsílek, ve kterých je stanovena povinnost (obžalovaného, svědka, znalce) dostavit se k soudnímu jednání, je ve většině uvedených států vyloučeno doručování prostřednictvím pošty a doručuje se předáním do vlastních rukou adresáta (popř. třetí osoby – Anglie a Wales, Belgie, Francie, nebo publikací či vyvěšením na vývěsce soudu – Německo) zpravidla soudním vykonavatelem – např. Belgie, Francie, Německo. V Rakousku v případě povinnosti doručení do vlastních rukou adresáta není přípustné náhradní doručování a zásilka může být v případě neúspěšného doručení uložena na poště, na městském úřadě nebo u odesílajícího orgánu, pokud se nachází ve stejné obci.

5.253 Doručování soudních a jiných písemností

Srovnávací studie, 10/2005, 24 str.

Autoři: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová, Jindřiška Syllóvá

Autorky se věnují problematice doručování soudních písemností s ohledem na možnosti doručování prostřednictvím policejních orgánů. Konstatují, že pouze v případě Belgie je přímo v právním řádu upraveno, že soudní písemnosti jsou doručovány prostřednictvím policejního orgánu. V ostatních zemích jsou soudní

písemnosti doručovány soudním vykonavatelem/úředníkem nebo poštou. Doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních je mezi 52 státy světa upraveno Haagskou úmluvou z 15. listopadu 1965. Česká republika je smluvní stranou této úmluvy. V rámci EU jsou od 1. května 2004 české justiční orgány povinny postupovat výlučně podle Nařízení Rady (ES) č. 1348/2000, ze dne 29. 5. 2000 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech.

5.234 Soudnictví ve Skotsku

Inf. podklad, 3/2005, 8 str.

Autor: Robert Vyklícký

Soudní systém ve Skotsku se vyvíjel nezávisle na soudní soustavě v ostatních státech Velké Británie. Již ve Smlouvě o spojení (Treaty of Union) z roku 1707 mezi Anglií a Skotskem byl garantován nezávislý skotský právní systém.

Občanské i trestní soudnictví, správa soudů, policie, vězeňská služba a vztahy s ostatními právními profesemi spadají do kompetence Odboru pro řízení justice (Executive Justice Department), který je součástí skotského Ministerstva spravedlnosti. Odbor pro řízení justice je dále odpovědný za všechny otázky vztahující se k právnímu řádu, včetně těch, které mají vazbu na ostatní části Velké Británie nebo právní řád EU.

Soudnictví ve Skotsku je vykonáváno třístuňovou soustavou soudů s možností podání dovolání ke Sněmovně Lordů v občanskoprávních věcech.

5.226 Právní úprava soudních znalců a tlumočnicků

Inf. podklad, 8/2004, 11 str.

Autor: Robert Vyklícký

Práce komparuje právní úpravu soudních znalců a tlumočnicků členských států EU. Zabývá se seznamem orgánů, u nichž je veden seznam znalců. Důležité je oprávnění soudce vybrat soudního znalce a stanovení povinnosti vybrat jej ze seznamu či nikoliv. Seznamy tlumočnicků mívají volnější úpravu. Sankce, které mohou být uloženy soudním znalcům za nesprávný výkon znalecké činnosti, jsou rozhodujícím faktorem určujícím kvalitu soudního znalectví. V řadě států může být znalec, který se provinil, ze seznamu znalců vyškrtnut.

5.214 Kárné řízení soudců ve vybraných státech

Inf. podklad, 1/2004, 35 str.

Autoři: Martin Kavěna, Robert Vyklícký

Kárné řízení soudců je upraveno rozdílným způsobem, v závislosti na tradici státu a úpravě soudcovské nezávislosti. Rozdílná je také úprava aktivní legitimace kárného řízení, procedura, druhy kárných provinění a druhy sankcí. Některé kárné orgány mají pravomoc rozhodnout, zda je soudce nezpůsobilý nadále vykonávat úřad z důvodu zjištěného v kárném řízení. Komparace obsahuje popis různých světových systémů desítky států.

5.212 Lhůty a postupy umožňující efektivní rozhodování soudů

Inf. podklad, 11/2003, 16 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál byl zpracován vzhledem ke snahám o zavedení pevných lhůt a postupů pro rozhodování soudů. Uvádí příklad tří jurisdikcí, které přijaly komplexní reformu procesních pravidel v občanskoprávních sporech, obsahujících jak lhůty, tak i zvláštní postupy (tzv. case management), které se aplikují na soudní spory zejména v přípravném řízení, s cílem zajistit co nejefektivnější a nejrychlejší rozhodování soudů. Cílem těchto lhůt a postupů již v rámci přípravného řízení je, aby soudce vystupoval nejen jako soudce, ale i jako manažer, který rozděluje omezené zdroje soudu. Jde o to, aby hlavní řízení před soudem bylo co nejjednodušší a týkalo se objasnění jen přesně vymezených sporných právních či skutkových otázek. V rámci přípravného řízení je tak nutné dospět k přesnému vymezení předmětu sporu a ke stanovení důkazů, které budou provedeny v rámci hlavního řízení, aby soud mohl věc spravedlivě a efektivně rozhodnout. Během přípravného řízení je také nutné, aby soud působil na strany ve věci uzavření míru.

Komplexní reforma procesních pravidel proběhla jak v některých státech s kontinentální právní tradicí, tak i v některých státech s právní tradicí angloamerickou – materiál se zaměřuje zejména na právní úpravu v kanadské provincii Ontario (angloamerická právní tradice) a v Japonsku a Finsku (kontinentální právní tradice).

5.206 Platy soudců ve vybraných evropských státech

Inf. podklad, 12/2001, 8 str.

5.165 Výchova budoucích soudců

Inf. podklad, 1/2001, 18 str.

5.127 Soudní vykonavatelé

Inf. podklad, 3/1999, 22 str.

5.105 Pracovní soudy

Příklad, 8/1997, 17 str.

3.019 Vojenské soudy

Srovnávací studie, 4/1997, 8 str.

5.089 Správní soudnictví v Německu a Rakousku

Inf. studie, 3/1997, 20 str.

1.072 Rozhodčí řízení

Inf. studie, 10/1994, 9 str.

**1.065 Přehled způsobů ustanovování soudců. Právní postavení soudců. /1.verze/
*Inf. studie, 6/1994, 9 str.***

**1.036 Ke koncepci postavení prokuratury: Úvahy k postavení prokuratury
Postavení státního žalobce v některých evropských zemích
*Souhrn materiálů, 5/1993, cca 70 str.***

IV. Hospodářství a obchodní právo

6.028 Informační podklad k zákonnému opatření Senátu, kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 55/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

Informační podklad, 11/2013, 6 str.

Autor: Petra Bartošková

5.329 Právní úprava franchisingu – právo EU, modelový zákon uncitral a právní úprava ve vybraných evropských státech

Studie, 6/2012, 42 str.

Autoři: Martin Kavěna, Tomáš Babka, Michal Staněk, Ondřej Vodehnal

Studie popisuje právní úpravu franchisingu ve vybraných zemích Evropské unie a dále mezinárodní úpravu na úrovni EU, Evropské asociace franchisingu a Mezinárodního ústavu pro sjednocování soukromého práva UNIDROIT.

2.096 Aktuální ekonomický vývoj a hospodářská politika zemí uskupení BRIC a jejich výhledy

Srovnávací studie, 11/2011, 27 str.

Autor: Marcela Cupalová

Práce analyzuje specifika zemí skupiny BRIC (Brazílie, Rusko, Indie, Čína) a zabývá se konkrétně charakteristikou jednotlivých ekonomik a jejich vývoje, hospodářskou politikou jejich vlád i výhledy ekonomického vývoje do budoucna. Analyzuje také ekonomiky některých zemí (Jihoafrická republika, Turecko a Indonésie), které by mohly v budoucnosti do této skupiny patřit, a to jak vzhledem k dynamice jejich ekonomického vývoje, tak i díky nedávno zvýšenému hodnocení ratingových agentur. Práce se také pokouší identifikovat slabší a problematická místa všech výše zmíněných ekonomik, která by mohla jejich budoucí vývoj výrazněji poškodit.

1. Obchodní společnosti, právo na podnikání

5.344 Přehled právní úpravy veřejného zadávání v EU a ve vybraných členských státech

Studie, 3/2014, 42 str.

Autor: Darina Šimková

Práce pojednává o právních normách EU vztahujících se k veřejnému zadávání, přičemž v této části nejdříve poskytuje krátký historický exkurz a dále pak blíže před-

stavuje některé diskutované aspekty unijní právní úpravy veřejných zakázek. Práce mimo jiné uvádí příklady mezinárodních smluv, jimiž je Evropská unie v oblasti veřejných zakázek vázána. Představeny jsou také kontrolní pravomoci institucí EU, jež je možné proti členskému státu využít v případě, že při implementaci unijní legislativy neplní své povinnosti. Podrobněji je analyzována také vlastní právní úprava obsažená ve směrnících EU vztahujících se k oblasti veřejných zakázek. V této souvislosti je zmíněna např. definice veřejného zadavatele, právní úprava vyloučení z působnosti směrnice EU o veřejném zadávání, druhy zadávacích řízení, možnosti přezkumu apod. V neposlední řadě je pozornost věnována i nově připravované unijní legislativě z oblasti veřejných zakázek. Pro ilustraci je i stručně popsána také vnitrostátní právní úprava některých institutů veřejných zakázek ve vybraných členských státech EU, přičemž pozornost je věnována mimo jiné i České republice.

5.325 Ochrana tzv. „strategických“ společností v evropském kontextu

Studie, 12/2011, 31 str.

Autor: Martin Kavěna

Studie popisuje nástroje na ochranu tzv. strategických společností a jejich slučitelnost s právem EU. Jde zejména o různá právní omezení volného pohybu kapitálu (např. zlaté akcie státu v privatizovaných společnostech, povinné schvalovací řízení před nabytím majetkového podílu ve strategické společnosti ze strany investora atp.), ale i o různé faktické nástroje (např. členský stát si ponechá ovládací podíl ve strategické společnosti, resp. realizuje investice do strategických odvětví prostřednictvím státního investičního fondu, tzv. sovereign wealth fund). Studie podrobněji popisuje právní úpravu ve Francii (dekret č. 2005–1739) a na Slovensku (zákon č. 493/2009 Z.z.) a dále uvádí přehled judikatury Soudního dvora (vč. rozhodnutí Soudního dvora ve věci tzv. „zákonu Volkswagen“, C-112/05 Komise v. Německo).

5.321 Právní úprava whistleblowingu v USA, Spojeném království a Spolkové republice Německo

Srovnávací studie, 9/2011, 29 str.

Autoři: Martin Kavěna, Petra Mylková

Studie popisuje pojem „whistleblowing“, tedy sdělování informací o tom, že ve státní organizaci nebo v soukromé společnosti dochází ke korupci, špatnému hospodaření nebo jinému protiprávnímu jednání, jakož i obvyklé cíle zákonů „o whistleblowingu“ a obvyklé právní nástroje, které podporují whistleblowing a chrání whistleblowery před následným postihem. Informační podklad popisuje komplexní právní úpravu whistleblowingu v USA a Spojeném království, jakož i dílčí právní úpravu v Německu. Materiál dále popisuje některé aktuální příklady whistleblowingu v těchto státech.

5.312 Možnosti státu v přidělování zakázek strategického významu

Studie, 5/2011, 15 str.

Autoři: Tomáš Babka, Petr Mylková

Práce se zabývá otázkou strategických zakázek a jejich zadávání v zadávacím řízení podle zákona o veřejných zakázkách. Vzhledem k tomu, že v českém právním

řádu v současné době neexistuje zákonná definice strategických veřejných zakázek či zakázek strategického významu, považuje tato studie pro účely vlastního textu za strategické takové zakázky, kde předmětem plnění jsou dodávky, služby či stavební práce, které zajišťují bezpečnost, fungování a infrastrukturu země. Zvláštní důraz je pak kladen na zakázky na dodávky vojenského materiálu a na výstavbu jaderných elektráren. Důležitou součástí práce je podrobnější analýza platné právní úpravy, která se na předmětnou otázku vztahuje, a to jak na úrovni národní, které je věnována největší pozornost, tak i na úrovni evropské a mezinárodní. Účelem závěrečné kapitoly je posoudit z právního hlediska konkrétní možnosti a nástroje státu při přidělování zakázek strategického významu, tedy zejména v případech, kdy se stát snaží ochránit své základní politické a bezpečnostní zájmy.

5.290 Zdaňování hazardních her v EU

Studie, 9/2009, 14 str.

Autor: Josef Palán

Právní předpisy jednotlivých členských států, pokud jde o zdanění příjmů z poskytování služeb v oblasti hazardních her jsou formulovány zcela nesourodě. Výše „zdanění“ z provozování hazardních her je v členských státech vyjádřena zcela odlišně. Někde je vyjádřena jako procentní sazba, někde jako pevná částka splatná ročně nebo měsíčně. Někde je procentní sazba uvalena na vsazené vklady, někde na hrubý výnos (vklady mínus výhry + provozní náklady), někde na rozdíl mezi vklady a vyplacenými výhrami. Práce přináší podrobný přehled úpravy zdanění hazardních her v zemích EU.

5.280 Hazardní hraní distančním způsobem ve vybraných státech

Studie, 12/2007, 15 str.

Autoři: Michal Částek, Petra Kubařová, Jana Linková

Práce přináší přehled právních úprav vybraných zemí týkajících se hraní hazardních her s důrazem na možnost distančního provozování hazardních her. Autoři se zaměřují na povinnosti provozovatelů, omezení vztahující se k uživatelům, ochranu dětí a mladistvých a pravomoci dozorujících orgánů. Zvláštní část práce je věnována na daňovým úpravám distančních hazardních her v jednotlivých zemích.

5.270 Trestní odpovědnost právnických osob ve vybraných státech EU

Studie, 4/2007, 17 str.

Autor: Martin Kavěna

Práce poskytuje přehled veřejnoprávních postihů protiprávního jednání právnických osob s důrazem na trestněprávní odpovědnost. V první části práce jsou uvedeny nejčastější cíle veřejnoprávních postihů (prevence protiprávního jednání, odplata za spáchaný čin, náprava pachatele) a zdůrazňuje se, že právní akty Evropské unie nevnucují členským státům jednotný regulační model odpovědnosti právnických osob. Postihy mohou spočívat jak ve správních, tak v trestním právu. Ve světě existují tři základní modely odpovědnosti právnických osob: americký model (trestní odpovědnost právnické osoby za širokou škálu jednání zaměstnanců

firmy), anglický či francouzský model (více restriktivní model trestní odpovědnosti) a německý model (správní odpovědnost právnických osob).

5.259 Podmínky pro povolování provozu hazardních her ve vybraných zemích Evropské unie (úloha obcí)

Studie, 8/2006, 9 str.

Autoři: Michal Částek, Eva Medková, Gabriela Tampová

Předložená komparativní studie si klade za cíl přiblížit úpravu hazardních her ve vybraných státech Evropské unie. Studie se primárně soustředí na podmínky povolování provozování hazardních her a na kompetence státních úřadů či obcí při udělování koncesí a při kontrole provozovatelů hazardních her.

5.251 Provozování loterií s důrazem na technologie umožňující dálkový přístup

Inf. podklad, 12/2005, 15 str.

Autoři: Eva Medková, Tereza Huclová

V úvodu komparativní studie jsou stručně nastíněny přístupy k regulaci hraní hazardních her.

V další části textu jsou v jednotlivých kapitolách popsány právní úpravy devíti vybraných evropských států (Belgie, Francie, Irsko, Německo, Rakousko, Slovensko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie). Struktura kapitol sleduje toto schéma: po uvedení konkrétních právních předpisů jsou vymezeny základní pojmy, nastíněny podmínky provozování hazardních her a uveden orgán, kterému jsou svěřeny dozorcí pravomoci. O úpravě provozování hazardních her prostřednictvím technologií umožňujících dálkový přístup je pojednáno v závěru každé kapitoly. Většina z popsaných právních úprav problematiku provozování loterií a jiných podobných her prostřednictvím technologií umožňujících dálkový přístup výslovně neřeší. Na takové případy se tak vztahují obecné úpravy provedené jednotlivými vnitrostátními právními předpisy, které shodně za základní podmínku provozování hazardních her požadují získání tuzemské licence. S výslovnou úpravou hazardních her provozovaných prostřednictvím technologií umožňujících dálkový přístup se můžeme setkat na Slovensku a ve Velké Británii. I zde však právní řád požaduje vydání tuzemské licence.

5.243 Legislativní úpravy systému pevných cen mezi knihkupci a nakladateli v členských státech EU

Inf. podklad, 9/2005, 14 str.

Autor: Jana Francová

Systémy pevných cen knih nejsou upraveny legislativou EU, proto záleží na rozhodnutí každého členského státu, zda národní systém pevných cen knih vyjme z dosahu soutěžních pravidel zakazujících ujednání o přímém určení cen či jej upraví speciálním zákonem nebo zda zachová na knižním trhu volnou hospodářskou soutěž a bude postihovat její narušení.

Evropské instituce se systémy pevných cen knih zabývaly opakovaně. Evropská komise ve svých rozhodnutích několikrát vyjádřila přesvědčení, že zatímco národní systémy pevných cen knih přispívají k zachování kulturního a jazykového bohat-

ství, jejich aplikace na přeshraniční transakce je v rozporu s komunitárními soutěžními pravidly. Proto postihuje systémy pevných cen tehdy, pokud mají zjevné účinky na obchod mezi členskými státy. Evropský parlament v roce 2002 Komisi vyzval, aby připravila návrh Směrnice upravující systém pevných cen knih.

V současnosti je systém pevných cen knih v některé z jeho podob realizován z členských států EU v Dánsku, Francii, Itálii, Maďarsku, Německu, Nizozemí, Norsku, Portugalsku, Řecku, Slovinsku a ve Španělsku.

5.241 SQUEEZE-OUT – Právo výkupu účastnických cenných papírů

Inf. podklad, 8/2005, 16 str.

Autor: Jana Francová

Anglický termín *squeeze-out* se používá pro označení změny vlastnické struktury akciové společnosti, kdy hlavní společník vlastní vůli vytlačí z jím ovládané společnosti ostatní společníky. Obecně se rozlišují dvě základní formy *squeeze-outu*. První zahrnuje situace, kdy valná hromada rozhodne o zrušení společnosti a o převodu jmění na hlavního akcionáře, druhou základní formou je převzetí celé společnosti hlavním akcionářem při jejím zachování. Informační podklad se zabývá rozborem a posledním vývojem české právní úpravy obou uvedených forem v Obchodním zákoníku ve vztahu k úpravě institutu *squeeze-outu* ve Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/25/ES ze dne 21. dubna 2004 o nabídkách převzetí (tzv. 13. Směrnice) a v Návrhu směrnice Evropského Parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 77/91/EHS, pokud jde o zakládání akciových společností a udržování a změnu jejich základního kapitálu. Samostatná kapitola je věnována úpravě *squeeze-outu* ve vybraných členských státech Evropské unie – v Rakousku, Německu, ve Francii, Itálii, Nizozemí a Velké Británii. V závěru jsou shrnuty hlavní odlišnosti české právní úpravy od komunitárního práva.

5.195 Regulace povolání architekta v některých evropských státech

Inf. podklad, 5/2003, 9 str.

5.190 Právní úprava ženské prostituce

Překlad, 3/2003, 25 str.

5.115 Právní úprava „spotřebitelských her“ (soutěží) ve vybraných zemích

Inf. podklad, 5/1998, 5 str.

2.046 Typy tržních ekonomik

Inf. podklad, 5/1996, 6 str.

5.026 Úprava problematiky výherních automatů v Německu

Inf. studie, 10/1993, 6 str. + 2 příl.

2.001 Kapitálové společnosti v zahraničí

Inf. studie, 9/1991, 13 str.

2. Obchodní vztahy, mezinárodní obchod

2.096 Aktuální ekonomický vývoj a hospodářská politika zemí uskupení BRIC a jejich vyhlídky

Srovnávací studie, 11/2011, 27 str.

Autor: Marcela Cupalová

Práce analyzuje specifika zemí skupiny BRIC (Brazílie, Rusko, Indie, Čína) a zabývá se konkrétně charakteristikou jednotlivých ekonomik a jejich vývoje, hospodářskou politikou jejich vlád i výhledy ekonomického vývoje do budoucna. Analyzuje také ekonomiky některých zemí (Jihoafrická republika, Turecko a Indonésie), které by mohly v budoucnosti do této skupiny patřit, a to jak vzhledem k dynamice jejich ekonomického vývoje, tak i díky nedávno zvýšenému hodnocení ratingových agentur. Práce se také pokouší identifikovat slabší a problematická místa všech výše zmíněných ekonomik, která by mohla jejich budoucí vývoj výrazněji poškodit.

5.204 Dohody o ochraně investic – obecná část

Inf. podklad, 7/2003, 13 str.

5.203 Dohody o ochraně investic

Inf. podklad, 7/2003, 69 str.

2.068 Hospodářská soutěž

Překlad, 11/2000, 47 str.

2.064 Německá právní úprava konkursu

Inf. studie, 11/1999, 14 str.

5.144 Zadávání veřejných zakázek v EU

Inf. podklad, 6/1999, 15 str.

5.119 Vývoz a prodej předmětů kulturní hodnoty

Inf. studie, 8/1998, 9 str.

2.056 Podpora vývozu ze zemí EU, USA a Japonska vůči třetím státům

Inf. podklad, 5/1998, 20 str.

5.085 Zásady ochrany proti dumpingovému dovozu v EU

Inf. studie, 1/1997, 14 str.

5.082 Ochrana vývozu kulturních předmětů právem ES

Inf. studie, 1/1997, 6 str.

2.039 Ochrana minoritního akcionáře v legislativě ES

Inf. studie, 11/1995, 20 str.

1.072 Rozhodčí řízení*Inf. studie, 10/1994, 9 str.***5.025 Ochrana hospodářské soutěže při výrobě a distribuci tisku v Německu a Rakousku***Inf. podklad, 9/1993, 8 str.*

3. Rozpočty

2.097 Mandatorní výdaje státního rozpočtu*Studie, 7/2014, 17 str.**Autor: Daša Smetanková*

Práce analyzuje vývoj mandatorních výdajů státního rozpočtu České republiky od roku 1995. Sleduje vývoj těchto povinných výdajů v souvislosti s růstem výdajů státního rozpočtu. Analyzovány jsou jednotlivé složky mandatorních a quasi-mandatorních výdajů (sociální transfery, zdravotní pojištění, penzijní připojištění, stavební spoření, dluhová služba, mzdy organizačních složek státu a příspěvkových organizací atd.). Zaměřuje se především na změny legislativy, které ovlivnily nárůst nebo pokles mandatorních výdajů a tím i výši výdajů státního rozpočtu.

1.202 Odpovědnost nejvyšších kontrolních institucí vůči parlamentům ve vybraných státech Evropské unie a srovnání s Českou republikou*Srovnávací studie, 9/2011, 21 str.**Autoři: Marcela Cupalová, Martin Kavěna*

Studie obsahuje srovnávací a ústavněprávní analýzu právní úpravy odpovědnosti nejvyšší kontrolní instituce vůči parlamentu. Materiál srovnává právní úpravu ve vybraných státech EU a v České republice nejen z hlediska uplatňovaných kontrolních mechanismů, ale i z hlediska základního principu konstitucionalismu a souvisejících zásad odpovědnosti a dobré správy. Práce dovozuje, že je-li zvažováno přijetí podrobnější zákonné úpravy v ČR, která by upravovala výkon kontroly NKÚ ze strany Poslanecké sněmovny, není nezbytné vycházet z toho, že tato kontrola musí být i v budoucnu pojata jako výkon veřejné správy v materiálním smyslu (tedy jako kontrola podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole): kontrola NKÚ ze strany Poslanecké sněmovny implicitně plní i jiné neméně důležité cíle (kromě zajištění odborné kontroly hospodaření), které vycházejí ze zásad parlamentního práva a které mohou být lépe zajištěny při užití specifických parlamentních kontrolních mechanismů.

3.097 Změna základních smluv EU – zavedení evropského mechanismu stability*Studie, 1/2011, 10 str.**Autoři: Marcela Cupalová, Daniela Dupláková*

Smlouva o Evropské unii ve znění Lisabonské smlouvy (dále jako SEU), jež vstoupila v platnost dne 1. prosince 2009, v čl. 48 odst. 6 nově upravuje možnost zjedno-

dušeného přijímání změn části třetí Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy (dále jako SFEU). V současné době je na evropské úrovni projednáván první návrh změny SFEU, jenž má být uskutečněn prostřednictvím zjednodušeného postupu. Impulem k této změně byla snaha o zajištění finanční stability členských států Evropské unie, které jsou zároveň součástí eurozóny (Evropský mechanismus stability). Studie v první části přináší výklad vnitrostátní procedury schvalování zjednodušené změny Smlouvy a ve druhé části popisuje samotný mechanismus stability, který má být touto procedurou zaveden.

1.208 Projednávání státních závěrečných účtů ve vybraných zemích

Srovnávací studie, 8/2010, 7 str.

Autor: Marcela Cupalová

Práce pojednává o procesu projednávání státních závěrečných účtů ve vybraných zemích EU a v Norsku. Zaměřuje se zejména na skutečnosti, který orgán má pravomoc tyto účty prověřovat, jak probíhá proces projednávání, jaké jsou lhůty pro schválení závěrečného účtu a jaká je případná odpovědnost či závaznost rozhodnutí parlamentu. Dospívá přitom k závěru, že téměř ve všech zemích sestavuje závěrečný účet ministerstvo financí, pouze v Norsku existuje pro tento účel zvláštní orgán a v Rakousku účet sestavuje Účetní dvůr. Vesměs také platí, že závěrečný účet není závazný, nevyplyvají z něho žádné sankce vůči vládě (ve smyslu vyslovení nedůvěry), opakovaná nebo vážná negativní kontrolní stanoviska obsažená v závěrečném účtu mohou mít ovšem personální dopady např. pro jednotlivé ministry.

2.094 Odpovědné rozpočtování ve vybraných zemích

Informační studie, 4/2010, 19 str.

Autor: Marcela Cupalová

Práce se zaměřuje na úpravu odpovědného rozpočtování v jednotlivých zemích Commonwealthu a v Latinské Americe, kde tyto zákony byly přijaty. Zatímco v anglosaských zemích (zejména v USA) mají tyto zákony poměrně dlouhou tradici, v Latinské Americe byly obvykle přijímány spíše v nedávné době, a to většinou v souvislosti s problémy veřejných rozpočtů. Po analýze a komparaci úpravy odpovědného rozpočtování v jednotlivých zemích dochází práce k závěru, že latinskoamerické zákony jsou obvykle podrobnější, konkrétněji specifikují cíle a povinnosti vlády a většinou zahrnují i zřízení a financování určitého „stabilizačního“ fondu, jehož prostředky mají pomáhat v době ekonomického poklesu. Z analýzy dále vyplynulo, že ve federacích je odpovědné rozpočtování na federální úrovni upraveno obvykle spíše v obecné rovině, popř. federální legislativa upravuje především transparentnost informování o stanovených cílech a jejich plnění vládami. Konkrétnější úprava je pak ponechána v rukou jednotlivých států federace. Některé federace byly ovšem nuceny přistoupit k podrobnější federální úpravě, aby deficity jednotlivých států federace příliš nezatěžovaly centrální rozpočet. Obecně platí, že zákony o odpovědném rozpočtování obvykle stanoví určité cíle a limity, které musí exekutiva plnit, a pokud je v daném roce neplní, musí

to napravit v letech následujících. Rozpočtová omezení mohou postihovat celou zemi, sankce typu ztráty části mzdy nebo zákazu výkonu politické funkce obvykle postihují konkrétně osobu (ministra, guvernéra), která svůj úřad zadlužila. Kromě analýzy přijaté legislativní úpravy práce také hodnotí efektivnost přijatých opatření, a to jednak na základě odborných studií, jednak podle empirických výsledků snižování veřejného zadlužení.

2.093 Nálezy evropských kontrolních institucí

Studie, 10/2009, 8 str.

Autor: Marcela Cupalová

Existují čtyři základní typy národních nejvyšších kontrolních institucí: model „dvora“, tj. kontrolní instituce disponující soudními funkcemi (zejména ve Francii, Itálii, Lucembursku, Portugalsku, Řecku, Španělsku a Rumunsku), model „kolegiálního orgánu“ (především v Německu a Nizozemsku), model kontrolního úřadu vedeného generálním auditorem (zejména v Dánsku, Irsku, Kanadě, ve Spojeném království a v USA) a „skandinávský model“, tedy model kontrolního úřadu působícího v rámci vládních orgánů (Finsko a Švédsko). Z této hrubé kategorizace se poněkud vymyká rakouský kontrolní úřad, vedený prezidentem, s kontrolní působností na ústřední, regionální a místní úrovni. Studie uvádí formy nálezů kontrolních institucí ve vybraných zemích ze všech výše uvedených čtyř kategorií.

2.092 Dopady světové ekonomické krize na veřejné rozpočty v zemích EU a vývoj českých veřejných financí

Studie, 9/2009, 31 str.

Autor: Marcela Cupalová

Práce analyzuje dopady světové ekonomické krize na vývoj ekonomik EU s důrazem na stav veřejných financí. Dále se zaměřuje na stav českých veřejných financí a upozorňuje na hlavní problémy a rizika spjatá s narůstajícím veřejným zadlužením. Analyzuje také příčiny, průběh a důsledky krize pro rozpočet – včetně úsporných opatření – ve dvou z nejvíce zasažených zemí – v Lotyšsku a Maďarsku. Příloha obsahuje přehled přijatých protikrizových opatření ve vybraných zemích EU.

2.090 Finanční rámec po roce 2013

Studie, 3/2009, 10 str.

Autor: Marcela Cupalová

Víceletý finanční rámec zobrazuje priority ujednání politiky ve finančním vyjádření a má zajistit střednědobou konzistentnost politiky, předvídatelnost zdrojů pro ujednání politiky a rozpočtovou disciplínu, tj. že výdaje budou vydávány správným způsobem a v rámci limitů přístupných zdrojů. Současný finanční rámec EU pro období 2007–2013 byl schválen po dlouhém přípravě a vyjednávacím procesu v květnu 2006. Protože Evropská unie v současnosti čelí novým úkolům a problémům (změna klimatu, energetická bezpečnost, migrace, ale také případná další rozšíření aj.), dohodly se v roce 2006 Evropský parlament, Rada EU a Evropská komise na

zásadním přezkumu rozpočtu EU. Komise byla vyzvána k provedení komplexního hloubkového přezkumu zaměřeného na všechny aspekty výdajů EU, včetně společné zemědělské politiky, a zdrojů, včetně úlevy pro Spojené království, a k následnému podání zprávy v letech 2008/2009.

2.087 Reforma rozpočtu EU

Studie, 10/2008, 14 str.

Autor: Marcela Cupalová

Evropská unie v současnosti čelí novým úkolům a problémům jako je změna klimatu, energetická bezpečnost, migrace, ale také případná další rozšíření, proto se Evropský parlament, Rada EU a Evropská komise dohodly v roce 2006 na zásadním přezkumu rozpočtu EU. Komise byla vyzvána k provedení komplexního hloubkového přezkumu zaměřeného na všechny aspekty výdajů EU, včetně společné zemědělské politiky, a příjmových zdrojů EU, zahrnujících i úlevu pro Spojené království, a k následnému podání zprávy v letech 2008/2009. Práce se v úvodu zabývá směřováním prostředků v rámci současné finanční perspektivy pro období 2007 – 2013 a podává přehled obecných návrhů Evropské komise k revizi rozpočtu, které komise předložila veřejné debatě ve svém Sdělení Komise: Reformovat rozpočet, změnit Evropu. Dále analyzuje jednotlivé výdajové kapitoly a podkapitoly rozpočtu. Zaměřuje se především na jejich přínos k plnění cílů Lisabonské strategie, tj. ambiciózního cíle EU stát se do roku 2010 „nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou na světě, schopnou udržitelného hospodářského růstu, s větším počtem lepších pracovních míst a s větší sociální soudržností“ a především na dva prioritní cíle, které byly stanoveny při přehodnocení Lisabonské strategie v březnu 2005, tj. růst a zaměstnanost. Identifikuje také témata, která budou pravděpodobně diskutována při přezkumu rozpočtu, včetně postojů jednotlivých členských zemí, a pravděpodobné scénáře dalšího vývoje jednotlivých politik a jejich financování. Další část práce se zabývá příjmovou stránkou rozpočtu, především oblastmi, které budou při přezkumu pravděpodobně diskutovány a uvádí také stanoviska jednotlivých členských států. Poslední část nastiňuje na příkladu Spolkové republiky Německo relativní shodu ve stanoviscích jednotlivých politických stran v rámci zemí EU.

1.184 Proces sestavování státních závěrečných účtů ve vybraných evropských zemích

Srovnávací studie, 8/2007, 20 str.

Autor: Michal Částek

Předložená komparativní studie se věnuje postupu při sestavování a schvalování státních závěrečných účtů ve vybraných evropských zemích. Studie byla zpracována na základě odpovědí národních parlamentů na otázky, které položil Parlamentní institut prostřednictvím databázového systému ECPRD, a na základě dostupných internetových pramenů a odborné literatury. Studie nastiňuje možné důsledky vyplývající jak z případného neschválení státních závěrečných účtů tak z pochybení státních orgánů při hospodaření s veřejnými prostředky.

1.162 Projednávání státního rozpočtu v parlamentech vybraných zemí**Evropské unie***Srovnávací studie, 10/2005, aktualizace 10/2006**Autoři: Michal Částek, Josef Palán*

Studie se věnuje postupu projednávání rozpočtu v parlamentech deseti vybraných zemí Evropské unie s parlamentní formou vlády. Cílem práce je zejména ukázat, zda mohou poslanci či jiné zainteresované subjekty předkládat ve sledovaných národních parlamentech pozměňovací návrhy k navrhovanému vládnímu rozpočtu (k výši jeho výdajů a příjmů, popř. ke změně jeho struktury) v jednotlivých fázích jeho projednávání. U států, u kterých se nám podařilo získat údaje, je v závěru uveden počet schválených pozměňovacích návrhů v závěrečném hlasování o státním rozpočtu a procentuální vyjádření podílu peněžního vyjádření schválených pozměňovacích návrhů poslanců na HDP dané země. Ze studie můžeme vysledovat, že „britsko-skandinávský model“ schvalování rozpočtu se opírá o silné pravomoci exekutivy, poslanci tak disponují omezenými možnostmi pozměňovat vládní předlohy rozpočtu. Navíc poslanci koaličních stran plně respektují vládní návrh rozpočtu a během jeho projednávání v parlamentu již nepředkládají pozměňovací návrhy. Na druhé straně v zemích jako Belgie, Estonsko a Slovensko mají poslanci větší možnosti i vůli ovlivňovat výdajovou stránku rozpočtu při schvalování státního rozpočtu, o čemž svědčí i fakt, že při schvalování rozpočtu na rok 2005 v jednotlivých parlamentech se finanční vyjádření pozměňovacích návrhů podílelo více než jedním promile na jejich HDP. Ve většině sledovaných zemí mohou pozměňovací návrhy předkládat skupiny poslanců, strany či jednotliví poslanci, pouze ve Švédsku může předkládat pozměňovací návrhy k vládnímu návrhu rozpočtu pouze skupina poslanců či politická strana, jednotliví poslanci pozměňovací návrhy podávat nemohou.

2.077 Rigidní projednávání rozpočtu ve vybraných zemích, povinně vyrovnané rozpočty*Inf. studie, 11–12/2002, 12 str.***2.076 Rozpočtové určení výnosu daní***Inf. studie, 11/2002, 32 str.***2.075 Fiskální reakce na povodně v Rakousku a Německu***Inf. studie, 9/2002, 8 str.***2.069 Systém kontroly vyrovnanosti rozpočtů municipalit v Nizozemsku***Inf. studie, 12/2000, 9 str.***3.010 Projednání vojenského rozpočtu v parlamentu***Inf. studie, 6/1993, 7 str.*

4. Daně a poplatky

5.338 Provozování výherních hracích přístrojů ve vybraných státech EU

Srovnávací studie, 12/2013, 20 str.

Autoři: Darina Šimková, Petra Bartošková

Práce se zabývá právní regulací provozování výherních hracích přístrojů ve vybraných členských státech EU (Francie, Německo, Rakousko, Slovensko, Itálie, Polsko). Komparativní metodou jsou porovnávány konkrétní dílčí oblasti právní úpravy provozování výherních hracích přístrojů, a sice právní regulace počtu a druhu výherních hracích přístrojů, dalších požadavků na jejich provoz a systém regulace celých provozoven, systém výběru výnosů z provozu a poplatková politika, alokace výnosů a daňové zatížení provozovatele výherních hracích přístrojů, kontrola provozovatelů výherních hracích přístrojů, rozsah kontroly a případné rozdělení kontrolní funkce mezi obec a stát.

6.026 Informační podklad k zákonnému opatření Senátu o dani z nabytí nemovitých věcí

Informační podklad, 11/2013, 5 str.

Autor: Petra Bartošková

6.029 Informační podklad k zákonnému opatření Senátu o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů

Informační podklad, 11/2013, 8 str.

Autor: Michaela Kučerová

5.336 Prokazování původu majetku ve vybraných zemích Evropy

Srovnávací studie, 10/2013, 6 str.

Autor: Petra Bartošková

Tato práce podává základní přehled fungování modelů přiznávání majetku a příjmů osob ve vybraných evropských státech v porovnání s navrhovanými modely, jejichž zavedení do českého právního řádu je zvažováno. Úvodem práce jsou představeny aktuální návrhy českých politických stran, a to včetně návrhů zákonů podaných v VI. volebním období. Následuje srovnání se slovenskou právní úpravou, která zavádí povinnost prokazování majetku v režimu zvláštního řízení, a také s polskou právní úpravou, která postihuje neprokázané příjmy v daňovém řízení. Závěrem je zmíněna také daňová úprava v německy mluvících zemích, která postihuje majetek osob nad určitou stanovenou hranici.

2.095 Uhlíková daň (daň z emisí CO₂) v členských státech EU

Studie, 8/2010, 8 str.

Autor: Josef Palán

Studie se zabývá uhlíkovou daní (daní z emisí CO₂), patřící mezi nepřímé daně, kterou se zdaňují emise CO₂, vytvářené spalováním fosilních paliv (uhlí, minerálních olejů, plynu). Uhlíková daň se uvaluje na fosilní paliva a její výše je obvykle

odvislá od množství CO₂, které vzniká při spalování pohonných hmot nebo při výrobě tepla určeného k vytápění nebo k průmyslovému užití a v některých státech je sazba daně částečně odvislá i od energetického obsahu.

2.092 Dopady světové ekonomické krize na veřejné rozpočty v zemích EU a vývoj českých veřejných financí

Studie, 9/2009, 31 str.

Autor: Marcela Cupalová

Práce analyzuje dopady světové ekonomické krize na vývoj ekonomik EU s důrazem na stav veřejných financí. Dále se zaměřuje na stav českých veřejných financí a upozorňuje na hlavní problémy a rizika spjatá s narůstajícím veřejným zadlužením. Analyzuje také příčiny, průběh a důsledky krize pro rozpočet – včetně úsporných opatření – ve dvou z nejvíce zasažených zemí – v Lotyšsku a Maďarsku. Příloha obsahuje přehled přijatých protikrizových opatření ve vybraných zemích EU.

5.290 Zdaňování hazardních her v EU

Studie, 9/2009, 14 str.

Autor: Josef Palán

Právní předpisy jednotlivých členských států, pokud jde o zdanění příjmů z poskytování služeb v oblasti hazardních her, jsou formulovány zcela nesourodě. Výše „zdanění“ z provozování hazardních her je v členských státech vyjádřena zcela odlišně. Někde je vyjádřena jako procentní sazba, někde jako pevná částka splatná ročně nebo měsíčně. Někde je procentní sazba uvalena na vsazené vklady, někde na hrubý výnos (vklady mínus výhry plus provozní náklady), někde na rozdíl mezi vklady a vyplacenými výhrami. Práce přináší podrobný přehled úpravy zdanění hazardních her v zemích EU.

5.280 Hazardní hraní distančním způsobem ve vybraných státech

Studie, 12/2007, 15 str.

Autoři: Michal Částek, Petra Kubařová, Jana Linková

Práce přináší přehled právních úprav vybraných zemí týkajících se hraní hazardních her s důrazem na možnost distančního provozování hazardních her. Autoři se zaměřují na povinnosti provozovatelů, omezení vztahující se k uživatelům, ochranu dětí a mladistvých a pravomoci dozorujících orgánů. Zvláštní část práce je věnována na daňovým úpravám distančních hazardních her v jednotlivých zemích.

2.081 Den daňové svobody

Inf. studie, 3/2005, 6 str.

Vymezení pojmu a metodika výpočtu. Den daňové svobody ve vybraných státech.

2.072 DPH v zemích EU – zdanění zdravotnických potřeb

Inf. studie, 5/2001, 10 str.

2.071 Daňové asignace

Inf. studie, 3/2001, 8 str.

2.067 Daňová reforma v SRN

Inf. studie, 9/2000, 7 str.

2.059 Daň z nemovitostí v Nizozemí

Inf. studie, 3/1999, 11 str.

5.061 Spotřební daň na tabák

Inf. studie, 5/1995, 10 str.

5. Bankovníctví a pojišťovnictví

2.088 Spotřebitelské úvěry v ČR

Inf. studie, 11/2008, 9 str.

Autoři: Marcela Cupalová, Lukáš Soátek

Práce podává ucelený přehled o vývoji situace na trhu spotřebitelských úvěrů v České republice, a to jak v bankovním, tak v nebankovním sektoru. Analyzuje také zadlužení českých domácností a jeho dopady na domácnosti i ekonomiku jako celek. Na závěr monitoruje vývoj počtu zahájených a ukončených exekucí a úspěšnost ve vymáhání dluhů.

2.074 Praní špinavých peněz

Inf. studie, 11/2001, 14 str.

2.052 Postup privatizace bank v zahraničí

Inf. podklad, 8/1997, 8 str.

6. Kapitálový trh

3.075 Opatření Evropské unie v reakci na světovou finanční krizi

Studie, 2/2009, 15 str.

Autor: Marcela Cupalová

Práce monitoruje hlavní opatření Evropské unie přijatá v reakci na světovou finanční krizi. Obsahuje jednak přehled závěrů jednotlivých Rad ministrů financí (ECO-FIN) a Evropských rad, jednak také opatření Evropské komise. Opatření Evropské komise zahrnují dočasné uvolnění pravidel pro státní podpory a směrnice pro členské země, jak mohou rekapitalizovat své finanční instituce v kontextu současné finanční krize, aby byly stabilizovány finanční trhy a zajištěna adekvátní úroveň půjček společností, ale zároveň nedošlo k významným narušením konkurence v sou-

ladu s pravidly EU o státní pomoci. Práce dále obsahuje přehled opatření v rámci Plánu evropské hospodářské obnovy, vydaného Komisí, který má prostřednictvím fiskálních stimulů a strukturálních opatření přispět k řešení současné finanční krize.

2.051 Komise pro kapitálové trhy ve Francii, Maďarsku, Polsku, USA a Velké Británii

Inf. podklad, 7/1997, 53 str.

2.050 Kapitálový trh v Maďarsku a Polsku

Inf. studie, 7/1997, 10 str.

2.049 Burzy ve Frankfurtu, New Yorku a Londýně

Inf. studie, 6/1997, 34 str.

7. Průmysl, energie

3.062 Vnější aspekty energetické bezpečnosti Evropské unie (Energetická poloha EU, vztahy s okolními regiony, perspektivy začlenění energetiky do Společné zahraniční a bezpečnostní politiky)

Studie, 1/2008, 38 str.

Autor: Václav Štěřba

Evropská energetická politika je dlouhodobě na předním místě v agendě Evropské unie. Diskuse na Evropské radě (8.–9.3. 2007) a přijetí Akčního plánu pro období 2007–2009 není koncem, nýbrž začátkem dalšího procesu, který bude dominovat programům všech následujících předsednictví, ke kterému se bude vyjadřovat Evropský parlament, a který bude soustavně sledován i ze strany národních parlamentů členských států. Cílem tohoto materiálu je poskytnout komplexní informační zázemí k problematice energetické bezpečnosti – a to s důrazem na provádění vnější politiky EU či možné zahrnutí vnějších energetických vztahů do Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU.

5.278 Energetický balíček Evropské komise jako počátek nové energetické politiky EU

Studie, 7/2007, 33 str.

Autoři: Filip Ficner, Martin Kusák

Práce je zaměřena na energetickou politiku EU a reaguje na zásadní a aktuální téma přezkumu energetické politiky Unie. Shrnuje vývoj bezprostředně předcházející předložení tzv. energetického balíčku Komise, hlavního bodu přezkumu, a popisuje východiska a aktuální témata, ze kterých vzešel. Studie dále analyzuje tento soubor dokumentů, doplňuje postoj členských států EU vyjádřený přijatými závěry Evropské rady v březnu 2007 a připojuje výhled na další kroky, které budou

následovat a měly by vyústit v návrh souboru legislativních opatření. Práce vychází z komplexního přístupu k aspektům energetické politiky zohledňujícího vazby na další politiky úzce související s oblastí energetiky. Právě nutnost širšího pojetí a komplexnějšího přístupu k energetice byla zcela zásadním motivem k revizi dosa-
vadní politiky a konstituování nové energetické politiky Unie.

5.258 Vybrané aspekty energetické politiky Evropské unie

Studie, 7/2006, 48 str.

Autor: Kamila Pazderníková

Práce se v jednotlivých kapitolách zabývá rozhodujícími oblastmi energetické politiky Evropské unie, které jsou klíčové pro postupné vytváření efektivního tržního prostředí na poli evropské energetiky.

V první kapitole autorka seznamuje s vývojem mezinárodní spolupráce v oblasti energetiky a prvními kroky na cestě ke společné evropské energetické politice. Následující kapitoly se věnují fungování vnitřního trhu s energií a energetickým dodávkám, jejichž bezpečnost se řadí mezi primární cíle současné evropské energetické politiky. Vzhledem k tomu, že jednou z aktuálních problematik je i otázka využití obnovitelných zdrojů energie, poslední část práce se zabývá jednotlivými typy zdrojů této energie a jejich současnému i potenciálnímu využití. Všechny kapitoly studie pro komplexnější pohled zahrnují i relevantní právní akty Společenství. Pokud má být proces hospodářské, měnové a politické unie EU efektivní, musí být tržním silám dovoleno ovlivňovat alokaci zdrojů v energetickém sektoru takovým způsobem, jakým tato alokace probíhá v jiných klíčových částech ekonomiky. Jakýkoli jiný způsob by mohl přispět k závažným netarifním bariérám volného obchodu. Vzhledem k rostoucí roli tržních sil v energetickém sektoru se dá očekávat, že působnost energetického trhu se bude řídit týmiž pravidly hospodářské politiky, jimiž se již nyní řídí jiné sektory ekonomiky. Rovněž se také bude řídit pravidly průmyslu a obchodu, což bude přispívat k zajištění efektivního fungování celkového trhu.

5.225 Atomový zákon, mezinárodní smlouvy o využití jaderné energie, atomové zákony SRN a Finska

Inf. podklad, 6/2004, 22 str.

Autor: Ludmila Wilhelmová

Zásadní práce v oboru atomového práva obsahuje komparaci následujících institutů v několika evropských státech, v ČR a v právu ES/EU.

Právní zajištění požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví osob a životního prostředí je s ohledem na mezinárodní a navazující evropské právo vymezeno zejména úpravou následujících institutů: záruky za využívání jaderné energie, fyzická ochrana jaderných materiálů, jaderná bezpečnost a radiační ochrana.

Záruky za využívání jaderné energie představují oblast úpravy zajišťující, že jaderná energie bude využívána výhradně k mírovým účelům, a spočívající v důsledné evidenci použití a pohybu jaderných materiálů (tj. štěpných materiálů), jakož i souvisejících činností a jejich soustavné kontrole pod mezinárodním dohledem.

Fyzická ochrana jaderného materiálu do určité míry doplňuje systém záruk jako další forma prevence vůči jeho zneužití následkem teroristických či kriminálních činů.

Jaderná bezpečnost je oblast zaměřená na zajištění bezpečného provozu jaderných zařízení (tj. reaktorů a jiných technologických celků nakládajících s jadernými materiály), především z hlediska jejich technické konstrukce a funkce. Mezinárodní ani evropské právo však doposud závaznou unifikaci technických standardů v této oblasti neposkytují a příslušné kompetence včetně dozoru a kontroly jsou vykonávány na vnitrostátní úrovni.

Radiační ochrana se bezprostředně vztahuje k vykonávání činností a zahrnuje soubor preventivních technických a organizačních opatření, jejichž smyslem je chránit pracovníky, jakož i ostatní populaci a životní prostředí před zářením a jeho účinky (patří sem např. optimalizace činností s ohledem na možná rizika, klasifikace pracovišť a pracovníků podle druhu činnosti, požadavky na odbornou způsobilost, limitování a monitorování dávek z ozáření apod.).

5.112 Právní úprava energie v EU (I. Část: Energetická politika EU a legislativa pro nejadernou oblast energie)

Inf. studie, 6/2002 (3/1998), 16 str.

5.178 Právní úprava energie v EU (II. Část: Legislativa pro oblast jaderné energie)

Inf. podklad, 6/2002, 14 str.

8. Doprava, telekomunikace, ostatní služby

5.205 Provozní doba ve službách

Inf. podklad, 1/2010, 4 str.

Autor: Marcela Cupalová

Právní úprava provozní doby ve službách včetně omezení provozní doby v období svátku a dnů pracovního volna ve vybraných státech.

5.218 Tzv. objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za přestupky v silničním provozu

Inf. podklad, 3/2004, 6 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Martin Kavěna

Materiál byl zpracován jako informační podklad k návrhu zákona, jehož cílem bylo stanovit objektivní odpovědnost provozovatele silničního vozidla za všechny přestupky. Návrh stanovil, že jestliže provozovatel vozidla nebo osoba, které bylo svěřeno řízení vozidla, nesdělí příslušnému orgánu, kdo spáchal přestupek, má se za to, že se tohoto porušení dopustili sami. Materiál pojednává o případných způsobech, jakým by se taková povinnost provozovatele vozidla mohla obcházet, poukazuje rovněž na nedořešenou otázku (objektivní) odpovědnosti za náhradu škody. Na závěr pak materiál uvádí příslušnou právní úpravu ve Francii a Německu, jakož i rozsah objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla v těchto státech.

5.199 Svícení vozidel v denní době, vybavení hasicím přístrojem a používání zimních pneumatik

Inf. podklad, 10/2003, 15 str.

5.141 Turističtí průvodci v právu ES

Inf. podklad, 6/1999, 11 str.

5.100 Oddělení železniční infrastruktury od dopravního provozu

Inf. studie, 7/1997, 20 str.

9. Regionální a strukturální politika, státní podpora

2.089 Regionální politika EU

Inf. studie, 2/2009, 44 str.

Autor: Josef Palán

Vymezení pojmu „regionální politika“ a důvody jejího vzniku. Cíl regionální politiky na úrovni Evropské unie. Hlavní legislativní akty regionální politiky a jejich obsahové zaměření. Rozdělení území Evropské unie na tzv. NUTS jednotky a zavedení „klasifikace územních statistických jednotek“ (z francouzského La nomenclature des unités territoriales statistiques). Základní charakteristika hierarchických úrovní NUTS. Regiony způsobilé pro cíl „Konvergence“ a pro přechodný režim cíle „Konvergence“ (tzv. „phasing-out“). Státy způsobilé pro čerpání z Fondu soudržnosti a pro přechodný režim Fondu soudržnosti. Principy regionální politiky. Financování regionální politiky. Regionální politika v České republice. Zhodnocení politiky soudržnosti po rozšíření EU.

2.079 Srovnání investičních pobídek v ČR a v Polsku

Inf. studie, 10/2003, 15 str.

2.070 Program přeshraniční spolupráce Phare CBC

Inf. studie, 2/2001, 18 str.

2.060 Podpora malého a středního podnikání v EU

Inf. studie, 5/1999, 20 str.

5.043 Kritéria pro vymezení hospodářsky problémové oblasti v západní Evropě

Inf. studie, 4/1994, 26 str.

1.047 Právní úprava regionální politiky v ČR

Inf. podklad, 9/1993, 40 str.

5.312 Možnosti státu v přidělování zakázek strategického významu

studie, 5/2011, 15 str.

Autoři: Tomáš Babka, Petr Mylková

Práce se zabývá otázkou strategických zakázek a jejich zadávání v zadávacím řízení podle zákona o veřejných zakázkách. Vzhledem k tomu, že v českém právním řádu v současné době neexistuje zákonná definice strategických veřejných zakázek či zakázek strategického významu, považuje tato studie pro účely vlastního textu za strategické takové zakázky, kde předmětem plnění jsou dodávky, služby či stavební práce, které zajišťují bezpečnost, fungování a infrastrukturu země. Zvláštní důraz je pak kladen na zakázky na dodávky vojenského materiálu a na výstavbu jaderných elektráren. Důležitou součástí práce je podrobnější analýza platné právní úpravy, která se na předmětnou otázku vztahuje, a to jak na úrovni národní, které je věnována největší pozornost, tak i na úrovni evropské a mezinárodní. Účelem závěrečné kapitoly je posoudit z právního hlediska konkrétní možnosti a nástroje státu při přidělování zakázek strategického významu, tedy zejména v případech, kdy se stát snaží ochránit své základní politické a bezpečnostní zájmy.

3.074 Environmentální bezpečnost – teoretický rámec

Inf. studie, 12/2008, 6 str.

Autor: Jitka Fojtíková

Práce vymezuje teoretické zařazení tzv. environmentální bezpečnosti do systému národní bezpečnosti. Předkládá přehled hlavních hrozeb, významných aktérů a nástrojů sloužících k zajištění environmentální bezpečnosti. Zvláštní část práce je věnována představení dokumentu Evropské komise a Vysokého představitele pro Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku EU. Konkrétní zlepšení v oblasti environmentální bezpečnosti by se podle tohoto dokumentu mělo projevit v oblasti výzkumu, monitoringu, systému včasného varování, civilní ochrany, užití krizového managementu a nástrojů reakce na přírodní katastrofy.

3.069 Společná zahraniční a bezpečnostní politika Evropské unie v návrhu Reformní smlouvy

Studie, 10/2007, 18 str.

Autor: Václav Štěrba

Cílem této informační studie je poskytnout přehled o fungování Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU, důvodech pro její reformu a metodě této reformy. Hned po podpisu smlouvy v prosinci 2007 se začnou realizovat její ustanovení týkající se Evropského útvaru pro vnější činnost, tak aby tento byl se vstupem

smlouvy v platnost plně připravený zahájit svoji činnost. Nastavení pravidel pro fungování tohoto útvaru a vytvoření podmínek pro práci „nového“ Vysokého představitele přitom zásadně ovlivní budoucí podobu zahraničních vztahů EU a tím i pozici Unie na světové scéně.

1. Armáda

3.072 Zřízení radarové stanice protiraketové obrany (ústavněprávní aspekty)

Studie, 10/2008, 17 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Spolupráce České republiky s USA o zřízení radarové stanice protiraketové obrany Spojených států je z ústavněprávního hlediska komplikovanou záležitostí, skládající se z několika rozdílných právních úkonů. Tato práce má dva základní účely: Prvním účelem je analyzovat charakter jednotlivých úkonů tak, aby je bylo možno identifikovat s ústavněprávními pojmy a procedurami. Druhým pak zjistit, zda není některý z těchto úkonů z hlediska ústavněprávního zpochybnitelný – zda by některý z těchto úkonů nemohl být za určitých okolností Ústavním soudem zrušen.

3.061 Zapojení ČR do systému obrany proti balistickým raketám (ústavněprávní aspekty)

Studie, 11/2006, aktualizace 2/2007, 17 str.

Autoři: Martin Kavěna, Jindřiška Sylllová

Zapojení České republiky do systému obrany proti balistickým raketám je z ústavněprávního hlediska komplikovanou záležitostí skládající se z několika rozdílných právních úkonů. Dohoda (smlouva) o protiraketové obraně je dvoustrannou mezinárodní smlouvou upravenou v čl. 49 Ústavy. Pobytem ozbrojených sil jiných států na území České republiky se rozumí služební umístění specifikované součástí ozbrojených sil cizích států nebo cizích států na území České republiky. K pojmu „pobyt“ je možno citovat důvodovou zprávu k současnému znění čl. 43 Ústavy: „Parlament vyslovuje souhlas s pobytem ozbrojených sil jiných států na území České republiky. Za pobyt se nepovažuje průjezd nebo přelet státního území ozbrojenými silami jiných států, proto je tato záležitost navrhována v odstavci 5 do rozhodovací působnosti vlády. Ozbrojenými silami ve smyslu rozhodovací pravomoci ústavních orgánů se rozumí vojenské útvary, vojenská zařízení a vojenské záchrané útvary“. Ústava a její důvodová zpráva vykládají pojem tak, že se jím rozumí rovněž umístění vojenských zařízení jiného státu na území České republiky. Při tomto výkladu je nutno takový pobyt schválit oběma komorami Parlamentu kvalifikovanou většinou. Režim vlastního pobytu příslušníků ozbrojených sil cizích států nestanoví usnesení Parlamentu, ale zákon. Tento zákon upravuje obecné podmínky, za nichž příslušníci cizích ozbrojených sil na území ČR pobývají. Takovým zákonem je nyní zákon č. 310/1999 Sb., o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky. Podmínky pobytu stanovené zákonem jsou obvykle předem dohodnu-

ty prostřednictvím mezinárodních smluv (nyní SOFA). Jde o smlouvu podle čl. 49 Ústavy, k jejíž ratifikaci musí vyslovit souhlas obě komory Parlamentu.

3.026 Vývoj evropské bezpečnostní a obranné politiky v 90. letech 20. století
Inf. studie, 3/2000, 25 str.

3.025 Ústavní a mezinárodněprávní úprava vysílání vojsk mimo území státu
Inf. studie, 6/1999, 11 str.

3.021 Prostory pro výcvik vojsk v České republice a Spolkové republice Německo
Inf. podklad, 11/1997, 12 str.

3.019 Vojenské soudy
Srovnávací studie, 4/1997, 8 str.

3.018 Kontrola branných sil parlamenty
Inf. studie, 7/1996, 6 str.

3.017 Úprava duchovní péče v armádě
Inf. studie, 6/1996, 6 str.

3.010 Projednání vojenského rozpočtu v parlamentu
Inf. studie, 6/1993, 7 str.

3.004 Náhradní vojenská služba v některých evropských státech
Inf. studie, 11/1991, 11 str.

2. Policie a další bezpečnostní sbory

1.227 Právní regulace legálního odposlechu členů parlamentů ve vybraných státech Evropy (včetně závezí na úpravu imunity)

Studie, 8–12/2012, 34 str.

Autoři: Marie Vlčková, Jitka Haavlenová, Jindřiška Syllouá

Většina analyzovaných států dovoluje legální odposlechy poslanců za stejných podmínek jako ostatních občanů (a to jak odposlechy policejní, tak odposlechy tajných služeb). Pouze v omezeném počtu zemí poslanecká imunita pokrývá i odposlechy a je pro ně nutno získat souhlas určitého orgánu parlamentu. V několika málo zemích je zvláštní úprava odposlechnů poslanců založena na tom, že je povoluje jiný orgán než parlamentní komora, odlišný však od orgánu, který je povoluje pro ostatní občany.

Pokud se týká kontrolního orgánu odposlechnů, většina států žádný parlamentní orgán nemá. Kontrolní orgány na půdě parlamentu mají většinou postsocialistické státy (komise nebo výbory).

5.293 Právní úprava postavení policejních agentů*Studie, 1/2010, 12 str.**Autor: Hana Veselá*

Práce se zabývá použitím institutu agenta ve vybraných zemích a jeho zakotvením v právním řádu. Srovnávány jsou evropské úpravy (agent kontrolor) s odlišnou úpravou ve Spojených státech (agent provokatér). Zvláštní část práce se zabývá relevantními rozsudky Evropského soudu pro lidská práva. Použití skrytého (tajného) vyšetřovatele – agenta se změněnou identitou patří mezi zvláštní vyšetřovací postupy, které podléhají zpřísněné kontrole. Jejich použití totiž zasahuje do soukromí osob, které jsou pomocí této metody vyšetřovány. Mezi zvláštní vyšetřovací prostředky patří nejenom použití agenta se změněnou identitou, ale také odposlechy, odposlechy telefonních hovorů, sledování dat v elektronickém styku (včetně jejich rozšifrování), a pod.

5.286 Odebírání vzorků DNA, nakládání s nimi a následná identifikace osob*Studie, 3/2009, 16 str.**Autor: Hana Veselá*

Práce se zabývá srovnáním právních úprav analýzy vzorků DNA pro potřeby policejních vyšetřování v České republice a ve vybraných evropských státech. Je popsán odběr vzorků DNA a jeho uchování, a dále DNA databáze v jednotlivých státech a jejich právní úprava.

5.285 Právní úprava instalace kamerových dohlížecích systémů a právní úprava uchování záznamů z kamerových systémů a používání záznamů*Srovnávací studie, 1/2009, 15 str.**Autoři: Jindřiška Sylllová, Jan Pulda*

Právní úprava problematiky kamerových dohlížecích systémů a videozáznamů je rozložena do několika právních oborů. Instalace systémů pro účely vnitřní bezpečnosti státu je obvykle upravena v policejních zákonech. Právní úprava v některých zemích umožňuje instalaci kamer za účelem bezpečnosti i jiným subjektům než policejním sborům, pak je obvykle tato úprava obsažena v obecním zřízení. U přípustnosti použití kamerových systémů v soukromých objektech je nutno zejména rozlišovat, zda jde o veřejnosti (nebo mnoha osobám) přístupné místo či zda se jedná o čistě soukromý prostor. Právní úprava uchování a používání videozáznamů z kamer je obsažena ve většině států v zákonech na ochranu osobních údajů. Je přitom třeba určit, v jakém okamžiku se stává videozáznam osobním údajem. Pokud kamery nepoužívají záznamové zařízení, ale dochází jen k jejich sledování v reálném čase, nebo pokud nejsou záznamy použitelné jako zdroj osobních údajů z jiných důvodů, pak se legislativa určená pro ochranu osobních údajů na činnost kamerových systémů pravděpodobně nevztahuje. Pokud je tomu opačně, pak všechny shora uvedené systémy musí odpovídat zákonným ustanovením na ochranu osobních údajů. Instalace dohlížecích systémů na pracovních místech je specifickou částí problematiky, kde se akcentuje zejména souhlas pracovníků i jiných osob, ochrana míst soukromého použití (toalety), ochrana záznamů před zneužitím, identifikace

pracovníka kontroly aj. Podobně je tomu u použití systémů ve školách. Práce obsahuje přehled právní úpravy v evropských státech, které představují různé řešení této problematiky. Vzhledem k tomu, že jde o obor rychle se rozvíjející, bude práce postupně doplňována o další poznatky.

3.071 Vízová amnestie v evropských zemích

Studie, 5/2008, 14 str.

Autor: Eva Částková

Vízová amnestie, jakožto jedna z možností regularizace nelegální migrace (tzn. legalizace nelegálních imigrantů) je používána mnoha evropskými státy jako nástroj migrační politiky státu. Potřebu řešit postavení nelegálních imigrantů v Evropě pocituje nejen většina evropských států, ale tato otázka je diskutována i na mezinárodní úrovni. V nedávné době se problematice regularizace nelegální migrace věnovala Rada Evropy a v důsledku španělské regularizace z roku 2005 se tato tematika projednávala i na půdě EU. V úvodu práce jsou uvedeny argumenty svědčící pro používání regularizačních programů i proti němu tak, jak vyplývají ze zprávy Rady Evropy z 6. června 2007. Těžiště práce spočívá v přehledu regularizačních programů, které proběhly v posledních letech ve Španělsku, Francii, Belgii, Řecku, Itálii, Lucembursku, Portugalsku, Spojeném království a v Polsku a v bližší charakteristice některých z nich. Zejména je uvedeno časové trvání programů, jejich podmínky, cíl, ke kterému směřovaly a výsledná efektivita.

3.064 Struktura policie ve vybraných státech EU

Studie, 3/2007, 54 str.

Autor: Eva Medková

Obsahem práce je nástin uspořádání policejních sil ve čtrnácti státech Evropské unie, konkrétně v Belgii, Dánsku, Finsku, Francii, Itálii, Irsku, Lucembursku, Německu, Nizozemsku, Rakousku, Řecku, Španělsku, Švédsku, Velké Británii a České republice. Práce se věnuje popisu struktury policie a jednotlivých sil, které ji tvoří (civilního a případně i vojenského charakteru) z pohledu územního i kompetenčního uspořádání a z pohledu celkového řízení. Důraz je přitom kladen na hierarchicky nejvyšší řídicí úroveň (včetně ministerské), od níž se vlastní struktura odvíjí. Jednotlivým zemím jsou věnovány samostatné kapitoly, které se dále člení v případě existence více policejních sil, ať již federálních a zemských v případě federací, věcně specializovaných, či těch, jejichž kompetence jsou územně či jinak omezeny. Zvláštní přílohou k tomuto textu jsou organizační schémata vztahující se k jednotlivým policejním složkám. Příloha je dostupná elektronicky na adrese: http://www.psp.cz/kps/pi/PRACE/pi-3-064_prilohy.pdf

5.271 Otázky spojené se začleněním Průmské úmluvy do právního rámce ES/EU

Studie, 4/2007, 8 str.

Autor: František Čákr

Posilování přeshraniční policejní spolupráce je důležitým kompenzačním opatřením v souvislosti s odstraňováním kontrol na vnitřních hranicích. Pro Českou

republiku je v dnešní době prioritou zapojení do schengenského prostoru, a proto je obecná podpora iniciativy na posílení přeshraniční policejní spolupráce přirozeným důkazem naší odhodlanosti stát se plnohodnotným členem schengenské spolupráce. Návrh rozhodnutí Rady č. 6002/07, o vystupňování přeshraniční spolupráce, zejména při potírání terorismu a přeshraniční trestné činnosti, ze dne 6. února 2007, takové posílení nabízí a v současné době se na evropské úrovni jedná o jeho konečné podobě. Cílem této práce je přiblížit vývoj spojený s Průmskou úmluvou, která je základem zmíněného návrhu rozhodnutí Rady č. 6002/07 a která, protože se dá předpokládat, že nebude návrhem převedena do právního rámce EU celá, bude i nadále mezi jejími signatářskými státy fungovat. Práce se zaměřuje na obsahovou stránku předkládaného návrhu rozhodnutí, stejně jako na způsob, jakým má k přenesení Průmské úmluvy do práva ES/EU dojít.

5.263 Právní úprava ochrany svědka v rámci trestního řízení a možnosti snížení trestu výměnou za spolupráci s orgány činnými v trestním řízení

Srovnávací studie, 1/2007, 38 str.

Autoři: Tereza Burianová, Martin Kavěna

Boj proti organizovanému zločinu a proti dalším formám závažné trestné činnosti vyžaduje právní nástroje, které usnadní orgánům činným v trestním řízení získávání informací, které mohou vést k odhalování a objasňování takovéto trestné činnosti. V prvé řadě je nutné motivovat svědky, aby poskytli potřebné informace. Ochota svědků spolupracovat může být podpořena nabídnutím vhodné ochrany, resp. nabídnutím určitých úlev, pokud sami spáchali trestný čin (možnost snížení trestu, dohoda o imunitě). Práce srovnává právní úpravu ve vybraných státech EU a v USA.

3.058 Problematika právní úpravy používání operativní techniky

Srovnávací studie, 12/2006, 20 str.

Autor: Petra Bartáková

Práce se zabývá problematikou používání operativní techniky ve Finsku, Francii, Německu, Norsku, Rakousku, Slovensku, Švédsku a Velké Británii. U každé země jsou definovány nástroje spadající pod pojem operativní technika a jsou vymezeny jednotlivé instituce, které mohou konkrétní nástroje používat. U každé země je také popsán povolovací mechanismus pro použití operativní techniky, kontrolní mechanismus a způsob nakládání s výsledky pátrání, zejména ve vztahu ke třetím osobám.

5.230 Platy příslušníků policie, hasičů a vězeňské služby

Inf. podklad, 12/2004, aktualizace 3/2005, 41 str.

Autoři: Václav Štěrba, Robert Vyklický

Tato práce vznikla k diskuzi o novele zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Věnuje se třem hlavním oblastem:

- 1) Plat příslušníků policie, hasičů a vězeňské služby ve státech EU v porovnání s platy ostatních pracovníků ve státní správě.

2) Jaké je zabezpečení příslušníků policie po skončení aktivní služby, tj. zda existují výsluhové renty – příspěvky, a v jaké výši?

2a) Jaká je výše odchodného ze služby?

2b) Po kolika letech služby má příslušník případně nárok na výsluhový příspěvek a v jaké výši % platu, či jak je tato výše stanovována?

Existuje nějaká forma pojištění policistů, hasičů vzhledem k rizikové práci ze strany státu (tj. mimo možnosti osobního připojištění u komerčních pojišťoven)?

Práce obsahuje data a informace z výše jmenovaných oblastí u vybraných evropských zemí. Jsou jimi Česká republika, Finsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Polsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie.

Materiál se skládá z třinácti případových studií a závěrečné analýzy. Případové studie pro jednotlivé země jsou jednotně členěny, a to následujícím způsobem: první kapitola obsahuje základní srovnávací údaje, druhá informuje o platových podmínkách u policistů, třetí u hasičů, čtvrtá u zaměstnanců vězeňské služby. V rámci druhé kapitoly je vždy podkapitola zabývající se penzemi policistů. Poslední kapitola se věnuje otázce pojištění policistů a hasičů vzhledem k jejich rizikové práci.

Závěrečná analýza přináší základní výstupy z dat u jednotlivých zemí, komparuje platové podmínky policistů, hasičů a zaměstnanců vězeňské služby ve vybraných zemích a sumarizuje celou práci.

5.201 Organizace a řízení požární ochrany v okolních státech

Inf. podklad, 3/2003, 7 str.

5.184 Prověřování důvěryhodnosti („integrity testing“)

Inf. podklad, 7/2002, 15 str.

5.179 Použití policejního agenta při vyšetřování hospodářské trestné činnosti

Inf. podklad, 2/2002, 6 str.

3.002 Policie v USA

Inf. studie, 10/1991, 14 str.

3.001 Policie ve Velké Británii

Inf. studie, 9/1991, 16 str.

3. Tajné služby

3.068 Legislativní úprava pro nakládání s utajovanými informacemi ve vybraných členských státech NATO

Studie, 7/2007, 33 str.

Autoři: Petra Bartáková, Václav Štěrba

Jedná se o studii komparující legislativní úpravy nakládání s utajovanými informacemi ve vybraných evropských státech (Česká republika, Estonsko, Lotyšsko,

Litva, Norsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko). Srovnávanými aspekty jsou 1) instituce odpovědné za nakládání s utajovanými informacemi a vydávání bezpečnostních oprávnění, 2) pravidla pro klasifikaci utajovaných informací, 3) oprávnění pro přístup k utajovaným informacím a realizace bezpečnostních pro-
ověrek, 4) sankce.

3.058 Problematika právní úpravy používání operativní techniky

Srovnávací studie, 12/2006, 20 str.

Autor: Petra Bartáková

Práce se zabývá problematikou používání operativní techniky ve Finsku, Francii, Německu, Norsku, Rakousku, Slovensku, Švédsku a Velké Británii. U každé země jsou definovány nástroje spadající pod pojem operativní technika a jsou vymezeny jednotlivé instituce, které mohou konkrétní nástroje používat. U každé země je také popsán povolovací mechanismus pro použití operativní techniky, kontrolní mechanismus a způsob nakládání s výsledky pátrání, zejména ve vztahu ke třetím osobám.

3.057 Struktura tajných služeb a jejich parlamentní kontrola ve vybraných zemích

Srovnávací studie, 12/2006, 32 str.

Autoři: Jan Němec, Václav Štěřba

Ve vzorku vybraných zemí (EU-15, Izrael, Rusko, Spojené státy americké) je zkoumána struktura a způsob kontroly tajných služeb. Práce definuje základní strukturu tajných služeb a konstatuje, že nejčastěji je možné se setkat s existencí dvou samostatných větví tajných služeb, a to – civilní domácí (vnitřní) zpravodajské služby, orientované na vnitřní bezpečnost státu, a – vojenské zpravodajské služby, které se zaměřují na vnější hrozby státu. Toto rozdělení však není mezi různými zeměmi totožné především co se úkolového obsahu a kompetencí jednotlivých institucí týká. Konkrétní struktura zpravodajského a bezpečnostního aparátu té které země závisí na jejím postavení a významu v mezinárodních vztazích, geopolitických determinantech, historickém vývoji, reálné existenci vnějšího a/nebo vnitřního ohrožení stávajícího pořádku atd. Kontrola činnosti tajných služeb se v demokratických zemích odehrává na několika úrovních, přičemž vždy podléhá jistému stupni utajení. Nejsilnější postavení vůči tajným službám má exekutivní moc státu (vláda, případně jen někteří její členové), která je z povahy věci odpovědná za chod tajných služeb, také proto že je to exekutiva, která prostřednictvím svých zástupců – příslušných ministrů, případně přímo předsedy vlády či prezidenta republiky – tajné služby úkoluje. Parlamentní kontrola tajných služeb se potom zaměřuje především na kontrolu jejich financování (často ve spolupráci s institucí typu Nejvyššího kontrolního úřadu), zákonnosti metod práce, způsob jejich úkolování ze strany exekutivní moci a jejich politickou neutralitu. V souladu s praxí utajení bývají o činnosti tajných služeb informováni jen vybraní členové parlamentu (např. členové zvláštního výboru pro kontrolu tajných služeb, předsednictvo parlamentní komory aj.).

3.012 Systém kontroly činnosti zpravodajských služeb ve vyspělých zemích*Srovnávací studie, 10/2005, aktualizace 10/2006, 26 str.**Autoři: Václav Štěrbá, Jan Němec*

Komparativní studie se věnuje systému kontroly činnosti zpravodajských služeb ve vybraných zemích. Nejdříve je vždy popsána situace v dané zemi – počet a funkce zpravodajských služeb a systém jejich řízení. Následují kapitoly o kontrole zpravodajských služeb a jejich činnosti ze strany exekutivy, parlamentu a soudů. Důraz je kladen na úlohu parlamentu. Studie pokrývá celkem 9 států, z toho 8 států EU (Belgie, Francie, Itálie, Německo, Nizozemí, Rakousko, Španělsko, Velká Británie) a Spojené státy americké. Mezinárodní bezpečnostní dilema se významně proměnilo poté, co se po událostech z 11. 9/2001 stal hlavní bezpečnostní hrozbou mezinárodní terorismus. Jedním z prvních přijímaných opatření v prakticky všech zemích transatlantického prostoru bylo posílení pravomocí zpravodajských služeb. V souvislosti s tím vyvstává otázka, kde leží hranice rovnováhy mezi nástroji používanými pro obranu společenství a mezi zachováním soukromí a intimity každého občana. Významnou úlohu v této oblasti sehrává stále více parlamentní kontrola tajných služeb. Parlamenty, resp. členové parlamentu, v této souvislosti vystupují jako zástupci občanů, kteří jsou nadáni většími pravomocemi vzhledem k tajným službám a mohou kontrolovat vyváženost pravomocí tajných služeb s ohledem na daný cíl – ochranu společenství před nebezpečím terorismu.

3.023 Trendy v legislativních úpravách týkajících se ochrany utajovaných skutečností v některých členských státech NATO*Inf. studie, 1/1998, 9 str.***1.097 Spolkový zákon na ochranu ústavy***Překlad, 6/1996, 40 str.***3.016 Parlamentní kontrola zpravodajských služeb v Německu***Překlad, 10/1995, 2 str.***3.008 Zpravodajská služba Velké Británie***Inf. podklad, 6/1992, 13 str.*

4. Zbraně

3.028 Zbrojní embargo vůči Číně a evropský Kodex vývozu zbraní*Inf. studie, 4/2005, 14 str.***3.024 Právní úpravy týkající se zbraní ve vybraných státech Evropy***Inf. Studie, 3/1999, 33 str.*

3.015 Postavení soukromých bezpečnostních služeb ve vybraných zemích a v ČR

Inf. podklad, 4/1995, 49 str.

3.014 Držení zbraní na území ČR (právní úprava)

Inf. studie, 11/1994, 21 str. + 2 příl.

3.013 Zákon o střelných zbraních v Kanadě a obecné tendence právní regulace

Inf. studie, 11/1994, 9 str.

VI. Sociální politika a zdravotnictví

6.027 Informační podklad k zákonnému opatření Senátu, kterým se mění zákon 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Informační podklad, 11/2013, 6 str.

Autor: Petra Bartošková

2.088 Spotřebitelské úvěry v ČR

Inf. studie, 11/2008, 9 str.

Autoři: Marcela Cupalová, Lukáš Svátek

Práce podává ucelený přehled o vývoji situace na trhu spotřebitelských úvěrů v České republice, a to jak v bankovním, tak v nebankovním sektoru. Analyzuje také zadlužení českých domácností a jeho dopady na domácnosti i ekonomiku jako celek. Na závěr monitoruje vývoj počtu zahájených a ukončených exekucí a úspěšnost ve vymáhání dluhů.

1. Práce a sociální věci, zaměstnanost

5.330 Rozsudek Hartz IV

Překlad, 10/2012, 55 str.

Autor: Martina Černá

Rozsudek Hartz IV, jehož název odkazuje na balíček zákonů pojmenovaný podle předsedy komise pro reformu sociální politiky a trhu práce Petera Hartzze, je jedním ze stěžejních rozhodnutí Spolkového ústavního soudu v oblasti sociálních práv. Spolkový ústavní soud v této věci přezkoumával ústavnost předpisů, které reformovaly poskytování sociální podpory, přičemž shledal, že určité elementy přezkoumávané úpravy jsou v rozporu s čl. 1.1. a čl. 20.1. německé Ústavy, tedy s právem na lidskou důstojnost a sociálním charakterem Spolkové republiky Německo. Díky brilantní argumentaci a celkově přesvědčivému stylu se rozsudek stal inspirací i pro český Ústavní soud, jenž na něj výslovně odkazuje např. v rozhodnutí Pl. ÚS 8/07.

5.322 Regulace investování důchodových fondů v rámci druhého a třetího pilíře důchodového systému ve vybraných státech

Inf. podklad, 9/2011, 8 str.

Autor: Marcela Cupalová

Práce přináší základní přehled regulace investování důchodových fondů v rámci

druhého a třetího pilíře důchodového systému. Některé země přistupují k detailní regulaci a výrazně omezují možnost fondů investovat, některé země zase naopak nechávají fondům v rámci druhého a třetího pilíře důchodového systému pro investování relativní volnost. Ve většině zemí EU také platí poměrně komplikovaná regulace investic do jednoho subjektu (emitenta akcií), konfliktu zájmu a pravidel pro koncentraci vlastnictví i jiných kvantitativních pravidel.

5.306 Důchodová reforma – role členských států a EU

Studie, 1/2011, 8 str.

Autor: Michal Pohřil

Práce se zabývá velmi aktuálním tématem důchodové reformy, přičemž zohledňuje především evropské aspekty této problematiky. Ačkoliv je důchodová reforma především vnitřní záležitostí členských států, vzhledem k tomu, že ovlivňuje i jiné oblasti, než jen oblast penzijního zabezpečení, např. fiskální, či politiku zaměstnanosti, je předmětem pozornosti EU. Cílem studie je zhodnocení přístupu EU k problematice důchodových reforem, a to především z hlediska právního.

5.303 Penzijní reformy v zemích OECD s bližším zaměřením na střední a východní Evropu

Studie, 11/2010, 8 str.

Autor: Marcela Cupalová

Práce analyzuje reformy penzijních systémů tak, jak byly realizovány v zemích OECD, a to jak parametrické, tak také hlubší systémové reformy, které ovšem byly provedeny jen v některých zemích. Dále se zaměřuje na země střední a východní Evropy, které prošly reformním procesem teprve v nedávných letech. Dochází k názoru, že penzijní systémy zemí střední a východní Evropy vykazují výrazné známky podobnosti, ačkoli v rámci jednotlivých pilířů existují i podstatné rozdíly, které souvisí s mírou liberalizace penzijních systémů (druhý pilíř) a možností volby forem akumulace penzijního kapitálu v třetím pilíři. Největší rozdíly existují v rámci třetího pilíře. Zde existuje několik možných forem akumulace penzijního kapitálu, která je vždy dobrovolná. Práce se také zabývá projekcí vývoje veřejných výdajů v oblasti penzí.

5.272 Další profesní vzdělávání – právní úprava a stav ve vybraných evropských zemích

Srovnávací studie, 5/2007, 15 str.

Autor: Jan Němec

Další profesní vzdělávání, tedy profesní vzdělávání dospělých, patří k jednomu z faktorů rozvoje kvalifikace osob a zvyšování jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Práce se zaměřuje na oblast dalšího profesního vzdělávání ve vybraných západoevropských zemích, přičemž pozornost je věnována právní úpravě, administraci na vládní a dalších úrovních státní správy, zmíněny jsou hlavní zdroje financování kurzů dalšího profesního vzdělávání a u každé z vybraných zemí je rovněž popsán proces akreditace a evaluace organizací, které studijní programy v rámci dalšího profesního vzdělávání poskytují, ze strany příslušných veřejných autorit.

5.267 Právní úprava dobrovolnictví ve vybraných zemích Evropské unie*Srovnávací studie, 3/2007, 32 str.**Autor: Jan Němec*

Práce poskytuje přehled o podobě právní úpravy dobrovolnictví ve vybraných zemích Evropské unie. Některé země přijaly zvláštní úpravu dobrovolnictví a tato úprava stanoví jednotná pravidla a požadavky jak na dobrovolníky, tak na organizace, ve prospěch kterých se angažují. U zemí, kde tato speciální úprava není, poskytuje naše studie přehled obecných právních norem, kterými se dobrovolnictví řídí. U každé země je uvedena definice dobrovolnictví, právní normy, které dobrovolnictví upravují, vzdělávání dobrovolníků, povinnosti organizací, sociální zabezpečení dobrovolníků, výkon dobrovolnické služby mimo území domovského státu a u zemí s povinnou vojenskou službou i vztah mezi dobrovolnickou službou a výkonem náhradní vojenské služby.

5.265 Povinnost zaměstnavatelů zaměstnávat zdravotně postižené osoby (povinné kvóty)*Srovnávací studie, 2/2007, 6 str.**Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová*

Obsahem práce je přehled právní úpravy povinnosti zaměstnavatelů zaměstnávat zdravotně postižené osoby (povinné kvóty) ve vybraných členských státech Evropské unie – v Belgii, Dánsku, Francii, Itálii, Německu, Polsku, Rakousku, Švédsku a ve Velké Británii. Z analýzy příslušných právních úprav zkoumaných států jsou patrné dva přístupy k dané problematice. Většina států má v právních řádech upravenou povinnost zaměstnavatelů rezervovat určitý počet pracovních míst pro zdravotně postižené osoby – Belgie, Francie, Německo, Rakousko, Polsko, Itálie. Zákoně alternativní plnění této povinnosti má upraveno pouze Francie (formou plateb příspěvků a uzavírání dílčích a kolektivních smluv). Druhá skupina států nemá výslovně právně upraveny povinné kvóty. Obecně se jedná o státy severské, ze zkoumaných států jsou to Dánsko, Švédsko a Velká Británie. Tyto státy garantují právo na zaměstnání zdravotně postižených osob na úrovni zákonných předpisů, nepřímo prostřednictvím antidiskriminačních zákonů a zákonů o rovnosti při zaměstnávání, které zakazují diskriminační přístup ze strany zaměstnavatelů ve vztahu ke zdravotně postiženým osobám ve všech aspektech zaměstnávání.

5.256 Konkrétní formy pomoci v mateřství a rodičovství v členských státech EU*Inf. studie, 1/2006, 7 str.**Autor: Patricie Gířlová*

Materiál podává přehled o formách pomoci matkám a rodičům v členských státech EU. Informuje o základních dávkách (porodné, rodičovské přídavky), jejich výši, délce vyplácení, uplatnění nároku. Úvodní část je věnována komunitární a mezinárodní právní úpravě ochrany práv v mateřství a rodičovství.

5.126 Peněžité pomoc v mateřství a rodičovství v členských státech EU

Inf. studie, 9/2005, 11 str.

Autor: Patricie Gillová

Dávky v mateřství a rodičovství – přehled, podmínky pro přiznání, určování výše, způsob poskytování, ochrana těhotných žen a žen po porodu z hlediska zachování pracovního místa v zemích EU, USA, střední a východní Evropy.

5.228 Sociální pomoc ve vybraných členských státech Evropské unie

Inf. podklad, 12/2004, 15 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Srovnávací studie je zpracována s důrazem na rodinné dávky a na podporu v bydlení ve vybraných členských státech Evropské unie – Dánsku, Finsku, Francii, Itálii, Německu, Nizozemí, Španělsku, Švédsku a Velké Británii. Analyzovány jsou čtyři modely sociálního státu – liberální, sociálně-demokratický, konzervativní a latinský. Studie srovnává systémy finanční podpory rodin v podobě dávek, včetně jejich druhu a výše (přídavky na děti, rodičovské příspěvky, příspěvky v mateřství a otcovství, porodné, daňové transfery), a dále systémy sociální podpory v oblasti bydlení.

5.217 Systém sociálního zabezpečení v České republice

Inf. podklad, 3/2004, 22 str.

5.208 Systém důchodového zabezpečení ve Velké Británii

Inf. podklad, 8/2003, 10 str.

5.196 Pracovní smlouva na dobu určitou v právu vybraných zemí

Inf. podklad, 4/2003, 13 str.

5.192 Reforma důchodového systému

Inf. podklad, 9/2002 – 1/2003, 52 str.

5.169 Důchodová reforma v Polsku a Maďarsku

Inf. podklad, 4/2001, 7 str.

5.148 Výpočet dávek peněžité podpory v mateřství

Inf. podklad, 11/1999, 2 str.

5.138 Problematika pracovních knížek ve vybraných zemích

Inf. podklad, 9/1999, 5 str.

5.131 Důchodové pojištění a připojištění v USA

Inf. studie, 4/1999, 9 str.

5.108 Podíl státních a nestátních organizací na poskytování sociálních služeb v zemích EU*Inf. studie, 11/1997, 8 str.***5.105 Pracovní soudy***Překlad, 8/1997, 17 str.***5.103 Právo na stávku***Inf. podklad, 8/1997, 48 str.***5.102 Zaměstnávání občanů se zdravotním postižením v zahraničí***Inf. podklad, 7/1997, 10 str.***5.078 Sociální zabezpečení migrujících pracovníků v zemích EU***Překlad, 9/1996, 56 str.***5.050 Právní úprava zaměstnání v Evropě***Inf. studie, 1/1995, 22 str.***5.022 Spolurozhodování zaměstnanců podle německé úpravy***Inf. studie, 7/1993, 5 str. + 2 příl.***2.028 Rodinná politika ve vyspělých zemích***Inf. studie, 6/1993, 8 str.*

2. Zdravotnictví

5.327 Vývoj politiky Evropské unie a České republiky v oblasti e-zdravotnictví v letech 2004 až 2012*Studie, 6/2012, 23 str.**Autor: Martin Kavěna*

Studie popisuje vývoj politiky Evropské unie a České republiky v oblasti elektronického zdravotnictví v letech 2004 až 2012. Obsahuje shrnutí i podrobný popis jednotlivých iniciativ a kroků orgánů EU (akční plány, závěry Rady EU a ministerská prohlášení, odborné komparativní a vědecké studie financované z prostředků EU, doporučení Komise) v této oblasti a současně poskytuje podrobný přehled koncepčních materiálů, které vznikaly paralelně v České republice ve stejném období za působení jednotlivých ministrů zdravotnictví – od ministryně Marie Součkové až po současného ministra Leoše Hegera (tj. od původní koncepce čipových karet, dočasného návratu k papírovým zdravotním knížkám, až po současné iniciativy v oblasti elektronizace). Studie dále popisuje současnou právní úpravu elektronických zdravotních záznamů (které mohou, ale nemusejí nahrazovat

klasickou zdravotnickou dokumentaci), právní úpravu elektronické preskripce, jakož i právní úpravu národního zdravotnického informačního systému a národních zdravotních registrů.

5.314 Dobrovolná sterilizace žen v Evropě

Studie, 5/2011, 12 str.

Autoři: Vojtěch Lovětínský, Petra Mylková

Práce se zabývá komparací právních úprav vybraných evropských států týkajících se možnosti provedení lékařského zákroku sterilizace na žádost pacientky jako formy antikoncepční metody. Zhruba od 70. let dochází k postupnému přijímání zákonů, které umožňují podstoupit sterilizaci na základě dobrovolné a svobodné vůle pacientky. Komparace srovnává zejména podmínky, na jejichž splnění právní úprava vážou možnost provedení tohoto zákroku. Právní úprava v České republice v porovnání s úpravami ostatních zpracovaných zemí zakotvuje poměrně přísné požadavky a omezení, za nichž může být sterilizační zákrok proveden, zatímco jiné, zejména severské země, volí výrazně liberálnější přístup a ponechávají toto rozhodnutí na pacientce samotné. Společným znakem většiny úprav je pak zvýšená ochrana mladistvých či právně nezpůsobilých pacientek při podávání žádostí o provedení sterilizačního zákroku.

5.279 Určení hodnoty bodu, výše úhrad a objemu poskytnuté péče (hrazené z veřejného zdravotního pojištění) z hlediska ústavnosti a úmluv o lidských právech

Studie, 10/2007, 32 str.

Autor: Jindřiška Syllbová

Předkládaná studie se zabývá problematikou určení hodnoty bodu, výše úhrad a objemu poskytnuté péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění z hlediska ústavnosti a úmluv o lidských právech. Podle autorčina názoru podloženého odbornou literaturou lze na rámcové smlouvy pohlížet jako na akty soukromého práva i jako na akty veřejného práva. Je nutno rozlišovat mezi vztahem soukromoprávním, tj. vztahem mezi příslušnými zdravotnickými zařízeními a zdravotními pojišťovnami vznikajícím na základě rámcové smlouvy jako aktu soukromého práva, a vztahem veřejnoprávním, tj. povinností adresátů podzákonného právního aktu – v daném případě vyhlášky jako normativního aktu veřejného práva, jehož obsah rámcová smlouva tvoří – řídit se jejími ustanoveními. Z uvedeného vyplývá, že rámcové smlouvy mohou ukládat povinnosti zdravotnickým zařízením pouze na základě zmocnění zákonem, v jeho mezích a při zachování základních práv a svobod. Rámcové smlouvy nesmí překračovat meze základních práv a svobod dané zákonem. Studie obsahuje i rámcovou komparaci s vybranými evropskými zeměmi.

Názory občanů na transplantace a dárcovství orgánů

Studie Nadace Karla Pavlíka zpracovaná ve spolupráci s Factum Invenio

Pro využití v Poslanecké sněmovně poskytla Nadace Karla Pavlíka.

7/2007

5.229 Adopce*Inf. podklad, 12/2004, 25 str.**Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová*

Studie obsahuje přehled právních úprav adopce ve vybraných členských státech EU – Belgii, Finsku, Francii, Irsku, Itálii, Německu, Nizozemí, Rakousku, Španělsku, Švédsku a Velké Británii. V závěru práce je uvedeno srovnání jednotlivých právních úprav z hlediska rozhodování, souhlasu rodičů, podmínky věku nebo věkového rozdílu, rozlišení adopce prosté a adopce úplné, účinků adopce, možnosti adoptovat i osoby zletilé nebo existence speciálních zákonů.

5.220 Úhrada zdravotní péče z veřejného zdravotního pojištění v Evropské unii*Inf. podklad, 4/2004, 17 str.**Autor: Patricie Gílllová*

Poskytování zdravotní péče v rámci Evropské unie spadá do působnosti Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 a Nařízení Rady (EHS) č. 574/72 (dále jen Nařízení) o aplikaci systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodinné příslušníky pohybující se na území Společenství. Tato nařízení jsou přímo účinná ve všech státech EU a mají přednost před zákonem. Upravují typy dávek, okruhy oprávněných osob a způsob jejich vyplácení. Podstatu nařízení tvoří tzv. čtyři principy koordinace:

Aplikace právního řádu jediného státu – U zaměstnané nebo SVČ osoby přecházející z jednoho členského státu do druhého je důležité, aby nenastala situace, kdy není v žádném členském státě pojištěna nebo je pojištěna v několika členských státech zároveň. V některých členských státech je pojištěna každá osoba, která má v tomto státě trvalé bydliště (např. v Dánsku), zatímco v jiných členských státech používají jiné kritérium, podle kterého je kryt pojištěním každý, kdo v takovém státě pracuje (např. v Německu). Pokud by neexistovala koordinace, mohlo by docházet k uplatňování různých kritérií pro pojištění. Mohly by tak nastat situace, kdy pracovník buď nebude pojištěn vůbec, nebo bude kryt několika systémy zároveň. Nařízení 1408/71 zajišťuje, aby k takovéto (pozitivní nebo negativní) kolizi zákonů nemohlo dojít. Předpis stanoví kritéria, podle kterých lze aplikovat pouze jednu národní legislativu, přičemž obecným pravidlem je, že se uplatňuje legislativa, kde zaměstnaná nebo SVČ osoba pracuje (zde je pojištěna sociálně i zdravotně), bez ohledu na místo jejího trvalého pobytu (článek 13).

Rovnost zacházení – jedná se o rovnost zacházení z důvodu státního občanství (migrující pracovníci mají stejná práva a povinnosti jako občané toho daného členského státu).

Výplata dávek i do ciziny – podle Nařízení se státy vzdávají všech doložek vyžadujících trvalý pobyt. Invalidní, starobní, vdovské a sirotčí důchody a důchody vyplývající z pracovních úrazů a nemocí z povolání, stejně jako úhrady za poskytnutou zdravotní péči, kterých bylo nabyto dle zákonů členského státu, musí být příslušné osobě vypláceny, a to i tehdy, jestliže tato sídlí v jiném členském státě. Vyplácení těchto dávek může být prováděno kdekoli ve Společenství, kde je pojištěnec chce dostávat, trvalý pobyt se nevyžaduje ani pro přiznání, ani pro vyplácení peněz.

Sčítání dob pojištění – doby účasti na pojištění v různých členských státech se pro získání nároku na dávku (službu) sčítají.

5.200 Právní úprava interrupcí v zemích Evropské unie a v České republice
Inf. podklad, 6/2003, 15 str.

5.197 Náhrada škody způsobené na zdraví
Inf. podklad, 5/2003, 11 str.

5.182 Zdravotnické systémy Velké Británie a Spojených států amerických
Inf. podklad, 7/2002, 47 str.

5.181 Vztahy mezi spotřebiteli, poskytovateli a plátcí zdravotní péče
Inf. podklad, 7/2002, 10 str.

5.180 Spoluúčasť pacientů na hrazení výdajů na zdravotní péči
Inf. podklad, 7/2002, 49 str.

5.202 Právní úprava léčitelství v SRN, Švédsku, Velké Británii, Kanadě a USA
Inf. podklad, 11/2001, 11 str.

5.170 Systém zdravotnictví v Itálii
Inf. podklad, 8/2001, 9 str.

5.102 Zaměstnávání občanů se zdravotním postižením v zahraničí
Inf. podklad, 7/1997, 10 str.

5.099 Vyjednávání ve zdravotnictví
Inf. podklad, 6/1997, 22 str.

5.097 Systém zdravotnictví v Rakousku
Inf. podklad, 6/1997, 16 str.

5.096 Financování fakultních nemocnic v Anglii, Německu a Francii
Inf. studie, 4/1997, 81 str.

5.080 Posudkové lékařství v zahraničí
Inf. podklad, 1/1997, 15 str.

5.079 Financování zdravotní péče ve Švýcarsku
Inf. podklad, 10/1996, 10 str. a příl.

5.077 Léková politika v SRN, Rakousku a Švýcarsku
Inf. podklad, 7/1996, 11 str.

5.057 Předpoklady pro uznání invalidity v ČR a v zahraničí*Inf. podklad, 4/1995, 24 str.***5.053 Financování nemocnic v zahraničí***Inf. podklad, 2/1995, 34 str.***5.036 Zdravotnictví v Holandsku***Inf. podklad, 2/1994, 11 str.***5.012 Nemocenské pojištění jeho systém a fungování ve Spolkové republice Německo***Inf. studie, 6/1993, 8 str.***5.015 Zdravotní péče a nemocenské dávky ve vztahu k cizincům***Inf. podklad, 4/1993, 7 str.*

3. Bytová politika

5.308 K naléhavým právním otázkám nájemního bydlení*Studie, 2/2011, 13 str.**Autor: Michal Pohřil*

Regulace nájemného, či spíše její neexistence, doprovázena specifickou právní úpravou sjednávání výše nájemného vyústila v rozsáhlou judikaturu Ústavního soudu, která povolala obecné soudy k ochraně vlastnických práv vlastníků pronájemných nemovitostí. Účelem práce je zhodnotit možné důsledky judikatury především z hlediska současného stavu. Práce se dále zabývá ústavními a komparativními aspekty této tematiky.

5.277 Úprava nájemních vztahů ve vybraných evropských zemích*Studie, 5/2007, 35 str.**Autoři: Michal Částek, Martin Kavěna*

Srovnávací práce se věnuje úpravě nájmu v soukromém nájemním sektoru ve vybraných zemích. Studie se soustředí na právní úpravu nájmu bytových prostor (příp. shrnutí postupného vývoje právní úpravy) a na podmínky týkající se nájemních smluv (doba nájmu, pravidla týkající se smluvní výpovědi, cena nájemného a pravidla pro její stanovení). Ve všech sledovaných státech je sektor soukromých nájmu alespoň minimálním způsobem regulován a právní řády zde obvykle obsahují kogentní pravidla, pokud jde o stanovení ceny nájemného (resp. možnost navyšování této ceny) a o ochranu nájemce v některých dalších aspektech (výpovědní doba atd.). U vybraných zemí (Finsko, Norsko, Portugalsko, Velká Británie) jsou ve druhé části kapitol uvedeny možnosti získání příspěvku na bydlení včetně výpočtu podpory a metod zjišťování vhodnosti uchazečů o dávku. Při výpočtu příspěvku na

bydlení se zejména zohledňuje výše příjmu domácnosti, výše nájemného, velikost nájemního bytu a počet osob zde bydlících.

5.107 Řešení bytové politiky

Inf. studie, 9/1997, 24 str.

5.064 Zkušenosti z realizace bytové politiky v Kanadě

Inf. podklad, 10/1995, 10 str.

5.042 Bytová politika v Belgii a Nizozemí

Inf. studie, 10/1994, 45 str.

5.029 Bezbariérový přístup do staveb

Inf. podklad, 1/1994, 11 str.

4. Rovné příležitosti

5.298 Boj proti diskriminaci, přímý horizontální účinek směrnic na případu Mangold

Studie, 9/2010, 8 str.

Autor: Marek Chmel

Případ Mangold je jedním z dalších střípků mozaiky komplikovaného vztahu Soudního dvora EU na straně jedné a národními soudy jednotlivých členských států na straně druhé. Signifikantním je zejména vztah mezi Soudním dvorem a německým Spolkovým ústavním soudem, který již vytvořil na toto téma poměrně bohatou judikaturu. Přitom stav kooperace je do jisté míry žádoucím stavem pro obě strany. Diskutovaný případ se týká transpozice antidiskriminační směrnice, i když případ sám o sobě není ani tolik zajímavý pro samotnou antidiskriminační směrnici, jako spíše pro obecné otázky, velmi úzce související se základními principy, na kterých stojí celé evropské právo, ale i s principy, na základě kterých by měly národní soudy se Soudním dvorem spolupracovat. V práci je tak diskutováno přiznání přímého horizontálního účinku směrnice či problematika ústavních tradic společných členským státům.

5.294 Homosexuálové a adopce v evropském kontextu

Studie, 6/2010, 17 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Tato práce pojednává o právní úpravě přípustnosti adopce dětí osobami s homosexuální orientací v evropských státech. V úvodu je vymezena moderní terminologie vztahující se k jiné než k heterosexuální orientaci a k adopcím obecně. Další části jsou zaměřeny na relevantní dokumenty mezinárodního práva a na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva v této oblasti. Z poslední věcné kapitoly této prá-

ce vyplývá, že individuální a společnou adopci dětí homosexuálně orientovanými osobami umožňují Belgie, Dánsko, Island, Nizozemí, Norsko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie, a dále, že adopce dětí pouze svobodnými osobami s homosexuální orientací je přípustná v Rakousku. Z evropských států, ve kterých je přípustná pouze adopce biologických dětí homosexuálně orientovaného partnera, jsou uvedeny Finsko a Německo.

5.237 Zásada rovnosti žen a mužů v mezinárodním, evropském a českém právu

Inf. podklad, 5/2005, 56 str.

Autor: Patricie Gillová

Mezinárodní právo obvykle dělá rozdíl mezi diskriminací, kterou zakazuje, a mezi rozlišováním, které je za určitých okolností povoleno.

Nikdo nesmí být diskriminován na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženství, politických nebo jiných názorů nebo sociálního původu nebo příslušnosti k národnostní menšině, na základě majetku, rodového nebo jiného postavení. Za diskriminaci se považuje nerespektování zásady rovnosti zacházení, která patří v demokratické společnosti k základním požadavkům.

Zásada nediskriminace je podstatou a základnou pro prosazování rovnosti pohlaví. Bez právní ochrany před diskriminací v otázkách pohlaví by nebylo možné zvyšovat povědomí pro potřebu spravedlnosti a pro podporu schopností obou pohlaví. Pokud se se dvěma osobami nebo dvěma skupinami osob (v tomto případě ženami a muži), které se považují za srovnatelné, nezachází stejně, lze to považovat za diskriminaci, nemá-li rozdíl v zacházení rozumné zdůvodnění, legitimní cíl nebo různé výchozí pozice. V takových případech je nutno zachovávat princip proporcionality. To znamená, že ve vztahu k jakémukoli tvrzení týkajícímu se diskriminace musí být zjištěno, zda se zacházení liší za srovnatelné situace, zda je mezi použitými prostředky a cílem jistý proporční vztah a je-li stanoveného cíle těmito prostředky dosaženo.

Práce obsahuje komparaci znění mezinárodních dokumentů a norem zabývajících se rovností pohlaví a pro srovnání i znění práva ČR.

1.152 Postavení žen v parlamentních stranách

Inf. podklad, 2/2004, 34 str.

5.106 Rovnost v přístupu k zaměstnání a zákaz diskriminace z důvodu pohlaví a věku

Inf. studie, 8/1997, doplněno 5/2003, 17 str.

5.104 Diskriminace na základě pohlaví

Překlad, 8/1997, 37 str.

VII. Zemědělství a životní prostředí

1. Zemědělství

5.275 Návrh reformy společné organizace trhu s ovocem a zeleninou

Inf. podklad, 5/2007, 13 str.

Autor: Josef Palán

Informační materiál pro jednání Výboru pro evropské záležitosti dne 18. května 2007.

5.274 Návrh reformy společné organizace trhu s vínem

Inf. podklad, 5/2007, 16 str.

Autor: Josef Palán

Informační materiál pro jednání Výboru pro evropské záležitosti dne 18. května 2007.

5.273 Reforma společné zemědělské politiky EU

Inf. podklad, 5/2007, 13 str.

Autor: Josef Palán

Informační materiál pro jednání Výboru pro evropské záležitosti dne 18. května 2007.

5.250 Struktura vlastnictví a užívání zemědělské půdy a dosavadní rozsah její privatizace ve vybraných zemích střední a východní Evropy

Studie, 11/2005, 19 str.

Autor: Martin Kusák

Studie zpracovává problematiku struktury vlastnictví a užívání zemědělské půdy v souvislosti s procesy transformace v Polsku, Maďarsku, Slovinsku a Estonsku. V návaznosti na studii PI č. 5.247, která se týká evidence půdy a pozemkových úprav ve vybraných zemích EU, je cílem práce popsat skladbu vlastnických a užívatelských vztahů k zemědělské půdě ve zmíněných státech, a doplnit tak uvedenou studii o přehled míry fragmentace zemědělské půdy, která ovlivňuje hlavní priority pozemkových úprav v těchto zemích. U každého probíraného státu je uveden stav na počátku 90. let, z něhož vycházely pozemkové reformy – celková výměra zemědělské půdy, skladba vlastnictví a užívatelů vztahů. Dále jsou stručně popsány způsoby provedení pozemkových reforem (restituce, privatizace či jiné způsoby) a míra jejich dokončení, doprovázené číselnými údaji. Nakonec je u každého státu popsána současná struktura vlastnictví a užívání zemědělské půdy.

5.247 Evidence půdy a pozemkové úpravy ve vybraných zemích EU*Studie, 9/2005, 46 str.**Autor: Martin Kusák*

Studie se zabývá dvěma tematickými okruhy, které spolu do jisté míry souvisejí, a sice evidencí půdy a pozemkovými úpravami. Problematika je zpracována pro sedm vybraných států EU: Dánsko, Nizozemsko, Německo, Rakousko, Polsko, Maďarsko a Estonsko. Vždy jsou uvedeny základní prameny práva, základní charakteristika institutu v té které zemi, hlavní cíle a zásady a dále institucionální zajištění agendy příslušnými orgány. V některých případech jsou uvedeny zvláštnosti daného institutu či je dán větší důraz na některé dílčí otázky, např. procedurální. Evidence půdy existuje ve vybraných státech zpravidla v rámci jednotné katastrální evidence všech nemovitostí, přičemž majetková práva k nemovitostem jsou ve většině případů zaznamenána v samostatném registru (pozemkových knihách). Ve všech vybraných zemích se uplatňuje s drobnými odchylkami zásada superficies solo cedit, tedy že stavba je součástí pozemku. Pokud jde o pozemkové úpravy, liší se podoba tohoto institutu zejména co do územního i věcného rozsahu, což souvisí i s odlišnostmi v hlavních cílech. Základní cíl pozemkových úprav, kterým je dosažení takové struktury vlastnictví zemědělských pozemků, jež umožní efektivní využívání půdy k zemědělské produkci, je v posledních desetiletích stále více doprovázen požadavky v oblasti ochrany životního prostředí. V řadě zemí (např. Německo, Nizozemsko) je pro pozemkové úpravy charakteristický rovněž komplexní územněplánovací přístup zaměřený především na rozvoj venkova a vytváření infrastruktury. Širší zaměření pozemkových úprav je typické zejména pro západoevropské státy a naopak pro státy střední a východní Evropy je naléhavější otázkou přeuspořádání rozdrobené struktury vlastnictví zemědělské půdy, která vznikla v důsledku transformace hospodářství těchto států. Pro doplnění problematiky je v poslední části studie věnováno několik poznámek institucionálnímu zajištění nakládání s půdou ve vlastnictví států v Polsku a Maďarsku.

2.084 Bulharské zemědělství*Inf. podklad, 9/2005, 17 str.*

Politicko-hospodářská charakteristika, makroekonomické indikátory Bulharska, vztahy Bulharska a ČR.

5.222 Legislativní úprava zájmových sdružení zahrádkářů ve vybraných státech*Inf. podklad, 5/2004, 12 str.**Autoři: Robert Vyklícký, Jindřiška Sylllová*

V žádném ze členských států Evropské unie neexistuje zvláštní úprava zájmových sdružení zahrádkářů. Sdružení nebo svazy zahrádkářů vznikají na základě obecného zákona o občanských sdruženích a jejich činnost není obvykle žádným způsobem kogentně regulována (např. Finsko a Švédsko, jak je uvedeno dále). Tyto subjekty jsou převážně neziskovými organizacemi, které mají zahrádkaření uvedeno jako jeden z hlavních cílů své činnosti.

V některých členských státech Evropské unie jsou zákonem upraveny podmínky nájmu zahrádek, které jsou ve vlastnictví obcí (např. Německo, Rakousko a Velká Británie, jak je uvedeno dále). Ani tyto zákony ale neupravují podmínky a způsob vzniku zájmových sdružení zahrádkářů. Tato sdružení nicméně vystupují jako jedna ze stran nájemního vztahu (např. Rakousko).

Ve většině států asociace nebo svazy zahrádkářů či jiných pěstitelů patří mezi aktivní lobbistické skupiny (zejména v Německu, Švédsku nebo v Itálii).

2.066 Předpokládané dopady vstupu ČR do EU na naše zemědělství

Inf. studie, 5/2000, 12 str.

2.065 Evropský garanční a řídicí zemědělský fond (EAGGF)

Inf. studie, 12/1999, 5 str.

2.061 Vývoj zemědělství v České republice

Inf. studie, 10/1999, 28 str.

5.092 Regulace trhu se zemědělskou půdou ve vybraných zemích EU

Inf. studie, 4/1997, 23 str + příl.

5.070 Společná zemědělská politika EU v 90. letech

Překlad, 2/1996, 15 str.

2.041 Tržní regulace v zemědělství USA

Inf. podklad, 11/1995, 8 str.

2.040 Společná zemědělská politika EU (tržní řády)

Inf. studie, 10/1995, 23 str.

2.032 Porovnání zemědělství ČR, Německa, Francie a Rakouska

Inf. podklad, 2/1994, 9 str.

2. Životní prostředí

4.021 Posuzování vlivů na životní prostředí

Studie, 1/2011, 23 str.

Autor: Daniela Dupláková

Studie popisuje problematiku posuzování vlivů na životní prostředí, a to prostřednictvím rozboru norem mezinárodního, evropského i národního práva. Studie se podrobně zabývá problematickými body české úpravy, které mají za následek řízení vedené Evropskou komisí proti České republice, resp. v současné době již odsuzující rozsudek Soudního dvora v této věci.

2.095 Uhlíková daň (daň z emisí CO₂) v členských státech EU*Studie, 8/2010, 8 str.**Autor: Josef Palán*

Studie se zabývá uhlíkovou daní (daní z emisí CO₂), patřící mezi nepřímé daně, kterou se zdaňují emise CO₂, vytvářené spalováním fosilních paliv (uhlí, minerálních olejů, plynu). Uhlíková daň se uvaluje na fosilní paliva a její výše je obvykle odvislá od množství CO₂, které vzniká při spalování pohonných hmot nebo při výrobě tepla určeného k vytápění nebo k průmyslovému užití a v některých státech je sazba daně částečně odvislá i od energetického obsahu.

4.020 Právní úprava využití bioplynu v rámci EU a ve vybraných státech*Srovnávací studie, 7/2010, 18 str.**Autor: Daniela Dupláková*

Tato práce se zabývá právní úpravou podpory využívání bioplynu. Soustřeďuje se na právní úpravu EU, jež platí obecně pro všechny členské státy, jakož i na právní úpravy jednotlivých států. Jedná se o výběr osmi států, a to Finska, Německa, Nizozemska, Polska, Rakouska, Slovenska, Spojeného království a Španělska.

3.074 Environmentální bezpečnost – teoretický rámeček*Inf. studie, 12/2008, 6 str.**Autor: Jitka Fojtíková*

Práce vymezuje teoretické zařazení tzv. environmentální bezpečnosti do systému národní bezpečnosti. Předkládá přehled hlavních hrozeb, významných aktérů a nástrojů sloužících k zajištění environmentální bezpečnosti. Zvláštní část práce je věnována představení dokumentu Evropské komise a Vysokého představitele pro Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku EU. Konkrétní zlepšení v oblasti environmentální bezpečnosti by se podle tohoto dokumentu mělo projevit v oblasti výzkumu, monitoringu, systému včasného varování, civilní ochrany, užití krizového managementu a nástrojů reakce na přírodní katastrofy.

4.019 Právní úprava ES na úseku vodní politiky, přehled právních předpisů, charakteristika*Inf. podklad, 5/2005, 12 str.**Autor: Martin Kusák*

Vodní politika je tradiční oblastí právní úpravy ES a má své počátky již v 70. letech 20. stol. Právní úprava na tomto úseku se vyznačuje velkým počtem právních předpisů s dílčím věcným zaměřením. Nakládání s vodami a jejich ochrana nebyly ještě do nedávné doby (do přijetí Rámcové směrnice o vodách) regulovány komplexně, ale předmětem úpravy se stávaly jen ty vody, které sloužily k určité činnosti. Dalším znakem této právní úpravy byl emisně zaměřený přístup, tzn. především regulace vypouštění znečišťujících látek. Cílem práva ES v oblasti vodního hospodářství bylo zajištění ochrany vodních zdrojů ke specifickým způsobům jejich využití a regulace vypouštění odpadních vod a nakládání s nebezpečnými látkami, které by mohly ohrozit jakost vod. Pro právo ES na tomto úseku je charakteristické, že je

tvoreno téměř výlučně směrnicemi, které jsou nástrojem harmonizace vnitrostátních právních řádů členských států a nezahrnuje žádná nařízení, jež mají bezprostřední účinek v členských státech – nejde tedy v případě vodního hospodářství o unifikaci práva, ale pouze o stanovení požadavků, které musí členské státy promítnout do svých právních řádů.

Výše popsaný „dílní“ přístup však nezajistil dosažení stanovených cílů, a tak ES přistoupilo v průběhu 90. let ke koncepční změně vodní politiky, jejímž výsledkem se stalo přijetí rámcové směrnice 2000/60/ES ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky („Rámcová směrnice o vodách“). Tento právní předpis se stal nástrojem k vytvoření provázané vodní politiky Společenství. Vyznačuje se navíc komplexní povahou, tj. pokrývá v celé šíři oblast vodní politiky v rámci ES.

4.018 Aarhuská úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí

Inf. podklad, 11/2003, 5 str.

Autor: Magdaléna Soobodová

Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí EHK OSN (dále jen „Aarhuská úmluva“ či „úmluva“) byla podepsána v dánském Aarhusu dne 25. června 1998. Vstoupila v platnost 30. října 2001 v souladu se svým čl. 20. Úmluvu podepsalo též Evropské společenství. Aarhuská úmluva představuje významný horizontální nástroj práva životního prostředí. Zpravidla se hovoří o tzv. třech pilířích Aarhuské úmluvy: za prvé přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí, za druhé účast veřejnosti na rozhodování o určitých činnostech, při tvorbě plánů a programů a při přípravě legislativy, za třetí přístup k právní ochraně v souvislosti s předchozími dvěma body.

Vzhledem k povaze Aarhuské úmluvy jakožto průřezového nástroje dopadá tato úmluva na celou oblast práva životního prostředí.

4.015 Nakládání s autovraky v Evropské unii

Inf. podklad, 2/2001, aktualizace 9/2003, 21 str.

4.017 Nakládání s geneticky modifikovanými organismy

Inf. podklad, 10/2002, 8 str.

4.016 EIA – posuzování vlivů na životní prostředí

Inf. podklad, 10/2002, 7 str.

4.012 Právní úprava zdrojů minerálních vod, léčivých zdrojů a lázní v zemích Evropské unie

Inf. podklad, 7/2000, 9 str.

4.013 Odpovědnost výrobců nevratných obalů a ukládání odpadů v zemích Evropské unie

Inf. podklad, 4/2000, 10 str.

4.014 Hospodaření s odpady

Inf. podklad, 3/2000, 11 str.

4.011 Geneticky modifikované organismy

Inf. podklad, 2/2000, 11 str.

4.010 Komunitární program pro životní prostředí LIFE

Inf. podklad, 5/1999, 10 str. a přílohy

4.009 Posuzování vlivu na životní prostředí ve vybraných státech

Inf. studie, 10/1998, 14 str.

4.008 Právo na informace o životním prostředí

Inf. studie, 9/1997, 25 str.

4.004 Ochrana přírody

Inf. studie, 3/1995, 12 str.

4.003 Obchod s limity za znečištění životního prostředí

Inf. podklad, 2/1994, 7 str.

VIII. Vzdělání, kultura, média a informace

5.342 Vyvlastnění kulturních, architektonických a jiných památek z pohledu mezinárodního práva, unijního práva a vnitrostátního práva vybraných sousedních států a ČR

Studie, 1/2014, 33 str.

Autor: Martin Kavěna

Studie poskytuje srovnávací pohled na právní úpravu vyvlastňování kulturních, architektonických a jiných památek státem nebo místní samosprávou, např. z důvodu záchrany takové památky. Povinnost státu chránit památky je na jedné straně zakotvena v řadě mezinárodních dokumentů, na druhé straně však mezinárodní závazky České republiky stanoví přísná omezení pro případ vyvlastnění (taková omezení jsou například stanovena ve dvoustranných smlouvách o ochraně investic, ale též v mnohostranných úmluvách o ochraně lidských práv a svobod v souvislosti s ochranou vlastnictví). Studie dále poskytuje srovnávací pohled na právní úpravu vyvlastňování památek v Německu, Polsku a na Slovensku, jakož i shrnutí platné právní úpravy v České republice.

5.302 Historie klíčů od korunovačních klenotů

Studie, 10/2010, 13 str.

Autor: Petr Valenta

Dlouhá historie klíčů, které uzamykají dveře do korunní síně ve svatováclavské kapli katedrály sv. Víta, se bezprostředně odvíjí od vlastních osudů českých korunovačních klenotů. Uložení korunovačních klenotů a s ním spojené okázalé obřady měly odpovídat hodnotě a symbolickému významu, který je klenotům přisuzován.

1. Vzdělání, výchova a sport

5.282 Systém předškolního vzdělávání ve vybraných zemích EU

Studie, 7/2008, 40 str.

Autoři: Patricie Gilloová, Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová, Petra Bartáková, Eva Dostálová

Práce přináší přehled systémových a právních úprav vybraných zemí týkajících se organizace, financování a provozování zařízení předškolní péče. Autorky se zaměřují na rozsah poskytovaných služeb, povinnosti provozovatelů, podíl soukromých a veřejných zřizovatelů. Pozornost je věnována statistickým údajům o struktuře zařízení a míře jejich využívání cílovou skupinou dětí v předškolním věku.

5.272 Další profesní vzdělávání – právní úprava a stav ve vybraných evropských zemích*Srovnávací studie, 5/2007, 15 str.**Autor: Jan Němec*

Další profesní vzdělávání, tedy profesní vzdělávání dospělých, patří k jednomu z faktorů rozvoje kvalifikace osob a zvyšování jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Práce se zaměřuje na oblast dalšího profesního vzdělávání ve vybraných západoevropských zemích, přičemž pozornost je věnována právní úpravě, administraci na vládní a dalších úrovních státní správy, zmíněny jsou hlavní zdroje financování kurzů dalšího profesního vzdělávání a u každé z vybraných zemí je rovněž popsán proces akreditace a evaluace organizací, které studijní programy v rámci dalšího profesního vzdělávání poskytují, ze strany příslušných veřejných autorit.

5.266 Vymáhání studentských půjček*Srovnávací studie, 3/2007, 17 str.**Autoři: Michal Částek, Eva Medková*

Studie se ve své první části věnuje nástrojům vymáhání studentských půjček ve vybraných zemích, ve kterých se poskytování půjček na studium tradičně využívá. Studie analyzuje jak systém odloženého splácení studentských půjček (Spojené království, Austrálie, Spojené státy americké) tak modely studentských půjček a jejich vymáhání ve vybraných evropských zemích. Druhá část studie poskytuje příklady různých forem vymáhání dlužných částek v České republice, a to ze strany státních správních úřadů (dlužné pojistné na zdravotní pojištění, na sociální zabezpečení, daňové nedoplatky) či bankovních domů při nesplácení úvěrů poskytnutých bankami. Uvedené nástroje vymáhání různých forem dluhu vůči státu či bance by představovaly klíčové vodítko při nastavení systému splácení a vymáhání půjček na studium v ČR. Studie může posloužit jako inspirace při hledání vhodného modelu poskytování a vymáhání studentských půjček v České republice.

5.172 Možnosti zahraničního studia v členských státech EU*Inf. podklad, 11/2001, 10 str.***5.155 Systém domácího vzdělávání v USA a ve vybraných zemích Evropy***Inf. podklad, 1/2000, 22 str.***5.153 Finanční podpora sportu ve vybraných zemích Evropy***Inf. podklad, 12/1999, 8 str.***5.140 Systémy řízení školství v Rakousku a Itálii***Inf. podklad, 5/1999, 15 str.***5.121 Střední školství***Inf. materiál, 10/1998, 20 str. a příl.*

5.117 Systémy řízení školství ve vybraných zemích EU*Inf. studie, 6/1998, 47 str.***5.091 Hodnotová orientace a využití volného času dětí a mládeže***Inf. podklad, 5/1997, 33 str.***5.055 Nobelova cena***Inf. podklad, 3/1995, 6 str.***5.032 Pojetí a rámcové zásady školského zákona***Inf. studie, 12/1993, 20 str.*

2. Média

5.339 Regulace vlastnictví médií v evropském právu a ve vybraných členských státech EU*Srovnávací studie, 12/2013, 23 str.**Autor: Darina Šimková*

Práce se zabývá právní regulací vlastnictví médií na evropské úrovni a ve vybraných členských státech EU (Německo, Itálie, Velká Británie a Francie). Část práce věnující se právní regulaci vlastnictví médií na evropské úrovni je rozdělena do podkapitol, přičemž první podkapitola se věnuje právním předpisům přijatým na půdě Rady Evropy a druhá analyzuje právní předpisy EU upravující vlastnictví médií. Pozornost je věnována také Evropské úmluvě o přeshraniční televizi, jež v oblasti transparentnosti médií zaručuje poměrně vysoké standardy i ve srovnání s odpovídající právní úpravou EU. Komparativní metodou je následně analyzována právní úprava vlastnictví médií ve výše uvedených čtyřech členských státech EU. Důraz je kladen především na srovnání relevantních vnitrostátních právních předpisů, existenci a míru omezení nabytí majetkové účasti na mediálních společnostech v rámci jednoho druhu média i napříč více druhy médií, případná omezení počtu licencí, které je možno udělit jednomu subjektu, regulaci dominantního postavení mediálních společností na trhu a na povinnost zveřejnění určitých údajů v zájmu zachování transparentnosti médií. (koncentrace médií)

5.309 Vysílání veřejné služby v zemích Evropské Unie, jeho organizace a fungování*Studie, 3/2011, 89 str.**Autor: Milan Šmíd*

Způsob organizace rozhlasového a televizního vysílání má v různých zemích různou podobu, podmíněnou politickými, ekonomickými, technologickými a kulturními specifikami daného státu. Při určité míře zjednodušení lze v této rozmanitosti

vysledovat dva typy vysílání, které jsou výsledkem historického vývoje, a z něhož vyplývají také dva odlišné typy organizací (co do formy společnosti, financování, způsobu řízení, požadavků na programové výstupy atd.), jež toto vysílání provozují. Jedná se o rozhlasové a televizní organizace veřejného sektoru (státní nebo založené veřejným právem) a soukromého sektoru.

5.299 Public relations v parlamentech zemí Visegrádské čtyřky

Studie, 9/2010, 15 str.

Autor: Stanislav Caletka

Práce je zaměřena na oblast public relations v parlamentech zemí Visegrádské čtyřky. Jsou v ní popsány kompetence odborů nebo oddělení, které mají v příslušných parlamentech – či jejich komorách – na starosti oblast vztahů s veřejností. Důraz je kladen především na popis vzdělávacích aktivit a na organizaci prohlídek. Prostor je věnován také činnosti parlamentních informačních středisek nebo struktury jejich internetových stránek. Informace uvedené v této práci svědčí o skutečnosti, že otevřenost parlamentů se stala jednou z priorit zákonodárných sborů jak v České republice, tak v Maďarsku, Polsku a na Slovensku.

5.301 Public relations ve vybraných parlamentech evropských států a Izraele

Studie, 9/2010, 29 str.

Autoři: Robert Vyklický, Jakub Živanský

Tato studie se zaměřuje na popis a fungování Oddělení pro styk s veřejností v jednotlivých parlamentech evropských států (s výjimkou zemí Visegrádské čtyřky, které jsou zpracovány v samostatné studii) a v Izraeli. Parlamenty, jakožto orgány volené občany svých států, musí svoji činnost prezentovat i vůči veřejnosti. Prostředkem pro větší transparentnost je zřizování různých platforem pro komunikaci s veřejností, pro které v této studii používáme obecný termín Oddělení pro styk s veřejností. S ohledem na zaměření studie vnímáme parlamentní činnost jako neustálou komunikaci mezi zákonodárným orgánem a společností, která se neomezuje pouze na období voleb, ale probíhá po celé funkční období. K tomuto účelu Oddělení pro styk s veřejností zajišťuje informační servis pro zástupce tisku a dalších sdělovacích prostředků, komunikuje s občany a poskytuje relevantní informace a ve většině států také samo aktivně tvoří informační a publikační materiály.

5.289 „Neoprávněné nakládání s osobními údaji“ § 178 trestního zákona v kontextu trestních zákonů vybraných evropských států (tzv. náhubkový zákon)

Srovnávací studie, 8/2009, 17 str.

Autor: Hana Veselá

Práce srovnává trestný čin „Neoprávněné nakládání s osobními údaji“ s právní úpravou ve vybraných zemích a řeší otázku, zda i v jiných státech existují trestněprávní ustanovení, stěžující práci žurnalistů takovým způsobem, jak je tomu v České republice.

1.153 Regulace médií v parlamentu (televizní přenosy, přístup k poslancům) v Evropě a USA

Inf. podklad, 2/2004, aktualizace 5/2009, 27 str.

Autor: Jindřiška Šylllová

Přístup novinářů do Parlamentu signalizuje do značné míry otevřenost parlamentní demokracie ve státě. V posledních několika letech se vztah parlamentu k novinářům významně změnil. Tímto procesem se zabývá komparace více než dvacítky evropských a mimoevropských států.

Ve většině parlamentů je situace taková, že novinář nemůže plnit své povinnosti bez příslušné akreditace.

V některých zemích se parlamentní zpravodajové sdružují a jejich organizace hraje významnou úlohu v proceduře udělování akreditací. V Rakousku a Itálii udílí tato organizace akreditaci sama. Ve Francii je vytvořen zvláštní výbor, složený ze zástupců novinářů a parlamentu, který zajišťuje akreditace.

Na rozdíl od pléna je přístup novinářů do výborů omezen. Jejich přítomnost je (pokud není jednání veřejné) možná, pouze jestliže jsou pozváni. Ve státech, kde je veřejné zasedání výboru, není ve většině zemí přístup omezen, často se provádí i přenos do vnitřního okruhu a prostřednictvím internetu.

V řadě zemí je omezen pohyb novinářů po budově sněmoven. Je zakázáno např. dělat rozhovory v určitých prostorách a novináři musí jít do vlastní kanceláře poslance. Druhým řešením je vyhrazení prostor, které jsou určeny k setkávání s novináři, popř. k přenosu rozhovorů s nimi.

Ve většině zemí existuje určitá forma televizních nebo rozhlasových přenosů z parlamentu. Pravidelné přenosy celých plenárních zasedání se praktikují ve většině států (obvykle jsou prováděny přímo v parlamentu a použity pro uzavřený televizní okruh a internetový přenos). Tyto přenosy jsou zpracovávány parlamentním personálem (nebo najatou firmou) podle pevně stanovených pravidel, technicky jsou zajištěny ve většině států pohyblivými kamerami z pevných stanišť. Operátoři jsou umístěni mimo sál. Kvalita tohoto přenosu je velmi důležitá. Pokud má sloužit pro televizní společnost, musí jít a jde většinou o velmi kvalitní přenos, který je kontinuálně řízen z režie – soubor kamer je jednotlivě a stabilně z režie ovládán a jejich pohled se mění (tento přístup k přenosu má velká většina států). Některé státy mají automatické zařízení, jež zaměřuje pohled na poslance, který zrovna mluví do mikrofonu z místa (např. Slovinsko, autorka studie viděla toto zařízení v Senátu v Kazachstánu). Zejména v parlamentech, v nichž poslanci mluví z místa (což je velká část parlamentů), je nutno operativně měnit pohledy kamer (typicky Velká Británie, Portugalsko a další státy).

Pro použití materiálů z parlamentu existují v řadě zemí pravidla, stanovená usnesením sněmovny nebo předsedou parlamentu, která brání jejich zneužití zejména za účelem ohrožení vážnosti parlamentu (tedy např. záběry z parlamentu se nesmí používat v montážích pro pořady určitého charakteru).

V ostatních státech se přenáší výběr, pro který je buď použit materiál z interního okruhu, nebo je společně dovoleno pořídit vlastní přenos. Pro tento přenos

jsou zařízena pevná místa pro kamery, někdy je však možno snímat i z galerie z jakéhokoli místa či přímo z pléna.

5.287 Legislativní úprava ochrany zdroje informací ve vybraných evropských zemích a srovnání s úpravou v České republice a judikatura Nejvyššího soudu Spojených států ve vztahu k ochraně zdroje informací

Studie, 4/2009, 23 str.

Autoři: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová, Jan Pulda

Právo na ochranu zdroje informací novinářů je garantováno v řadě mezinárodních dokumentů. Toto právo bylo zvláště uznáno Organizací spojených národů, Radou Evropy, Organizací amerických států, Africkou unií a Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě. Evropské státy k ochraně zdrojů informací novinářů přistupují různě – některé státy (většina) mají speciální zákony a některé (podstatná menšina) přiznávají garanci ochrany zdrojů informací v Ústavě jako součást ústavní ochrany svobody slova. V common law jurisdikcích (USA, Kanada, Austrálie nebo Spojené království Velké Británie a Severního Irska) není vymezena explicitní ústavní ochrana zdroje informací novináře. Ve všech těchto zemích se problematika ochrany zdrojů informací novináře stala předmětem legislativní úpravy nebo rozhodovací činnosti soudů. Studie přináší přehled základních národních úprav týkajících se této problematiky a přehled judikatury Evropského soudu pro lidská práva.

5.248 Právo na odpověď

Srovnávací studie, 11/2005, 26 str.

Autoři: Eva Medková, Jindřiška Syllbová, Pavel Bartůšek

Po stručném historickém exkurzu vývoje práva na odpověď se studie věnuje obecným teoretickým otázkám. Zmiňuje se o jednotlivých koncepcích tohoto práva, které se v jednotlivých právních úpravách vyskytují a vyjadřuje se i k jeho vztahu k ochraně, kterou nabízí občanské právo. Pojednává i o úpravě, která byla doporučena pro členské státy Rady Evropy.

Těžiště studie však spočívá v popisu jednotlivých právních úprav institutu práva na odpověď ve vybraných evropských státech. Struktura textu popisu jednotlivých úprav sleduje toto schéma: po vymezení pramenů práva je pozornost věnována obsahu samotného institutu a tomu, kdo je oprávněnou osobou. Dále je vymezen způsob, jakým se reaguje na žádost oprávněné osoby domáhající se svého práva, tzn. uveřejnění či odmítnutí odpovědi, a též je pojednáno o možnosti právní ochrany oprávněné osoby pro případ, že dojde k porušení práva. V některých případech jsou také stručně uvedeny instituty s právem na odpověď související.

5.216 Veřejnoprávní a soukromé televize v některých evropských státech

Inf. podklad, 3/2004, 75 str.

Autor: Milan Šmíd

Veřejné vysílání, zdůvodněné akceptovaným veřejným zájmem, zajišťují obvykle veřejné společnosti (podniky), které mají v různých zemích různou podobu. Veřej-

né podniky mají určité shodné rysy se státními institucemi: oboje slouží veřejným zájmům, tedy uspokojují veřejné potřeby. Na straně druhé se liší tím, že zatímco státní instituce financované z výnosu daní poskytují služby veřejnosti jako nedělitelnému celku, často bezplatně (patří mezi ně např. armáda, policie, veřejné školství apod.), u veřejných podniků lze jejich služby či zboží rozdělit na konkrétní dělitelné prvky sloužící konkrétním jedincům, kteří za ně často platí i poplatky (např. pošta, železnice, elektrárny, plynárny apod.). Veřejný podnik má tudíž své vlastní příjmy a svůj majetek, se kterými může podle okolností samostatně hospodařit, může mít i formu obchodních společností.

Základní charakteristiky veřejnoprávní instituce, zřízené za účelem poskytování služeb veřejného zájmu, které soukromý sektor není schopen na komerčním základě zajistit, jsou ve velké většině shodné v různých zemích. Taková instituce je:

- a) ustavena právní normou,
- b) která vymezuje předmět činnosti dané instituce,
- c) specifikuje způsob jejího financování a
- d) stanovuje mechanismus veřejné kontroly její činnosti.

Detaily tohoto uspořádání se případ od případu, stát od státu, mohou lišit, nicméně hlavní rozdíly mezi veřejným a soukromým sektorem vysílání jsou přibližně stejné.

Kapitoly rozsáhlé komparativní práce věnované vysílacím systémům v jednotlivých evropských státech se zaměřují na charakteristiky vysílacích systémů.

5.191 Vztah mezi vydavatelem a distributorem tisku v některých evropských státech

Inf. podklad, 3/2003, 6 str.

5.167 Prodej licencí na provozování rozhlasového a televizního vysílání v Maďarské republice

Inf. podklad, 3/2001, 10 str.

5.110 Pluralismus a koncentrace médií ve vnitřním trhu

Inf. podklad, 10/1998, 114 str.

5.114 Veřejnoprávní rozhlasové regionální stanice v SRN a Rakousku

Inf. studie, 4/1998, 15 str.

5.111 Předpisy SRN upravující televizní a rozhlasové vysílání

překlad, 2/1998, 28 str.

5.101 Socializační role masmédií u dětí a mládeže. Negativní prvky ve vysílání (drogy, násilí). Děti a reklama.

Inf. studie, 7/1997, 47 str.

5.098 Nabídka a sledovanost masmédií u dětí a mládeže

Inf. podklad, 6/1997, 37 str.

5.071 Koncentrace vlastnictví médií

Inf. studie, 2/1996, 20 str.

5.067 Právo na utajení zdroje informací

Inf. studie, 1/1996, 6 str.

5.054 Regulace tiskových agentur v zahraničí

Inf. studie, 3/1995, 22 str.

5.044 Regulace zobrazování násilí ve vybraných státech

Inf. studie, 2/1995, 4/1999, 44 str.

5.034 Vybírání koncesionářských poplatků

Inf. studie, 1/1994, 18 str. a příl.

5.025 Ochrana hospodářské soutěže při výrobě a distribuci tisku v Německu a Rakousku

Inf. podklad, 9/1993, 8 str.

5.019 Srovnávací studie regulace rozhlasového a televizního vysílání

Inf. studie, 7/1993, 34 str.

5.011 Právní úprava distribuce tiskovin v Německu a Rakousku

Inf. podklad, 2/1993, 8 str.

3. Reklama

5.326 Právní úprava srovnávací reklamy

Studie, 2/2012, 31 str.

Autor: Tomáš Babka

Práce přináší rozbor právní úpravy institutu srovnávací reklamy v České republice a na evropské úrovni. K přímému zakotvení institutu srovnávací reklamy, jakožto zvláštní skutkové podstaty nekalé soutěže, do českého práva došlo až v roce 2000, v důsledku toho bylo po celá devadesátá léta nakládáno se všemi případy srovnávací reklamy jako se zakázanými nekalosoutěžními praktikami. Téměř jakékoliv reklamní srovnání s konkurujícím subjektem, respektive s vlastnostmi jeho výrobku či služby, tak bylo před rokem 2000 soudy takřka automaticky shledáváno jako porušení dobrých mravů soutěže. Právě oblast klamavé a srovnávací reklamy je totiž předmětem regulace na úrovni Evropské unie a jednotlivá ustanovení tzv. harmo-

nizačních směrnic EU se tak prostřednictvím transpozičních předpisů promítají do národního práva.

5.299 Public relations v parlamentech zemí Visegrádské čtyřky

Studie, 9/2010, 15 str.

Autor: Stanislav Caletka

Práce je zaměřena na oblast public relations v parlamentech zemí Visegrádské čtyřky. Jsou v ní popsány kompetence odborů nebo oddělení, které mají v příslušných parlamentech – či jejich komorách – na starosti oblast vztahů s veřejností. Důraz je kladen především na popis vzdělávacích aktivit a na organizaci prohlídek. Prostor je věnován také činnosti parlamentních informačních středisek nebo struktury jejich internetových stránek. Informace uvedené v této práci svědčí o skutečnosti, že otevřenost parlamentů se stala jednou z priorit zákonodárných sborů jak v České republice, tak v Maďarsku, Polsku a na Slovensku.

5.301 Public relations ve vybraných parlamentech evropských států a Izraele

Studie, 9/2010, 29 str.

Autoři: Robert Vyklícký, Jakub Živanský

Tato studie se zaměřuje na popis a fungování Oddělení pro styk s veřejností v jednotlivých parlamentech evropských států (s výjimkou zemí Visegrádské čtyřky, které jsou zpracovány v samostatné studii) a v Izraeli. Parlamenty, jakožto orgány volené občany svých států, musí svoji činnost prezentovat i vůči veřejnosti. Prostředkem pro větší transparentnost je zřizování různých platform pro komunikaci s veřejností, pro které v této studii používáme obecný termín Oddělení pro styk s veřejností. S ohledem na zaměření studie vnímáme parlamentní činnost jako neustálou komunikaci mezi zákonodárným orgánem a společností, která se neomezuje pouze na období voleb, ale probíhá po celé funkční období. K tomuto účelu Oddělení pro styk s veřejností zajišťuje informační servis pro zástupce tisku a dalších sdělovacích prostředků, komunikuje s občany a poskytuje relevantní informace a ve většině států také samo aktivně tvoří informační a publikační materiály.

5.175 Umísťování reklam v okolí pozemních komunikací

Inf. podklad, 3/2002, 6 str.

5.047 Právní regulace reklamy

Inf. studie, 10/1994, 8 str.

5.035 Legislativní úprava tabákové reklamy

Inf. studie, 1/1994, 17 str.

4. Ochrana údajů a informační systémy

5.324 Přístup veřejnosti k platům vysokých úředníků ve vybraných státech

Srovnávací studie, 12/2011, 23 str.

Autoři: Marie Beranová, Jindřiška Sylllová

Práce se zabývá otázkou přístupu veřejnosti k platům vysokých úředníků. Jedná se o komparativní studii, která porovnává míru přístupu veřejnosti k platům vysokých úředníků ve vybraných státech. Cílem práce je zjistit jednotlivé právní úpravy a přístupy vybraných zemí k poskytování údajů o platech vysokých státních úředníků třetím osobám. Jak z komparace vyplývá, většina států dosud považuje údaj o výši vypláceného individuálního platu úředníka (s výjimkou platů ústavních činitelů, které nekolísají, například platů poslanců, ministrů, soudců apod., tedy platů, jejichž celá výše je dána předpisem) za osobní údaj, který je takového charakteru, že je chráněn před povinností poskytovat ho podle zákona o poskytování informací ve veřejné správě. Ze zkoumaných států umožňují získat informaci o specifickém platu včetně jména úředníka především severské země jako Švédsko a Finsko. V žádném z těchto států však nejsou tyto individuální platy souhrnně uveřejňovány ani nejsou souhrnně veřejně přístupné. Nově se k této skupině států připojilo Slovensko. V Itálii byly platy vysokých úředníků uveřejněny v důsledku reformy veřejné správy, která proběhla v roce 2009 a jejímž cílem bylo zvýšení transparentnosti italské veřejné správy. Specifickou právní úpravu má Litva, kde jsou na internetu publikovány průměrné platy zaměstnanců na stejné pracovní pozici v určitém úřadě nebo organizaci. V případě, že na této pozici pracuje v dané organizaci pouze jedna osoba, je vyžadován její souhlas s uveřejněním takové informace. Další přístup k této problematice se momentálně vytváří ve Velké Británii, kde se uveřejňují nikoliv vyplacené přesné platy, ale vyplacené roční platy v intervalu 5000 liber. V Nizozemsku jsou úřady a právnické osoby, které jsou z větší části financovány státem, povinny sdělovat výši platů, pokud převyšují hranici odvozenou od průměrného ministerského platu. V některých státech, jako například v Norsku, se uveřejňují jen platy manažerů institucí a firem, navázaných na stát, pokud to vyžadují obchodně právní předpisy upravující transparentnost hospodaření. Práce dále obsahuje shrnutí rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2011 s komentářem A. Furka k rozsudku a na evropské úrovni shrnutí právního případu řešeného Evropským soudním dvorem ze dne 20. 5. 2003.

5.319 Svobodný přístup k informacím v EU a ve vybraných státech

Srovnávací studie, 7/2011, 32 str.

Autoři: Eva Tetourová, Petra Mylková, Michal Pohřil

Práce se zabývá aktuálně velmi diskutovanou problematikou svobodného přístupu k informacím, a to zejména z pohledu přístupu vybraných států k poskytování informací ve veřejném sektoru. Pozornost je věnována v prvé řadě právní úpravě tohoto tématu na úrovni Evropské unie, jejíž legislativa podstatným způsobem ovlivňuje úpravu této problematiky v jednotlivých členských státech. Další část práce je pak věnována přehledu podmínek pro přístup k informacím ve vybraných evrop-

ských státech, a to především ve vztahu k subjektům, které mají právo o informace žádat, druhu informací, na které mají právo, orgánům, které jsou povinny informace poskytovat, či postupu jednotlivých subjektů v procesu poskytování informací a jeho kontrole.

5.154 Nezávislost orgánů kontrolujících ochranu dat v členských státech

Inf. podklad, 1/2000, 11 str.

5.113 Pravidla přístupu k úředním informacím

Překlad, 7/1998, 59 str.

5.087 Ochrana osobních údajů v právu ES a mezinárodním právu

Inf. podklad, 1/1997, 27 str.

5. Informační technologie

5.164 Státní podpora využívání informačních technologií na základních a středních školách ve vybraných zemích Evropy a v USA

Inf. podklad, 11/2000, 16 str.

1.096 Spolkový zákon o ochraně dat

Překlad, 6/1996, 56 str.

5.066 Právo na informace od státních úřadů

Inf. podklad, 12/1995, 26 str.

IX. Nevládní organizace

5.267 Právní úprava dobrovolnictví ve vybraných zemích Evropské unie

Srovnávací studie, 3/2007, 32 str.

Autor: Jan Němec

Práce poskytuje přehled o podobě právní úpravy dobrovolnictví ve vybraných zemích Evropské unie. Některé země přijaly zvláštní úpravu dobrovolnictví a tato úprava stanoví jednotná pravidla a požadavky jak na dobrovolníky, tak na organizace, ve prospěch kterých se angažují. U zemí, kde tato speciální úprava není, poskytuje naše studie přehled obecných právních norem, kterými se dobrovolnictví řídí. U každé země je uvedena definice dobrovolnictví, právní normy, které dobrovolnictví upravují, vzdělávání dobrovolníků, povinnosti organizací, sociální zabezpečení dobrovolníků, výkon dobrovolnické služby mimo území domovského státu a u zemí s povinnou vojenskou službou i vztah mezi dobrovolnickou službou a výkonem náhradní vojenské služby.

1. Církve

5.346 Majetkoprávní aspekty vztahu mezi státem a církvemi ve vybraných evropských zemích

Studie, 4/2014, 14 str.

Autor: Petr Kolář

Studie se dotýká zejména majetkoprávních dispozičních práv církví a církvemi založených společností ve vybraných evropských zemích. Obsahově práce vychází z již dříve zpracované rozsáhlé studie Parlamentního institutu č. 5.159 z r. 2000, která se dotýká širších aspektů vztahů státu a církví. Zároveň tato práce reflektuje nově vydané konfesně právní tituly odborné literatury, které se dané problematiky dotýkají. Jedná se zejména o sborník *Náboženství a veřejná moc* v zemích Evropské unie, který byl vydán nákladem Ministerstva kultury v Praze v r. 2009.

5.343 Vybrané aspekty projednávání legislativních návrhů dotýkajících se problematiky církevních restitucí v České republice

Studie, 2/2014, 10 str.

Autor: Petr Kolář

Studie představuje některé aspekty projednávání legislativních návrhů v oblasti problematiky církevních restitucí v České republice.

5.284 Ústavní konformita účelového určení finančních náhrad církvím*Studie, 1/2009, 10 str.**Autoři: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová, Jindřiška Sylllová*

Návrh zákona o zmírnění některých majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společnostem v době nesvobody, o vypořádání majetkových vztahů mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi by teoreticky mohl obsahovat účelové omezení využití kompenzační náhrady. Posudek pojednává o tom, zda – pokud stát má zákonem zmírnit křivdy a částečně vrátit majetek – je ústavně přípustné, aby zároveň vyžadoval, aby byl tento majetek určen pro účely, které sám považuje za prospěšné. Účelem omezení nemůže být (jako je tomu u nadací) zachování darovaného majetku účelu, který chce jeho původní vlastník. Účelem je tedy pouhá obava z autonomního využití kompenzací církvemi. Má tato obava své opodstatnění například v historickém kontextu? Do určité míry ano. Podle konfesionálních předpisů v 19. století státní správa dohlížela na uchování jmění kostelů (tzv. záduší) i na obročí, zákony upravovaly i určitou formu daně z majetku obročí, která sloužila na uhrazení potřeb Katolické církve. Posudek dochází ke konstatování, že úprava výhradního použití kompenzací na neziskový sektor nemá žádný cíl nebo účel, který by odpovídal ustanovením Ústavy a Listiny nebo veřejnému zájmu. Čl. 16 odst. 4 Listiny nevylučuje *a priori* účelové omezení využití církevních kompenzací. Jejich účelové omezení však musí být omezeno na tu jejich část, která je nezbytná pro účely podpory kultu a musí být určeno právě pro účely kultu. Zbylá část finančních kompenzací může být účelově omezena jen z velmi malé části tak, aby nebyla omezena nezávislost církví na státu, a za takovým účelem, který je úměrný případnému omezení. Mezinárodní lidskoprávní judikatura přitom zastává názor, že stát vlastním uvážením a prostřednictvím demokraticky přijatého zákona nejlépe určí, jak restituovat nespravedlivě zabavený majetek.

5.242 Vztah kanonického práva Církve římskokatolické a právního řádu ČR. Možnosti registrace, resp. evidence právnických osob zřízovaných církvemi na území ČR*Inf. studie, 11/2003, 18 str.**Autoři: Jindřiška Sylllová, Petr Kolář*

Rozsáhlá studie obsahuje právní rozbor v názvu naznačených otázek. Jedním ze závěrů studie je, že nelze hovořit o nadřazenosti kanonického práva ve vztahu k právu státnímu a o vázanosti jeho ustanoveními vůči všem občanům. Na druhé straně však ani není možné konstatovat nadřazenost státního práva ve vztahu k právu kanonickému, neboť to má charakter autonomního instrumentu zajišťujícího realizaci práva zaručeného v čl. 16 odst. 2 Listiny: „Církev a náboženské společnosti spravují své záležitosti, zejména ustanovují své duchovní a zřizují řeholní a jiné církevní instituce nezávisle na státních orgánech“. Podstatným rysem tohoto ustanovení Listiny je tedy skutečnost, že církev a náboženské společnosti spravují své záležitosti nezávisle na státních orgánech, a to právě – v případě Církve katolické – prostřednictvím autonomní normotvorby v podobě Kodexu kanonického práva.

5.185 Mezinárodní smlouvy uzavřené mezi Svatým stolcem a některými evropskými státy

Inf. podklad, 8/2002, 17 str.

5.159 Postavení církví ve vybraných státech Evropské unie

Inf. podklad, 9/2000, 72 str.

Tato práce Parlamentního institutu obsahuje komparativní srovnání vybraných konfesněprávních úprav v Evropě. Zaměřuje se na problematické okruhy ve vztahu státu a církví, které tvoří předmět vzájemných dohod a smluv, ať už mezinárodních nebo přijatých na národní úrovni.

Výklad k úpravám jednotlivých států vždy vychází z načrtnutí historického vývoje, který vymezuje specifickou situaci toho kterého státu. Dále se zabývá oblastí pramenů konfesního práva, jež jsou často včleněny do textu ústav a dalších zákonů, otázkou právního postavení církví a náboženských společností a jejich financováním, které je nezdědka předmětem sporů mezi představiteli církevní a státní moci. Nakonec je vždy věnována pozornost úpravě manželského práva a působení církví v armádě, školství, médiích a dalších veřejných institucích.

Závěr práce tvoří přílohy obsahující grafické znázornění náboženské příslušnosti v zemích EU a tabulka naznačující skladbu finančních zdrojů na krytí nákladů činnosti církví v jednotlivých evropských státech.

1.117 Jurisdikční moc v církví

Inf. studie, 2/1999, 31 str.

5.014 Vztah státu a církví v evropských státech a USA

Inf. studie, 10/1995, 25 str.

2. Nadace, obecně prospěšné organizace

5.295 Určité aspekty právní úpravy nadací v České republice, ve Francii, v Německu a v Rakousku

Studie, 6/2010, 12 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Tato práce se věnuje následujícím aspektům právní úpravy nadačního práva ve jmenovaných státech: 1) druhy nadací z hlediska zákonem přípustných účelů, které mohou nadace sledovat, 2) podmínky pro vznik nadací (požadavky registrace/souhlasu orgánu státní správy) včetně požadovaného minimálního kapitálu, a 3) organizační struktura nadací. Právní úprava v České republice je z hlediska těchto aspektů porovnávána s právní úpravou ve Francii, v Německu a v Rakousku. Práce rovněž upozorňuje na určité nedostatky ve stávající právní úpravě nadačního práva a v této souvislosti zmiňuje novelu zákona o nadacích a nadačních fondech, která vstupuje v účinnost dne 1. července 2010.

5.269 Přístup nevládních neziskových organizací k soudům v případech, kdy je diskriminací ohrožen větší počet osob

Srovnávací studie, 4/2007, 6 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Práce se zabývá přístupem nevládních neziskových organizací k soudům ve vybraných členských státech Evropské unie – Francie, Itálie, Litva, Maďarsko, Německo, Řecko – s důrazem na správní soudnictví. Ze srovnání právních úprav vybraných členských států Evropské unie vyplývá, že přístup nevládních neziskových organizací k soudům je zajištěn, zpravidla ve stejném rozsahu jako u osob fyzických, s tím, že rozsah a forma právní úpravy je rozličná. Práce v závěru také odkazuje na rozhodnutí o přijatelnosti Evropského soudu pro lidská práva ve věci Sdružení Jihočeské matky v. Česká republika, ve kterém byla uznána aplikovatelnost článku 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod na případy odmítnutí žádosti o přístup k veřejným nebo správním dokumentům.

1.052 Belgický zákon o asociacích a institucích bez lukrativního cíle

Inf. studie, 11/1993, 4 str.

1.049 K právní úpravě „Neziskových organizací“ v československém právním řádu 1918–1939

Inf. studie, 10/1993, 8 str.

The image shows the exterior of a classical building. At the top, there is a pediment with a relief sculpture. Below the pediment, the word "SVPR" is visible in gold letters. The main part of the image features three large, arched windows with wooden frames and multiple panes. The building's facade is light-colored with decorative moldings. The sky is blue with some clouds.

Vybraná témata Parlamentního institutu

VYBRANÁ TÉMATA

7/2014 Volby v Srbsku v roce 2014

Vybrané téma, 6/2014, 10 str.

Autor: Matouš Duraj

6/2014 Prezidentské volby na Slovensku v roce 2014

Vybrané téma, 6/2014, 9 str.

Autor: Daša Smetanková

5/2014 Vybrané ústavněprávní aspekty novely zákona o Státní zemědělské a potravinářské inspekci (senátní tisk č. 285)

Vybrané téma, 5/2014, 5 str.

Autor: Martin Kavěna

4/2014 Souběh výsluhy vojáků a policistů a platu ve státní službě po skončení služebního poměru (komparace)

Vybrané téma, 1/2014, 7 str.

Autor: Jindřiška Syllbová

3/2014 Maďarsko – parlamentní volby 2014

Vybrané téma, 4/2014, 9 str.

Autor: Tereza Česká

2/2013 Zpráva DAC o stavu rozvojové spolupráce v roce 2013

Vybrané téma, 4/2014, 6 str.

Autor: Renáta Čermáková

1/2013 Postavení úředních osob – učitelé jako úřední osoby?

Vybrané téma, 5/2013, 9 str.

Autor: Eva Tetourová

14/2013 K pravomoci prezidenta jmenovat členy vlády (výběr z literatury, shrnutí názorů)

Vybrané téma, 12/2013, 4 str.

Autor: Jindřiška Syllbová

13/2013 Současný stav aplikace lustračních zákonů ve střední, východní a jižní Evropě

Vybrané téma, 12/2013, 4 str.

Autor: Jindřiška Syllbová

12/2013 Německo – volby do Spolkového sněmu 2013

Vybrané téma, 10/2013, 11 str.

Autoři: Jakub Kufčák, Martin Kuta

11/2013 Posílená spolupráce v oblasti daně z finančních transakcí*Vybrané téma, 8/2013, 11 str.**Autor: Josef Palán***10/2013 Parlamentní volby na Islandu, duben 2013***Vybrané téma, 6/2013, 8 str.**Autor: Martin Kuta***9/2013 Postavení prezidenta a „prezidentské vlády“ v Portugalsku***Vybrané téma, 6/2013, 4 str.**Autor: Jan Němec***8/2013 Insolvence a zákaz následné podnikatelské činnosti***Vybrané téma, 6/2013, 18 str.**Autor: Martin Kavěna***7/2013 Finanční příspěvek zasloužilým sportovcům***Vybrané téma, 5/2013, 5 str.**Autor: Štěpán Pecháček***6/2013 Bulharsko – volby 2013***Vybrané téma, 5/2013, 8 str.**Autoři: Petr Klapač, Barbora Hatalová, Sonja Mazurová***5/2013 Italské parlamentní volby 2013***Vybrané téma, 5/2013, 8 str.**Autor: Martin Kuta***4/2013 Institut majetkového přiznání a daň z bohatství***Vybrané téma, 3/2013, 12 str.**Autor: Josef Palán***3/2013 Izraelské parlamentní volby 2013***Vybrané téma, 3/2013, 12 str.**Autor: Martin Kuta***2/2013 Vývoj v Mali a role maliské armády v současném konfliktu***Vybrané téma, 2/2013, 11 str.**Autor: Karel Hlaváček***1/2013 Rumunské parlamentní volby***Vybrané téma, 12/2012, 4 str.**Autor: Martin Kuta*

18/2012 Litevské parlamentní volby 2012

Vybrané téma, 12/2012, 15 str.

Autor: Radek Blížkoovský

17/2012 Ukrajina: Parlamentní volby 2012

Vybrané téma, 12/2012, 10 str.

Autor: Jan Mareček

16/2012 Parlamentní volby v Gruzii 2012

Vybrané téma, 10/2012, 12 str.

Autor: Markéta Lišková

15/2012 Nizozemsko: Volby do dolní komory Generálních stavů 2012

Vybrané téma, 10/2012, 12 str.

Autor: Jan Mareček

14/2012 Referendum o odvolání prezidenta v Rumunsku

Vybrané téma, 10/2012, 10 str.

Autor: Martin Kuta

13/2012 Prezidentské a parlamentní volby ve Francii

Vybrané téma, 8/2012, 11 str.

Autor: Martin Kuta

12/2012 Evropská centrální banka a její role v krizi

Vybrané téma, 8/2012, 7 str.

Autor: Marcela Cupalová

11/2012 I. Výňatky z aktuálních rezolucí PS RE obsahující výzvy, aby ČR ratifikovala některé úmluvy RE II. Národní parlamenty – garanti lidských práv v Evropě III. Zajištění dodržování a účinnosti Evropské úmluvy o ochraně lidských práv

Vybrané téma, 7/2012, 8 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová Grünwaldová

10/2012 K úpravě vedení a financování volebních kampaní podle tisku č. 719

Vybrané téma, 7/2012, 7 str.

Autor: Štěpán Pecháček

9/2012 Priority kyperského předsednictví v Radě Evropské unie /1. červenec 2012–31. prosinec 2012/

Vybrané téma, 7/2012, 7 str.

Autoři: Jana Lukášová, Helena Štěpánková

8/2012 Řecké parlamentní volby 2012

Vybrané téma, 7/2012, 10 str.

Autor: Jakub Šafr

7/2012 Proces přibližování Republiky Srbsko

Vybrané téma, 4/2012, 25 str.

Autor: Karel Höfer

6/2012 Analýza parlamentních voleb 2012 na Slovensku v kontextu slovenského stranicko-politického systému

Vybrané téma, 4/2012, 17 str.

Autor: Mílan Maděra

5/2012 Volby do Státní Dumy Federálního shromáždění Ruské federace v roce 2011 a volby prezidenta Ruské federace v roce 2012

Vybrané téma, 4/2012, 17 str.

Autor: Jan Beněš

4/2012 Předčasné parlamentní volby ve Slovinsku 2011

Vybrané téma, 2/2012, 9 str.

Autor: Martin Kuta

3/2012 Parlamentní volby v Chorvatsku 2011 – Zaměření na téma evropské integrace ve volební kampani

Vybrané téma, 1/2012, 21 str.

Autor: Kamila Moučková

2/2012 Chorvatská smlouva o přistoupení k EU a schvalování české výjimky z Lisabonské smlouvy

Vybrané téma, 1/2012, 8 str.

Autoři: Daniela Mazancová Dupláková, Karel Hlaváček

1/2012 Ekonomické reformy a úsporná opatření v Itálii a Španělsku

Vybrané téma, 1/2012, 9 str.

Autoři: Markéta Scholzová, Ivana Malá

25/2011 Nová vlna italské dluhové krize

Vybrané téma, 12/2011, 7 str.

Autor: Marcela Cupalová

24/2011 Makedonie – volby 2011

Vybrané téma, 11/2011, 7 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Kamila Moučková

23/2011 Dánské parlamentní volby 2011

Vybrané téma, 11/ 2011, 10 str.

Autor: Martin Kuta

22/2011 Parlamentní volby v Polsku 2011

Vybrané téma, 11/ 2011, 7 str.

Autor: Vojtěch Dušek

21/2011 Předčasné parlamentní volby v Lotyšsku

Vybrané téma, 10/2011, 8 str.

Autor: Martin Kuta

20/2011 Všeobecné volby v Brazílii

Vybrané téma, 9/2011, 21 str.

Autor: Jan Němec

19/2011 K návrhu občanského zákoníku

Vybrané téma, 9/2011, 15 str.

Autor: Michal Pohř

18/2011 Současné posuny v koncepci Evropské politiky sousedství

Vybrané téma, 8/2011, 9 str.

Autor: Karel Hlaváček

17/2011 Dluhová krize v Itálii a perspektivy jejího šíření v eurozóně

Vybrané téma, 8/2011, 6 str.

Autor: Marcela Cupalová

16/2011 Turecké parlamentní volby 2011

Vybrané téma, 7/2011, 14 str.

Autor: Klára Kabická

15/2011 Priority Polského předsednictví v Radě EU

Vybrané téma, 7/2011, 4 str.

Autor: Filip Ficner

14/2011 Benátská komise – stanovisko k nové ústavě Maďarska

Vybrané téma, 6/2011, 14 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová Grünwaldová, stálá zástupkyně PS PČR při PS RE

13/2011 Portugalsko – Parlamentní volby 2011

Vybrané téma, 6/2011, 9 str.

Autor: Paolá Tichá

12/2011 Víceletý finanční rámec EU

Vybrané téma, 6/2011, 11 str.

Autor: Josef Palán

11/2011 Elektronické zveřejňování Úředního věstníku Evropské unie

Vybrané téma, 6/2011, 5 str.

Autor: Daniela Dupláková

10/2011 Prezidentské volby v Kazachstánu 2011

Vybrané téma, 5/2011, 7 str.

Autor: Josef Scharfen

9/2011 Kanada volby 2011

Vybrané téma, 5/2011, 7 str.

Autor: Josef Scharfen

8/2011 Parlamentní volby ve Finsku 2011

Vybrané téma, 5/2011, 8 str.

Autor: Martin Kuta

7/2011 Irské parlamentní volby 2011

Vybrané téma, 4/2011, 11 str.

Autor: Klára Kabická

6/2011 Estonsko – parlamentní volby 2011

Vybrané téma, 4/2011, 12 str.

Autor: Paola Tichá

5/2011 Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Strategie vnitřní bezpečnosti Evropské unie: pět kroků směrem k bezpečnější Evropě

Vybrané téma, 2/2011, 5 str.

Autor: Eva Tetourová

4/2011 Zpráva ze společného zasedání Výboru EP pro zahraniční věci (AFET), Podvýboru EP pro lidská práva, delegace EP pro vztahy s Běloruskem a delegace EP do Parlamentního shromáždění EURONEST na téma: „Aktuální politická situace v Bělorusku po prosincových prezidentských volbách“

Vybrané téma, 1/2011, 3 str.

Autor: Klára Urbanová, stálá zástupkyně PS PČR při EP

3/2011 Smlouva o strategických zbraních

Vybrané téma, 1/2011, 7 str.

Autor: Václav Líd

2/2011 Moldavsko – referendum a parlamentní volby 2010

Vybrané téma, 1/2011, 7 str.

Autor: Martin Kuta

1/2011 Budoucnost politiky soudržnosti (kohezní politiky)

Vybrané téma, 1/2011, 10 str.

Autor: Josef Palán

20/2010 Parlamentní volby v Lotyšsku 2010

Vybrané téma, 11/2010, 8 str.

Autor: Martin Kuta

19/2010 Mezi Kodaní a Cancúnem: přehled hlavních událostí předcházejících Konferenci OSN o klimatických změnách v mexickém Cancúnu

Vybrané téma, 11/2010, 9 str.

Autor: Katarína Strýčková

18/2010 Parlamentní volby ve Švédsku 2010

Vybrané téma, 11/2010, 8 str.

Autor: Martin Kuta

17/2010 Bosna a Hercegovina: všeobecné volby 2010

Vybrané téma, 10/2010, 15 str.

Autor: Václav Lídí

16/2010 Nový rámec finančního dohledu EU; bankovní daň/poplatek; evropský semestr

Vybrané téma, 10/2010, 12 str.

Autor: Josef Palán

15/2010 Priority belgického předsednictví v oblasti vnějších vztahů

Vybrané téma, 8/2010, 6 str.

Autor: Karel Hlaváček

14/2010 Parlamentní volby v Nizozemsku 2010

Vybrané téma, 8/2010, 7 str.

Autor: Martin Kuta

13/2010 Federální parlamentní volby v Belgii 2010

Vybrané téma, 8/2010, 9 str.

Autor: Martin Kuta

12/2010 Parlamentní volby na Slovensku 2010

Vybrané téma, 6/2010, 8 str.

Autor: Martin Kuta

11/2010 Zpřísnění kontroly rozpočtové disciplíny v EU

Vybrané téma, 6/2010, 5 str.

Autor: Marcela Cupalová

10/2010 Zpráva Výboru expertů k novému Strategickému konceptu NATO

Vybrané téma, 6/2010, 17 str.

Autor: Jitka Fojtíková

9/2010 Informace k aktuálnímu stavu vyjednávání rámcové dohody upravující vztahy mezi Komisí a EP, tzv. meziinstitucionální dohody (stav k 11. 6. 2010)

Vybrané téma, 6/2010, 5 str.

Autor: Klára Urbanová, stálá zástupkyně PS PČR při EP

8/2010 Parlamentní volby 2010 ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska

Vybrané téma, 6/2010, 11 str.

Autor: Martin Kuta

7/2010 Parlamentní volby v Maďarsku 2010

Vybrané téma, 5/2010, 7 str.

Autor: Martin Kuta

6/2010 Volby v Chile 2009/2010

Vybrané téma, 3/2010, 10 str.

Autor: Jan Němec

5/2010 Vystření boje islámských kruhů a armády v Turecku

Vybrané téma, 3/2010, 4 str.

Autor: Marcela Cupalová

4/2010 Prezidentské volby v Rumunsku 2009

Vybrané téma, 2/2010, 8 str.

Autor: Martin Kuta

3/2010 Prezidentské volby na Ukrajině 2010

Vybrané téma, 2/2010, 7 str.

Autor: Karel Hlaváček

2/2010 Německo – volby do Spolkového sněmu 2009

Vybrané téma, 1/2010, 7 str.

Autor: Jakub Kufčák

1/2010 Vojenské mise v Afghánistánu a Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, Politický a stranický systém Afghánistánu, Postoj USA, EU a ČR k vývoji v Afghánistánu

Vybrané téma, 1/2010, 11 str.

Autoři: Jitka Fojtíková, Martin Kuta

11/2009 Příprava konference v Kodani

Vybrané téma, 12/2009, 7 str.

Autor: Daniela Dupláková

10/2009 Balíček Komise k politice rozšíření 2009

Vybrané téma, 10/2009, 8 str.

Autor: Karel Hlaváček

9/2009 Proces sestavování Evropské komise (Informační podklad pro VEZ)

Vybrané téma, 10/2009, 7 str.

Autoři: Jindřiška Syllouá, Jana Francoová, Helena Bendová, Filip Ficner, Marek Chmel, František Čákr, Daniela Dupláková

8/2009 Právní memorandum k usnesení Ústavního soudu Pl. ÚS 24/09

Vybrané téma, 9/2009, 3 str.

Autor: Jan Pulda

7/2009 Albánie – volby 2009

Vybrané téma, 7/2009, 9 str.

Autor: Barbora Hatalová

6/2009 Bulharsko – volby 2009

Vybrané téma, 7/2009, 7 str.

Autoři: Petr Klapač, Barbora Hatalová

5/2009 Výsledky voleb do Evropského parlamentu 2009

Vybrané téma, 6/2009, 23 str.

Autor: Jan Němec

4/2009 ČERNÁ HORA – Předčasné parlamentní volby 2009

Vybrané téma, 6/2009, 9 str.

Autoři: Lucie Slámenová, Julie Daňková

3/2009 Izraelský politický systém a strany

Vybrané téma, 5/2009, 8 str.

Autor: Jakub Záhora

2/2009 Kosovo: Rok od vyhlášení nezávislosti

Vybrané téma, 4/2009, 11 str.

Autor: Lucie Slaměnová

1/2009 Zpráva francouzského předsednictví o Evropské bezpečnostní a obranné politice

Vybrané téma, 1/2009, 9 str.

Autor: Jitka Fojtíková

17/2008 Východní partnerství

Vybrané téma, 12/2008, 7 str.

Autor: Karel Hlaváček

16/2008 Názory na umístění komponentů systému protiraketové obrany USA na území České republiky

Vybrané téma, 12/2008, 8 str.

Autor: Darya Vakulenko

15/2008 Volby v Litvě 2008

Vybrané téma, 12/2008, 6 str.

Autor: Jakub Záhora

14/2008 Slovinsko – volby 2008

Vybrané téma, 10/2008, 9 str.

Autor: Anna Vojáčková

13/2008 Rakousko – volby 2008

Vybrané téma, 10/2008, 8 str.

Autoři: Zuzana Martykánová, Lukáš Soatek

12/2008 Parlamentní volby 2008 v Bělorusku

Vybrané téma, 10/2008, 7 str.

Autor: Karel Hlaváček

11/2008 Aktuální informace ke konfliktu v Gruzii

Vybrané téma, 8/2008, 8 str.

Autor: Jan Němec

10/2008 Proces o zrušení vládní Strany Spravedlnosti a rozvoje v Turecku

Vybrané téma, 8/2008, 5 str.

Autor: Marcela Cupalová

9/2008 Dopady využívání biopaliv v dopravě

Vybrané téma, 6/2008, 4 str.

Autoři: Daniela Dupláková, Filip Ficner

8/2008 Aktuální činnost Mezinárodního trestního soudu (situace v Demokratické republice Kongo a ve Středoafričské republice)

Vybrané téma, 6/2008, 5 str.

Autor: Jan Pulda

7/2008 Volby na Maltě

Vybrané téma, 6/2008, 12 str.

Autor: Petra Bartáková

6/2008 Itálie – volby 2008

Vybrané téma, 6/2008, 8 str.

Autor: Radek Kraus

5/2008 Španělsko – volby 2008

Vybrané téma, 6/2008, 9 str.

Autor: Radek Kraus

4/2008 Evropská politika sousedství

Vybrané téma, 5/2008, 7 str.

Autor: Karel Hlaváček

3/2008 Kosovo – Ústava Republiky Kosovo

Vybrané téma, 5/2008, 10 str.

Autor: Štěpán Pecháček

2/2008 Kosovo – Stav uznávání Kosova jako nezávislého státu v zemích EU; Prozatímní samosprávné instituce. Evropská pomoc Kosovu

Vybrané téma, 3/2008, 11 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Karel Hlaváček

1/2008 Kosovo – Jednání o Kosovu v národních parlamentech. Ekonomika Kosova

Vybrané téma, 1/2008, 11 str.

Autoři: Marcela Cupalová, Václav Štěrbá

18/2007 Slovensko – Volby 2006

Vybrané téma, 9/2007, 9 str.

Autor: Josef Klámo

17/2007 Rozdělení křesel v Evropském parlamentu pro období 2009–2014

Vybrané téma, 9/2007, 6 str.

Autor: Václav Štěřba

16/2007 Portugalské předsednictví v EU

Vybrané téma, 8/2007, 8 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Václav Štěřba

15/2007 Turecko – Volby 2007

Vybrané téma, 10/2007, 15 str.

Autoři: Michal Částek, Alžběta Janáčková, Václav Štěřba

14/2007 Irsko – Volby 2007

Vybrané téma, 7/2007, 7 str.

Autoři: Michal Částek, Alžběta Janáčková

13/2007 Rakousko – Volby 2006

Vybrané téma, 7/2007, 9 str.

Autor: Zuzana Martykánová

12/2007 Německo – Volby 2005

Vybrané téma, 7/2007, 10 str.

Autor: Zuzana Martykánová

11/2007 Belgie – Volby 2007

Vybrané téma, 7/2007, 11 str.

Autor: Sandra Hrachová

10/2007 Francie – Volby 2007

Vybrané téma, 7/2007, 11 str.

Autor: Sandra Hrachová

9/2007 Maďarsko – Volby 2006

Vybrané téma, 7/2007, 6 str.

Autor: Sandra Hrachová

8/2007 Polsko – Volby 2005

Vybrané téma, 10/2007, 10 str.

Autoři: Sandra Hrachová, Vojtěch Drahorád

7/2007 Jednání o statusu Kosova v Evropském parlamentu

Vybrané téma, 4/2007, 9 str.

Autor: Václav Štěřba

6/2007 Finsko – Volby 2007

Vybrané téma, 3/2007, 8 str.

Autoři: Michal Částek, Štěpán Drahekoupil

5/2007 Estonsko – Volby 2007

Vybrané téma, 3/2007, 8 str.

Autor: Karel Hlaváček

4/2007 Stav jednání o statusu Kosova a příprava evropské civilní mise

Vybrané téma, 1/2007, 5 str.

Autor: Václav Štěřba

3/2007 Německé předsednictví Evropské unie

Vybrané téma, 1/2007, 8 str.

Autor: Václav Štěřba

2/2007 Zpráva Studijní skupiny pro Irák (The Iraq Study Group Report, výťah zásadních poznatků)

Vybrané téma, 1/2007, 12 str.

Autoři: Michal Částek, Štěpán Pecháček, Vladimír Randáček

1/2007 Stav ratifikace Smlouvy o ústavě pro Evropu v členských státech EU

Vybrané téma, 1/2007, 7 str.

Autoři: Robert Vyklický, Petr Valenta

5/2006 Právní postavení osob zadržených na vojenské základně Guantánamo

Vybrané téma, 8/2006, 5 str.

Autor: Martin Kavěna

4/2006 Priority finského předsednictví, aktuální stav procesu rozšiřování EU

Vybrané téma, 7/2006, 16 str.

Autor: Václav Štěřba

3/2006 Nález Ústavního soudu ČR o Evropském zatýkacím rozkazu, aktuální činnost Mezinárodního trestního soudu (situace v Demokratické republice Kongo a v Iráku)

Vybrané téma, 5/2006, 6 str.

Autor: Martin Kavěna

2/2006 Domnělé využití evropských zemí ze strany CIA pro převoz a nezákonné zadržování vězňů

Vybrané téma, 4/2006, 6 str.

Autor: Martin Kavěna

1/2006 Veřejné zakázky v oblasti obrany (iniciativy Komise, Kodex chování členských států, činnost Evropské obranné agentury); Diskuse o budoucím statutu Kosova

Vybrané téma, 1/2006, 21 str.

Autor: Václav Štěřba

2/2005 Vztahy mezi Evropskou unií a Ruskou federací (perspektivy po summitech v květnu a říjnu 2005); Vztahy mezi Evropskou unií a Ukrajinou (Perspektivy před summitem v prosinci 2005); Rozpočet Společné zahraniční a bezpečnostní politiky pro rok 2006 a ve finanční perspektivě 2007–2013; Budoucnost procesu rozšíření

Vybrané téma, 11/2005, 16 str.

Autor: Václav Štěřba

1/2005 Strategie Evropské unie pro Afriku; Strategie Evropské unie pro Palestinu; Strategie EU pro boj proti nedovolenému hromadění ručních palných a lehkých zbraní a střeliva do nich a proti nedovolenému obchodování s nimi; Strategie Evropské unie pro boj s terorismem

Vybrané téma, 11/2005, 12 str.

Autor: Václav Štěřba

SALVS REI PVBLICAE

The background of the page is a photograph of a classical building's facade. At the top, a pediment features a relief sculpture of several figures. Below the pediment, the word "SVPR" is partially visible in gold lettering. The main part of the image shows three large, arched windows with dark frames and multiple panes. The building is light-colored, possibly beige or cream. The sky is blue with some light clouds.

Stanoviska Parlamentního institutu

VII. volební období

Stanoviska kompatibility
s právem Evropské unie

STANOVISKA KOMPATIBILITY S PRÁVEM EU

Zveřejňujeme zde seznam stanovisek zpracovaných k tiskům v 7. volebním období. Pořadí je podle čísla tisku. Pokud potřebujete vyhledat stanovisko podle věcného tématu, vyhledejte nejdříve číslo tisku v dokumentech Sněmovny. Všechna stanoviska zpracovaná Parlamentním institutem, včetně těch k tiskům z předcházejících volebních období, jsou k dispozici na webových stránkách Parlamentního institutu (<http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=4>).

Stanoviska zpracovaná za 7. volební období

0242P Novela z. o změně zák. v souvis. s přijetím zákona o státní službě

Návrh poslanců Romana Sklenáka, Jaroslava Faltýnka a Jiřího Junka na vydání zákona o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o státní službě

0219 Novela z. o místních poplatcích

Návrh poslanců Kristýny Zeličkové, Jany Pastuchové, Margity Balaščíkové, Jeronýma Tejce, Miloslava Janulíka, Radima Fialy, Miloslavy Vostré, Jitky Chalánkové, Jaroslava Zavadila, Jaroslava Krákory, Jaroslava Faltýnka, Martina Stropnického, Igora Nykla, Karla Raise, Bronislava Schwarze, Antonína Sedi, Josefa Vondráška, Pavla Čiháka, Heleny Langšádlové, Milana Brázdila, Jiřího Petru, Jiřího Holečka, Romana Procházky a Bohuslava Chalupy na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

0199P Novela z. – veterinární zákon

Návrh poslanců Margity Balaščíkové, Olgy Havlové a Ladislava Velebného na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

0194 Novela z. o poskyt. náhrad škod způsob. chráněnými živočichy

Návrh poslanců Jaroslava Faltýnka, Pavla Kováčika a Jana Volného na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů

0188 Novela ústav. zák. – Ústava ČR

Návrh poslanců Stanislava Grospiče, Zuzky Bebarové-Rujbrové a Zdeňka Ondráčka na vydání ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

0184 Novela z. o daních z příjmů

Návrh poslanců Adolfa Beznosky, Petra Fialy, Ivana Adamce, Martina Novotného a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

0183 Novela z. o místním referendu

Návrh poslanců Tomia Okamury, Radima Fialy, Petra Adama, Augustina Karla Andreho Sylora, Jany Hnykové, Jaroslava Holíka, Karla Pražáka, Marka Černocho, Karla Fiedlera, Olgy Havlové, Martina Lanka a Jiřího Štětiny na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

0181 Novela z. – občanský soudní řád

Návrh poslanců Jeronýma Tejce, Jaroslava Foldyny, Michala Haška a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

0180P Novela z. o pozemních komunikacích

Návrh poslanců Zbyňka Stanjury, Jany Fischerové, Ivana Adamce, Martina Novotného a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 347/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

0169P Novela z. o loteriích

Návrh poslanců Matěje Fichtnera, Jana Bartoška, Stanislava Humla, Jana Volného, Jana Farského a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů

0167 Novela z. o působ. MPO ČR při řízení společností ovládan. státem

Návrh poslanců Miroslava Kalouska, Františka Laudáta a dalších na vydání zákona o působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky při řízení společností ovládaných státem

0166 Novela ústav. z. – Ústava ČR

Návrh poslanců Stanislava Polčáka, Věry Kovářové, Miroslava Kalouska a dalších na vydání ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů

0164 Novela z. o volbách do zastupitelstev obcí

Návrh Zastupitelstva hlavního města Prahy na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

0157P Novela z. o regulaci reklamy

Návrh poslanců Heleny Langšádlové, Zdeňka Soukupa, Romana Procházky, Josefa Novotného, Jitky Chalánkové, Františka Váchy, Václava Horáčka, Herberta Pavery, Roma Kostřici, Jiřího Koubka a Daniela Kortehe na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona

č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů

0156 Novela z. o pomoci v hmotné nouzi

Senátní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

0155 Novela z. o pomoci v hmotné nouzi

Senátní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

0154 Novela z. o jednacím řádu Senátu

Senátní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu, ve znění pozdějších předpisů

0153P Novela z. o odpadech

Senátní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

0146P Novela z. o některých opatřeních proti leg.výnosů z tr.činn.

Návrh poslance Petra Fialy a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů

0145 Novela z. – trestní zákoník

Návrh poslance Davida Kádnera na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

0144 Novela z. o majetkovém vyrovnání s církvemi

Návrh poslanců Jaroslava Foldyny, Jeronýma Tejce, Michala Haška a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi), ve znění nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 177/2013 Sb.

0143 Novela z. o soudních poplatcích

Návrh poslanců Petra Kořenka, Miroslavy Strnadlové, Lukáše Pletichy a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

0127 Novela z. o soudních exekutorech a exekuční činnosti

Návrh poslanců Marka Černocho, Tomia Okamury, Jaroslava Holíka, Martina Lanka, Karla Fiedlera, Olgy Havlové, Jany Hnykové, Augustina Karla Andrlého Sylora, Stanislava Berkovce, Václava Snopka a Kateřiny Konečné na vydání zákona, kterým se

mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů

0126 Novela z. o veřejném zdravotním pojištění

Návrh poslanců Soni Markové a Stanislava Mackovíka na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

0125 Novela ústav. z. o funkčním období zastup. hl. m. Prahy

Návrh poslanců Františka Adámka, Štěpána Stupčuka, Jiřího Koskuby, Jaroslava Zavadila a dalších na vydání ústavního zákona o funkčním období zastupitelstva hlavního města Prahy zvoleného ve volbách v roce 2014

0124 Novela z. o hl. m. Praze

Návrh poslanců Františka Adámka, Štěpána Stupčuka, Jiřího Koskuby, Jaroslava Zavadila a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

0119 Novela z. o majetku České republiky

Návrh poslanců Petra Adama, Tomia Okamury, Radima Fialy, Augustina Karla Andrlého Sylora, Marka Černocho, Karla Fiedlera, Olgy Havlové, Jany Hnykové, Jaroslava Holíka, Davida Kádnera, Martina Lanka, Karla Pražáka, Milana Šarapatky a Jiřího Štětiny na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

0118 Novela z. o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Návrh poslanců Kateřiny Konečné, Karla Šidla a Václava Snopka na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 239/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů

0116 Návrh ústavního zákona o referendu

Návrh poslanců Stanislava Grospiče, Zuzky Bebarové-Rujbrové, Vojtěcha Filipa a dalších na vydání ústavního zákona o referendu

0115P Novela z. o regulaci prostituce

Návrh Zastupitelstva hlavního města Prahy na vydání zákona o regulaci prostituce a o změně některých zákonů (zákon o regulaci prostituce)

0114 Návrh ústavního zákona o celostátním referendu

Návrh poslanců Tomia Okamury, Radima Fialy, Petra Adama, Augustina Karla Andrlého Sylora, Marka Černocho, Karla Fiedlera, Olgy Havlové, Jany Hnykové, Jaroslava Holíka, Davida Kádnera, Martina Lanka, Karla Pražáka, Milana Šarapatky a Jiřího Štětiny na vydání ústavního zákona o celostátním referendu a o změně Ústavy České republiky

0107 Novela z. – občanský soudní řád

Návrh poslanců Heleny Langšádlové, Marka Bendy, Jana Chvojky, Jana Bartoška, Daniela Kortehe, Marka Ženíška, Jiřího Skalického, Michala Kučery, Herberta Pavery, Markéty Adamové, Zdeňka Bezecného, Niny Novákové, Gabriely Peckové a Jana Farského na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

0106 Novela z. – občanský soudní řád

Návrh poslanců Heleny Langšádlové, Marka Bendy, Jana Chvojky, Heleny Válkové, Jana Bartoška, Daniela Kortehe, Marka Ženíška, Jiřího Skalického, Michala Kučery, Herberta Pavery, Markéty Adamové, Zdeňka Bezecného, Niny Novákové, Gabriely Peckové a Jana Farského na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

0105 Novela z. o trestní odpovědnosti právnických osob

Návrh poslanců Heleny Langšádlové, Jana Chvojky, Jana Bartoška, Daniela Kortehe, Jiřího Skalického, Michala Kučery, Herberta Pavery, Markéty Adamové, Niny Novákové, Gabriely Peckové a Jana Farského na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

0083P Novela z. o dani z přidané hodnoty

Návrh poslanců Tomia Okamury, Radima Fialy, Petra Adama, Augustina Karla Andrlého Sylora, Marka Černocho, Karla Fiedlera, Olgy Havlové, Jany Hnykové, Jaroslava Holíka, Davida Kádnera, Martina Lanka, Milana Šarapatky a Jiřího Štětiny na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

0077P Novela z. o ochraně ovzduší

Senátní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší

0071P Novela z. – služební zákon

Návrh poslanců Romana Sklenáka, Jeronýma Tejce a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon)

0066 Novela ústav. z. o referendu o zruš.zák.o maj.vyrovnnání s církvemi

Návrh poslanců Vojtěcha Filipa, Stanislava Grospiče a dalších na vydání ústavního zákona o referendu o zrušení zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi

0060 Novela z. o vysokých školách

Návrh poslanců Miroslava Grebeníčka, Zuzky Bebarové-Rujbrové, Marty Semelové a Kateřiny Konečné na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

0059 Novela z. o státních svátcích

Návrh poslanců Kateřiny Konečné, Miroslava Grebeníčka, Miroslava Opálky a Stanislava Grospiče na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o ostatních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, ve znění pozdějších předpisů

0043 Novela ústav. zák. – Ústava ČR

Návrh poslanců Stanislava Polčáka, Andreje Babiše, Pavla Bělobrádka a dalších na vydání ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů

0042P Novela z. o Registru smluv

Návrh poslanců Jana Farského, Andreje Babiše, Pavla Bělobrádka a dalších na vydání zákona o Registru smluv a o změně zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

0041P Novela z. o spotřebitelském úvěru

Návrh poslanců Davida Kádnera, Tomia Okamury, Radima Fialy, Petra Adama, Augustina Karla Andrleho Sylora, Marka Černocho, Karla Fiedlera, Olgy Havlové, Jany Hnykové, Jaroslava Holíka, Martina Lanka, Karla Pražáka, Milana Šarapatky a Jiřího Štětiny na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů

0040 Novela z. o pomoci v hmotné nouzi

Návrh poslanců Davida Kádnera, Tomia Okamury, Radima Fialy, Petra Adama, Augustina Karla Andrleho Sylora, Marka Černocho, Karla Fiedlera, Olgy Havlové, Jany Hnykové, Jaroslava Holíka, Martina Lanka, Karla Pražáka, Milana Šarapatky a Jiřího

ho Štětiny na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

0039P Novela z. o dani z přidané hodnoty

Návrh poslanců Radima Fialy, Tomia Okamury, Petra Adama, Augustina Karla Andreho Sylora, Marka Černocho, Karla Fiedlera, Olgy Havlové, Jany Hnykové, Jaroslava Holíka, Davida Kádnera, Martina Lanka, Karla Pražáka, Milana Šarapatky a Jiřího Štětiny na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

0038P Novela z. o dani z přidané hodnoty

Návrh poslanců Radima Fialy, Tomia Okamury, Petra Adama, Augustina Karla Andreho Sylora, Marka Černocho, Karla Fiedlera, Olgy Havlové, Jany Hnykové, Jaroslava Holíka, Davida Kádnera, Martina Lanka, Karla Pražáka, Milana Šarapatky a Jiřího Štětiny na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

0033P Novela z. o změně zák. v souv.s přij. úst.zák. o rozp. odpovědnosti

Návrh poslanců Miroslava Kalouska, Heleny Langšádlové, Jana Farského, Františka Laudáta a dalších na vydání zákona o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti a zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

0026 Novela z. o jednacím řádu Poslanecké sněmovny

Návrh poslanců Věry Jourové, Petra Gazdíka, Pavla Bělobrádka a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů

0025P Novela z. o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

Návrh poslanců Miroslava Kalouska, Heleny Langšádlové, Jana Farského, Františka Laudáta a dalších na vydání zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

0024P Novela ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti

Návrh poslanců Miroslava Kalouska, Heleny Langšádlové, Jana Farského, Františka Laudáta a dalších na vydání ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti

0023 Novela z. o odpověd. za škodu způsob.při výkonu veřejné moci

Návrh poslanců Stanislava Polčáka, Petra Gazdíka a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších zákonů

0021 Novela zákona, kterým se zruš. zákony o předpokladech na výkon funkcí

Návrh poslanců Zuzky Bebarové-Rujbrové, Vojtěcha Filipa, Stanislava Grospiče, Miloslavy Vostré a Pavla Kováčika na vydání zákona, kterým se zrušují zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské federativní republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 279/1992 Sb., o některých dalších předpokladech pro výkon některých funkcí obsazovaných ustanovením nebo jmenováním příslušníků Policie České republiky a příslušníků Sboru nápravné výchovy České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Abecední seznam autorů vybraných prací a témat Parlamentního institutu

Bc. Jan Andrlík, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2009 jako student FSV UK, obor politologie.

Mgr. Tomáš Babka, absolvoval Právickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze (2010). V letech 2011 až 2013 pracoval v Parlamentním institutu a specializoval se na občanské a obchodní právo, rodinné právo, právo duševního vlastnictví a vnitřní trh.

JUDr. Vladimír Balaš, CSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Petra Bartáková, v letech 2006 až 2008 byla dlouhodobou externí spolupracovnicí Parlamentního institutu jako studentka University of New York in Prague, obor mezinárodní a evropská ekonomická studia.

Mgr. Petra Bartošková, roz. Mylková, absolvovala Právickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně (2010). V roce 2011 nastoupila do Parlamentního institutu a specializuje se na obor právo správní, částečně i soukromé.

Pavel Bartůšek, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2006 jako student FSV UK, obor institut mezinárodních studií.

Ing. Ivo Baštýř, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Dr. Barbara Bauer, externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

Jan Beneš, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako student FF UK, obor politologie.

Marie Beranová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2011 jako studentka VŠE, obor politologie.

JUDr. Jiří Biskup, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Marcela Bláhová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2006 jako studentka FF UK, obor politologie.

Bc. Radek Blížkovský, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako student VŠE, obor politologie.

RNDr. Oldřich Botlík, CSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

JUDr. Eva Broklová, externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

Lucie Brožová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2006 jako studentka FSV UK, obor západoevropská studia.

Kateřina Břečková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2011 jako studentka PF UK.

Eva Burešová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2006 jako studentka VŠ aplikovaného práva, obor právo podnikání.

Bc. Tereza Burianová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2006 jako studentka FSV UK, obor politologie.

Mgr. Stanislav Caletka, absolvoval Filosofickou fakultu Univerzity Karlovy, obor

politologie, student postgraduálního studia v oboru hospodářské a sociální dějiny tamtéž. Od roku 2006 pracuje v oddělení komunikace a vzdělávání Parlamentního institutu.

Mgr. Martina Coxová, LL.M., roz. Koubová, absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a v roce 2003 zakončila postgraduální studium v oboru Mezinárodní obchodní právo na University McGill v Montrealu, Kanada. Od roku 2003 do roku 2005 pracovala v Parlamentním institutu, specializovala se na obor evropské obchodní právo.

Ing. Marcela Cupalová, Ph.D., absolvovala Fakultu mezinárodních vztahů na Vysoké škole ekonomické v Praze (2005), kde v roce 2008 získala titul Ph.D. Od roku 2008 do roku 2013 pracovala v Parlamentním institutu, oddělení všeobecných studií a specializovala se na oblast mezinárodních ekonomických vztahů, evropskou ekonomickou integraci, hospodářskou a měnovou politiku.

Mgr. František Čákr, absolvoval Právnickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni. Od roku 2005 do roku 2010 pracoval v Parlamentním institutu, oddělení pro záležitosti Evropské unie, specializuje se na spolupráci v oblasti justice a vnitra a Schengenský systém. V letech 2008 – 2009 působil jako stálý zástupce Poslanecké sněmovny v sekretariátu COSAC a u Evropského parlamentu.

Ing. Michal Částek, Ph.D., absolvoval Fakultu mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze, následně v roce 2005 získal titul Ph.D. na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Od roku 2003 do roku 2007 pracoval v Parlamentním institutu se specializací na mezinárodní ekonomické vztahy, evropskou ekonomickou integraci a hospodářskou a měnovou politiku.

Mgr. Eva Částková, roz. Medková, absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, od roku 2005 do roku 2008 pracovala v Parlamentním institutu, její specializací bylo trestní právo a mezinárodní právo veřejné.

Mgr. Ljuba Čechová, externě spolupracovala s Parlamentním institutem, byla zaměstnankyní Legislativního odboru Kanceláře Poslanecké sněmovny a v současné době zastává pozici ředitelky kanceláře vedoucího Kanceláře Poslanecké sněmovny.

Ing. Renáta Čermáková, absolvovala Národohospodářskou fakultu, obor regionální studia (2014) a také bakalářský obor Sociologie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (2012). Od dubna 2014 je externí spolupracovnicí Parlamentního institutu, oddělení všeobecných studií.

Bc. Martina Černá, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako studentka PF UK.

Doc. PhDr. Michal Černoušek, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Ing. Miloš Červený, CSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Tereza Česká, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2014 jako studentka FF UK, obor politologie.

Ivo Čížmár, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Julie Daňková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2009 jako studentka FF UK, obor politologie – francouzská filologie.

JUDr. Adolf Dolenský, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Ing. Eva Dostálová, absolvovala Vysokou školu ekonomickou v Praze obor ekonomika zahraničního obchodu. Je zaměstnankyní Kanceláře Poslanecké sněmovny od r. 1994, do r. 2007 v odboru mezinárodních vztahů, 2007–2008 v protokolu předsedy Poslanecké sněmovny. V Parlamentním institutu začala pracovat v roce 2008 a od roku 2009 je v rámci oddělení komunikace a vzdělávání zaměstnána jako pracovnice Informačního střediska Kanceláře Poslanecké sněmovny.

Štěpán Drahekoupil, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2007 jako student FF UK, obor politologie.

Vojtěch Drahorád, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2008 jako student VŠE, Fakulta mezinárodních vztahů, obor mezinárodní politika a diplomacie.

PhDr. Renata Drahozalová, externě spolupracovala s Parlamentním institutem v rámci projektu PHARE v letech 1996 až 2000, překladatelská činnost.

Bc. Lenka Dražanová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2008 jako studentka FF UK, obor politologie.

Michaela Ducháčková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako studentka FF UK, obor politologie.

Petr Dundek, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2007 jako student FF UK, obor politologie a historie.

Bc. Matouš Duraj, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2014 jako student FF UK, obor politologie.

Bc. Vojtěch Dušek, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2011 jako student VŠE, obor politologie.

Ing. Filip Ficner, absolvoval Fakultu mezinárodních vztahů na Vysoké škole ekonomické v Praze (2006). Od roku 2006 pracuje v Parlamentním institutu, oddělení pro záležitosti Evropské unie, specializuje se na dopravní a energetickou politiku EU a telekomunikace.

Bc. Jitka Fojtíková, od listopadu 2008 do června 2010 byla dlouhodobou externí spolupracovnicí Parlamentního institutu, studentka Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, program politologie, obor bezpečnostní studia.

Jan Fousek, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2014 jako student Fakulty politických věd a sociologie Universidad de Granada ve Španělsku.

JUDr. Jana Francová, absolvovala Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně (2004), složením státní rigorózní zkoušky získala titul JUDr. (2009). Od roku 2005 pracuje v Parlamentním institutu, od roku 2008 jako vedoucí oddělení pro záležitosti Evropské unie. Specializuje se na soutěžní právo, mezinárodní právo soukromé a evropské právo.

JUDr. Martina Franková, roz. **Vrbová**, absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, od roku 1996 do roku 1999 byla zaměstnankyní Parlamentního institutu, jejím oborem bylo právo životního prostředí.

Veronika Fuksová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako studentka PF UK.

PhDr. Patricie Gillová, roz. **Šulcová**, absolvovala Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, obor veřejná a sociální politika. Od roku 1998 do roku 2011 pracovala v Parlamentním institutu, specializovala se na oblast sociálního zabezpečení a zdravotnictví.

JUDr. Jiří Grospič, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Bc. Jitka Havlenová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2011 jako studentka VŠE, obor politologie.

Barbora Hatalová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2009 jako studentka FF UK, obor politologie.

Ing. Mgr. Karel Hlaváček, absolvoval Vysokou školu ekonomickou v Praze, obor mezinárodní politika a diplomacie a Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy, obor politologie. Od února 2008 byl dlouhodobým externím spolupracovníkem Parlamentního institutu, oddělení všeobecných studií, se zaměřením na dokumentaci Společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Následně od roku 2011 nastoupil do Parlamentního institutu jako zaměstnanec se specializací na mezinárodní politiku a SZBP a pracoval zde až do roku 2014.

RNDr. Václav Hník, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Ing. Anna Holečková, externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

Sandra Hrachová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2007 jako studentka FF UK, obor historie-politologie.

Michal Hrušík, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2006 jako student FF UK, obor politologie.

Bc. Karel Höfer, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako student FF UK, obor politické teorie a současné dějiny a FSV UK, obor politologie.

Tereza Huclová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2006 jako studentka FSV UK, obor mezinárodní teritoriální studia.

Michal Hyll, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2007 jako student FF UK, obor politologie.

Mgr. Libor Chlad, M.E.S., absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, v roce 2004 v rámci postgraduálního studia v Hamburku dosáhl postgraduálního titulu Master od European Studies. V Parlamentním institutu pracoval v letech 2000–2004.

Mgr. Marek Chmel, absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze (2009). V letech 2009–2010 pracoval v Parlamentním institutu, oddělení pro záležitosti Evropské unie, specializuje se na občanské a obchodní právo, rodinné právo, právo duševního vlastnictví a vnitřní trh.

Bc. Alžběta Janáčková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2007 jako studentka VŠE, Fakulta mezinárodních vztahů, obor mezinárodní obchod.

Prof. PhDr. Jan Jiráček, Ph.D., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Bc. Klára Kabická, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2011 jako studentka FF UK, obor politologie.

Prof. JUDr. Pavel Kalenský, DrSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Martin Kavěna, LL.B., B.C.L., absolvoval Právnickou fakultu University McGill v Montrealu, Kanada. Od roku 2003 do roku 2007 pracoval v Parlamentním institutu, specializoval se na oblast mezinárodního práva veřejného a trestního práva. V letech 2008–2011 pracoval v advokátní praxi. V roce 2011 znovu nastoupil do Parlamentního institutu se specializací na správní právo a mezinárodní právo.

Helena Kerclová, v roce 2009 byla externí spolupracovnicí Parlamentního institutu jako studentka politologie, VŠE.

Josef Klamo, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2007 jako student PF UK.

Petr Klupal, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2009 jako student FF UK, obor politologie.

Ing. Stanislav Klik, Ph.D., absolvoval Vysokou školu ekonomickou v Praze, v Parlamentním institutu pracoval v letech 2000 – 2003, jeho oborem byla oblast mezinárodních ekonomických vztahů, evropské ekonomické integrace a hospodářské a měnové politiky.

Mgr. Jana Klimentová, externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

JUDr. PhDr. Petr Kolář, Ph.D., vystudoval práva, politologii a teologii na Univerzitě Karlově v Praze a na Katholische Universität Eichstätt. Od roku 1999 pracuje v Parlamentním institutu, specializuje se na parlamentarismus a od roku 2005 spoluvytváří koncepci komunikace Poslanecké sněmovny s veřejností v rámci oddělení komunikace a vzdělávání.

Ing. Radka Konderlová, absolvovala Vysokou školu ekonomickou v Praze, jejím oborem byla evropská integrace, v Parlamentním institutu pracovala v roce 2005 se zaměřením na dokumentaci Evropské unie.

Ing. Jana Kopřivová, externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

JUDr. Jan Kostečka, CSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Bc. Ondřej Koutník, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2010 jako student FSV UK, obor politologie.

RNDr. Jiří Kovář, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

PhDr. Vladimíra Kovářová, externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

Radek Kraus, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2008 jako student PF UK.

JUDr. Eva Kružíková, CSc., externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

Katarzyna Krzyżanková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2010 jako studentka PF UK.

Mgr. Jana Křížová, absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze

(2013). V roce 2014 nastoupila do Parlamentního institutu, oddělení všeobecných studií a specializuje se na právo správní a částečně i soukromé.

Petra Kubařová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2008 jako studentka FF UK, obor politologie.

Doc. PhDr. Michal Kubát, Ph.D., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Bc. František Kučera, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2010 jako student fakulty mezinárodních vztahů VŠE, obor politologie.

Michaela Kučerová, M.A., absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2013 jako studentka VŠE.

Jakub Kufčák, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2009 jako student FSV UK, obor mezinárodní teritoriální studia.

JUDr. Martin Kusák, absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, v Parlamentním institutu pracoval od roku 2005 do roku 2007, jeho oborem bylo právo životního prostředí.

Mgr. Vlastimil Kusák, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Mgr. Jan Kust, absolvoval Právnickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni, v Parlamentním institutu pracoval od roku 2006 do začátku roku 2009. Jeho oborem byla oblast sociálního zabezpečení a zdravotnictví.

Ing. Mgr. Martin Kuta, od ledna 2009 byl dlouhodobým externím spolupracovníkem Parlamentního institutu, je absolventem Vysoké školy ekonomické v Praze, Fakulty mezinárodních vztahů, oboru politologie (2011) a Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, oboru politologie (2013). Následně od roku 2014 nastoupil do Parlamentního institutu, oddělení všeobecných studií jako zaměstnanec se specializací na mezinárodní politiku a SZBP.

Václav Lídí, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2010 jako student FSV UK, obor mezinárodní teritoriální studia.

Jana Linková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2008 jako studentka FSV UK, Katedra západoevropských studií.

Bc. Markéta Lišková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako studentka VŠE, obor politologie.

JUDr. Tomáš Louda, CSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Vojtěch Lovětínský, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2011 jako student PF UK.

Bc. Jana Lukášová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako studentka FSV UK, obor politologie.

JUDr. Alena Macková, externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

Milan Maděra, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako student FF UK, obor politologie.

Bc. Ivana Malá, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako studentka Masarykovy univerzity Brno, obor politologie.

Bc. Jan Mareček, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako student VŠE, obor politologie, diplomacie.

Zuzana Martykánová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2007 jako studentka FF UK, obor germanistika a politologie.

JUDr. et PhDr. Zdeněk Masopust, DrSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem v rámci projektu PHARE v letech 1996–2000.

JUDr. Miloš Matula, CSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

JUDr. Daniela Mazancová Dupláková, Ph.D., roz. **Dupláková**, absolvovala Právníkou fakultu Univerzity Karlovy v Praze (2007), složením státní rigorózní zkoušky z předmětu Právo životního prostředí získala titul JUDr. (2009). V letech 2007 až 2013 pracovala v Parlamentním institutu, oddělení pro záležitosti Evropské unie, se specializací se na právo životního prostředí a ochranu spotřebitele.

Bc. Sonja Mazurová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2013 jako studentka VŠE, obor politologie.

Ing. Hermína Měkutová, CSc., ředitelka Parlamentního institutu od jeho založení v roce 1991 až do roku 1993, kdy došlo k přesunu Parlamentního institutu z Kanceláře Federálního shromáždění do Kanceláře Poslanecké sněmovny.

Bc. Kamila Mouchová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2011 jako studentka VŠE, obor politologie.

Dr. Daniela Moyzesová, externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

Veronika Nejedlá, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2010 jako studentka FF UK, obor politologie.

Mgr. Marek Nemeth, v letech 2005 a 2006 byl dlouhodobým externím spolupracovníkem Parlamentního institutu, oddělení komunikace a vzdělávání, jako student Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Ing. Mgr. Jan Němec, Ph.D., absolvoval Vysokou školu ekonomickou a Fakultu sociálních věd UK v Praze. V roce 2005 se stal dlouhodobým externím spolupracovníkem PI a následně od roku 2008 nastoupil do Parlamentního institutu jako zaměstnanec. Specializuje se na obor společná zahraniční a bezpečnostní politika, obrana a bezpečnost, mezinárodní vztahy a volební systémy.

Ing. Jiří Němec, CSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Ing. Miloslav Novák, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Jana Novotná, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2010 jako studentka FF UK.

JUDr. Marian Ondrašík, CSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Ing. Josef Palán, absolvoval Fakultu výrobně ekonomickou Vysoké školy ekonomické v Praze (1972). Od roku 1991 pracuje v Parlamentním institutu, specializuje se na zemědělskou politiku EU, kohezní politiku EU, rozpočet EU a daňovou politiku EU.

Mgr. Helena Paldusová, roz. **Bendová**, absolvovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, Ústav informačních studií a knihovnictví (2004). Od roku 2005

pracuje v Parlamentním institutu, specializuje se na oblasti: dokumentace EU, kulturní a vzdělávací politika EU, výzkum a vývoj.

Mgr. Jana Pantoflíčková, absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. V Parlamentním institutu pracovala v roce 1995.

Ing. Zdeněk Papeš, CSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Mgr. Viktor Pavlík, absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. V Parlamentním institutu pracoval v letech 1994 až 1998.

Ing. Mgr. Kamila Pazderníková, absolvovala VŠB – Technickou univerzitu v Ostravě a Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. V Parlamentním institutu byla zaměstnána od roku 2004 do roku 2009, jejím oborem byla doprava a energetika.

Mgr. Štěpán Pecháček, Ph.D., absolvoval Filosofickou fakultu University Palackého v Olomouci, obory politologie a historie, kde následně roce 2004 získal titul Ph.D. z oboru sociologie. Od roku 1997 pracuje v Parlamentním institutu, od roku 2005 jako vedoucí oddělení všeobecných studií. Specializuje se na oblast zahraniční politiky a na problematiku politických stran.

Mgr. Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová, LL.M., absolvovala Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně (1999). Následně v roce 2007 získala titul Master of Laws na University of London. Od roku 2003 do roku 2013 pracovala v Parlamentním institutu, specializovala se na pracovní právo, právo sociálního zabezpečení a lidsko-právní problematiku. Od srpna roku 2010 do února roku 2013 vykonávala funkci Stálého zástupce Parlamentu ČR při Parlamentním shromáždění Rady Evropy.

Bc. Dana Pelíšková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako studentka VŠE, obor politologie.

Radovan Petřík, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Petra Pipková, v letech 2001 až 2003 byla dlouhodobou externí spolupracovnicí Parlamentního institutu jako studentka Právnické fakulty UK v Praze.

Petra Pistulková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2010 jako studentka VŠE.

JUDr. Lenka Pítrová, CSc., absolventka Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a postgraduálního studia na Faculté de Droit Comparé, Strasbourg. Od roku 1993 do roku 2008 byla zaměstnána v Parlamentním institutu na pozici zástupkyně ředitelky a od roku 2005 také jako vedoucí oddělení pro evropské záležitosti. Její specializací bylo komparativní správní právo a právo ES/EU.

Mgr. Michal Pohl, absolvent Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, student postgraduálního studia v oboru pracovního práva a práva sociálního zabezpečení tamtéž. Od roku 2008 pracuje v oddělení pro záležitosti Evropské unie Parlamentního institutu. Specializuje se na oblast evropského práva, pracovního práva a práva sociálního zabezpečení.

Ing. Eva Procházková, absolvovala Vysokou školu ekonomickou v Praze. V Parlamentním institutu pracovala v letech 1991 až 1999.

Ing. Jan Příkryl, CSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

JUDr. Jan Pulda, LL.M., absolvoval Právnickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni (2001), složením státní rigorózní zkoušky zde získal titul JUDr. (2005). Absolvoval University of Florida, Levin College of Law (2004). V letech 2008 až 2011 pracoval v Parlamentním institutu se specializací na správní právo a mezinárodní právo veřejné.

Hana Pultarová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako studentka PF UK.

Mgr. Marino Radačič, v roce 2005 byl externím spolupracovníkem Parlamentního institutu jako student FSV UK.

Doc. JUDr. Senta Radvanová, externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

Bc. Vladimír Randáček, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2007 jako student FSV UK, Institutu mezinárodních studií.

Doc. JUDr. Jana Reschová, CSc., externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

Doc. JUDr. Květoslav Růžička, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Kamila Rychtářová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2004 jako studentka Střední odborné školy mezinárodních a veřejných vztahů v Praze.

Mgr. Jan Řebřina, LL.M., absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, následně v roce 2003 získal titul Master of Laws na Středoevropské universitě v Budapešti. V Parlamentním institutu pracoval od roku 1997 do roku 2003.

Bc. Josef Scharfen, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2011 jako student FSV UK, obor mezinárodní vztahy.

Bc. Markéta Scholzová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako studentka FSV UK, obor politologie.

Bc. Radka Skácelová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2010 jako studentka FSV UK, obor politologie.

JUDr. Josef Skála, CSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Bc. Zdeňka Sklenářová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2010 jako studentka FF UK, obor politické teorie a současné dějiny.

Prof. JUDr. Vladimír Sládeček, DrSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Lucie Slaměňová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2009 jako studentka VŠE, Fakulta mezinárodních vztahů, obor politologie.

Ing. Daša Smetanková, Ph.D., absolvovala Fakultu mezinárodních vztahů na Vysoké škole ekonomické v Praze (2007), kde také v roce 2013 získala titul Ph.D. v oboru politologie. Od roku 2014 pracuje v Parlamentním institutu, oddělení všeobecných studií a specializuje se na oblast mezinárodních ekonomických vztahů, evropskou ekonomickou integraci, hospodářskou a měnovou politiku.

Mgr. Petr Smolík, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Petr Sobol, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

RNDr. David Souček, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Michal Staněk, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako student PF UK.

Katarína Strýčková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2010 jako studentka FSV UK, Institutu mezinárodních studií.

Bc. Štěpán Suchý, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2011 jako student FF UK, obor politologie.

Lukáš Svátek, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2008 jako student VŠE, Fakulta mezinárodních vztahů, obor politologie.

JUDr. Karel Svoboda, CSc., externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

JUDr. Magdaléna Svobodová, Ph.D., roz. **Zralá**, absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, kde následně absolvovala postgraduální studium zakončené titulem Ph.D. Od roku 1999 do roku 2008 pracovala v Parlamentním institutu, její specializací bylo právo životního prostředí.

JUDr. Jindřiška Syllová, CSc., absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Od roku 1991 je zaměstnankyní a od roku 1993 ředitelkou Parlamentního institutu. Specializuje se na ústavní právo a parlamentarismus. Od roku 1997 přednáší ústavní právo na Právnické fakultě UK.

Bc. Jakub Šafr, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako student VŠE, obor politologie.

RNDr. Milan Šimek, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Mgr. Darina Šimková, absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze (2012). Od roku 2013 pracuje v Parlamentním institutu, oddělení pro záležitosti EU a specializuje se na občanské a obchodní právo, rodinné právo, právo duševního ho vlastnictví a vnitřní trh.

Bc. Irena Škrobáková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako studentka VŠE, obor politologie.

Markéta Škvorová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2013 jako studentka PF UK.

PhDr. Milan Šmíd, externě spolupracuje s Parlamentním institutem.

Ing. Soňa Šteigerová, roz. **Pavlíková**, absolvovala Agronomickou fakultu České zemědělské univerzity v Praze, (2000). Od roku 1999 pracuje v Parlamentním institutu, odboru Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR jako specialista na informační technologie.

Bc. Helena Štěpánková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako studentka FSV UK, obor politologie.

Mgr. Václav Štěrba, absolvoval Filozofickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, obor politologie-evropská studia, v Parlamentním institutu pracoval od roku 2004 do roku 2008.

Gabriela Tampová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2006 jako studentka FSV UK, obor mezinárodní teritoriální studia.

Mgr. Eva Tetourová, absolvovala Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně (2010). V roce 2010 nastoupila do Parlamentního institutu a specializuje se na evropské trestní právo a soudnictví.

Pavla Tichá, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2011 jako studentka FF UK, obor politologie.

Prof. Jacques J. M. Tromm, v roce 1958 absolvoval Právnickou fakultu University of Amsterdam, Nizozemsko. Od r. 1965 do r. 1998 byl vedoucím vědeckým pracovníkem T.M.C. Asser Institutu v Haagu, rovněž děkanem na Asser College Europe. V letech 1998–2003 působil v zemích střední a východní Evropy jako odborný poradce (ČR, Bulharsko, Lotyšsko, Estonsko, Maďarsko, Polsko). V letech 1995, 1997–1998 pracoval v rámci programu PHARE pro Parlamentní institut, Parlament České republiky.

PhDr. Ludmila Trunečková, externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

Mgr. Klára Urbanová, od ledna 2010 působí v rámci Parlamentního institutu jako Stálý zástupce Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR při Evropském parlamentu. Do Parlamentního institutu přišla z odboru mezinárodních vztahů Kanceláře PSP ČR.

Lucia Vaculová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2011 jako studentka FSV UK, obor mezinárodní teritoriální studia.

Darya Vakulenko, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2008 jako studentka FSV UK, obor politologie a mezinárodní vztahy.

PhDr. Petr Valenta, Ph.D., absolvoval Filosofickou fakultu Univerzity Karlovy, obor historie, absolvent postgraduálního studia v oboru hospodářské a sociální dějiny tamtéž. Od roku 2006 pracuje v oddělení komunikace a vzdělávání Parlamentního institutu. Spolupodílí se na vytváření koncepce komunikace Poslanecké sněmovny s veřejností. Specializuje se na historii parlamentarismu.

Sabine Vedrová, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2007 jako studentka soukromé střední školy Sutton Valence School ve Velké Británii.

Mgr. Hana Veselá, absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze (2008). Od roku 2008 do července roku 2010 pracovala v Parlamentním institutu, specializuje se na trestní právo a soudnictví.

Marie Vlčková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012–2013 jako studentka University of Birmingham, obor mezinárodní vztahy.

RNDr. Jiří Vobiš, externě spolupracoval s Parlamentním institutem jako zaměstnanec Kanceláře Federálního shromáždění.

Ondřej Vodehnal, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2012 jako student PF UK.

Anna Vojáčková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2008 jako studentka VŠE, Fakulta mezinárodních vztahů.

Lucie Vondráčková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2006 jako studentka FF UK, obor logika a VŠE, obor mezinárodní studia-diplomacie.

Mgr. Robert Vyklický, absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze.

Od roku 1998 pracuje v Parlamentním institutu se specializací na trestní právo a soudnictví. Následně od roku 2005 zastává pozici vedoucího oddělení komunikace a vzdělávání.

JUDr. Marie Widemannová, externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

Ing. Ludmila Wilhelmová, CSc., absolvovala ČVUT, Fakultu technické a jaderné fyziky, obor jaderná chemie. Od roku 1996 do roku 2004 byla zaměstnána v Parlamentním institutu se specializací na dopravu a energetiku.

Jakub Záhora, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2008 jako student FSV UK, obor mezinárodní teritoriální studia.

RNDr. Vladimír Zavázal, byl zástupcem ředitelky Parlamentního institutu od roku 1991 do roku 1992, kdy se stal vedoucím kanceláře Federálního shromáždění.

Nada Závodníková, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2006 jako studentka FSV UK, obor politologie.

Zuzana Zelenická, absolvovala odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2006 jako studentka VŠE, obor mezinárodní a evropská studia.

JUDr. Michaela Zuklínová, CSc., externě spolupracovala s Parlamentním institutem.

Prof. Josef Žila, externě spolupracoval s Parlamentním institutem.

Jakub Živanský, absolvoval odbornou stáž v Parlamentním institutu v roce 2010 jako student gymnázia.

